

EUROOPAN KESKUSPANKKI

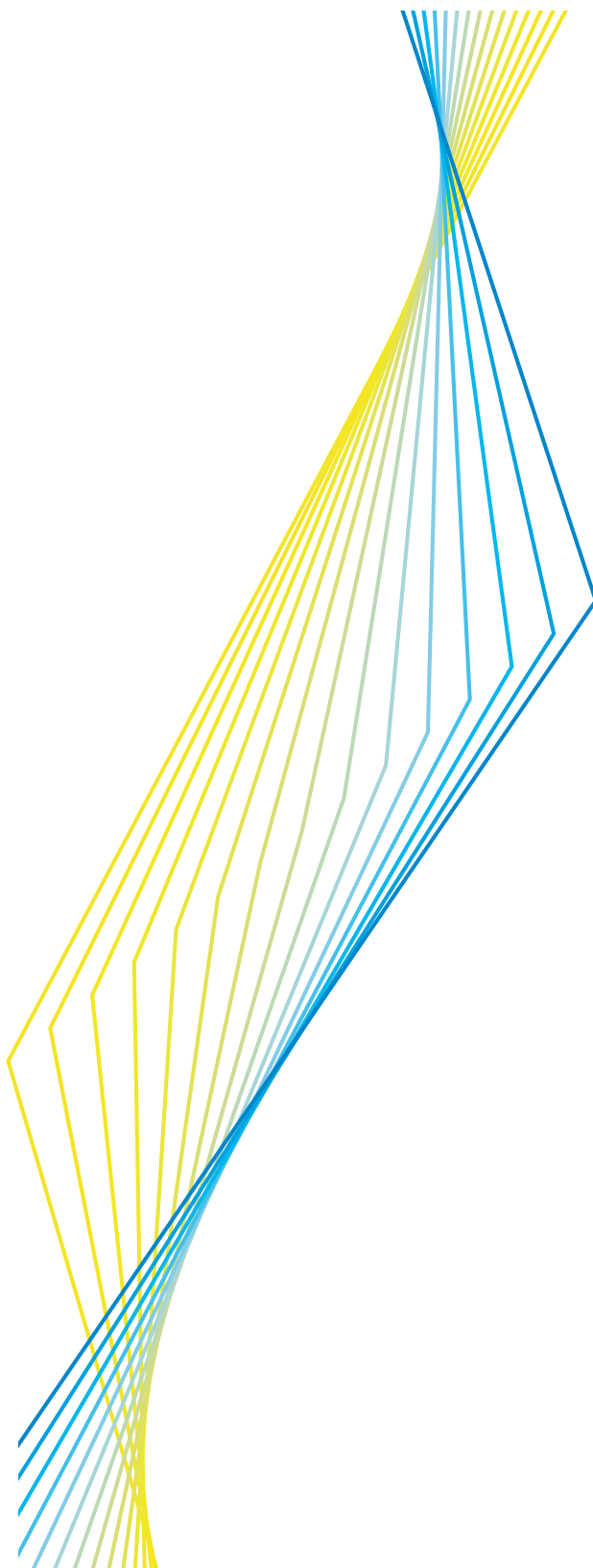
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Huhtikuu 2000

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Huhtikuu 2000

© Euroopan keskuspankki, 2000

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Kuukausikatsaus on pääkirjoitusta lukuun ottamatta käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

*Tämän numeron tilastot perustuvat 12.4.2000 käytettävissä olleisiin tietoihin.
ISSN 1561-0322*

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	21
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	24
Valuutakurssit ja maksutase	31
Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit	37
EMU ja pankkivalvonta	47
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	63*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	65*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM4	IMF:n maksutasekäsikirja (4. laitos)
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
repo	takaisnostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto on kokoontunut kolme kertaa EKP:n Kuukausikatsauksen edellisen numeron julkaisemisen jälkeen. Maaliskuun 16. päivänä 2000 pitämässään kokouksessa EKP:n neuvosto päätti nostaa kiinteäkorkoisina huutokauppoina toteutettavien eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkoa 25 peruspisteellä 3,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostettiin 25 peruspisteellä 4,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 25 peruspisteellä 2,50 prosenttiin alkaen 17.3.2000. Seuraavissa kahdessa kokouksessaan, jotka pidettiin 30.3.2000 ja 13.4.2000, EKP:n neuvosto päätti jättää EKP:n korot ennalleen.

Maaliskuun 16. päivänä 2000 tehdyn koronnostopäätöksen tarkoituksena oli torjua hintavakautta uhkaavia hintojen nousupaineita, joihin viittasivat molemmat eurojärjestelmän rahapolitiikan strategian pilarit. Erityisesti katsottiin, että M3:n kasvuvauhdin pitkäaikainen poikkeaminen $4\frac{1}{2}$ prosentin viitearvosta, etenkin tarkasteltuna yhdessä yksityissektorille myönnettyjen luottojen määrän voimakkaan kasvun kanssa, viesti likviditeetin runsaudesta euroalueella. Lisäksi katsottiin, että talouden elyessä voimakkaasti tuontija tuottajahintojen pitkäaikaisen nousun mahdollinen siirtyminen kuluttajahintoihin vaikuttaa osaltaan keskipitkän aikavälin hintakehitykseen.

Myöhemmin julkaistut rahan määrää koskevat tiedot osoittivat, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo joulukuusta 1999 helmikuuhun 2000 oli 5,9 %, kun se edellisellä kolmen kuukauden jaksolla marraskuusta 1999 tammikuuhun 2000 oli ollut 5,8 %. M3:n kasvuvauhti oli siten edelleen noin $1\frac{1}{2}$ prosenttiyksikköä $4\frac{1}{2}$ prosentin viitearvoa nopeampi. M3:n vuosikasvun kolmen kuukauden keskiarvon nousu heijasti M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kiihtymistä vuoden 2000 tammikuun 5,2 prosentista helmikuun 6,2 prosenttiin. Tähän vaikuttivat sekä M3:n kausivaihteluista puhdistetun kasvuvauhdin nopeus helmikuussa 2000 että vuodentakainen matala vertailutaso. Käsitystä euroalueen runsaasta likviditeetistä vahvistaa myös se, että yksityissektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti jatkuu edelleen vahvana; helmikuussa vuotuinen kasvuvauhti oli 10,5 %.

Euroalueen talouskehityksen osalta Eurostatin arvio euroalueen BKT:n määrän kasvusta vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä vahvisti reaalityaloudellisen toimeliaisuuden kohentuneen vuoden 1999 jälkipuoliskolla. Näin ollen euroalueen BKT:n määrä kasvoi vuonna 1999 kaikkiaan 2,3 %, huolimatta vuoden alkupuoliskon hitaasta kasvusta. Kotimainen kysyntä oli tärkein syy talouden suhdannenousuun vuoden 1999 toisella puoliskolla. Tuoreimmat tuotantoluvut ja kyselytiedot viittaavat siihen, että talouskasvu jatkui voimakkaana myös vuoden 2000 alussa. Tästä kertoo etenkin se, että sekä kuluttajien että teollisuuden luottamus on nyt kasvanut hyvin lähelle huipputasoaan sitten 1980-luvun puolivälin, jolloin suhdannekyselyjä alettiin tehdä. Kuva kotimaisen kysynnän vahvana jatkuvasta kasvusta tukee viimeaikaisia ennusteita euroalueen suotuisista talouskasvunäkymistä. Euroalueen myönteistä talouskehitystä tukee myös maailmantalouden voimakas noususuhdanne, joka on levinnyt entistä laajemmalle teollisuusmaihin ja kehittyviin markkinatalouksiin ja jonka odotetaan jatkuvan myös tulevana vuosina.

Myös joukkovelkakirjamarkkinat vahvistavat käsitystä siitä, että euroalueen taloudellinen toimeliaisuus kohenee pysyvällä tavalla. Tuottokäyrä on tällä hetkellä loivempi kuin vuoden 1999 lopussa mutta on silti edelleen nouseva. Tämä saattaa tarkoittaa sitä, että rahoitusmarkkinat odottavat talouskasvun jatkuvan euroalueella vielä pitkään tämänhetkisen suhdannenousun jälkeenkin. Euroalueen joukkolainojen tuotot pienenivät maaliskuuhuhtikuussa 2000. Tämä heijasti jossakin määrin kansainvälisiä tekijöitä. Yhdysvallat ilmoitti vähentävänsä liittovaltion pitkien joukkolainojen emisioita.

Euroalueen talousnäkyvien jatkuva koheneminen ei näy euron valuuttakurssikehityksessä. Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi oli 12.4.2000 noin 3 % heikompi kuin vuoden alussa ja noin 13 % heikompi kuin vuoden 1999 ensimmäisellä neljänneksellä. Valuuttakurssikehitys on aiheuttanut nousupaineita tuontihintoihin ja vaikuttaa euroalueen hintavakauteen kohdistuviin riskeihin.

Yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu euroalueen inflaatiovauhti on viime aikoi-

na kiihtynyt, mikä johtuu pääosin sekä öljyn hinnan että valuuttakurssin kehityksestä. YKHI:n vuotuinen muutosvauhti kiihtyi 2,0 prosenttiin helmikuussa 2000 oltuaan tammikuussa 1,9 %. Myös kaikkien tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi vuoden 2000 helmikuussa 5,7 prosenttiin oltuaan tammikuussa 5,1 %. Tämä johtui etupäässä välituotteiden hintakehityksestä, johon puolestaan vaikutti huomattavasti öljyn hinnan kehitys. Samalla pääomahyödykkeiden ja kulutustavaroiden hintojen vuotuinen nousuvauhti on alkanut hitaasti kiihtyä viime kuukausina. Tämä saattaisi olla merkki siitä, että välituotteiden hintojen nousu on asteittain välittymässä tuotantoketjuun.

Öljyn hinta on laskenut viime viikkojen aikana. Tämä on käynyt yksiin tällä hetkellä käytettävissä olevien ennusteiden perustana olevien oletusten kanssa, joiden mukaan maaliskuuhun 2000 saakka havaitut öljyn hinnan nousut tulevat osittain kumoutumaan kuluvan vuoden aikana. Samalla on erittäin todennäköistä, että öljyn hinnan ja valuuttakurssin viimeaikaisesta kehityksestä johtuvat nousupaineet eivät ole vielä täysin siirtyneet tuonti- ja tuottajahintojen kautta kuluttajahintoihin. Näin ollen voi olla mahdollista, että vuotuinen YKHI-inflaatio kiihtyy kevään mittaan väliaikaisesti hieman yli 2 prosenttiin ennen kuin hidastuu takaisin alemmalle tasolle.

YKHI-inflaation 12 kuukauden kasvuvauhdin kehitystä tänä vuonna ei kuitenkaan tulisi korostaa liikaa, koska siihen on vaikuttanut huomattavasti vuodentakaisen vertailuajankohdan tilanne: maaliskuusta 1999 lähtien öljyn hinta on kallistunut tuntuvasti vaikuttaen YKHI:n energiaerän nousuun. Rahapolitiikan kannalta merkittäviä ovat hintavakauden keskipitkän aikavälin näkymien taustalla vaikuttavat kehityssuunnat. Luottojen määrän ja rahatalouden kehitys vahvistaa, että euroalueella on edelleen runsaasti likviditeettiä. Myös euron valuuttakurssi aiheuttaa edelleen huolta tulevan hintavakauden kannalta. Euroalueen talouskasvun näkymien ollessa suotuisat näiden kehityssuuntien vaikutusta inflaatiopaineisiin on seurattava tarkasti.

Näin ollen rahapolitiikassa on arvioitava valppaasti hintavakautta uhkaavia nousupaineita ja tarvittaessa on ryhdyttävä tilanteen edellyttämiin toi-

miin. Rahapolitiikan tulee olla ennakoivaa, koska hintavakautta uhkaaviin riskeihin on reagoitava ajoissa, jotta voidaan välttää tarve hillitä inflaatiota myöhemmin kalliiksi käyvin toimenpitein. On selvää, että ennakoiva lähestymistapa on rahapolitiikan paras keino edistää kestävästä talouskasvua.

Euroalueen talouskasvu on vaiheessa, jossa on erittäin hyvät mahdollisuudet pyrkiä vähentämään euroalueen suurta työttömyyttä. Keskeinen väline työttömyyden vähentämisessä on jatkuva palkkamaltilti, joka puolestaan auttaa hillitseämään myös inflaatiopaineita. Tärkein keino työttömyyden kestäväksi vähentämiseksi on kuitenkin rakenneuudistusten toteuttaminen euroalueella. Vain jos työmarkkinat ovat entistä joustavammat ja kilpailupaineet ovat kovat, on mahdollista välttää työvoima- ja tuotantokapeikkojen aiheuttamat hintojen nousupaineet talouden elpymisen ollessa vielä suhteellisen varhaisessa vaiheessa.

Finanssipolitiikalla on osansa tässä kehityksessä. Suotuisten talousnäkömien ansiosta verotulot kasvavat. Vakaus- ja kasvusopimuksen mukaan ei ole suotavaa käyttää näitä lisätuloja julkisten menojen lisäämiseen. Nyt on aika tehostaa julkisen talouden tervehdyttämistä, jotta velan suhdetta BKT:hen voidaan pienentää euroalueella ja saavuttaa nopeammin tasapainoinen tai ylijäämäinen julkisen talouden rahoitusasema.

Tämänhetkinen voimakas talouskasvu antaa myös hyvät mahdollisuudet vähentää julkisia menoja, tarkistaa menokehyskiä ja uudistaa eläkejärjestelmiä. Yhdessä vakaus- ja kasvusopimuksen noudattamisen kanssa näiden toimenpiteiden tulisi voida mahdollistaa tarpeelliset veronkevennykset.

EKP:n Kuukausikatsauksen tässä numerossa on vakioartikkelin lisäksi kaksi muuta artikkelia. ”Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit” -artikkelissa tarkastellaan tuloksia eurojärjestelmän työstä euroalueen hinta- ja kustannuskilpailukykyä kuvaavien indikaattoreiden laatimiseksi. Toinen artikkeli ”EMU ja pankkivalvonta” käsittelee haasteita, joita euroalueen pankkitoiminnan kansainvälistyminen asettaa pankkivalvonnalle.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

EKP:n neuvoston rahapoliittiset päätökset

Maaliskuun 16. päivänä 2000 pitämässään kokouksessa EKP:n neuvosto päätti nostaa (edelleen kiinteäkorkoisina huutokauppoina toteutettavien) perusrahoitusoperaatioiden korkoa 25 peruspisteellä 3,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritettiin 22.3.2000. Myös talletuskorkoa ja maksuvalmiusluoton korkoa nostettiin 25 peruspisteellä 17.3.2000 alkaen; talletuskorko nostettiin 2,50 prosenttiin ja maksuvalmiusluoton korko 4,50 prosenttiin. Seuraavissa EKP:n neuvoston kokouksissa, jotka pidettiin 30.3.2000 ja 13.4.2000, EKP:n korot päätettiin pitää ennallaan.

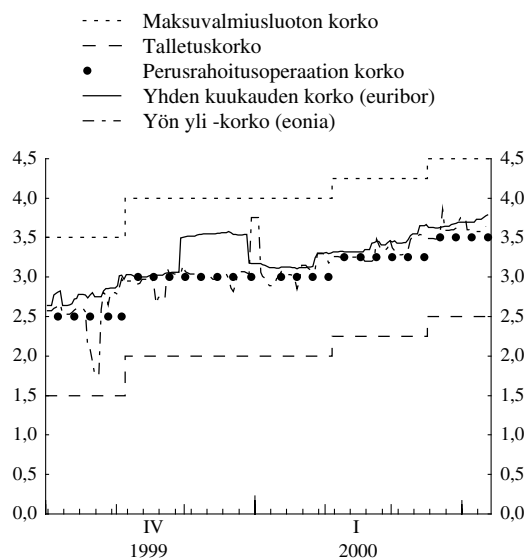
M3:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui helmikuussa 2000

Helmikuussa 2000 lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 6,2 prosenttiin, kun se tammikuussa 2000 oli ollut 5,2 % (tammikuun luku on suurentunut aiemmin arvioidusta 5,0 prosentista). M3:n vuotuisen kasvuvauhdin

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

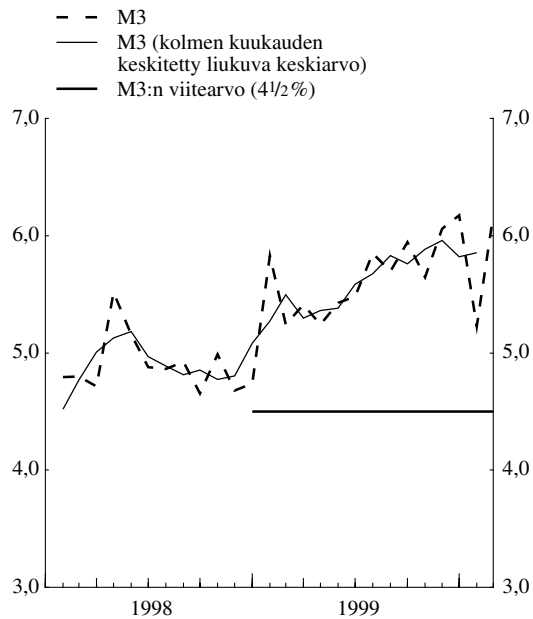

Lähteet: EKP ja Reuters.

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

kolmen kuukauden keskiarvo joulukuusta 1999 helmikuuhun 2000 kasvoi hieman eli 5,9 prosenttiin, kun se edellisenä kolmen kuukauden jaksolla oli ollut 5,8 % (jälkimmäinen luku on suurentunut aiemmin arvioidusta 5,7 prosentista). Näin ollen M3:n kasvuvauhti oli edelleen miltei 1/2 prosenttiyksikön verran 4 1/2 prosentin viitearvoaan nopeampaa (ks. kuvio 2). Tämä vahvistaa käsityksen siitä, että euroalueella on runsaasti likviditeettiä.

M3:n vuotuisen kasvuvauhdin nopeutuminen helmikuussa johtui sekä M3:n tuntuvasta kuukausikasvusta että poikkeuksellisista olosuhteista vuodentakaisena vertailuajankohtana eli talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alussa. Helmikuussa 2000 M3 kasvoi 25 miljardia euroa. Kausivaihteluista puhdistettuna M3 kasvoi 44 miljardia euroa eli 0,9 % tammikuusta 2000. Kuukausikasvu oli epätavallisen suuri, joten se pysäytti viime kuukausina ilmenneen M3:n kasvuvauhdin hidastumisen. Kausivaihteluista puhdistettuna ja

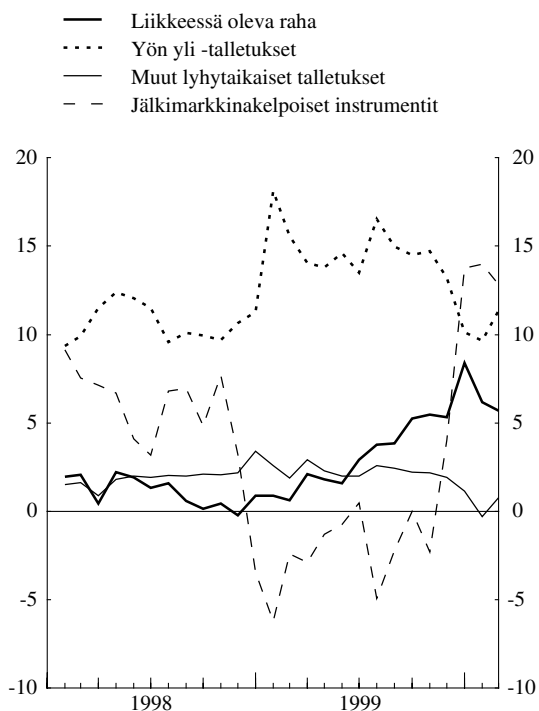
vuositasolle korotettuna M3:n kuuden kuukauden kasvuvauhti kiihtyi helmikuussa 6,4 prosenttiin, kun se tammikuussa oli ollut 5,1 %. Näitä lukuja tulkitessa tulisi pitää mielessä, että M3:n kuukausittaiset tiedot voivat olla melko vaihtelevia. Jää nähtäväksi, onko M3:n helmikuinen kehitys kertaluonteinen ilmiö vai onko kasvuvauhti kiihtymässä uudelleen. M3:n kasvuvauhdin kiihtymiseen helmikuussa oli osasyynä myös vertailujankohdan vaikutus. Helmikuussa 1999 (kausi puhdistamaton) M3 nimittäin pieneni 16,5 miljardia euroa pääasiassa vastareaktion tammikuun 1999 epätavallisen voimakkaaseen kuukausikasvuun; kausivaihteluista puhdistettuna M3 pysyi helmikuussa 1999 lähes ennallaan. Tämä kasvuvauhtia hidastava vaikutus on nyt jäänyt pois vertailusta 12 kuukauden kasvuvauhtia laskettaessa.

Kausivaihteluista puhdistetun M3:n kuukausittaisen kasvuvauhdin nopeutumiseen helmikuussa 2000 vaikutti se, että kaikki M3:n pääerät kasvoivat (ks. taulukko 1). M1 (liikkeessä oleva raha ja yön yli -talletukset) kasvoi helmikuussa kausivaihteluista puhdistettuna 26 miljardia euroa eli 1,3 %. Muut lyhytaikaiset talletukset kuin yön yli -talletukset kasvoivat kausivaihteluista puhdistettuina 12 miljardia euroa eli 0,6 %, ja jälkimarkkinakelpoiset instrumentit kasvoivat kausivaihteluista puhdistettuina 6 miljardia euroa eli 0,9 %.

Kuvio 3.

M3:n erät

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Taulukko 1.

M3 ja sen pääerät

(kuukauden lopun määrät ja kausivaihteluista puhdistetut kuukausimuutokset)

	Helmikuu 2000	Joulukuu 1999		Tammikuu 2000		Helmikuu 1999		Joulukuu 1999– helmikuu 2000	
	Määrä	Muutos		Muutos		Muutos		Muutos keskimäärin	
	Miljardia euroa	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%
M3	4 808,9	13,2	0,3	22,0	0,5	43,6	0,9	26,3	0,6
Liikkeessä oleva raha ja yön yli -talletukset (= M1)	1 954,3	1,4	0,1	41,0	2,2	25,7	1,3	22,7	1,2
Muut lyhytaikaiset talletukset (= M2–M1)	2 148,8	-3,1	-0,1	-20,2	-0,9	11,8	0,6	-3,8	-0,2
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit (= M3–M2)	705,7	14,9	2,2	1,2	0,2	6,2	0,9	7,4	1,1

Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi miljardeina euroina ilmoitettujen M3:n erien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaismäärän kanssa.

M1:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 10,4 prosenttiin helmikuussa, kun se oli tammikuussa ollut 9,0 %. Liikkeessä olevan rahan vuotuinen kasvuvauhti hidastui helmikuussa 5,7 prosenttiin tammikuun 6,2 prosentista (ks. kuvio 3), kun taas yön yli -talletusten kasvuvauhti nopeutui huomattavasti eli 11,4 prosenttiin tammikuun 9,7 prosentista. Viimeksi mainittuun nopeutumiseen vaikutti jossakin määrin vertailuajankohta. Euroalueen vilkas kotimainen kysyntä on saattanut myös tukea yön yli -talletusten voimakasta kasvua tammikuussa ja helmikuussa. Kuten kehikosta I ilmenee, yön yli -talletusten voimakas kasvu vuonna 1999 johtui suureksi osaksi siitä, että kotitalouksilla oli näitä talletuksia huomattavasti aiempaa enemmän; tähän taas saattoi olla syynä se, että nimelliskorkojen ollessa historiallisen alhaiset yön yli -talletusten hallussapidon vaihtoehtoisuudet olivat suhteellisen pienet.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuisen kasvuvauhdin syyskuusta 1999 jatkunut hidastuminen pysähtyi helmikuussa 2000. Näiden lyhytaikaisten talletusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui helmikuussa 0,8 prosenttiin, kun niiden vuotuinen supistumisvauhti oli tammikuussa 0,3 %. Enintään 2 vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen supistumisvauhti hidastui helmikuussa 0,5 prosenttiin, kun se tammikuussa oli ollut 4,3 %. Irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletusten vuotuinen kasvuvauhti taas hidastui helmikuussa edelleen 1,7 prosenttiin tammikuun 2,5 prosentista. Viimeksi mainittujen talletusten kysyntä on heikentynyt kesästä 1999 lähtien, mikä saattaa liittyä siihen, että niiden tuottojen kiinnostavuus on heikkenemässä muihin instrumentteihin verrattuna. Sekä pitkien että lyhyiden markkinakorkojen ero irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletusten vähittäiskorkoihin on kasvanut huomattavasti viime kuukausina (ks. kuviot 5 ja 6). Myös enintään 2 vuoden määräaikaistalletusten korkojen ero irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletusten korkoihin nähden on kasvanut, mikä on vähentänyt jälkimmäisten talletusten kiinnostavuutta. Kun liikkeessä olevan rahan ja kaikkien lyhytaikaisten talletusten muutokset otetaan huomioon, raha-aggregaatti M2:n kasvuvauhti nopeutui helmikuussa 5,1 prosenttiin tammikuun 4,0 prosentista.

M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti hidastui jonkin verran helmikuussa mutta oli edelleen nopeaa eli 12,8 % (tammikuussa kasvuvauhti oli ollut 14,0 %). Tammikuussa 2000 jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien kausivaihteluista puhdistettu kysyntä kasvoi erittäin vähän (0,2 %), mutta helmikuussa kysynnän kasvuvauhti oli verrattain voimakas (0,9 %), joskaan ei yltänyt vuoden 1999 jälkipuoliskon poikkeuksellisen nopeiden kasvuvauhtien tasolle. Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen helmikuussa 2000 johtui pääasiassa siitä, että repojen vuotuinen supistumisvauhti kiihtyi 12,9 prosenttiin, kun se tammikuussa oli ollut 9,0 %. Enintään 2 vuoden velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi helmikuussa edelleen 37,3 prosenttiin oltuaan tammikuussa 33,7 %. Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja rahamarkkinapaperien vuotuinen kasvuvauhti oli 22,2 % eli lähes sama kuin tammikuussa, jolloin se oli 22,4 %. Rahasto-osuuksien ja rahamarkkinapaperien voimakasta kasvua viimeisen 12 kuukauden aikana näyttää merkittävästi tukeneen se, että euroalueen ulkopuoliset ovat ostaneet näitä instrumentteja (tällä hetkellä tätä seikkaa ei pystytä vielä erittelemään luotettavalla tavalla eurojärjestelmän rahatilastoissa). Erän kehitystä olisikin syytä tulkita varoen. Rahasto-osuuksien ja rahamarkkinapaperien kaupat eivät kuitenkaan ole olleet volyymitaan niin suuria, että niillä olisi ollut merkittävää, runsaaseen likviditeettiin viittaavaa vaikutusta rahan määrän kasvun kokonaisarvioinnissa.

Luotonannon kasvuvauhti nopeutui

Rahalaitossektorin konsolidoidun taseen vastavaa-puolella euroalueelle myönnettyjen luottojen kokonaismäärän kasvuvauhti nopeutui helmikuussa 8,0 prosenttiin oltuaan tammikuussa 7,4 %. Nopeutuminen johtui siitä, että yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvuvauhti oli helmikuussa aiempaa voimakkaampi eli 10,5 %, kun se edellisessä kuussa oli ollut 9,5 %. Kaikki yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen erät kasvoivat. Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 9,5 prosenttiin tammikuun 8,8 prosentista. Rahalaitosten hallussa olevien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 15,9 prosenttiin, kun se tammikuussa

Kehikko I.

Rahalaitosten talletusvelat toimiala- ja instrumenttikohtaisesti eriteltyinä vuoden 1999 lopussa

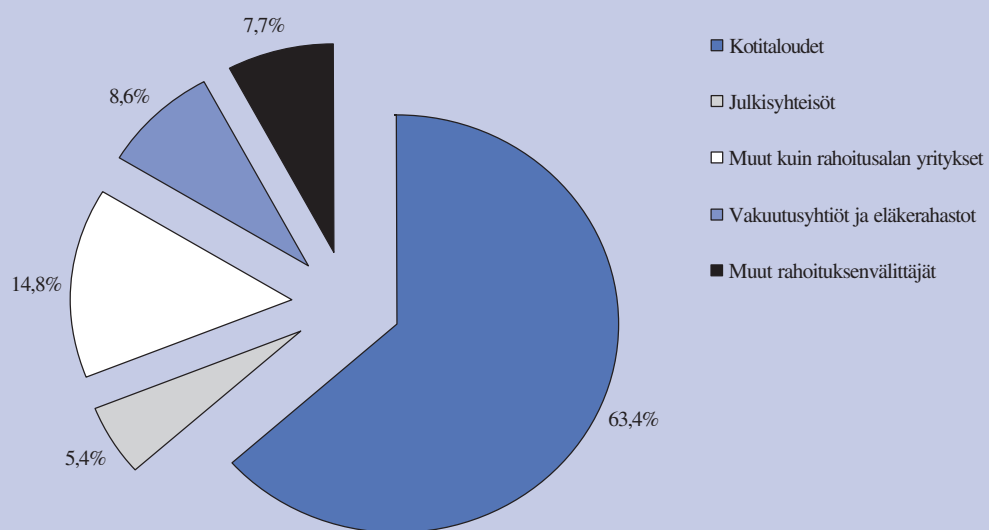
Ensimmäiset neljännesvuositiedot rahalaitossektorin talletusveloista instrumenttityypin ja vastapuolen mukaan eriteltyinä on hiljattain saatu käyttöön. Tiedot perustuvat rahalaitossektorin konsolidoituun taseeseen. Niihin eivät siis sisälly rahalaitosten keskinäiset positiot (yksityiskohtainen kuvaus rahalaitossektorin taseesta on Kuukausikatsauksen elokuun 1999 artikkelissa ”Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella”). Näiden tietojen saatavuus on tärkeää analyttisistä syistä, koska niiden avulla voidaan ehkä ymmärtää paremmin euroalueen rahalaitoksissa olevien talletusten rakennetta ja kehitystä – talletusten osuus euroalueen M3:sta on huomattava. Tiedot voivat esimerkiksi antaa mielenkiintoista informaatiota siitä, pidetäänkö talletuksia pääasiassa kulutus- vai säästämistarkoituksessa sen mukaan, mikä rahaa hallussa pitävä sektori on. Tämä tieto voi puolestaan vaikuttaa arvioon euroalueen yleisestä likviditeettitilanteesta.

Tiedot esitetään nyt ensimmäisen kerran tämän Kuukausikatsauksen tilastoliitteen taulukoissa 2.6 ja 2.7, ja ne ulottuvat vuoden 1998 ensimmäisestä neljänneksestä vuoden 1999 viimeiseen neljännekseen. Tällä hetkellä käytävissä ovat vain kantatiedot. Talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alkuun liittyneiden uudelleenluokittelujen takia kasvuvauhtien laskeminen on toistaiseksi ongelmallista. Tässä neljännesvuosiselityksessä ei myöskään ole yksityiskohtaista maturiteettierittelyä, eikä siinä ole mahdollista eritellä kaikkia M3:een sisältyviä talletuksia rahaa hallussa pitävän sektorin mukaan.

Vuoden 1999 lopussa euroalueella olevien talletusten osuus kaikista talletuksista oli 74,1 % ja euroalueen ulkopuolisten talletusten osuus loput 25,9 %. Euroalueen kotitalouksien talletusten osuus oli 63,4 % eli suurin euroalueen rahalaitoksissa olevista talletuksista vuoden 1999 lopussa (ks. oheinen kuvio). Yritysten osuus näistä talletuksista oli 14,8 %, vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen osuus 8,6 %, muiden rahoituksenvälittäjien osuus 7,7 % ja julkisyhteisöjen osuus 5,4 %, mistä suunnilleen puolet oli valtion talletuksia.

Euroalueella olevien talletukset rahalaitoksissa

(vuoden 1999 viimeinen neljännes, osuudet ajanjakson lopussa, % kokonaismäärästä)

Kotitalouksien talletuksista 26,3 % oli yön yli -talletuksia, 33,3 % määräaikaistalletuksia, 39,2 % irtisanomisehtoisia talletuksia ja ainoastaan 1,2 % takaisinostosopimuksia. Irtisanomisehtoiset talletukset eivät yleensä ole yhtä likvidejä kuin yön yli -talletukset, ja niille maksetaan kuitenkin pienempää korkoa kuin määräaikaistalletuksille tai jälkimerkinakelpoisille instrumenteille. Ne houkuttelevat kotitalouksia luultavasti pääasias-

sa siitä syystä, että niiden pitäminen on helppoa, koska niitä ei esimerkiksi tarvitse uudistaa erääntyessä ja koska niille yleensä maksetaan automaattisesti korkoa, joka (joskin epätäydellisesti) seuraa markkinakorkojen muutoksia. Vuoden 1999 aikainen kehitys osoittaa, että irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletusten houkuttelevuus väheni huomattavasti, mikä kertonee siitä, että nämä instrumentit ovat suhteellisen kehittymättömiä. Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten kysyntä oli sen sijaan vilkasta erityisesti vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla, mikä oletettavasti johtui siitä, että lyhyiden markkinakorkojen ja näiden instrumenttien välinen korkoero oli tuolloin pieni.

Vaikka kotitalouksien talletusten kokonaismäärä supistui vuoden 1998 lopusta vuoden 1999 loppuun, kotitalouksien yön yli -talletusten määrä kasvoi nopeasti viime vuoden aikana. Tämä käy yksiin sen näkemyksen kanssa, että euroalueen yön yli -talletusten nopea kasvuvauhti vuonna 1999 ehkä selittyy sillä, että kotitalouksilta on puuttunut kannustimia sijoittaa varojaan muihin rahoitusinstrumentteihin euroalueen korkojen ollessa alhaisia.

Yritysten talletukset lisääntyivät vuoden 1999 aikana. Viime vuoden lopussa yritysten yön yli -talletusten osuus – talletuksia käytettiin todennäköisesti pääasiassa transaktiotarkoituksiin – oli huomattavasti suurempi kuin kotitalouksien (57,5 %). Määräaikaistalletuksia mahdollisesti pidettiin turvallisina sijoituskohteina, ja niiden osuus oli 36,5 %, kun taas irtisanomisehtoisten talletusten ja takaisinostosopimusten osuudet olivat hyvin pieniä.

Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen talletuksista suurin osa oli määräaikaistalletuksia, joiden osuus oli 88,8 % vuoden 1999 lopussa. Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot – sijoittavat luonteensa mukaisesti keskipitkiin ja pitkäaikaisiin instrumentteihin – pitävät näitä talletuksia oletettavasti sijoitustarkoituksiin. Sitä vastoin muut rahoituksenvälittäjät (pääasiassa sijoitusrahastot) pitävät huomattavan osan talletuksistaan (noin kolmanneksen) yön yli -talletuksina. On mahdollista, että näiden instrumenttien kysyntä perustuu muiden rahoituksenvälittäjien haluun pitää tällaisia talletuksia puskureina. Näiden rahoituksenvälittäjien talletuksista merkittävä osa (17,3 %) oli myös takaisinostosopimuksia.

Valtion talletuksista ei ole käytettävissä instrumenttikohtaista erittelyä. Muiden julkisyhteisöjen (osavaltio- ja paikallishallinto sekä sosiaaliturvarahastot) talletukset koostuivat pääasiassa yön yli -talletuksista ja määräaikaistalletuksista.

Euroalueen ulkopuolisten talletuksista euroalueen rahalaitoksissa (pl. eurojärjestelmä) pääosa oli pankkien (72,1 %) talletuksia ja pienempi mutta kuitenkin merkittävä osa muiden euroalueen ulkopuolisten kuin pankkien, muun muassa julkisyhteisöjen, talletuksia (27,9 %). Vuoden 1998 viimeisestä neljänneksestä vuoden 1999 ensimmäiseen neljännekseen euroalueen ulkopuolisten talletukset euroalueen rahalaitoksissa kasvoivat huomattavasti. Tämä saattoi ainakin osittain johtua kansainvälisten sijoittajien kasvaneesta kiinnostuksesta euromääräisiin rahoitusinstrumentteihin uuden valuutan käyttöönoton aikaan.

oli ollut 10,0 %, ja osakkeiden ja osuuksien kasvuvauhti nopeutui 22,7 prosenttiin tammikuun 21,5 prosentista.

Kausivaihteluista puhdistettujen tilastojen mukaan luotonannon kasvu yksityiselle sektorille jatkui edelleen vahvana helmikuussa. Kasvu jatkui pankkien lainakorkojen noususta huolimatta (ks. kuviot 5 ja 6). Kuluttajien ja teollisuuden vahva luottamus on saattanut tukea merkittävästi ko-

titalouksien ja yritysten luottokysyntää viime kuukausina. Lisäksi fuusioiden ja yritysostojen suuri määrä euroalueella sekä omaisuushintojen nousun ja luottojen vuorovaikutus joissakin euroalueen maissa tukevat edelleen luotonannon kasvua.

Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti oli puolestaan helmikuussa edelleen hidas eli 1,1 %, kun se tammikuussa oli ollut 1,4 %.

Taulukko 2.

M3 ja sen vastaerät

(mrd. euroa)

	Kanta- tiedot	Virta- tiedot	Virta- tiedot	Virta- tiedot	Virta- tiedot	Virta- tiedot	Virta- tiedot
	2000 Helmi	1999 Syys	1999 Loka	1999 Marras	1999 Joulu	2000 Tammi	2000 Helmi
1 Luotot yksityiselle sektorille	6 241,0	572,1	576,4	601,5	580,4	537,1	591,3
2 Luotot julkisyhteisöille	2 063,8	21,6	30,8	39,3	36,5	28,7	22,7
3 Ulkomaiset saamiset, netto	244,7	-235,1	-208,7	-202,2	-172,6	-183,8	-123,1
4 Pitkäaikaiset velat	3 627,3	180,4	224,0	236,7	257,7	240,3	244,9
5 Muut vastaerät (nettovelat)	113,3	-79,4	-71,9	-64,2	-89,8	-94,6	-32,1
M3 (=1+2+3-4-5)	4 808,9	257,6	246,4	266,1	276,3	236,2	278,0

Lähde: EKP.

Huom. Pyörästysten vuoksi miljardeina euroina ilmoitettujen M3:n vastaerien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaismäärän kanssa.

Rahalaitosten julkisyhteisöille myöntämien lainojen kanta pieneni 1,5 % vuodentakaisesta. Rahalaitosten hallussa olevien, julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti oli 2,9 % eli hieman hitaampi kuin tammikuussa, jolloin se oli 3,1 %. Julkisyhteisöille myönnettujen luottojen vaimea kasvuvauhti johtuu oletettavasti edelleen siitä, että julkisen sektorin nettoluotonotto on viime vuosina supistunut.

Rahalaitossektorin konsolidoidun taseen vastattavaa-puolella rahalaitossektorin pitkäaikaisten velkojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi helmikuussa miltei ennallaan ja oli 7,3 %. Pitkäaikaisista veloista yli 2 vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman eli 5,1 prosenttiin, kun se tammikuussa oli ollut 5,4 %. Hidastuminen pysäytti näiden määräaikaistalletusten kasvun nopeutumisen, joka oli liittynyt siihen, että niiden korkojen ero lyhytaikaisten talletusten korkoihin oli kasvanut merkittävästi edellisten 12 kuukauden aikana (ks. kuviot 5 ja 6). Yli kahden vuoden pituisten velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti pysyi ennallaan 6,0 prosentissa. Irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden pituiset talletukset (joiden osuus rahalaitosten pitkäaikaisista veloista on vain 3 %) supistuivat edelleen aiempien kuukausien tapaan, joskin niiden vuotuinen supistumisvauhti hidastui 7,3 prosenttiin tammikuun 9,1 prosentista. Oman pääoman ja varausten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 15,1 prosenttiin oltuaan edellisessä kuussa 14,5 %.

Helmikuussa 2000 euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset nettosaamiset kasvoivat 8 miljardia euroa kausivaihteluista puhdistamattomien lukujen perusteella. Nettosaamisten kasvu poikkeaa jyrkästi kehityksestä 12 viime kuukauden aikana, jolloin rahalaitossektorin ulkoinen nettosaama heikkeni 123 miljardia euroa, mikä johtui muiden euroalueella olevien kuin rahalaitosten pääoman nettoviennistä. Taulukosta 2 ilmenee, että ulkomaisten nettosaamisten 12 kuukauden muutos pieneni huomattavasti syyskuusta 1999 helmikuuhun 2000, kun taas pitkäaikaisten velkojen vuotuinen lisäys kasvoi samana ajanjaksona merkittävästi. M3:n ja luottojen 12 kuukauden virrat eivät puolestaan muuttuneet kovin paljon kyseisenä ajanjaksona.

Velkapapereiden emissioiden ja lunastusten määrä tammikuussa suuri

Tammikuussa 2000 euroalueella sijaitsevat liikkeeseenlaskijat laskivat liikkeeseen velkapapereita niin, että niiden bruttoemissiot olivat 354,5 miljardia euroa, kun ne tammikuussa 1999 olivat olleet 358,6 miljardia euroa ja koko vuonna 1999 keskimäärin 311,1 miljardia euroa kuukaudessa. Euron käyttöönottoa seurasi suhteellisen runsas velkapapereiden liikkeeseenlasku vuonna 1999, ja näin ollen se näyttää jatkuneen tammikuussa 2000. Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden tammikuussa liikkeeseen laskemien velkapapereiden bruttoemissioista 70 % oli lyhytaikaisia, kun lyhytaikaisten velkapapereiden

keskimääräinen kuukausittainen osuus bruttoemissioista oli vuoden 1999 aikana ollut 61 %.

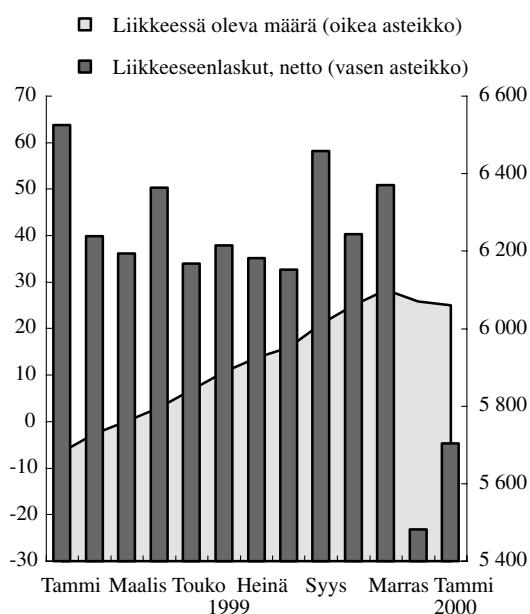
Tammikuussa 2000 euroalueella kuitenkin lunastettiin velkapapereita enemmän kuin niitä laskettiin liikkeeseen bruttomääräisesti. Nettomääräiset lunastukset olivat tammikuussa 3,0 miljardia euroa (ks. kuvio 4). Velkapapereiden nettomääräisiin lunastuksiin euroalueella vaikutti se, että lyhytaikaisia velkapapereita lunastettiin merkittävässä määrin eli 266,1 miljardin euron arvosta. Koska lyhytaikaisia velkapapereita laskettiin liikkeeseen tammikuussa bruttomääräisesti 249,2 miljardin euron arvosta, lyhytaikaisia velkapapereita lunastettiin nettomääräisesti 16,9 miljardin euron arvosta.

Liikkeeseenlaskijoiden tarkastelu sektoreittain osoittaa, että tammikuussa 2000 kasvoi erityisesti rahalaitosten emissioiden määrä. Rahalaitosten osuus euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden euromääräisten velkapapereiden bruttoemissioista oli tammikuussa 57 %, kun se vuonna 1999 oli ollut keskimäärin 52 % kuukaudessa.

Kuvio 4.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat velkapaperit

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

Huom. Nettoluvut eroavat kantojen muutoksista arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun tai muiden tarkistusten vuoksi.

Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapapereiden kanta oli tammikuun 2000 lopussa 6 516,6 miljardia euroa, kun se vuotta aikaisemmin oli ollut 6 068,4 miljardia euroa. Vuotuinen kasvu oli siis 7,3 %. Kun tarkastellaan tammikuusta 1999 tammikuuhun 2000 liikkeeseenlaskettujen velkapapereiden kantaa sektoreittain, huomataan, että rahoituslaitosten liikkeeseenlaskemien velkapapereiden määrä oli kasvanut 8,9 %, valtion velkapapereiden 3,3 % ja yritysten velkapapereiden määrä 41,9 %. Nämä luvut korostavat sitä, että euroalueen pääomamarkkinoilla on tapahtunut merkittäviä rakenteellisia muutoksia sen jälkeen, kun EMUn kolmas vaihe alkoi.

Pankkien korot nousivat edelleen helmikuussa

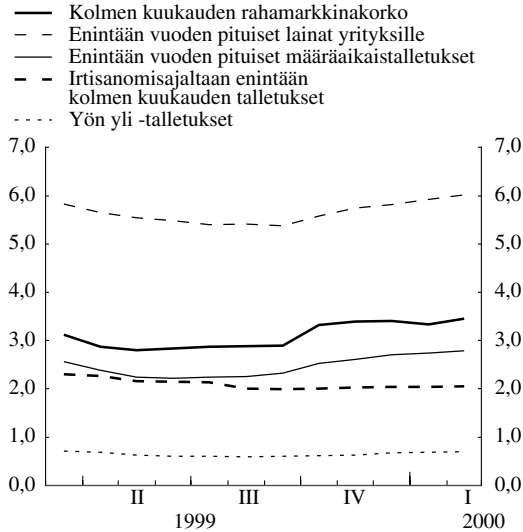
Pankkien lyhyet korot nousivat euroalueella yhä jonkin verran helmikuussa 2000 ja jatkoivat sitten kesän 1999 jälkeen alkanutta suuntausta (ks. kuvio 5). Koska pankkien korot kuitenkin tavallisesti sopeutuvat vasta viipeellä vastaavien markkinakorkojen muutoksiin, pankkien lyhyet keski-korot nousivat helmikuussa EKP:n 3.2.2000 tekemän koronnoston jälkeen vähemmän kuin vastaavat markkinakorot. Enintään vuoden pituisten määräaikaistalletusten keskikorko nousi 5 peruspistettä 2,8 prosenttiin, mutta irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten keskikorko nousi vain 2 peruspistettä lähes 2,1 prosenttiin. Yrityksille myönnettyjen enintään vuoden pituisten lainojen keskikorko puolestaan nousi 9 peruspistettä eli yli 6,0 prosenttiin.

Vaikka vuoden 1999 puolivälissä alkanut pääomamarkkinoiden pitkien korkojen nousu pysähtyi vuoden 2000 alussa, pankkien pitkät keskikorot jatkoivat nousuaan helmikuussa. Yli kahden vuoden määräaikaistalletusten keskikorko nousi helmikuussa 6 peruspistettä eli lähes 4,3 prosenttiin. Kotitalouksien asuntoluottojen keskikorko nousi helmikuussa 10 peruspistettä eli yli 6,1 prosenttiin. Lisäksi yrityksille myönnettyjen lainojen keskikorko nousi 9 peruspistettä eli lähes 5,9 prosenttiin. Kaiken kaikkiaan pankkien pitkät korot ovat nousseet merkittävästi toukokuusta 1999 (ks. kuvio 6), ja helmikuussa 2000 ne olivat tuntuvasti korkeammat kuin helmikuussa 1999).

Kuvio 5.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

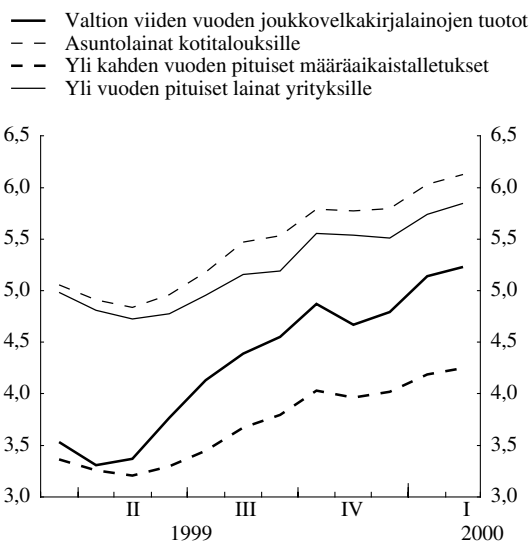

Lähteet: EKP:n yhteenlasketut maittaiset tiedot ja Reuters.

Kuvio 6.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlasketut maittaiset tiedot ja Reuters.

Rahamarkkinakorot nousivat maaliskuussa

Rahamarkkinakorot nousivat huomattavasti tämän vuoden maaliskuussa ja huhtikuun alussa. Maaliskuun ensimmäisellä puoliskolla eoniakorkona mitattu yön yli -korko pysyi lähellä 3,5:tä prosenttia ja viesti siitä, että markkinat odottivat EKP:n neuvoston päättävän nostaa perusrahoitusoperaation korkoa 3,25 prosentista 3,50 prosenttiin. Maaliskuun lopulla ja huhtikuun alussa eoniakorko oli enimmäkseen lähellä 3,60:tä prosenttia. Maaliskuun 23. päivänä 2000 päättyneen varantojen pitoajanjakson viimeisenä päivänä eoniakorko nousi kuitenkin edelleen aina 3,86 prosenttiin, mikä oletettavasti johtui siitä, että rahamarkkinaosapuolten käytössä ollut likviditeetti jakaantui hieman tehottomasti (ks. kehikko 2). Eoniakorko nousi myös maaliskuun kahtena viimeisenä päivänä, jolloin se oli tilapäisesti 3,7 % tai enemmän. Tämä johtui todennäköisesti markkinaosapuolten halusta korjata neljännesvuoden lopun taseitaan. Eoniakorko nousi väliaikaisesti noin 3,7 prosenttiin jälleen huhtikuun puolivälissä, mikä tällä kertaa johtui siitä, että markkinat hieman odottivat EKP:n nostavan edelleen korkojaan.

Rahamarkkinoiden tuottokäyrän muut lyhyet korot nousivat maaliskuun ensimmäisellä puoliskolla, koska EKP:n neuvoston maaliskuun 16. päivän kokoukselta odotettiin korkopäätöstä. Maaliskuun 16. päivänä yhden kuukauden euriborkorko oli 3,66 % ja kolmen kuukauden euriborkorko 3,81 %, eli yhden kuukauden euriborkorko oli 20 peruspistettä ja kolmen kuukauden euriborkorko 18 peruspistettä korkeampi kuin helmikuun 2000 lopussa (ks. kuvio 7). Yhden kuukauden ja kolmen kuukauden euriborkorot pysyivät jokseenkin vakaina muutaman päivän ajan EKP:n koronnostopäätöksen jälkeen ja nousivat jälleen hieman maaliskuun loppua kohden ja huhtikuun alussa. Huhtikuun 12. päivänä yhden kuukauden euriborkorko oli 3,79 % ja kolmen kuukauden euriborkorko 3,92 %; yhden kuukauden euriborkorko oli siten noussut yhteensä 33 peruspistettä ja kolmen kuukauden euriborkorko 29 peruspistettä helmikuun 2000 lopusta.

Kuten futuurisopimusten pohjalta johdettujen korkojen kehitys osoittaa, markkinoiden odotukset

Kehikko 2.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.03.2000 päättyneenä pitoajanjaksona

Likviditeetin jakaminen rahapoliittisissa operaatioissa

Eurojärjestelmä toteutti neljä perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation kuluvan vuoden kolmantena pitoajanjaksona eli 24.2.–23.3.2000. Kolmen ensimmäisen perusrahoitusoperaation (29.2., 6.3. ja 14.3.) korko oli 3,25 %, ja pitoajanjakson viimeinen perusrahoitusoperaatio (21.3.) toteutettiin 3,5 prosentin kiinteällä korolla, kun EKP:n korkoja oli 16.3.2000 päätetty nostaa. Jaetun likviditeetin määrä vaihteli 47 miljardista eurosta 89 miljardiin euroon. Perusrahoitusoperaatioissa tehtyjen tarjousten määrät vaihtelivat 1 628 miljardista eurosta 4 166 miljardiin euroon, ja niiden keskiarvo oli 2 589 miljardia euroa, kun se edellisenä pitoajanjaksona oli ollut 1 744 miljardia euroa. Viimeksi toteutetussa perusrahoitusoperaatioissa (14.3.), jonka korko oli 3,25 %, tehtiin suurimmat tarjoukset tähän asti (4 166 miljardia euroa), mikä johtui odotuksista, että EKP:n neuvosto nostaa korkoja 16.3. Perusrahoitusoperaatioiden jako-osuudet vaihtelivat 2,04 prosentista 3,13 prosenttiin, kun ne edellisenä pitoajanjaksona vaihtelivat 2,06 prosentista 6,37 prosenttiin.

Eurojärjestelmä toteutti pitempiaikaisen rahoitusoperaation 1.3. vaihtuvakorkoisena huutokauppana, jossa jaettavan likviditeetin määräksi oli ilmoitettu 20 miljardia euroa. Operaatioon osallistui yhteensä 336 vastaupolta, ja tehtyjen tarjousten kokonaismäärä oli 73 miljardia euroa. Huutokaupan tulokseksi saatiin 3,60 prosentin korko, ja painotettu korko oli 3,61 %.

Pitoajanjakson alussa eoniakorko pysyi perusrahoitusoperaation korkoa suurempana ja vaihteli 3,34 ja 3,47 prosentin välillä. Tämä johtui pääasiassa odotuksista, että EKP:n korkoja nostetaan kuluvan pitoajanjakson aikana, ja verrattain suuresta likviditeettivajeesta. Odotukset korkojen nostamisesta vähenivät tilapäisesti EKP:n neuvoston 2.3. pitämän kokouksen jälkeen. Kokouksen jälkeisenä päivänä eoniakorko laski 3,28 prosenttiin, alimmilleen koko pitoajanjaksona. Seuraavalla viikolla eoniakorko nousi jälleen, ja perjantaina 10.3. se oli 3,52 %. Pitoajanjakson loppuajan eoniakorko pysytteli suunnilleen samana. Eoniakoron nousuun vaikuttivat markkinaosapuolten lisääntyneet odotukset, että korkoja nostetaan kuluvan pitoajanjakson aika-

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.2.–23.3.2000

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	202,5	0,3	+ 202,2
Perusrahoitusoperaatiot	136,1	-	+ 136,1
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	66,2	-	+ 66,2
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,2	0,3	-0,1
Muut operaatiot	0,0	0,0	0,0
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	369,2	462,8	- 93,6
Liikkeessä olevat setelit	-	347,6	- 347,6
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	51,7	-51,7
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	369,2	-	+ 369,2
Muut tekijät, netto	-	63,5	-63,5
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (a) + (b)			108,6
(d) Varantovelvoite			108,0

Lähde: EKP.

Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

na, ja EKP:n korkojen nosto 16.3. Eoniakorko oli korkeimmillaan (3,86 %) pitoajanjakson viimeisenä päivänä likviditeettilyijästä huolimatta. Korkojen ja likviditeettitilanteen välinen epäsuhta on voinut johtaa likviditeetin epätasaisesta jakautumisesta luottolaitosten välillä, mitä korostivat likviditeettitilanteen tarkistukset pitoajanjakson lopussa.

Maksuvalmiusjärjestelmän käyttö

Maksuvalmiusjärjestelmän keskimääräinen käyttö oli 0,2 miljardia euroa eli 0,1 miljardia euroa enemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona. Talletusmahdollisuuden keskimääräinen käyttö oli 0,3 miljardia euroa eli 0,1 miljardia euroa enemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona. Pitoajanjakson viimeisenä päivänä talletusmahdollisuuden käyttö oli 3,2 miljardia euroa ja maksuvalmiusluoton käyttö oli 0,2 miljardia euroa. Siten tuona päivänä likviditeettiä vähennettiin maksuvalmiusjärjestelmän käytöllä yhteensä 3,0 miljardia euroa.

Muut kuin rahapolitiikkaan liittyvät likviditeettiin vaikuttavat tekijät

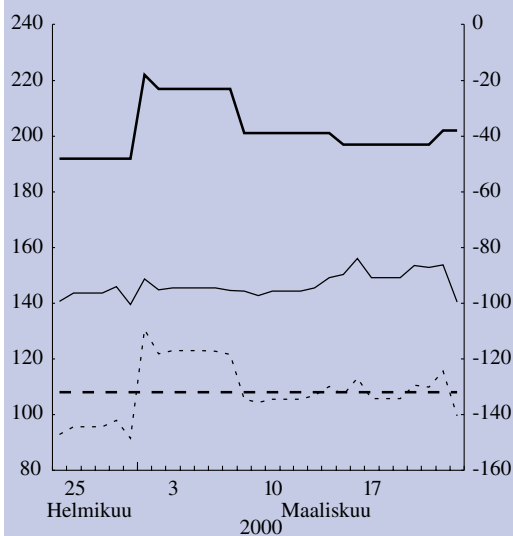
Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien tekijöiden) likviditeettiä vähentävä nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 93,6 miljardia euroa, mikä on 0,4 miljardia euroa enemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona. Tämä johtui pääasiassa valtion talletusten lisääntymisestä. Riippumattomien tekijöiden kokonaisvaikutus vaihteli 83,9 miljardista eurosta 100,4 miljardiin euroon, eli hieman vähemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

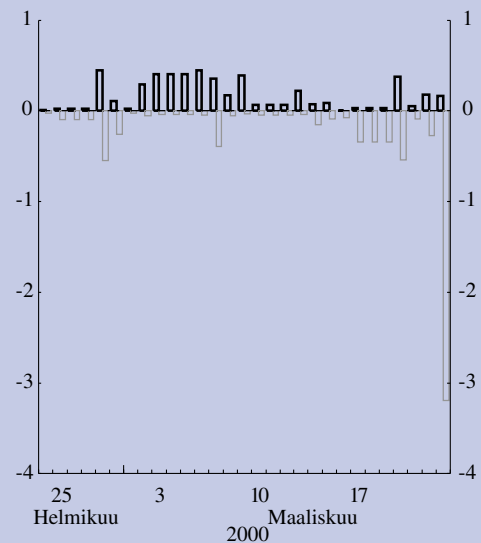
23.3.2000 päättyneenä pitoajanjaksona

(mrd. euroa, päivähavaintoja)

- Rahapoliittisilla operaatioilla lisätty likviditeetti (vasen asteikko)
- - - Varantovelvoite (vasen asteikko)
- - - Päivittäiset talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (vasen asteikko)
- Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät (oikea asteikko)

- Maksuvalmiusluot
- Maksuvalmiusjärjestelmän talletukset

Lähde: EKP.

Vastapuolten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä

Sekkitilitalletukset olivat keskimäärin 108,6 miljardia euroa ja varantovelvoitteet 108,0 miljardia euroa. Keskimääräisten sekkitilitalletusten ja varantovelvoitteen välinen ero oli siten 0,6 miljardia euroa. Tästä määrästä noin 0,2 miljardia euroa oli sekkitilitalletuksia, jotka eivät liity varantovelvoitteen täyttämiseen, ja 0,4 miljardia euroa oli varantovelvoitteen ylittäviä talletuksia.

EKP:n koronnostojen suunnasta loppuajan vuotta 2000 näyttivät muuttuneen vain vähän maaliskuussa. Kesäkuussa 2000 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu kolmen kuukauden euriborkorko nousi vain 10 peruspistettä ja syyskuussa 2000 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu kolmen kuukauden euriborkorko vain 4 peruspistettä vuoden 2000 helmikuun lopusta huhtikuun 12. päivään, jolloin kesäkuussa 2000 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu kolmen kuukauden euriborkorko oli 4,16 % ja syyskuussa 2000 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu kolmen kuukauden euriborkorko 4,37 %. Joulukuussa 2000 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu kolmen kuukauden euriborkorko pysyi ennal-

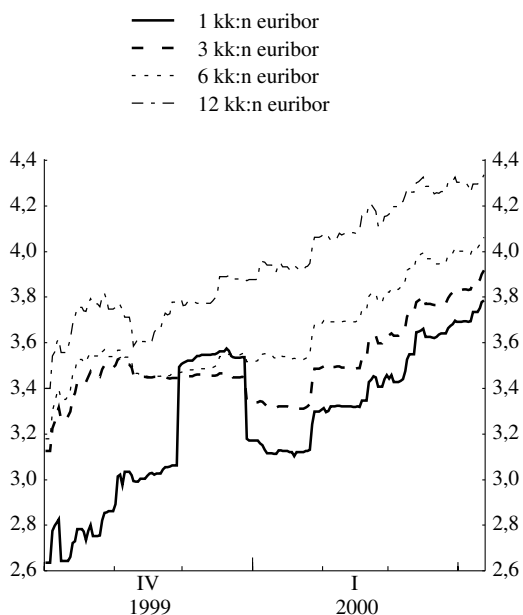
laan eli 4,58 prosentissa. Kuuden kuukauden ja 12 kuukauden euriborkorot nousivat vähemmän kuin lyhyempien maturiteettien korot. Huhtikuun 12. päivänä kuuden kuukauden euriborkorko oli 4,06 % ja 12 kuukauden euriborkorko 4,34 %, eli kuuden kuukauden euriborkorko oli 24 peruspistettä ja 12 kuukauden euriborkorko 18 peruspistettä korkeampi kuin helmikuun lopussa.

Maaliskuun 29. päivänä 2000 eurojärjestelmä toteutti pitempiaikaisen rahoitusoperaation, jonka maksujen suorituspäivä oli 30.3.2000. Tämän maturiteetiltaan kolmen kuukauden pituisen operaation marginaalikorko oli 3,78 % ja keski-korko 3,80 %. Korot olivat hieman alhaisemmat kuin maaliskuun 29. päivän kolmen kuukauden euriborkorko.

Kuvio 7.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Pitkien joukkolainojen tuotot supistuivat maaliskuussa

Pitkien korkojen nousun jatkuttua suurimman osan vuotta 1999 ja vuoden 2000 alussa valtion joukkolainojen tuotot euroalueella alkoivat supistua huomattavasti maaliskuussa ja huhtikuun 2000 alussa (ks. kuvio 8). Vuoden 2000 helmikuun lopusta huhtikuun 12. päivään euroalueen 10 vuoden joukkolainojen keskimääräiset tuotot supistuivat noin 30 peruspistettä eli 5,34 prosenttiin. Tuotot palautuivat siten joulukuun 1999 tasolle. Tämä johtui osittain Yhdysvaltojen joukkolainojen kehityksestä; siellä nimittäin niiden tuotot vähenivät jopa selvemmin kuin euroalueella maaliskuussa ja huhtikuun alussa. Niinpä Yhdysvaltojen ja euroalueen 10 vuoden joukkovelkakirjalainojen tuottoero supistui noin 20 peruspistettä, ja ero oli suunnilleen 70 peruspistettä 12.4.2000. Tämä oli pienin valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottoero sitten lokakuun 1999.

Kuvio 8.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivävahaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkokakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

Joukkolainojen maailmanlaajuisesta tuottokehityksestä voidaan ensiksi todeta, että öljyn hinnan huomattava halpeneminen ennen OPEC-maiden päätöstä lisätä öljyn tuotantoa ja päätöksen jälkeen näytti aiheuttaneen pitkien korkojen laskupaineita sekä euroalueella että sen ulkopuolella. Yhdysvalloissa 10 vuoden joukkolainojen tuotot vähenivät tuntuvasti eli noin 50 peruspistettä vuoden 2000 helmikuun lopusta huhtikuun 12. päivään, jolloin ne olivat hieman yli 6 %. Tammikuun 2000 toisella puoliskolla alkanut kehitys siis jatkui. Tammikuun puolivälin tienoilla vallinneesta huipputasosta Yhdysvaltojen 10 vuoden joukkolainojen tuotot olivat supistuneet noin 90 peruspistettä huhtikuun 12. päivään mennessä. Öljyn hinnanlaskun vaikutuksen lisäksi paineet Yhdysvaltojen joukkolainojen tuottoihin näyttivät suureksi osaksi johtuneen Yhdysvaltojen valtiovarainministeriön suunnitelmista supistaa merkittävästi pitkien joukkolainojen emissioita ja ostaa takaisin erääntymättömiä joukkolainoja. Lisäksi Federal Reserven avomarkkinakomitean

päätös 21.3.2000 nostaa korkoja 25 peruspisteellä on saattanut vähentää markkinaosapuolten huolia pitkän aikavälin inflaatoriskeistä, mikä on johtanut joukkolainojen tuottojen supistumiseen. Lisäksi osakemarkkinoiden viimeaikaiset vaihtelet, erityisesti Yhdysvaltojen Nasdaq-indeksiin sisältyvien tietotekniikkayritysten osakkeiden markkinoilla, ovat toisinaan näyttäneet lisänpaineita Yhdysvaltojen joukkolainojen tuottoihin, koska arvopaperisijoituksia on haluttu siirtää turvallisempiin kohteisiin.

Japanin 10 vuoden joukkolainojen tuotot supistuivat noin 5 peruspistettä helmikuun lopusta huhtikuun alkuun ja olivat 1,79 % 12.4.2000. Viime kuukausien tapaan merkit talouden elpymisen vauhdista ja tulevista näkymistä olivat ristiriitaisia koko tämän ajanjakson. Vaikka Japanin keskuspankin Bank of Japanin huhtikuun 2000 alussa julkaisema Tankan-kyselytutkimus kertoi talouden suhdanteiden parantuneen, on sen vaikutus Japanin joukkolainojen tuottoihin ollut vähäinen, koska tutkimuksen tulos oli suurin piirtein markkinoiden odotusten mukainen.

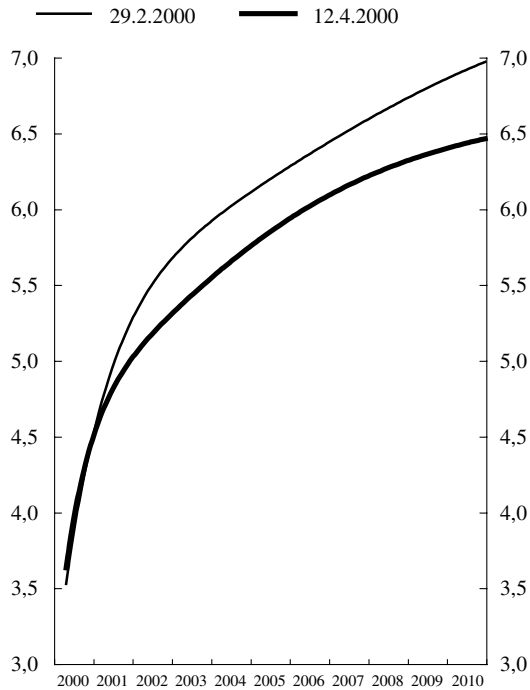
Edellä mainittujen öljyn hinnan laskun ja Yhdysvaltojen joukkolainojen tuottojen selvän vähenemisen lisäksi myös muut tekijät näyttävät selittävän euroalueen joukkolainojen tuottojen supistumista tämän vuoden helmikuun lopusta huhtikuun alkuun. Varsinkin markkinoilla vallinnut epävarmuus euroalueen hintoihin keskipitkällä aikavälillä mahdollisesti kohdistuvista nousupaineista näyttää hälvenneen sen jälkeen, kun EKP:n korkoja nostettiin maaliskuun 16. päivänä. Tämä ja tiedot euroalueen palkkaratkaisuista, jotka olivat maltillisempia kuin markkinat olivat odottaneet, näyttävät vaikuttaneen pitkien joukkolainojen tuottojen supistumiseen. Edellä mainittu lyhyiden korkojen nousu ja pitkien joukkolainojen tuottojen väheneminen näkyivät euroalueen termiinikorkokäyrän selvänä loiveneemisena maaliskuussa ja huhtikuun alussa (ks. kuvio 9).

Tämän vuoden helmikuun lopusta huhtikuun 12. päivään Ranskan 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalityotto supistui noin 20 peruspistettä, kun taas tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti, joka kuvaa 10 vuoden joukkolainojen nimellis- ja reaalityottojen eroa, hidastui noin 15

Kuvio 9.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiini-korkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

peruspistettä. Tämän perusteella euroalueen pitkien joukkolainojen nimellistuottojen viimeaikainen supistuminen näyttää johtuneen sekä reaali-korkojen laskusta että pitkän aikavälin inflaatio-odotusten hienoisesta heikkenemisestä. Kuten aikaisemmissa Kuukausikatsauksissa on todettu, Ranskan indeksidonnaisten joukkolainojen tuotokkehityksen pohjalta tehdyissä päätelmissä inflaatio-odotuksista on syytä olla varovainen, koska tulkintoihin sisältyy monia epävarmuuksia.

Saksan 10 vuoden Bund-futuurisopimuksista johdetut volatiliteettiodotukset heikkenivät vuoden 2000 helmikuun lopun noin 6,25 prosentista alle 6 prosenttiin huhtikuun alussa vuodenvaihteessa alkanutta suuntaa noudattaen. Vuodenvaihteessa volatiliteettiodotukset olivat olleet yli 8 %.

Markkinoiden tuntema epävarmuus joukkolainojen tuottojen tulevasta tasosta oli siten vähitellen lieventynyt vuoden 2000 ensimmäisten kuukausien aikana. Tämä puolestaan näyttäisi viittaavan siihen, että epävarmuus reaalitytuottojen kehityksestä samoin kuin pitkän aikavälin inflaatio-odotukset ovat saattaneet vähentyä. EKP:n korkojen nosto maaliskuun 16. päivänä on saattanut vaikuttaa epävarmuuden hälvenemiseen jonkin verran, koska sijoittajat tulkisivat koronnoston oikeutetuksi euroalueen inflaatiopaineiden hillitsemiseksi.

Osakemarkkinoiden eri sektoreilla merkittäviä eroja maaliskuussa 2000

Vuoden 2000 maaliskuussa ja huhtikuun alussa tietotekniikkayritysten osakkeiden hinnat vaihtelivat huomattavasti erityisesti Yhdysvalloissa, mutta myös euroalueella ja Japanissa. Näin ollen keskeisten osakemarkkinaindeksien kehityksessä oli merkittäviä eroja (ks. kuvio 10). Euroalueella osakkeiden hinnat laskivat tämän vuoden helmikuun lopusta huhtikuun 12. päivään. Yhdysvalloissa laajat osakehintaindeksit nousivat tänä samana ajanjaksona toimialojen välisistä tuntuvista eroista huolimatta. Osakkeiden hinnat nousivat myös Japanissa.

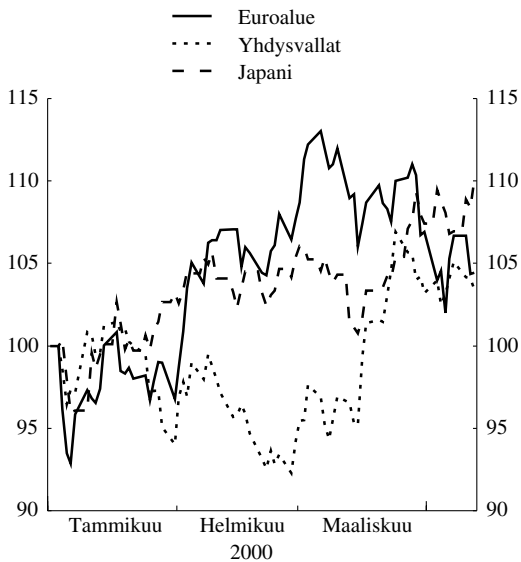
Globaalin osakemarkkinakehityksen tarkastelu osoittaa, että Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksi nousi hieman yli 7 % helmikuun lopusta huhtikuun 12. päivään eli lähelle vuoden 1999 lopun tasoa. Standard & Poor's 500 -indeksi nousi siis tammi-helmikuun laskun jälkeen. Indeksien nousu näytti osittain johtuneen yritysten tulevaan tuloskehitykseen liittyneiden kasvuodotusten muuttumisesta sen jälkeen, kun uudet talousluvut olivat kertoneet talouskasvun jatkumisesta vahvana.

Yhdysvaltojen osakemarkkinoiden eri toimialojen välillä oli edelleen suuria eroja maaliskuussa, mikä merkitsi vuoden 1999 syyskuun lopusta alkaneen kehityksen jatkumista. Helmikuun lopusta huhtikuun 12. päivään rahoitusalan ja kausiluonteisia kulutustavaroita tuottavien yritysten osakkeiden hinnat nousivat, kun taas tietotekniikkayritysten osakkeiden hinnat vaihtelivat tuntuvasti ja laskivat yleisesti. Erityisesti Nasdaq Composi-

Kuvio 10.

Osakeindeksit

(1.1.2000 = 100, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx laaja -osakeindeksi euroalueen osalta, Standard and Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

te -indeksi, joka koostuu pääasiassa tietotekniikkayritysten osakkeista, laski miltei 20 % helmikuun lopusta huhtikuun 12. päivään ja oli yli 7 % alempi kuin vuoden 1999 lopussa.

Japanissa osakkeiden hinnat nousivat Nikkei 225 -indeksin mukaan mitattuna hieman yli 2 % tämän vuoden helmikuun lopusta huhtikuun 12. päivään. Indeksillä nousi siten yli 8 % vuoden 1999

lopun tasoa korkeammaksi. Varsinkin huhtikuun alussa tiedot talouden suhdanteiden viimeaikaisesta paranemisesta ja myös Bank of Japanin Tankin-kyselytutkimuksen sekä Economic Planning Agency'n kyselyn tulokset lienevät aiheuttaneet nousupaineita osakkeiden hintoihin Japanissa. Maaliskuussa, kuten sitä edeltävinäkin kuukausina, rahoitussektorin osakkeiden hintojen nousu vaikutti Japanin osakehintakehitykseen kaikkein myönteisimmin, ja se näytti heijastelevan pankkien kannattavuutta koskevien odotusten vahvistumista fuusioiden ja yrityskauppojen myötä.

Päinvastoin kuin Yhdysvaltojen ja Japanin laajat osakehintaindeksit, jotka nousivat vuoden 2000 maaliskuussa ja huhtikuun alussa, euroalueen laajat osakehintaindeksit laskivat maaliskuussa nousemaan huomattavasti helmikuussa. Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuna euroalueen osakehinnat laskivat 3 % helmikuun lopusta huhtikuun 12. päivään, ja indeksi oli jälleen vain 3,5 % vuoden 1999 lopun tasonsa yläpuolella. Osakkeiden hintojen laskun pääasiallisimpana syynä oli se, että euroalueen televiestintä- ja tietotekniikkayritysten osakkeiden hintojen huomattava nousu edeltävinä kuukausina tahtui. Hintojen nousun kääntymisen laskuksi näytti suureksi osaksi johtuneen siitä, että Yhdysvaltojen osakemarkkinoilla arvopaperisijoituksia siirrettiin ns. uuden talouden yritysten osakkeista perinteisempien sektorien osakkeisiin, mikä heijastui euroalueen osakemarkkinoille. Kaiken kaikkiaan euroalueen televiestintä- ja tietotekniikkayritysten osakkeiden hintojen lasku kompensoitui osittain muiden sektoreiden, erityisesti rahoitus- ja energiasektorin yritysten, osakkeiden hintojen nousulla.

2 Hintakehitys

Kuluttajahintainflaatio kiihtyi edelleen helmikuussa energian hintojen vuoksi

Tuoreimpien tietojen mukaan kuluttajahintainflaatio kiihtyi edelleen helmikuussa 2000 pääasiassa energian hintojen kehityksen vuoksi. Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) vuotuisena nousuna mitattu euroalueen inflaatiovauhti kiihtyi helmikuussa 2,0 prosenttiin tammikuun tarkistetusta 1,9 prosentista.

Energian hintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi helmikuussa 13,5 prosenttiin, kun se tammikuussa oli ollut 12,0 % (ks. taulukko 3). Tämä johtui osittain myös vertailuajankohdan vaikutuksesta, sillä energiahintaindeksi laski vuoden 1999 tammikuusta helmikuuhun. Koska indeksin energia-

erä saavutti pienimmän arvonsa helmikuussa 1999, vertailuajankohta ei enää vaikuta energiaerän vuotuisen nousuvauhdin kiihtymiseen. Öljyn hinta nousi helmikuun 27,6 eurosta barreilita 28,4 euroon barreilita maaliskuussa 2000, ja tämä aiheuttanee lyhyellä aikavälillä edelleen nousupaineita YKHIn energiaerään. Öljyn hinta on kuitenkin laskenut maaliskuun puolivälistä lähtien, mikä johtuu öljynviejämäiden järjestön OPECin äskettäisestä päätöksestä lisätä öljyntuotantoa. YKHIn energiaerän vuotuisen nousuvauhdin odotetaan hidastuvan vuonna 2000.

Energian hintojen lisäksi myös jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat vaikuttivat YKHI-inflaation kiihtymiseen helmikuussa, joskin niiden vaikutus oli vähäisempi. Jalostamattomien elintarvikkeiden

Taulukko 3.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1997	1998	1999	1999	1999	1999	2000	1999	1999	1999	2000	2000	2000
				II	III	IV	I	Loka	Marras	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi	1,6	1,1	1,1	1,0	1,1	1,5	.	1,4	1,5	1,7	1,9	2,0	.
<i>josta:</i>													
Tavarat	1,2	0,6	0,8	0,6	0,9	1,5	.	1,3	1,5	1,9	2,2	2,4	.
Elintarvikkeet	1,4	1,6	0,5	0,6	-0,2	0,4	.	0,3	0,4	0,5	0,4	0,6	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,4	1,4	0,9	0,8	0,6	0,9	.	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	1,4	1,9	0,0	0,3	-1,4	-0,3	.	-0,4	-0,3	-0,2	-0,5	-0,1	.
Teollisuustuotteet	1,0	0,1	1,0	0,6	1,5	2,1	.	1,8	2,0	2,6	3,2	3,3	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,5	0,9	0,7	0,7	0,6	0,6	.	0,5	0,6	0,6	0,8	0,5	.
Energia	2,8	-2,6	2,2	0,5	4,6	7,8	.	6,3	7,1	10,0	12,0	13,5	.
Palvelut	2,3	1,9	1,6	1,6	1,5	1,5	.	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ¹⁾	1,1	-0,8	0,0	-1,3	0,7	3,2	.	2,2	3,1	4,1	5,1	5,7	.
Yksikkötyökustannukset ²⁾	0,7	0,0	.	1,5	0,7	.	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ²⁾	1,8	1,5	.	0,5	1,1	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/työntekijä ²⁾	2,4	1,5	.	2,0	1,7	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti ³⁾	2,5	1,7	2,1	1,9	2,2	2,2	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁴⁾	17,1	12,0	17,1	15,0	19,7	23,0	27,1	20,8	23,5	24,8	24,9	27,6	28,4
Raaka-aineiden hinnat ⁵⁾	12,9	-12,5	-3,1	-8,2	1,1	14,0	19,9	10,7	11,9	19,3	19,4	20,0	20,2

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Koko kansantalous.

3) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

4) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Hinnat ecuina joulukuuhun 1998 asti.

5) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina, joulukuuhun 1998 asti ecuina.

hintojen vuotuinen laskuvauhti hidastui vuoden 2000 tammikuun 0,5 prosentista 0,1 prosenttiin helmikuussa, mikä on sopusoinnissa vuoden 1999 lopun kehityksen kanssa (ks. kuvio 11).

Energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen kehityksestä poiketen muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen nousuvauhti hidastui helmikuussa jälleen 0,5 prosenttiin, kun se joulukuussa 1999 oli ollut 0,6 % ja vuoden 2000 tammikuussa 0,8 %. Kehitys johtuu siitä, että sesonkialennusmyynnin ajankohta muuttui eräissä suuressa euroalueen maassa.

Koska jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen nousuvauhti pysyi vuoden 2000 tammikuusta helmikuuhun edelleen 1,0 prosentissa ja palvelujen hintojen vuotuinen nousuvauhti edelleen 1,7 prosentissa, muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintakehitys on vaikuttanut

myös ilman kausielintarvikkeita ja energiaa lasketun YKHI:n kehitykseen. Tämän indeksin vuotuinen nousuvauhti kiihtyi siten vuoden 1999 joulukuun 1,0 prosentista 1,2 prosenttiin tammikuussa 2000, mutta se hidastui jälleen 1,1 prosenttiin helmikuussa. Ilman kausielintarvikkeita ja energiaa lasketun YKHI:n vuotuinen nousuvauhti on jatkunut noususuuntaisena vuoden 1999 syyskuusta lähtien. Tämä suunta saattaa jatkua lähi-kuukausinakin, mikäli lisääntyneet raaka-ainekustannukset ja varsinkin öljyn hinnan aiempi nousu siirtyvät kuluttajahintoihin teollisuuden tuottajahintojen kautta.

Myös teollisuuden tuottajahintojen nousussa näkyi öljyn hintakehitys

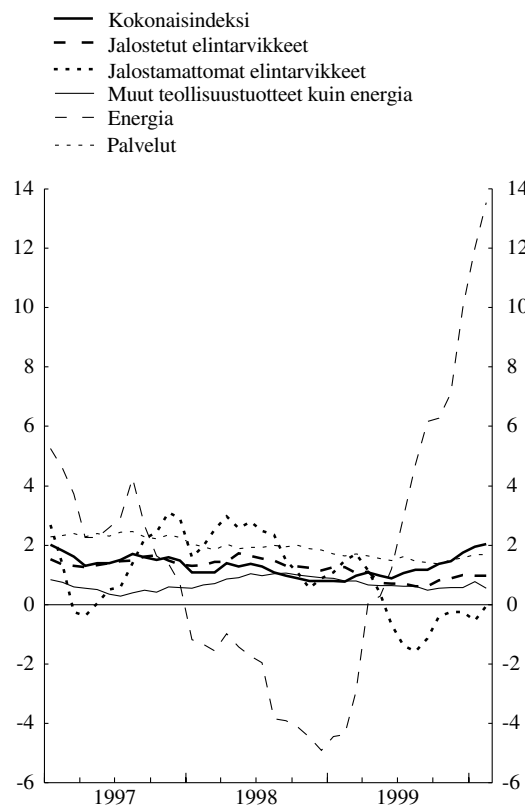
Öljyn hintakehitys hallitsi edelleen teollisuuden tuottajahintojen kehitystä. Teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi koko euroalueella vuoden 2000 helmikuussa 5,7 prosenttiin, kun se tammikuussa oli ollut 5,1 %. Myös tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintakehitystä kuvaavan euroalueen hintaindeksin (Eurozone Price Index, EPI) kehitys maaliskuussa viittaa siihen, että öljyn hinta kiihdyttäneen edelleen teollisuuden tuottajahintojen vuotuista nousuvauhtia. EPI perustuu samaan kyselyyn kuin ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) (ks. kohta "Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat" jäljempänä), ja sen avulla saadaan tietoa valmistajien hankinnoistaan maksamista hinnoista. Sinä suhteellisen lyhyenä aikana, jona EPI on ollut käytettävissä (vuoden 1997 puolivälistä lähtien), indeksi on seurannut kiinteästi koko teollisuuden tuottajahintojen kehitystä (ks. kuvio 12).

Koko teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi helmikuussa 2000, ja tämä johtui, kuten edeltävinäkin kuukausina, pääasiassa välituotteiden hinnoista, joihin öljyn hintakehitys puolestaan vaikuttaa huomattavasti. Välituotteiden hintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi tammikuun 8,1 prosentista 9,2 prosenttiin helmikuussa eli tasolle, jolla ne eivät olleet aikaisemmin 1990-luvulla. Kahden seikan perusteella voi kuitenkin päätellä, että välituotteiden hintojen vuotuinen nousuvauhti on ehkä saavuttamassa huippunsa. Ensinnäkin viimeaikainen kehitys

Kuvio 11.

Euroalueen YKHI-inflaatio erittäin

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

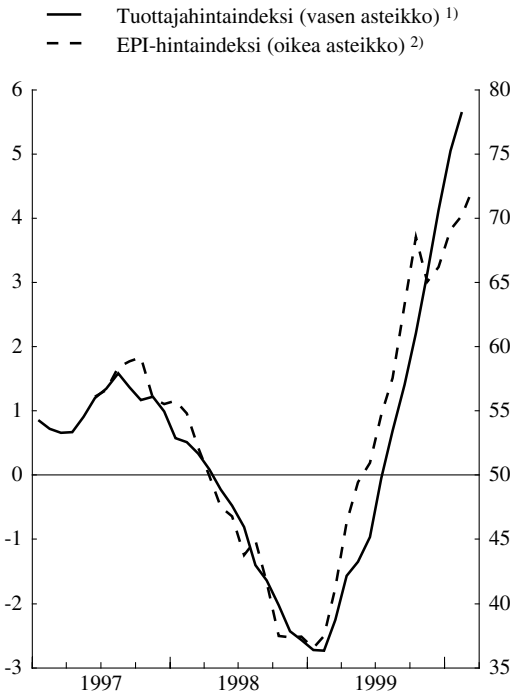

Lähde: Eurostat.

Kuvio 12.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

1) Teollisuuden tuottajahintoja; vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.

2) Euroalueen EPI-hintaindeksi (Eurozone Price Index). Tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintatiedot perustuvat ostopääälliköille tehtävään kyselyyn. Yli 50 prosentin indeksi-arvo viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun ja alle 50 prosentin arvo hintojen laskuun.

on ollut hitaampaa kuin edeltävinä kuukausina, sillä nousuvauhti oli helmikuussa kuukausitasolla hitaampaa kuin kolmena edeltävänä kuukautena. Toiseksi vuotuisen nousuvauhdin kiihtyminen vuoden 2000 tammikuusta helmikuuhun johtui osittain vertailuajankohdasta, sillä välituotteiden hinnat laskivat vuoden 1999 tammikuusta helmikuuhun. Välituotteiden hintaindeksi saavutti pienimmän arvonsa helmikuussa 1999, joten vertailuajankohdan vaikutus vuotuisen nousuvauhtiin muuttuu maaliskuusta 2000 lähtien negatiiviseksi (YKHIn energiaerän kehitys on samansuuntaista, sillä öljyn hintakehitys on vaikuttanut merkittävästi myös siihen).

Pääomahyödykkeiden ja kulutustavaroiden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti on sen sijaan alkanut kiihtyä hitaasti viime kuukausina, mutta se on pysynyt kuitenkin kohtuullisena. Kehitys saattaa olla merkki siitä, että välituotteiden hintojen nousu on siirtymässä tuotantoketjun läpi. Pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti kiihtyi 0,5 prosenttiin helmikuussa 2000 eli vuoden 1999 syyskuusta alkanut lievä nousu jatkui edelleen. Pääomahyödykkeiden hinnat olivat tuolloin laskeneet 0,1 %. Kulutustavaroiden hintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi samana aikana eli vuoden 1999 syyskuusta vuoden 2000 helmikuuhun 0,4 prosentista 0,7 prosenttiin.

Palkkojen nousu kohtuullista vuonna 1999

Tuoreimmat palkkakehitystä koskevat tiedot viittaavat siihen, että palkkoihin kohdistuvat paineet pysyivät vaimeina vuoden 1999 loppuun asti. Tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen nousuvauhti oli vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä 2,2 % eli sama kuin edellisellä neljänneksellä, mutta se oli 0,3 prosenttiyksikköä nopeampi kuin vuoden 1999 kahden ensimmäisen neljänneksen vuotuinen nousuvauhti. Tuntia kohden laskettujen nimellisten työvoimakustannusten vuotuinen nousuvauhti on kiihtynyt vähitellen vuoden 1998 jälkipuoliskolta lähtien. Yksikkötyökustannusten kasvu on siitä huolimatta pysynyt kohtuullisena. Yksikkötyökustannusten vuotuinen nousuvauhti hidastui vuoden 1999 kolmannella neljänneksellä 0,7 prosenttiin edellisen neljänneksen 1,5 prosentista, mikä johtuu pääasiassa työn tuottavuuden suhdanneluonteisesta kasvusta. Yksikkötyökustannusten vuotuisen nousuvauhdin otaksutaan edelleen hidastuneen vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä edellisestä neljänneksestä. Tämä johtuu siitä, että työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten nousuvauhdin arvioidaan kiihtyneen suhteellisen maltillisesti, samalla kun tuottavuus kasvoi 0,8 prosenttiyksikköä vuoden 1999 kolmannelta neljänneksestä viimeiseen neljännekseen. Tuoreimmat tiedot vuoden 2000 palkkaneuvotteluista viittaavat siihen, että YKHIn nousuvauhdin tilapäinen kiihtyminen ei ole palkkaneuvotteluissa johtanut palkkojen nostoon.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

BKT:n määrän kasvu jatkui vahvana viime vuoden lopussa

Maaliskuun 2000 Kuukausikatsauksen ilmestymisen jälkeen Eurostat on julkistanut koko euroaluetta koskevia arvioita BKT:n määrän kasvusta vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä. Näiden arvioiden mukaan BKT:n määrä kasvoi 0,9 % verrattuna vuoden 1999 kolmanteen neljännekseen, jolloin kasvuvauhti oli 1,0 %, joten odotukset viime vuoden viimeisellä neljänneksellä vahvana jatkuneesta tuotannon kasvusta täyttyivät. BKT:n määrä kasvoi vuonna 1999 kaiken kaikkiaan 2,3 %, ja sen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä 3,0 prosenttiin, kun se saman vuoden ensimmäisellä neljänneksellä oli ollut 1,8 %.

Vaikka BKT:n määrän neljännesvuosikasvu oli vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä edelleen vahvaa, yksittäisten menoerien vaikutuksissa oli havaittavissa muutoksia (ks. taulukko 4). Varastojen muutos vaikutti kokonaiskasvuun positiivisesti 0,3 prosenttiyksikön verran; vuoden 1999 kol-

mannella neljänneksellä varastojen muutoksella oli ollut lähes samansuuruinen negatiivinen kasvuvaikeus. Nettoviennin kasvuvaikeus, joka kääntyi positiiviseksi viime vuoden aikana ja kasvoi 0,4 prosenttiin kolmannella neljänneksellä, laski viimeisellä neljänneksellä nolnaan. Tämä osoittaa, että kiihdyttyään voimakkaasti kolmannella neljänneksellä viennin kasvuvauhti hidastui viimeisellä neljänneksellä suurin piirtein puoleen, kun taas tuonnin kasvu hidastui paljon vähemmän. On kuitenkin syytä huomata, että viennin ja tuonnin kasvuvauhtien muutokset kolmannelle neljännekselle viimeiseen neljännekseen noudattavat näiden menoerien tavanomaista vaihtelua. Kotimaisen lopputuotekysynnän kasvuvaikeus (siis ilman varastojen muutosta) pysyi suurin piirtein ennallaan eli 0,6 prosenttiyksikössä oltuaan 0,8 prosenttiyksikköä vuoden 1999 kolmannella neljänneksellä, mitä tuki varsinkin vahvana jatkunut yksityisen kulutuksen kasvu.

Kasvuvaikeutusten muutosta vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä on vaikea arvioida, koska BKT-arviot ovat edelleen alustavia ja niihin voidaan

Taulukko 4.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾									Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1997	1998	1999	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1998	1999	1999	1999	1999
				IV	I	II	III	IV	IV	I	II	III	IV	
Bruttokansantuotteen määrä	2,3	2,8	2,3	2,0	1,8	1,9	2,4	3,0	0,3	0,6	0,5	1,0	0,9	
<i>josta:</i>														
Kotimainen kysyntä	1,7	3,4	2,8	3,2	2,8	2,8	2,9	2,8	1,0	0,8	0,4	0,6	0,9	
Yksityinen kulutus	1,5	3,0	2,5	3,1	2,8	2,4	2,4	2,5	0,6	0,8	0,3	0,7	0,7	
Julkinen kulutus	0,7	1,1	1,2	1,1	1,3	0,9	1,2	1,2	0,2	0,9	-0,2	0,2	0,2	
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	2,2	4,4	4,7	3,8	3,8	5,3	4,9	4,8	0,7	1,7	0,8	1,5	0,6	
Varastojen muutos ^{3) 4)}	0,3	0,5	0,1	0,3	0,1	0,1	0,2	0,1	0,4	-0,2	0,1	-0,2	0,3	
Nettovienti ³⁾	0,6	-0,5	-0,5	-1,1	-1,0	-0,9	-0,4	0,3	-0,7	-0,2	0,1	0,4	0,0	
Vienti ⁵⁾	10,1	6,8	4,1	2,1	0,7	2,3	5,2	8,1	-1,2	0,6	2,5	3,2	1,5	
Tuonti ⁵⁾	8,7	9,1	5,9	5,8	3,8	5,2	6,8	7,6	0,9	1,2	2,3	2,2	1,7	

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

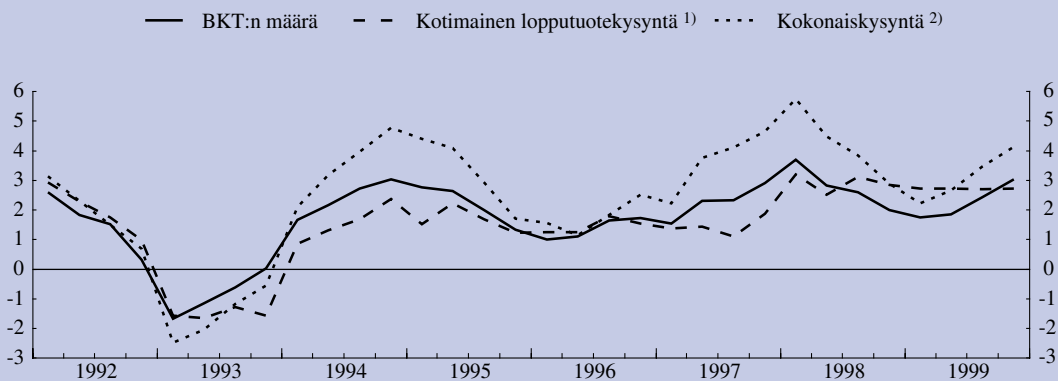
Kehikko 3.

Euroalueen kotimaisen ja ulkomaisen kysynnän suhteellinen vaikutus tuotannon kasvuun

Euroalueen talouskasvun kehitystä viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana on hallinnut se, että kotimainen lopputuotekysyntä eli ilman varastojen muutoksia laskettu kysyntä on kasvanut vakaasti. Tämä vakaa kasvu on lieventänyt huomattavasti viennin tilapäisen notkahduksen vaikutusta BKT:n kasvuun (katso oheinen kuvio). Euroalue muodostaa yksittäisten jäsenvaltioiden talouksiin verrattuna suuren ja melko suljetun talouden. Tällaisessa taloudessa kotimaisten kysyntäsokkien voidaan odottaa vaikuttavan koko tuotannon kasvuun todennäköisesti vähintään yhtä paljon kuin ulkoiset tapahtumat. Arviointia sisäisen ja ulkomaisen kysynnän suhteellisesta vaikutuksesta vaikeuttaa se, että kansallisissa tilinpitäjärjestelmissä ei tehdä eroa euroalueen sisälle ja sen ulkopuolelle suuntautuvan viennin välillä. Tämä ero tarjoaa hyödyllistä lisätietoa, ja se on nähtävissä kauppatilastoista, vaikka onkin muistettava, että ne koskevat vain tavaroita. Kauppatiedot osoittavat, että tavaravienni euroalueen sisälle ja sen ulkopuolelle on määrällisesti suunnilleen yhtä suurta. Tässä kehikossa arvioidaan kauppatilastojen perusteella sisäisen ja ulkomaisen kysynnän suhteellista vaikutusta nykyisen euroalueen tuotannon kasvun kausivaihteluihin 1990-luvulla.

Tuotannon ja kysynnän kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuositietoja)

Lähde: Eurostat.

1) Kotimainen kysyntä ilman varastojen muutoksia.

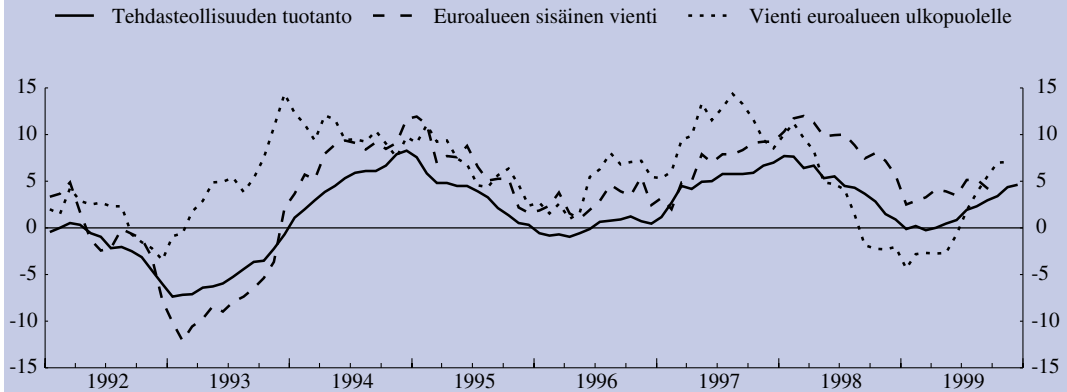
2) Kotimainen kysyntä ja vienni yhteensä.

Tehdasteollisuuden tuotannon kasvu noudattaa läheisesti euroalueen sisäisen tavaraviennin kasvua

Alakohtaisesti tarkasteltuna kokonaistuotannon kasvun vaihtelut heijastavat suureksi osaksi teollisuustuotannon kausivaihteluita, vaikka tehdasteollisuuden osuus koko tuotannosta jää noin kolmannekseen. Yksittäisten jäsenvaltioiden pienissä ja avoimissa talouksissa tuotannon suhteellisen suuret vaihtelut johtuvat puolestaan useimmiten siitä, että tehdasteollisuus on hyvin altis ulkomaisen kysynnän muutoksille. Tähän ulkomaiseen kysyntään mahdollisesti sisältyvä muiden euroalueen maiden kysyntäosuus on kuitenkin koko alueen näkökulmasta sisäistä kysyntää. Tarkasteltaessa 1990-luvun kausivaihteluita voidaan todeta, että tehdasteollisuuden tuotannon kasvu euroalueella näyttää noudattaneen melko läheisesti euroalueen sisäisen viennin kasvua, kun taas suhde euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan viennin kasvuun oli selvästi heikompi (katso oheinen kuvio). Tässä yhteydessä on muistettava, että varastojen muutokset voivat toimia merkittävänä tuotannon ja kysynnän kehitystä tasoittavana puskurina.

Tehdasteollisuuden tuotannon ja viennin kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausitietoja)

Lähde: Eurostat.

1) Huom. Tiedot on laskettu kolmen kuukauden keskitettyjen liukuvien keskiarvojen perusteella. Kaupankäyntitilastot koskevat määriä.

Tuotannon kasvun kausivaihtelut 1990-luvulla heijastavat kotimaisen ja ulkomaisen kysynnän erilaista kehitystä

Oheisten kuvioiden yhteenlaskettujen tietojen perusteella voidaan erottaa kolme vaihetta, joissa sisäisen ja ulkomaisen kysynnän suhteellinen vaikutus euroalueen BKT:n määrän kasvun kausivaihteluihin on erilaista. Ensinnäkin vuosien 1998 ja 1999 kehitys osoittaa, että tuotannon kasvun tilapäinen, erityisesti tehdasteollisuudessa havaittava hidastuminen johtui suureksi osaksi euroalueen ulkopuolelle suuntautuneen viennin vähenemisestä. Tämä oli seurausta kehittyviä markkinatalouksia kohdanneista kriiseistä. Euroalueen sisäisen viennin kasvuun tällä oli huomattavasti pienempi vaikutus. Koska varsinkin kotimaisen lopputuotekysynnän kasvu jatkui vahvana, BKT:n määrän kasvu hidastui vain hieman alle 2 % vuoden 1999 alussa. Sen sijaan vuoden 1993 taantuma johtui pääasiassa aikaisempina vuosina tapahtuneesta sekä jatkuvasta että merkittävästä kotimaisen lopputuotekysynnän heikkenemisestä yksittäisissä jäsenvaltioissa ja tämän kehityksen voimakkaan kielteisistä vaikutuksista euroalueen sisäisen kaupan määrään. Kehityksen pääasiallisena syynä olivat poliittiset toimenpiteet, joilla pyrittiin hillitsemään inflaatiopaineita. Inflaatiopaineita aiheuttivat 1980-luvun viimeisten vuosien voimakas talouskasvu ja sen jälkeen tapahtunut Saksojen yhdistyminen. Vuonna 1991 Saksojen yhdistyminen kiihdytti voimakkaasti euroalueen sisäisen kysynnän kasvua. Yhdistymisen vaikutukset jättivät täysin varjoonsa ulkomaisen kysynnän notkahduksen, kun Yhdysvaltain talous alkoi samana vuonna taantua. Vuoden 1993 aikana euroalueen ulkopuolelle suuntautuneen viennin kasvuvauhti nopeutui huomattavasti. Kotimaisen toimeliaisuuden lama oli tuolloin kuitenkin tärkeämpi BKT:n kasvuun vaikuttanut tekijä, mikä ilmeni euroalueen sisäiseen kauppaan kohdistuneina hyvin kielteisinä vaikutuksina. Näyttää myös siltä, että tuotannon kasvu hidastui vuosina 1995–1996 pääasiassa siksi, että kotimainen lopputuotekysyntä heikkeni yksittäisissä euroalueen maissa ja että vastaavasti heikkeni myös euroalueen ulkopuolelle suuntautuneen viennin ja euroalueen sisäisen viennin kasvu. Tämä aiheutui sekä kotimaisista tekijöistä, kuten joidenkin maiden liiallisesta palkkamenojen kasvusta, että ulkoisista tekijöistä, kuten eurooppalaisten valuuttojen vahvistumisesta Yhdysvaltain dollariin nähden. Tässä tapauksessa ulkomaisen kysynnän heikkeneminen ei näytä johtuneen maailmantalouden vireyden muutoksista.

Se, miten 1990-luvulla tuotanto ja kysyntä kehittyivät sittemmin syntyneellä euroalueella, näyttää kaiken kaikkiaan vahvistavan ne piirteet, joita pidetään tavallisesti suurille ja melko suljetuille talouksille ominaisina. Ulkomaisen kysynnän BKT:n kasvulle aiheuttamien sokkien vaikutusta lievittää ensinnäkin talouden vähäisempi avoimuus. Tällaiset sokit eivät myöskään välttämättä vaikuta sisäiseen kysyntään. Toiseksi BKT:n kasvun suuret kausivaihtelut johtuvat tavallisesti kotimaisen talouden luontaisesta suhdannedynamiikasta tai talouteen kohdistuvista suurista sisäisistä sokeista ja niistä poliittisista toimista, joilla sokkeihin reagoidaan.

tehdä tarkistuksia. Tämä koskee ennen muuta varastojen muutoksen ja nettoviennin kaltaisia vaihtelevampia eriä. Erityisesti on toistaiseksi epävarmaa, kuinka voimakkaasti vuosituhannen vaihtuminen aiheutti ennakoivaa varastojen kasvattamista. Tämä ei selitä ainoastaan lisääntyneitä varastojen muutoksen vaikutusta vaan myös vähentyneen nettoviennin vaikutuksen, sillä osa lisävarastoista on voitu tuoda esimerkiksi tuotantopanoksina. Tässä vaiheessa vuoden 1999 viimeisen neljänneksen tilastojen voidaan lähinnä katsoa viittaavan kotimaisen lopputuotekysynnän voimakkaaseen kasvuun (ks. kehikko 3, jossa tarkastellaan kotimaisen kysynnän merkitystä euroalueen tuotannon kasvun kannalta).

Arvioita loppuvuoden 1999 teollisuustuotannosta korjattu suuremmiksi

Julkistamissaan tammikuuta 2000 koskevissa tiedoissa Eurostat on odotetusti myös korjannut suuremmiksi arviotaan viime vuoden viimeisten kuukausien teollisuustuotannosta. Teollisuustuotannon (rakentamista lukuun ottamatta) arvioidaan nyt kasvaneen neljännesvuositasolla 1,3 % vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä. Tämä

kasvuvauhti on noin 0,5 prosenttiyksikköä aiempaa arviota nopeampaa ja lähempänä vuoden 1999 kolmannella neljänneksellä todettua 1,5 prosentin kasvuvauhtia (ks. taulukko 5). Marraskuusta 1999 tammikuuhun 2000 ulottuvana kolmen kuukauden jaksona tuotanto kasvoi 1,1 % edellisestä eli elokuusta lokakuuhun 1999 ulottuvasta jaksosta, mikä osoittaa kasvun hidastuneen vuodenvaihteessa. Kun otetaan huomioon kaikki muut tiedot teollisuuden kehityksestä tämän vuoden alkukuukausina, vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä ei kuitenkaan ole syytä odottaa teollisuustuotannon kasvun hidastuvan pysyvästi.

Viime kuukausina havaitut tehdasteollisuuden tuotannon tärkeimpien alojen väliset kehityserot pysyivät ennallaan tammikuun 2000 loppuun ulottuvalla kolmen kuukauden jaksolla. Kolmen kuukauden keskiarvona laskettuna ja edeltävään kolmen kuukauden jaksoon verrattuna välituotteita ja pääomahyödykkeitä tuottavien teollisuudenalojen kasvuvauhti pysyi vakaasti 1,5 prosentin paikkeilla, kun taas kulutustavaroiden tuotanto hidastui. Tuotannon hidastuminen koski varsinkin kestokulutustavaroita; moottoriajoneuvojen tuotanto oli vähäistä vuoden 1999 jälkipuoliskolla, mikä ilmenee myös samanaikaisena henkilö-

Taulukko 5.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1998		1999			2000			1999		1999		1999	
			Marras	Joulu	Tammi	Marras	Joulu	Tammi	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	
			Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo								
Koko teollisuus														
pl. rakentaminen	4,2	1,8	4,0	5,0	3,6	0,8	-0,1	-0,1	1,5	1,3	1,3	1,3	1,1	
Tehdasteollisuus	4,6	1,8	4,6	5,7	3,6	0,8	0,2	-0,2	1,8	1,6	1,0	1,1	1,0	
<i>pääaloittain:</i>														
Välituotteet	3,8	2,1	4,8	6,7	4,2	0,9	0,1	-0,2	1,7	1,5	1,6	1,6	1,5	
Pääomahyödykkeet	7,1	1,8	3,6	4,6	6,0	0,6	0,7	0,7	1,4	1,6	1,4	1,3	1,6	
Kulutustavarat	3,3	2,2	4,2	4,2	1,4	0,7	-0,4	-0,9	1,7	1,1	0,4	0,5	0,1	
Kestokulutustavarat	6,2	3,3	4,8	7,6	7,4	0,4	1,0	1,3	3,0	2,7	0,4	0,8	1,1	
Ei-kestokulutustavarat	1,8	1,7	3,7	3,0	-0,9	0,2	0,0	-0,2	0,8	0,7	0,5	0,3	0,2	

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon nähden on laskettu käyttämällä kausivaihteista puhdistettuja ja työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

autojen rekisteröintien vähenemisenä. Vuodenvaihteessa moottoriajoneuvojen ja kestokulutus-tavaroiden tuotanto kasvoi jälleen hieman.

Kyselytiedot viittaavat kestävään, vahvaan kasvuun tämän vuoden alkukuukausina

Maaliskuun 2000 Kuukausikatsauksen ilmestymisen jälkeen Euroopan komissio on julkaissut helmi- ja maaliskuussa tehtyjen yrittäjiä ja kuluttajia koskevien kyselyjen tulokset. Kaiken kaikkiaan tiedot viittaavat siihen, että vuoden 1999 jälkipuoliskolla ilmennyt tuotannon ja kysynnän kasvu on jatkunut vahvana. Tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä talouden luottamusindikaattori nousi uusiin ennätyslukemiin, mikä heijastaa sekä teollisuuden, kuluttajien että rakentamisen luottamuksen paranemista ja osakkeiden hintaindeksin kohenemista (ks. taulukko 6).

Teollisuuden luottamus parani edelleen sekä helmi- että maaliskuussa 2000. Se ylittää nyt edellisen suhdannenousun aikana keväällä 1998 saavutetun huipputason ja jää vain hieman jälkeen vuoden 1989 alkupuoliskolla saavutetusta kaikkien aikojen huippuarvosta. Teollisuuden yleisen luottamuksen paraneminen maaliskuussa 2000 johtui lähinnä aiempaa myönteisemmistä tilaus-

kanta-arvioista, kun taas edeltävänä kuukautena luottamuksen paranemisen syyt olivat laaja-alaisempia, sillä luottamuksen paraneminen heijasti myös tuotanto-odotusten ja lopputuotevarastoja koskevien arvioiden kohentumista.

Tämän vuoden alkukuukausina ilmenneen teollisuuden luottamuksen kehityksen perusteella teollisuustuotannon kasvuvauhdin voidaan olettaa vuositasolla edelleen kiihtyvän (ks. kuvio 13). Tätä käsitystä tukevat myös euroalueen ostopäälliköiden indeksiä (Purchasing Managers' Index, PMI) varten kootut uusimmat tiedot. Ostopäälliköiden indeksi pysyi vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä keskimäärin ennallaan vuoden 1999 viimeiseen neljännekseen verrattuna. Indeksillä näyttää tilapäisesti laskeneen tammikuussa 2000 ja lähteneen seuraavina kuukausina uudelleen nousuun. Maaliskuussa ostopäälliköiden indeksi nousi huomattavan paljon ja saavutti huipunsa sitten vuoden 1997 puolivälin, jolloin indeksiä alettiin julkaista. Indeksien nousu johtui pääasiassa uusien tilauksien ja tuotannon kasvusta ja toimitusaikojen pidentymisestä. Nämä kaikki ylsivät ennätyslukemiin.

Kuluttajien luottamus pysyi vuodenvaihteessa muuttumattomana ja kasvoi sitten helmikuussa 2000 tammi- ja helmikuussa 1999 saavutettujen ennätyslukemien tasolle. Maaliskuussa 2000 ku-

Taulukko 6.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat EU:n suhdannekyselyt

(kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	1997	1998	1999	1999	1999	1999	2000	1999	1999	1999	2000	2000	2000
				II	III	IV	I	Loka	Marras	Joulu	Tammikuu	Helmi	Maalis
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	2,4	3,0	0,2	-0,5	0,1	1,1	1,2	0,6	0,7	0,2	0,5	0,4	0,2
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	-4	6	9	7	7	10	11	9	10	10	10	11	11
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	3	6	0	-3	1	6	10	4	6	7	8	10	11
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	-11	3	15	15	15	19	22	16	22	18	24	20	22
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	-3	3	1	2	-1	-1	6	-3	-3	4	4	3	11
Kapasiteetin käyttöaste, % ³⁾	81,4	82,9	81,9	81,7	81,8	82,4	.	81,9	-	-	82,9	-	-

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

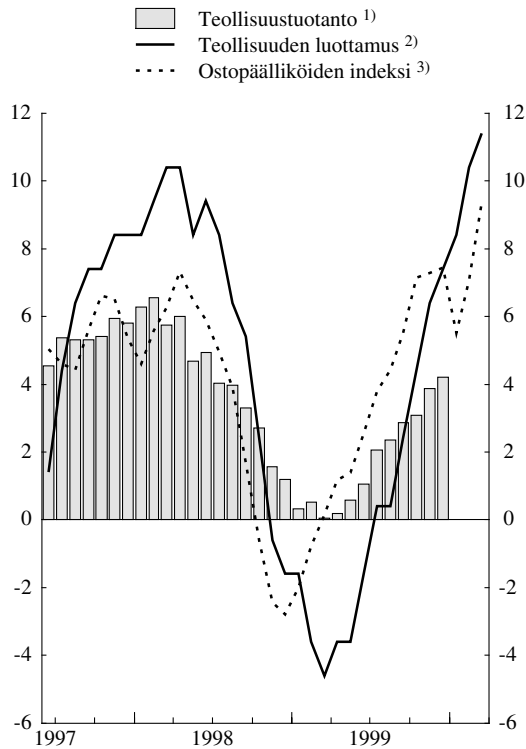
1) Vuotuinen prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldohuvut prosentteina. Esitetyt tiedot on laskettu poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot ovat neljännesvuosihavaintojen keskiarvoja.

Kuvio 13.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

- 1) Kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1985 lähtien.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

luttajien luottamus pysyi näissä huippulukemissa. Viimeaikaiseen kehitykseen ovat vaikuttaneet kuluttajien luottamuksen osatekijöiden erilaiset kehitys suuntaukset. Vaikka tulevien kuukausien rahoitusmarkkinoiden tilannetta ja yleistä taloudellista tilannetta koskevat arviot ovat aiempaa myönteisempiä, halukkuus suurhankintoihin on vähentynyt. Maaliskuussa nämä muutokset kompensoivat toisensa, joten kaiken kaikkiaan kuluttajien luottamus pysyi muuttumattomana. Jatkuvasti vahvana pysyvän luottamuksen voidaan kuitenkin katsoa vastaavan yksityisen kulutuksen kestävä, vahvaa kasvua tämän vuoden alkukuukausina.

Tätä käsitystä tukee vähittäiskaupan myynnin määrän ja uusien henkilöautojen rekisteröintien viimeaikainen kehitys. Uusien autojen rekisteröintien määrä laski vuoden 1999 loppupuoliskolla, mutta helmikuuhun 2000 ulottuvat tiedot osoittavat tilanteen hieman elpyneen viime vuoden lopusta lukien. Eurostatin tiedot vähittäiskaupan myynnin määrästä ulottuvat nyt tammikuuhun 2000 ja viittaavat suurin piirtein ennallaan pysyneeseen kasvuvauhtiin. Marraskuusta 1999 tammikuuhun 2000 ulottuvana kolmen kuukauden jaksossa vähittäiskaupan myynti kasvoi 0,7 % edellisestä eli elokuusta lokakuuhun 1999 ulottuvasta jaksosta. Tämä vastaa vuoden 1999 jälkipuoliskolla kolmen kuukauden liukuvina keskiarvoina mitattua noin ¾ prosentin kasvuvauhtia. Vuotta aiempaan ajanjaksoon verrattuna vähittäiskaupan kasvuvauhti oli vuodenvaihteessa lähes 2½ %.

Käytettävissä olevien, lyhyen aikavälin indikaattoreita koskevien tietojen perusteella voidaan yhteenvetona todeta, että kokonaistuotannon kasvunäkymät ovat edelleen suotuisat ja että BKT:n määrän neljännesvuosikasvu vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä voi ylittää vastaavalle tasolle kuin vuoden 1999 jälkipuoliskolla.

Työllisyyden kasvu jatkui ennallaan vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä

Käytettävissä olevien kansallisten tietojen mukaan työllisyyden arvioidaan kasvaneen vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä 0,3 % edellisestä neljänneksestä, eli kasvuvauhti oli sama kuin kahden aikaisempana neljänneksenä (ks. taulukko 7). Koko vuonna 1999 työllisyys kasvoi näin ollen 1,5 % eli hieman enemmän kuin vuonna 1998, jolloin se kasvoi 1,4 %. Koska taloudellinen toimeliaisuus vahvistui vuonna 1999 ja vuoden 2000 alussa, työpaikkojen nettomäärän kasvu voi jatkua ennallaan tai jopa kiihtyä tänä vuonna.

Toimialakohtainen tarkastelu osoittaa, että teollisuuden työllisyys on kohentunut hienoisesti vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä, kun taas palvelualan työpaikkojen nettomäärän kasvu on ilmeisesti pysynyt suurimmaksi osaksi ennallaan. Eurostat julkaisi hiljattain tietoja, joiden mukaan teollisuuden työllisyys lisääntyi vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä edellisestä neljänneksestä.

Taulukko 7.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	Loka	Marras	Joulu
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous ²⁾	1,4	1,5	1,7	1,6	1,4	1,3	0,4	0,3	0,3	0,3	-	-	-
Koko teollisuus	0,3	0,2	0,3	0,3	0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,1	-0,1	0,1	0,1
Rakentaminen	0,2	3,0	2,9	3,5	3,7	2,1	0,9	0,2	0,6	0,4	2,1	2,1	2,0
Teollisuustuotanto													
pl. rakentaminen	0,4	-0,4	0,0	-0,5	-0,7	-0,5	0,0	-0,3	-0,2	-0,1	-0,7	-0,5	-0,4
Tehdasteollisuus	0,8	-0,2	0,2	-0,4	-0,5	-0,3	-0,1	-0,3	0,0	0,1	-0,4	-0,2	-0,2

Lähteet: Kansalliset tiedot ja Eurostat (Short-term Business Statistics).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja.

2) Ei sisällä Belgian ja Irlannin tietoja; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja.

tä, kun se oli kahtena aikaisempina peräkkäisenä neljänneksenä vähentynyt. Tärkein työllisyyden kasvua vauhdittanut tekijä olikin tehdasteollisuus, jonka työllisyys kasvoi ensimmäistä kertaa vuoden 1998 kolmannen neljänneksen jälkeen. Tämä vahvistaa eri tahojen odotukset tehdasteollisuuden tilanteen jatkuvasta paranemisesta vuodenvaihteessa. Rakennusteollisuudessa viimeisen neljänneksen kasvu edelliseen vuosineljännekseen nähden jatkui työllisyysodotusten mukaisesti vahvana. Palvelusektorista voidaan lopuksi todeta, että yrityksiä ja kuluttajia koskevan Euroopan komission suhdannekyselyn tulokset viittaavat siihen, että vähittäiskaupan työllisyysodotukset pysyivät viime kuukausien aikana ennemmäksään ennallaan.

Työttömyyden tasainen väheneminen jatkui vuoden 2000 alussa

Euroalueen standardoitu työttömyysaste oli vuoden 2000 helmikuussa 9,5 % eli sama kuin edellisenä kuukautena ja 0,8 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Työttömyysasteen hienoinen lasku jatkui helmikuussa, vaikka pyöristysten takia se ei selvästi näy (ks. kuvio 14). Vuoden 2000 tammi- ja helmikuussa työttömyysaste alenikin samaa vauhtia kuin keskimäärin vuonna 1999, mikä vahvistaa odotukset työttömyyden vähenemisestä edelleen tasaisesti.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna työttömyysaste laski helmikuussa hieman sekä alle 25-vuotiaiden

Taulukko 8.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	1997	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	2000	2000
				I	II	III	IV	Syys	Loka	Marras	Joulu	Tammi	Helmi
Yhteensä	11,5	10,9	10,0	10,3	10,0	9,9	9,7	9,8	9,7	9,7	9,6	9,5	9,5
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	23,2	21,3	19,0	20,0	19,2	18,8	18,1	18,6	18,3	18,2	18,0	18,0	17,9
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat ²⁾	9,9	9,4	8,7	8,9	8,8	8,7	8,5	8,6	8,5	8,5	8,5	8,4	8,3

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan.

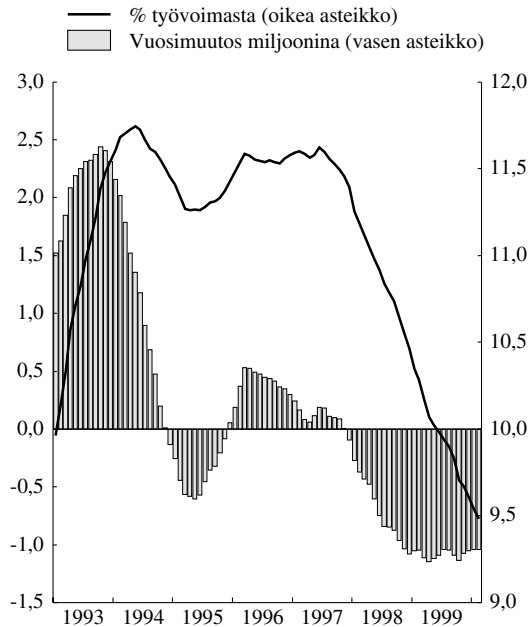
1) Vuonna 1999 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 23,1 %.

2) Vuonna 1999 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 76,9 %.

Kuvio 14.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

että yli 25-vuotiaiden ryhmissä (ks. taulukko 8). Ensin mainitun ryhmän työttömyysaste oli 17,9 % eli 0,1 prosenttiyksikköä pienempi kuin kuukautta aikaisemmin. Näin ollen aleneva suuntaus oli vuoden 2000 alussa vaisumpi kuin vuoden 1999 jälkipuoliskolla, jolloin nuorisotyöttömyys väheni erityisen voimakkaasti. Sen sijaan yli 25-vuotiaiden työttömyysaste laski helmikuussa 8,3 prosenttiin, ja se poikkeaa edukseen vuoden 1999 lopussa paikallaan pysyneistä luvuista. Kansallisella tasolla oli helmikuussa yleistä, että työttömyysaste edelleen laski.

Tiivistäen voidaan päätellä, että työpaikkojen nettomäärän kasvu todennäköisesti kiihtyy tämän vuoden aikana, koska taloudellinen toimeliaisuus vahvistuu. Nämä myönteiset näkymät kohentanevat vastaavasti työttömyystilannetta. Samalla suhdanteiden myötä parantuneet työmarkkinat ja rakenteellisten uudistusten jatkuminen auttanevat vakiinnuttamaan työllisyyden myönteisen kehityksen ja edistänevät siten työttömyyden vähenemistä.

4 Valuuttakurssit ja maksutase

Euro jatkoi heikkenemistään euroalueen entistä paremmista kasvunäkymistä huolimatta

Euroalueen kohentuneilla talousnäkymillä ei näytä olleen määräävää vaikutusta euron ulkoisen arvon viimeaikaiseen kehitykseen, sillä valuuttakurssimarkkinoilla euroon on kohdistunut laskupaineita lähes jatkuvasti maaliskuun 2000 alusta huhtikuun puoliväliin. Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi heikkeni tänä aikana noin 2 % ja oli 12.4.2000 noin 3 % heikompi kuin vuoden alussa ja noin 9 % heikompi kuin vuonna 1999 keskimäärin. Sveitsin frangin kurssi euroon nähden oli aiemmin vaihdellut vain vähän, mutta nyt

se vahvistui hieman huhtikuun alussa. Kehittyvien markkinatalouksien valuuttakurssimarkkinoilla useiden valuuttojen kurssit vahvistuivat, koska niiden talouskehitys tasapainottui.

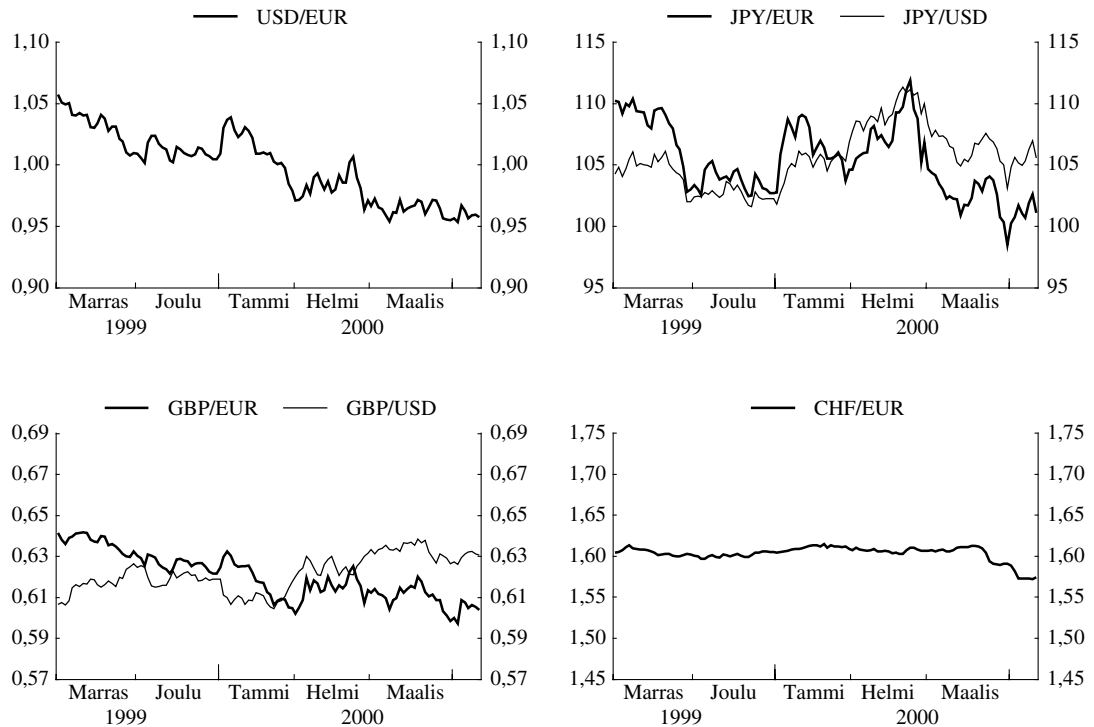
Lähes koko maaliskuun ajan euron dollarikurssi vaihteli 0,95 ja 0,97 välillä. Vaikka euron 12.4.2000 noteerattu dollarikurssi oli lähestulkoon sama kuin maaliskuun alussa, keskimurssi tällä ajanjaksolla oli noin 2 % heikompi kuin helmikuussa (ks. kuvio 15). Näyttää siltä, että valuuttakurssimarkkinoilla keskityttiin lähinnä Yhdysvaltojen voimakkaana jatkuneeseen talouskasvuun eikä niinkään tietoihin euroalueen taloudellisen toimeliaisuuden vilkastumisesta. Tuoreimmat indikaattorit

Kuvio 15.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

ovat nimittäin vahvistaneet, että euroalueen talouskasvu on laaja-alaista. Sekä EKP:n neuvoston että Yhdysvaltojen keskuspankin maaliskuisia päätöksiä nostaa korkoja 25 peruspistettä oli osattu yleisesti odottaa, ja koronnostojen vaikutus euron dollarikurssiin oli vähäinen. Huhtikuun alussa Yhdysvaltojen osakemarkkinat heilahtelivat voimakkaasti – ja vaikutukset tuntuivat osaksi maailman muilla osakemarkkinoilla – mutta nämä heilahtelut eivät aiheuttaneet merkittävää volatilitteettia valuuttakurssimarkkinoilla. Euron dollarikurssi 12.4.2000 oli 0,958.

Japanin jenin kurssi heilahteli maaliskuussa melko paljon euroon ja Yhdysvaltojen dollariin nähden ja vahvistui tuntuvasti kuun lopussa, kun Japanin keskuspankin Tankan-raportissa julkaistiin tietoja suhteellisen myönteisistä talousnäköymistä ja kun tuoreet teollista tuotantoa ja vientiä kuvaavat luvut olivat positiivisia. Jenin kurssin

vahvistuminen liittyi mahdollisesti myös siihen, että rahoituspääomaa virtasi Japaniin maaliskuun lopussa päättyneen tilikauden yhteydessä. Tällöin Japanin keskuspankki intervenoi valuuttamarkkinoilla, koska se halusi estää suuria heilahteluita valuuttakurssissa ja jenin kurssin liian nopeaa vahvistumista, joka voisi hillitä talouden elpymistä. Euron jenikurssi 12.4.2000 oli 101,11.

Myös Englannin punnan kurssi vahvistui euroon nähden, vaikka euron puntakurssin heilahtelut olivatkin hieman suurempia kuin aikaisempina kuukausina. Tärkein syy punnan vahvistumiseen näyttää olleen Ison-Britannian talouskasvun voimistuminen, jonka uskotaan yleisesti jatkuvan koko vuoden. Euron puntakurssi 12.4.2000 oli 0,604.

ERM II:n valuuttojen kurssit pysyivät suurimmaksi osaksi vakaina (ks. kuvio 16). Kurssissa oli kui-

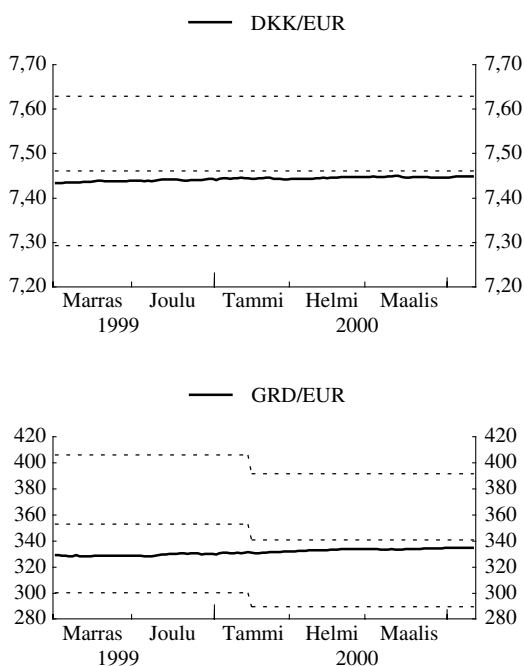
tenkin jonkin verran päivänsisäisiä heilahteluja Kreikan keskuspankin päätettyä alentaa korkoja 50 peruspistettä sen jälkeen, kun Kreikan hallitus oli tehnyt virallisen anomuksen euron käyttöönotosta vuoden 2001 alusta. Tanskan hallitus ilmoitti, että euron mahdollisesta käyttöönotosta järjestetään kansanäänestys syyskuussa 2000. Euron kurssi Tanskan kruunuun nähden oli keskimäärin 7,45, joten Tanskan kruunu pysytteli erittäin lähellä keskuskurssiaan.

Euron kurssissa Sveitsin frangiin nähden on pitkään ollut vain vähän vaihteluja, mutta maaliskuun lopussa ja huhtikuun alussa Sveitsin frangi vahvistui jonkin verran suhteessa euroon sen jälkeen, kun Sveitsin keskuspankki suurensi CHF LIBOR -korkotavoitteensa vaihteluväliä 75 peruspistettä 2,5–3,5 prosenttiin. Sveitsin keskuspankin mukaan rahapolitiikan tiukentamisen syyinä olivat kasvavat inflaatiopaineet, joita aiheuttavat talouden parantuneet kasvunäkymät sekä

Kuvio 16.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä

(päivähavaintoja)

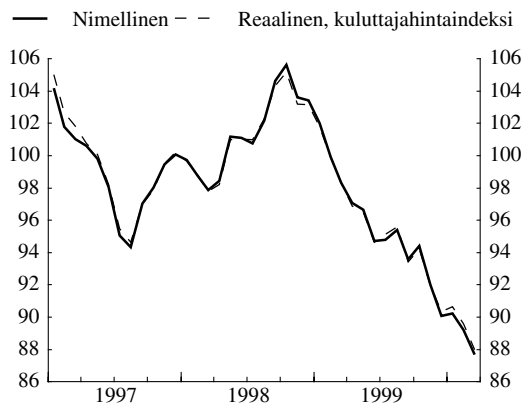
Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat keskuskurssia (DKK 7,46 ja GRD 340,75 [17.1.2000 alkaen]) ja vaihteluväliä (DKK $\pm 2,25\%$ ja GRD $\pm 15\%$).

Kuvio 17.

Nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia keskiarvoja, indeksi 1999 I = 100)

Lähde: EKP.

1) Tiedot perustuvat EKP:n laskelmiin (ks. lokakuun 1999 Kuukausikatsauksen kehikko 5). Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat havainnot ovat maaliskuulta 2000.

Sveitsin frangin ulkoisen arvon heikkeneminen. Huhtikuun 12. päivänä euron kurssi Sveitsin frangiin nähden oli 1,57, kun se tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä on ollut keskimäärin 1,61.

Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi heikkeni maaliskuussa 2,2 %. Tähän olivat syynä – suhteellisessa tärkeysjärjestyksessä – euron heikkeneminen Japanin jeniin, Englannin puntaan ja Yhdysvaltojen dollariin nähden (ks. kuvio 17). Euron reaaliset efektiiviset valuuttakurssit – euroalueen hinta- ja kilpailukykyindikaattorit – ovat käyttäytyneet samansuuntaisesti kuin nimellinen valuuttakurssi, kun otetaan huomioon, että inflaatioerot euroalueen ja sen tärkeimpien kaupakumppanien välillä ovat olleet mitättömän pieniä euron käyttöönoton jälkeen. Euroalueen kuluttajahintaindekseihin, tuottajahintaindekseihin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuvan hinta- ja kustannuskilpailukyyn kehitystä kuvataan laajemmin tämän Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit”.

Vaihtotaseen ylijäämä arvioitua pienempi menetelmämuutoksen vuoksi

EKP on tarkistanut tuotannontekijäkorvausten tasetta ja siihen liittyviä maksutaseen tärkeimpiä eriä (ks. kehikko 4), koska arvopaperisijoitusten tuottojen laskemisessa käytettyä menetelmää on muutettu. Menetelmän muuttamisen vuoksi vuosien 1997–1999 tuotannontekijäkorvausten taseeseen alijäämää korjattiin suuremmaksi ja vaihtotaseen ylijäämää pienemmäksi. Siten vaihtotaseen

ylijäämä vuonna 1997 oli 76,2 miljardia ecua, 43,3 miljardia ecua vuonna 1998 ja 24,3 miljardia euroa vuonna 1999. Aiemman menetelmän mukaan lasketut ylijäämät olivat 94,7 miljardia ecua vuonna 1997, 60,3 miljardia ecua vuonna 1998 ja 43,2 miljardia euroa vuonna 1999 (ks. taulukko 9).

Tammikuussa 2000 euroalueen vaihtotaseen alijäämä oli 6,6 miljardia euroa eli suurempi kuin tammikuussa 1999, jolloin se oli 2,4 miljardia euroa. Vaihtotaseen alijäämän suureneminen joh-

Taulukko 9.

Euroalueen maksutase¹⁾

(mrd. euroa, vuonna 1998 mrd. ecua, kausivaihteluista puhdistamaton)

	1998 Tammi-joulukuu	1999 Tammikuu	1999 Tammi-joulukuu	1999 Marraskuu	1999 Joulukuu	2000 Tammikuu
Vaihtotase	43,3	-2,4	24,3	2,2	1,6	-6,6
Tulot	1 264,0	95,4	1 291,5	112,9	118,3	110,8
Menot	1 220,6	97,7	1 267,2	110,7	116,7	117,4
Tavarat	118,8	4,8	99,9	8,3	8,4	0,9
Vienti	772,4	53,5	791,3	73,6	73,4	63,7
Tuonti	653,6	48,7	691,4	65,2	65,0	62,8
Palvelut	-0,9	-2,9	-6,6	-1,1	-0,7	-1,9
Vienti	232,0	14,9	232,4	19,1	21,1	17,8
Tuonti	232,8	17,8	239,0	20,3	21,8	19,7
Tuotannontekijäkorvaukset ²⁾	-28,8	-2,3	-26,2	-0,5	-1,3	-4,3
Tulonsiirrot	-45,8	-2,0	-42,8	-4,5	-4,8	-1,3
Pääomatase	12,7	2,7	12,8	0,8	2,6	1,4
Rahoitustase³⁾	-69,1	0,4	-62,7	-0,6	-6,1	17,1
Suorat sijoitukset	-102,6	-4,7	-147,2	-17,5	-26,6	2,0
Ulkomailla	-183,0	-11,8	-212,5	-19,9	-33,8	-5,4
Euroalueelle	80,4	7,1	65,2	2,4	7,2	7,4
Arvopaperisijoitukset ³⁾	-85,3	8,8	-21,3	18,0	7,0	-17,5
Saamiset	-302,1	-19,1	-280,5	-31,1	-18,9	-25,1
Velat	216,8	27,9	259,2	49,1	25,9	7,6
Johdannaiset ³⁾	-8,2	-1,9	-0,8	1,6	-0,4	-1,3
Muut sijoitukset ^{3) 4)}	118,5	0,3	93,2	-3,2	14,7	35,5
Valuuttavaranto ³⁾	8,5	-2,1	13,4	0,6	-0,8	-1,6
Virheelliset ja tunnistamattomat erät³⁾	13,1	-0,7	25,5	-2,5	1,8	-11,9

Lähde: EKP.

Huom. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku pääoman vientiä.

Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku valuuttavarannon vähennystä. Yksityiskohtaiset tilastot esitetään tämän Kuukausikatsauksen tilastoliitteen taulukoissa 8.1–8.6.

1) Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

2) Kuukausitiedot vuosilta 1998–1999 eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa.

3) Havainnot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa.

4) Virtatiedot tammikuuta 1999 edeltävältä ajalta sisältävät arvioita.

Kehikko 4.

Arvopaperisijoituksiin liittyvien pääomakorvauksien laskemismenettelyn muutos

Maksutaseen tuotannontekijäkorvaukset koostuvat palkansaajakorvauksista (euroalueen ulkopuolisille työntekijöille maksetut korvaukset ja euroalueen työntekijöiden ulkomailta vastaanottamat korvaukset) sekä euroalueen ulkomaisiin saamisiin ja velkoihin liittyvistä pääomakorvauksista. Jälkimmäisiin sisältyvät suoriin sijoituksiin, arvopaperisijoituksiin ja muihin sijoituksiin liittyvät tulot ja menot. Menetelmän muutos koskee vain arvopaperisijoituksiin liittyviä korvauksia.

Kansainväliset standardit edellyttävät, että euroalueelta euroalueen ulkopuolisille maksetut korvaukset kohdistetaan euroalueen ulkopuoliseen lopulliseen sijoittajaan ja euroalueen ulkopuolelta euroalueelle maksetut korvaukset euroalueen ulkopuoliseen velalliseen. Arvopaperisijoituksiin liittyvät korot ja osingot maksetaan tai vastaanotetaan usein euroalueella toimivien arvopaperikeskusten tai muiden välittäjien kautta. Kun kansalliset tietojen kerääjät ovat käytännön syistä kohdistaneet menot ja tulot välittömään vastapuoleen, jotkin pääomakorvauksiin sisältyvät menot on luokiteltu väärin, varsinkin jos ne ovat liittyneet euroalueen ulkopuolisten hallussa oleviin arvopapereihin.

Uusi menetelmä on yhdenmukainen sen menettelyn kanssa, jolla arvopaperisijoituksiin liittyvät pääomavirrat kootaan rahoitustaseeseen, ja se estää väärät kohdistamiset. Uudessa menettelyssä lasketaan ensin yhteen kaikki euroalueella olevien velallisten maksamat arvopaperisijoitustuotot ja tuloksesta vähennetään sitten euroalueella olevien vastaanottamat tuotot.

tui siitä, että tavarakaupan ylijäämä supistui (tammikuussa 2000 se oli 0,9 miljardia euroa, kun se tammikuussa 1999 oli ollut 4,8 miljardia euroa) ja tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämä kasvoi enemmän kuin palvelutaseen ja tulonsiirtojen taseen alijäämät supistuivat.

Vaikka viennin arvo kasvoi edelleen voimakkaasti tammikuussa 2000 vuodentakaiseen verrattuna, tavarakaupan ylijäämä supistui yhä, koska tuonti kasvoi aiempaakin nopeammin. Joulukuuhun 1999 ulottuvan 12 kuukauden jakson aikana tuontihinnat olivat nousseet 20 %. Alustavien arvioiden mukaan tuontihintojen nousu johtui yhtä paljon sekä öljyn dollarihinnan jyrkästä noususta että euron valuuttakurssin heikkenemisestä.

Tammikuussa pääomaa tuotiin suorina sijoituksina ja vietiin runsaasti osakesijoituksina

Tammikuussa 2000 suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti supistui 15,5 miljardiin euroon, kun se joulukuus-

sa 1999 oli ollut 19,6 miljardia euroa, koska suoriin sijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti oli kääntynyt nettotuonniksi. Tämä johtui pääasiassa siitä, että euroalueen sijoittajien suorat sijoitukset euroalueen ulkopuolelle vähenivät tammikuussa 2000 (jolloin ne olivat 5,4 miljardia euroa, kun ne joulukuussa 1999 olivat olleet 33,8 miljardia euroa).

Suoriin sijoituksiin liittyvää pääoman nettotuontia tasoitti arvopaperisijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti (tammikuussa 2000 se oli 17,5 miljardia euroa). Tämä johtui osakesijoituksiin liittyvän pääoman nettoviennin voimakkaasta kasvusta (tammikuussa 2000 se oli 18,0 miljardia euroa, kun se joulukuussa 1999 oli ollut 3,6 miljardia euroa). Erityisen paljon vähenivät osakesijoitukset euroalueelle: tammikuussa 2000 ne olivat 4,0 miljardia euroa, kun ne joulukuussa 1999 olivat olleet 16,9 miljardia euroa. Myös ulkomaiset sijoittajat vähensivät sijoituksiaan euroalueen velkapapereihin ja pääasiassa rahamarkkinainstrumentteihin (tammikuussa 2000 ne olivat 3,6 miljardia euroa, kun ne joulukuussa 1999 olivat olleet 9,0 miljardia euroa). Tammikuussa 2000 si-

joitukset euroalueen arvopapereihin supistuivat 7,6 miljardiin euroon, kun ne joulukuussa 1999 olivat olleet 25,9 miljardia euroa.

Euroalueella olevien sijoitukset ulkomaisiin arvopapereihin kasvoivat 25,1 miljardiin euroon

tammikuussa 2000, kun ne joulukuussa 1999 olivat olleet 18,9 miljardia euroa. Sijoitukset sekä ulkomaisiin osakkeisiin että velkainstrumentteihin kasvoivat.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit

Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit alkoivat vuonna 1999 laatia euron ulkoista arvoa kuvaavia efektiivisiä valuuttakurssi-indikaattoreita. Nämä indikaattorit soveltuvat eurojärjestelmän tarpeisiin, ja ne lasketaan yhteisesti sovituin menetelmin. Indikaattorit perustuvat joko suppeaan tai laajaan maajoukkoon. Nimellisten indikaattorien lisäksi julkaistaan myös reaalisia indikaattoreita, joita lasketaan käyttämällä erilaisia hinta- ja kustannusdeflaattoreita. Suppeat indikaattorit, joita on yksi nimellinen ja useita reaalisia, sisältävät 13 euroalueen kauppakumppania niin vanhoista kuin uusista teollisuusmaista. Laajat indikaattorit, joita on yksi nimellinen ja yksi reaalin, sisältävät 39 kauppakumppania, joista osa on kehittyviä maita ja siirtymätalouksia. Suppean maaryhmän osuus koko euroalueen tehdasteollisuustuotteiden ulkomaankaupasta (viennistä ja tuonnista) oli vuosina 1995–1997 noin 62 % ja laajan ryhmän osuus noin 89 %.

Eurojärjestelmän efektiivisten valuuttakurssien laskemisessa tarvittavat painot on muodostettu käyttäen samaa menetelmää, jota Kansainvälinen järjestelypankki (BIS) on käyttänyt muodostaessaan omien efektiivisten valuuttaindeksiensä painot. Valuuttapainot perustuvat euroalueen ja sen ulkopuolisen maailman väliseen tehdasteollisuustuotteiden kauppaan, ja ne on muodostettu ottamalla huomioon myös ns. kolmansien markkinoiden vaikutukset. Painot ovat kiinteät, mutta niitä tarkistetaan viiden vuoden välein. Indikaattorisarjojen vuotta 1999 edeltävät historiatiedot on laskettu käyttämällä euron valuuttakurssien sijasta ns. teoreettisen euron valuuttakursseja, jotka on laskettu EMUn kolmanteen vaiheeseen liittyneiden maiden valuuttojen pohjalta.

I Johdanto

Nimellinen efektiivinen valuuttakurssi on kokonaismittari, joka kuvaa maan valuutan ulkoista arvoa sen tärkeimpien kauppakumppanien valuuttoihin nähden. Reaalinen efektiivinen valuuttakurssi, joka saadaan deflatoimalla nimelliskurssi sopivilla hinta- tai kustannusindekseillä, on puolestaan yleisimmin käytetty kansainvälistä hinta- ja kustannuskilpailukykyä mittaava indikaattori.

Valmistellessaan talous- ja rahaliiton (EMU) kolmanteen vaiheeseen siirtymistä EKP ja kolmanteen vaiheeseen osallistuvien maiden kansalliset keskuspankit ryhtyivät muodostamaan yhteistä rahaa varten efektiivisiä valuuttakurssi-indeksejä. Lähtökohtana oli ennen kaikkea se, että euroaluetta kokonaisuutena käsitteleviä indikaattoreita ei ollut olemassa. Haluttiin käyttää yhdessä sovittuja menetelmiä, jotka olisivat sekä tieteellisesti tyydyttäviä että sopisivat eurojärjestelmän erityistarpeisiin.

Kun nämä keskeiset tavoitteet otettiin huomioon, päädyttiin kahteen ryhmään efektiivisiä valuuttakurssi-indeksejä. Toinen indikaattorien ryhmä perustuu suppeaan ja toinen laajaan määrään kauppakumppaneita. Näin voitiin tehokkaasti varmistua siitä, että indikaattorit sisältävät sekä

riittävän kattavat että riittävän luotettavasti ja nopeasti saatavat tiedot ulkomaankaupasta. Kahteen eri maajoukkoon perustuvien indikaattorien käytöstä on seuraavanlaista hyötyä: 1) Euron ulkoista arvoa ja euroalueen hinta- ja kustannuskilpailukykyä voidaan arvioida nopeasti ja luotettavasti suhteessa niihin suhteellisen harvoihin maihin, joiden osuus euroalueen kaupasta on riittävän suuri. 2) Euroalueen kilpailukykyä voidaan arvioida, joskin vain suhteellisten kuluttajahintojen pohjalta, suhteessa laajempaan maaryhmään, johon kuuluu suppean maaryhmän lisäksi EU:n jäsenyyttä hakeneita maita ja Aasian, Latinalaisen Amerikan ja Itä-Euroopan kehittyviä talouksia sekä tärkeitä kauppakumppaneita muualta maailmasta.

Kauppakumppanien laajan ryhmän kattavuudella on toinenkin tarkoitus. Ryhmä on riittävän laaja, jotta euroalueen maille voidaan muodostaa kansallisia kilpailukykyindikaattoreita yhteisesti sovittuja menetelmiä käyttäen. Tällaisten indikaattorien avulla voidaan saada hyödyllistä tietoa euroalueen yksittäisten maiden kilpailukykyä, koska niiden välillä on eroja euroalueen ulkopuolisen maailman kanssa käytävän kaupan maarakenteessa.

Tässä artikkelissa esitettävät eurojärjestelmän käyttämät euron reaaliset efektiiviset valuuttaindikaattorit on suunniteltu ensisijaisesti mittaamaan euroalueen kansainvälisen hinta- ja kustannuskilpailukyyn muutoksia. Tästä syystä ne eivät ole erityisen käyttökelpoisia, kun halutaan arvioida tuontihintojen kautta tulevien valuuttakurssimuutosten vaikutusta kotimaiseen inflaatioon. Tämän vaikutuksen arvioimiseksi ollaan pohtimassa mahdollisuutta muodostaa reaalin efektiivinen valuuttaindikaattori, joka perustuisi tuontihintoihin ja sopiviin painoihin.

Todettakoon vielä, että tässä artikkelissa käsitteellä kilpailukyky viitataan yksinomaan euroalueen ja sen kauppakumppanien väliseen suhteelliseen hinta- ja kustannuskehitykseen, koska reaalisissa efektiivisissä valuuttakursseissa eivät näy kansainvälisen kilpailukyyn muut osa-alueet, kuten tuotteen laatu, innovaatiot tai työmarkkinoiden joustavuus.

2 Indikaattorien laskentamenetelmä

Painojen muodostamisessa käytettävät ulkomaankauppatiedot

Euron nimellisen ja reaalisen efektiivisen valuuttakurssin laskemisessa käytettävät painot perustuvat kansainvälisen ulkomaankaupan tavaranimikkeistön luokkiin 5–8 (SITC 5–8) kuuluvien tehdasteollisuustuotteiden ulkomaankauppaan (kolmen vuoden keskiarvo vuosilta 1995–1997). Tehdasteollisuustuotteiden kauppa soveltuu eurojärjestelmän efektiivisten valuuttakurssien painojen muodostamiseen parhaiten pääasiassa siksi, että tehdasteollisuustuotteiden osuus koko euroalueen ulkomaankaupasta on suuri. Vaikka periaatteessa olisikin toivottavaa ottaa palvelujen kauppa huomioon painoja muodostettaessa, palvelujen kaupasta ja hinnoista on suhteellisen vähän tilastotietoja eivätkä eri maiden tiedot ole kovin vertailukelpoisia.

Indikaattoreihin sisältyvien maiden valinta

Euroalueella on merkittäviä kauppasuhteita muiden maailman maiden kanssa. Näin ollen euron efektiivisen valuuttakurssin kehitystä ja euroalueen kilpailukyyn muutoksia on mitattava suhteessa moniin valuuttoihin ja eri puolilla maailmaa oleviin kauppakumppaneihin, joihin kuuluu myös kehittyviä ja siirtymätalouksia. Silti monesakaan näistä maista ei välttämättä ole ainakaan

nopeasti saatavissa riittävän tiheästi julkaistavia tilastotietoja etenkin hinta- ja kustannusindikaattoreista. Joissakin maissa inflaatio saattaa lisäksi kiihtyä herkästi, mikä vastaavasti heikentää valuuttojen nimellisarvoa huomattavasti ja pitkän aikaa. Niinpä eurojärjestelmä on päätenyt käyttämään efektiivisissä valuuttakursseissa kahta maaryhmää: suppeaan ryhmään kuuluu euroalueen 13 tärkeintä kauppakumppania niin vanhoista kuin uusista teollisuusmaista ja laajaan 39 kauppakumppania.

Ryhmiin sisältyvien maiden valintakriteerit ovat erilaiset eivätkä liity pelkästään maiden suhteelliseen tärkeyteen euroalueen kauppakumppaneina, vaan myös ominaisuuksiin, joita niiden perusteella muodostettavalta efektiiviseltä valuuttaindikaattorilta edellytetään. Suppeaan ryhmään, joka kattaa merkittävän osan koko euroalueen tehdasteollisuustuotteiden ulkomaankaupasta (62 % vuosina 1995–1997), sisältyy sellaisia euroalueen kauppakumppaneita, 1) joilla on merkittäviä kauppayhteyksiä euroalueelle, 2) joiden valuuttakurssit ovat päivittäin saatavissa ja 3) joista saadaan suhteellisen nopeasti ja luotettavasti riittävän laajat hinta- ja kustannusindeksit joko kuukausittain tai neljännesvuosittain.

Laaja maaryhmä kattaa 89 % euroalueen vuosina 1995–1997 käymästä tehdasteollisuustuotteiden ulkomaankaupasta. Suppean ryhmän maiden

Taulukko I.

EKP:n suppeiden ja laajojen efektiivisten valuuttaindeksien painot

(%)

Kauppakumppanit	Osuus euroalueen tehdasteollisuus-tuotteiden kaupasta ¹⁾	Valuuttapaino suppeassa efektiivisessä valuuttaindeksissä ²⁾	Osuus euroalueen tehdasteollisuus-tuotteiden kaupasta ¹⁾	Valuuttapaino laajassa efektiivisessä valuuttaindeksissä ²⁾
Laaja ryhmä³⁾			100	100
Suppea ryhmä³⁾	100	100	69,32	69,69
<i>Australia</i>	1,27	1,12	0,88	0,79
<i>Kanada</i>	1,84	1,93	1,28	1,45
<i>Tanska</i>	3,91	3,45	2,71	2,55
<i>Kreikka</i>	1,87	1,47	1,30	1,10
<i>Hongkong</i>	2,68	3,83	1,85	2,03
<i>Japani</i>	10,01	14,78	6,94	9,98
<i>Norja</i>	2,10	1,68	1,45	1,32
<i>Singapore</i>	2,36	3,44	1,63	2,04
<i>Etelä-Korea</i>	2,92	4,80	2,03	2,76
<i>Ruotsi</i>	7,07	6,14	4,90	4,31
<i>Sveitsi</i>	11,20	8,71	7,76	6,44
<i>Iso-Britannia</i>	29,48	23,92	20,43	17,85
<i>Yhdysvallat</i>	23,29	24,72	16,15	17,07
Laajaan ryhmään lisäksi kuuluvat maat			30,68	30,31
<i>Algeria</i>			0,38	0,32
<i>Argentiina</i>			0,58	0,53
<i>Brasilia</i>			1,42	1,43
<i>Kiina</i>			3,69	3,99
<i>Kroatia</i>			0,51	0,49
<i>Kypros</i>			0,15	0,10
<i>Tšekki</i>			2,09	1,83
<i>Viro</i>			0,17	0,15
<i>Unkari</i>			1,77	1,52
<i>Intia</i>			1,32	1,46
<i>Indonesia</i>			0,94	0,91
<i>Israel</i>			1,26	1,08
<i>Malesia</i>			1,18	1,30
<i>Meksiko</i>			0,69	0,82
<i>Marokko</i>			0,72	0,63
<i>Uusi-Seelanti</i>			0,14	0,20
<i>Filippiinit</i>			0,44	0,42
<i>Puola</i>			2,61	2,29
<i>Romania</i>			0,73	0,68
<i>Venäjä</i>			2,11	2,33
<i>Slovakia</i>			0,69	0,76
<i>Slovenia</i>			0,95	0,81
<i>Etelä-Afrikka</i>			0,89	0,89
<i>Taiwan</i>			1,94	2,13
<i>Thaimaa</i>			1,10	1,20
<i>Turkki</i>			2,21	2,04

Lähteet: Eurostat (Comext) ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tuonti- ja vientiosuudet euroalueen tehdasteollisuuden ulkomaankaupasta ilman ns. kolmansien markkinoiden vaikutuksia.
- 2) Valuuttapainot ovat tuonti- ja vientipainojen painotettuja keskiarvoja. Kaksoispainomenetelmällä muodostetuissa vientipainoissa on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutukset.
- 3) Koko euroalueen tehdasteollisuustuotteiden ulkomaankaupasta vuosina 1995–1997 suppean maaryhmän osuus oli 62 % ja laajan 89 %.

lisäksi siihen kuuluu muita maita, joihin pätee yksi tai useampi seuraavista seikoista: 1) maan osuus koko euroalueen tehdasteollisuustuotteiden ulkomaankaupassa on yli 1 %, 2) maa on yksi EU:n jäsenyyttä hakeneista maista ja 3) maalla on merkittävää kauppaa yksittäisten euroalueen maiden kanssa, vaikka osuus suhteessa koko euroalueen tehdasteollisuustuotteiden ulkomaankaupaan voikin olla pieni. Näiden valintakriteerien lisäksi laajan ryhmän maiden valintaan vaikutti myös se, kuinka nopeasti ja luotettavasti maan kuukausittainen kuluttajahintaindeksi on saatavissa.

Valuuttapainoiltaan kaksi suurinta euroalueen kauppakumppania ovat Yhdysvallat ja Iso-Britannia. Niiden painot ovat lähes samansuuruiset: kummankin paino on noin 24 % suppeassa ja 17 % laajassa indeksissä (ks. taulukko 1). Kolmanneksi suurimman kauppakumppanin, Japanin, paino on 15 % suppeassa ja 10 % laajassa indeksissä, ja neljänneksi suurimman eli Sveitsin vastaavat painot ovat 9 % ja 6 %. Kaikkien muiden kauppakumppanien osuudet ovat alle 5 % niin suppeassa kuin laajassakin indeksissä, mikä kuvaa euroalueen ulkomaankaupan huomattavaa hajaantuneisuutta.

Euroalueen ulkomaankaupan maantieteellisessä jakaumassa tärkeimpänä ovat euroalueen ulkopuoliset Euroopan teollisuusmaat, joiden paino laajassa indeksissä on yhteensä noin 34 %. Toiseksi tärkeimmän alueen, Aasian, paino on noin 20 % ja kolmanneksi tärkeimmän eli Pohjois-Amerikan noin 18 %. Itä-Euroopan siirtymätalouksien ja Venäjän paino on yhteensä noin 11 % ja Latinalaisen Amerikan noin 5 %. Loput indeksiin sisältyvät maat ovat Afrikan, Lähi-idän ja Oseanian maita. Laajan ryhmän ulkopuolelle jätettyjen kauppakumppanien osuus koko euroalueen tehdasteollisuustuotteiden kaupasta on yhteensä noin 11 %, mutta kunkin maan osuus euroalueen ulkomaankaupasta on pieni ja kauppasuhteet alueen yksittäisiin maihin ovat vähäiset.

Painojen muodostaminen

Euron efektiivisten valuuttakurssien muodostamisessa tarvittavat kauppapainot lasketaan samalla menetelmällä kuin painot, joita Kansainvälinen järjestelypankki (BIS) käyttää laskiessaan efektiiv-

viset valuuttakurssinsa. Eurojärjestelmän nimelliset efektiiviset valuuttakurssit lasketaan euron kahdenvälisistä valuuttakursseista painottamalla niitä kokonaiskauppapainoilla eli valuuttapainoilla (ks. liite). Valuuttapainot perustuvat sekä vienti- että tuontilukuihin, mutta eivät sisällä euroalueen sisäistä kauppaa. Tuontipainot määräytyvät suoraan sen perusteella, mikä on kunkin maan osuus indeksiin sisältyvistä maista peräisin olevasta tuonnista koko euroalueelle. Vientipainot muodostetaan ns. kaksoispainomenetelmällä, joka ottaa huomioon kolmansien markkinoiden vaikutukset eli sen, että euroalueen vientiyritykset kilpailevat vientimaiden markkinoilla näiden maiden kotimaisten tuottajien lisäksi myös muiden maiden vientiyritysten kanssa. Viennin kaksoispainotuksessa on kunkin vientimaan tehdasteollisuustuotteiden kotimaisesta tarjonnasta käytettävä arviota; tämä arvio muodostettiin vähentämällä maan tehdasteollisuustuotteiden nettovientin arvo sen tehdasteollisuuden jalostusarvosta.

Kummankin maaryhmän valuuttapainot ilmenevät taulukosta 1, jossa on esitetty myös maiden osuudet koko euroalueen tehdasteollisuustuotteiden ulkomaankaupasta (ts. tuonnin ja viennin keskiarvo). Valuuttapainojen ja kauppasuoksien vertailu osoittaa, mikä käytännön merkitys kolmansien markkinoiden vaikutuksen huomioon ottamisella on. Tehdasteollisuustuotteiden maailmanlaajuisesti tärkeiden tuottajamaiden ja euroalueen vientiyritysten merkittävien kolmansilla markkinoilla toimivien kilpailijoiden valuuttapainot ovat yleensä suuremmat kuin suoraan sillä perusteella, mitkä näiden maiden osuudet euroalueen tehdasteollisuustuotteiden koko ulkomaankaupasta ovat. Tämä koskee erityisesti Yhdysvaltoja, Japania ja Aasian äskettäin teollistuneita maita.

Valuuttapainot ovat kiinteitä, mutta niitä tarkistetaan viiden vuoden välein. Näin ulkomaankaupan muutokset voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon.

Euron valuuttakurssin muodostaminen vuosiksi 1990–1998

Koska euron valuuttakurssit ovat käytettävissä vasta EMUn kolmannen vaiheen alusta alkaen,

aiemmat tiedot efektiivisistä valuuttakursseista perustuvat valuuttakoriin, johon sisältyvät nykyisten euroalueen maiden valuutat. Ns. teoreettisen euron valuuttakurssien painot vuotta 1999 edeltävältä ajalta määräytyvät sen perusteella, mikä on euroalueen kunkin maan osuus alueen tehdasteollisuustuotteiden kokonaiskaupasta alueen ulkopuolisten maiden kanssa (vuosien 1995–1997 osuukien keskiarvo). Jotta ei syntyisi ristiriitaa euron efektiivisten valuuttakurssien muodostamismenetelmän kanssa, tehdasteollisuustuotteiden kokonaiskauppa määritellään lasquemalla yhteen euroalueen kokonaisvienti kaikkiin maailman maihin ja euroalueen kokonaisvienti indeksiin sisältyvistä maista. Tämä merkitsee, että teoreettiseen euroon sovelletaan kahdenlaisia painoja sen mukaan, käytetäänkö suppeaa vai laajaa maaryhmää (ks. taulukon 2 alaviite). Näin saatu teoreettisen euron yhdistelmäindikaattori kuvaa nykyisen euroalueen muodostavien maiden valuuttakurssikehitystä ja kokoaa yhteen euroalueen valuuttojen 1990-luvun ulkoisen arvon (ks. liite).

Deflaattorien valinta

Euron reaaliset efektiiviset valuuttakurssit mitaavat euroalueen tuottajien hinta- ja kustannuskilpailukykyä suhteessa euroalueen kauppakumppaneihin. Nämä indikaattorit määritellään euroalueen ja sen kauppakumppanien välisinä, samana valuuttana ilmaistuina suhteellisinä hintoina ja muodostetaan deflatoimalla nimellinen efektiivinen valuuttaindeksi sopivilla hinta- tai kustannusindikaattoreilla.

Mitattaessa euroalueen kilpailukykyä suppean indeksin avulla käytetään useita deflaattoreita: kuluttajahinnat, tuottajahinnat (tai tukkuhinnat) ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset. Eurojärjestelmän nimellisten efektiivisten valuuttakurssien laskennassa käytettäviin deflaattoreihin ollaan parhaillaan ottamassa mukaan myös mm. BKT-deflaattorit ja koko talouden yksikkötyökustannukset. Laajassa indeksissä deflaattorina käytetään vain kuluttajahintoja, koska muista hinta- ja kustannusmittareista ei ole saatavissa

Taulukko 2.

Teoreettisen euron painot ennen vuotta 1999¹⁾

(%)

EMUn perustajamaiden valuutat	Teoreettisen euron painot suppeassa indeksissä	Teoreettisen euron painot laajassa indeksissä
Saksan markka	34,66	35,52
Ranskan frangi	17,83	17,38
Italian liira	14,34	14,20
Hollanin guldeni	9,19	9,32
Belgian ja Luxemburgin frangi	8,01	8,04
Espanjan peseta	4,95	4,94
Irlannin punta	3,75	3,47
Suomen markka	3,27	3,07
Itävallan šillinki	2,91	3,02
Portugalin escudo	1,08	1,05

Lähteet: Eurostat (Comext) ja EKP:n laskelmat, jotka perustuvat vuosien 1995–1997 tietoihin.

1) Teoreettiselle eurolle on muodostettu kahdet painot, mikä johtuu kaksoispainomenetelmästä, jolla efektiivisiä valuuttaindeksejä varten käytetyt vientipainot on muodostettu. Menetelmässä oletetaan, että suppeaan tai laajaan ryhmään kuulumattomien eli ns. muun maailman maiden tehdasteollisuustuotteiden vienti ja kotimainen tuotanto eivät kilpaile kilpailijamaissa valmistettujen tuotteiden kanssa (ks. P. Turner ja J. Van 't dack, *Measuring International Price and Cost Competitiveness*, BIS Economic Paper No. 39, 1993, liite I). Teoreettisen euron painojen muodostus perustuu siis koko euroalueen ulkomaankaupan määrittämään, johon ei sisälly tuontia ns. muun maailman maista.

tietoja nopeasti tai tiedot eivät ole vertailukelpoisia.

Hintakehitystä molempiin maaryhmiin nähden kuvaavat indikaattorit lasketaan suhteellisista hinnoista ja kauppakumppanien valuuttapainoista. Euroalueen maiden hintakehitystä kuvataan mahdollisuuksien mukaan alueen yhdenmukaistettujen indikaattorien avulla. Euroalueen kuluttajahintaindikaattorina käytettiin Eurostatin laskemaa yhdenmukaistettua kuluttajahintaindeksiä (YKHI) ja tuottajahintaindikaattorina Eurostatin laskemia tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksejä. Koska Eurostat ei julkaise tilastotietoja yksikkötyökustannuksista, koko euroaluetta koskevat tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset saatiin laskemalla tarkoitukseen soveltuvalla tavalla yhteen euroalueen maiden tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusindikaattorit.

Nimellisten efektiivisten valuuttakurssi-indeksien perusajanjakso ja frekvenssi

Kaikkien nimellisten efektiivisten valuuttaindeksien perusajanjaksona on vuoden 1999 ensimmäinen neljännes (1999 I = 100). Perusajanjakso valittiin yksinkertaisesti sillä perusteella, että sen aikana alkoi EMUn kolmas vaihe ja jakso on riit-

tävän pitkä, jotta mahdolliset vääristymät, jotka voivat johtua tietyn kaupankäyntipäivän valitsemisesta indeksien perusajanjaksoksi, jäisivät mahdollisimman pieniksi. Perusajanjakson valinta ei siis perustu käsitykseen, että eurolla olisi tuoloin ollut ”tasapainoarvo”.

Suppeasta maaryhmästä laskettu nimellinen efektiivinen valuuttaindeksi julkaistaan EKP:n verkkosivuilla päivittäin, koska se mittaa valuuttamarkkinoiden lyhyen aikavälin kehitystä. Laajasta maaryhmästä laskettu nimellinen efektiivinen valuuttakurssi-indeksi tullaan julkistamaan kerran kuukaudessa. Suppeasta maaryhmästä laskettu reaalin efektiivinen valuuttaindeksi perustuu kuukausittain julkaistaviin kuluttajahintaindekseihin, ja sen lisäksi myös laajasta maaryhmästä laskettu kuluttajahintaindeksiin perustuva reaalin efektiivinen valuuttaindeksi ja suppeasta maaryhmästä laskettu tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuva indeksi julkaistaan kuukausittain. Suppeasta maaryhmästä laskettu reaalin efektiivinen valuuttaindeksi, joka on deflatoitu tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksilla, julkaistaan neljännesvuosittain. Joidenkin indikaattorien harva julkaisuväli johtuu siitä, etteivät tiedot ole saatavissa useammin. Taulukossa 3 efektiiviset valuuttaindikaattorit on eritelty niiden julkaisuutiheyden ja saatavuuden mukaan.

Taulukko 3.

EKP:n nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit

Valuuttaindeksi	Suurin julkaisuutiheys	Indeksin kattama ajanjakso	Julkistamispäivä
<i>Suppea ryhmä</i>			
Nimellinen efektiivinen valuuttakurssi	Päivittäin	1990–	Lokakuu 1999
Reaalinen efektiivinen valuuttakurssi, joka on deflatoitu			
kuluttajahintaindeksillä	Kuukausittain	1990–	Lokakuu 1999
tuottajahintaindeksillä	Kuukausittain	1990–	Huhtikuu 2000
teollisuuden yksikkötyökustannuksilla	Neljännesvuosittain	1990–	Huhtikuu 2000
<i>Laaja ryhmä</i>			
Nimellinen efektiivinen valuuttakurssi	Kuukausittain	1993–	Huhtikuu 2000
Reaalinen efektiivinen valuuttakurssi, joka on deflatoitu			
kuluttajahintaindeksillä	Kuukausittain	1993–	Huhtikuu 2000

Lähde: EKP.

3 Euron nimellinen ja reaalinen ulkoinen arvo

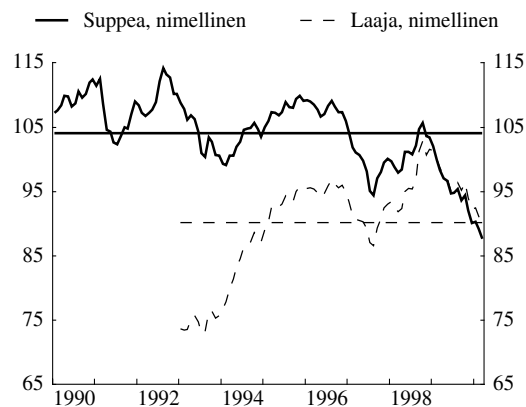
Euron nimelliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit kuvaavat euron *nimellisen* efektiivisen valuuttakurssin kehitystä. Indeksit lasketaan euron kahdenvälisen valuuttakurssien painotettuna geometrisena keskiarvona kauppakumppanien valuuttojen suhteen. Painoina on käytetty taulukossa I esitettyjä valuuttapainoja, ja kahdenväliset valuuttakurssit ovat suurimmaksi osaksi euron ja muiden valuuttojen välisten päivittäisten kursien kuukausikeskiarvoja. Suppea nimellinen efektiivinen valuuttakurssi-indeksi on laskettu tammikuusta 1990 alkaen, mutta laaja nimellinen efektiivinen valuuttakurssi-indeksi on laskettu vain tammikuusta 1993 alkaen, koska tiedot useista Itä-Euroopan siirtymätalouksista puuttuvat.

Laajassa valuuttaindeksissä mukana oleviin kauppakumppaneihin kuuluu maita, joiden inflaatiovauhti on ajoittain suhteellisen nopea (esim. jotkin Aasian, Latinalaisen Amerikan ja Itä-Euroopan maat). Näin ollen euron laajaan nimelliseen efektiiviseen valuuttaindeksiin vaikuttaa näiden maiden valuuttojen nimellisen ulkoisen arvon heikkeneminen. Tämä ilmenee kuviosta 1, jossa on esitetty euron suppea ja laaja nimellinen efek-

Kuvio 1.

Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi suhteessa suppean ja laajan kauppakumppanijoukon valuuttoihin¹⁾

(kuukausikeskiarvoja; indeksi 1999 I = 100)

Lähde: EKP.

1) Tiedot ovat EKP:n laskelmia. Kun indeksi nousee, euro vahvistuu. Vaakaasuorat viivat kuvaavat ajanjakson keskiarvoa. Tuoreimmat havainnot ovat maaliskuulta 2000.

Kuvio 2.

Kuluttajahintaindeksillä deflatoitu euron reaalinen efektiivinen valuuttakurssi suhteessa suppean ja laajan kauppakumppanijoukon valuuttoihin¹⁾

(kuukausikeskiarvoja; indeksi 1999 I = 100)

Lähde: EKP.

1) Tiedot ovat EKP:n laskelmia. Kun indeksi nousee, euro vahvistuu. Vaakaasuorat viivat kuvaavat ajanjakson keskiarvoa. Tuoreimmat havainnot ovat maaliskuulta 2000.

tiivinen valuuttaindeksi. Ne kehittyivät keskenään eri tavoin 1990-luvulla. Laajan valuuttaindeksin mukaan euro vahvistui nimellisesti vuosien 1993 ja 1998 välisenä aikana voimakkaasti eli 38 % euroalueen kauppakumppanien valuuttoihin nähden. Sitä vastoin suppea valuuttaindeksi osoittaa euron heikentyneen samana ajanjaksona nimellisesti noin 5 %. Tästä huolimatta, kun euroalueen ja valuuttaindeksiin kuuluvien kauppakumppanien suhteellinen hintakehitys otetaan huomioon eli kun lasketaan molempien ryhmien reaaliset efektiiviset valuuttaindeksit, suppean ja laajan valuuttaindeksin välinen ero on huomattavasti pienempi (ks. kuvio 2). Tästä syystä ja koska kehittyvien markkinatalouksien ja siirtymätalouksien asema maailmankaupassa on yhä merkittävämpi, laaja reaalinen efektiivinen valuuttaindeksi voisi olla hyödyllinen euroalueen kilpailukykyindikaattori. Lisäksi se voisi olla perusta, josta lähitulevaisuudessa johdettaisiin euroalueen reaalisia ja efektiivisiä valuuttaindeksijä valittuihin alueellisiin maajoukkoihin nähden.

Reaalisilla efektiivisillä valuuttakursseilla mitattu euroalueen kansainvälinen hinta- ja kustannuskilpailukyky koheni vähitellen 1990-luvulla. Tämän osoittavat molemmat reaaliset efektiiviset valuuttaindeksit, jotka on deflatoitu kuluttajahintaindeksillä. Vuoden 1990 ensimmäisen ja vuoden 1999 viimeisen neljänneksen välisenä aikana euro heikkeni reaalisesti 17,2 % suppealla reaalisella efektiivisellä valuuttaindeksillä mitattuna ja laaja reaalinen efektiivinen valuuttaindeksi laski lähes yhtä paljon eli 16,2 % vuoden 1993 ensimmäisen ja vuoden 1999 viimeisen neljänneksen välisenä aikana. Euroalueen kilpailukyky koheni ERM:iä vuonna 1992 ravistelleen kriisin jälkeen, kun useiden sittemmin euroalueeseen liittyneiden maiden valuutat heikkenivät tärkeimpien kauppakumppanien valuuttoihin nähden (kuvio 2). Tämän jälkeen reaalinen efektiivinen valuuttakurssi vahvistui vuoden 1994 alkupuolelta noin vuoden 1996 puoliväliin. Vuoden 1996 kolmannen neljänneksen ja vuoden 1997 kolmannen neljänneksen välisenä aikana EMUn perustajamaiden valuuttojen nimellinen heikkeneminen lähinnä Yhdysvaltojen dollariin nähden sekä kehittyvien markkinatalouksien ja siirtymätalouksien kilpailukyvyyn huononeminen saivat euroalueen reaaliset efektiiviset valuuttaindeksit heikkenemään jopa alhaisemmaksi kuin vuoden 1994 ensimmäisellä neljänneksellä. Tästä huolimatta Aasian rahoitus- ja valuuttakriisin jälkeen vuoden 1997 kolmannen ja vuoden 1998 viimeisen neljänneksen välisenä aikana menetettiin kriisiä edeltäneiden 12 kuukauden aikana saavutettu euroalueen hinta- ja kustannuskilpailukyvyyn paraneminen lähes kokonaan.

Yhteisen rahan käyttöönoton jälkeen euroalueen kilpailukyky kauppakumppaneihin nähden muuttui jälleen. Vuoden 1999 ensimmäisen ja viimeisen neljänneksen välisenä aikana euron reaalinen efektiivinen kurssi heikkeni suppeaan valuuttaindeksiin kuuluvien maiden valuuttoihin nähden 7,8 % ja laajaan valuuttaindeksiin kuuluvien maiden valuuttoihin nähden 7,5 %. Koska euroalueen ja suppeaan valuuttaindeksiin kuuluvien kauppakumppanien kuluttajahintainflaatio kehittyi hyvin yhteneväisesti, euroalueen kilpailukyvyyn parantuminen vuonna 1999 johtui lähes täysin euron nimellisestä heikkenemisestä. Euron efektiivinen heikkeneminen tänä aikana johtui lähinnä sen heikkenemisestä suhteessa euroalueen

Kuvio 3.

Eri indekseillä deflatoitu euron reaalinen efektiivinen valuuttakurssi suppeassa maajoukossa¹⁾

(kuukausikeskiarvoja/neljännesvuosikeskiarvoja: indeksi 1999 I = 100)

Lähde: EKP.

1) Tiedot ovat EKP:n laskelmia. Kun indeksi nousee, euro vahvistuu. Vaakasuorat viivat kuvaavat ajanjakson keskiarvoa. Tuoreimmat havainnot ovat maaliskuulta 2000 ja vuoden 2000 ensimmäiseltä neljännekseltä.

tärkeimpien kauppakumppanien valuuttoihin, etenkin Yhdysvaltojen dollariin, Japanin jeniin ja Ison-Britannian puntaan. Euron reaalinen ulkoinen arvo heikkeni vuonna 1999 laajaan valuuttaindeksiin kuuluvien maiden valuuttoihin nähden yhtä paljon kuin suppeaan valuuttaindeksiin kuuluvien maiden valuuttoihin nähden.

Suppeassa indeksissä voidaan käyttää vaihtoehtoisia deflaattoreita, koska niitä varten tarvittavat tiedot ovat saatavissa tähän indeksiin kuuluvista maista. Näin saadaan euron reaalin ulkoisen arvon indikaattoreita, jotka antavat suurelta osin samansuuntaisia tuloksia kuin kuluttajahintaindeksiin perustuva suppea reaalin valuuttaindeksi (ks. kuvio 3). Tuottajahinnoilla deflatoidun suppean reaalin valuuttaindeksin arvo ei käytännössä eroa vastaavan kuluttajahintaindeksiin perustuvan indeksin arvosta. Tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuva reaalin efektiivinen valuuttaindeksi viittaa siihen, että euro olisi efektiivisesti heikentynyt hieman enemmän kuin muiden indeksien mukaan, mutta heik-

keneminen on suurimmaksi osaksi seurausta 1990-luvun alkupuolen ja puolivälin muutoksista. Vuoden 1990 ensimmäisen ja vuoden 1999 viimeisen neljänneksen välisenä aikana euroalueen tuottajien kilpailukyky parani noin 18 % suhteellisilla yksikkötyökustannuksilla mitattuna, kun se suhteellisten kuluttajahintojen perusteella parani noin 17 % ja suhteellisten tuottajahintojen perusteella noin 15 %. Myös yhteisen rahan käyttöönoton jälkeen euron reaalin efektiivinen kumulatiivinen arvo on tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksilla deflatoidulla efektiivisellä valuuttaindeksillä mitattuna heikentynyt yhtä

paljon kuin kuluttaja- ja tuottajahintaindeksillä deflatoiduilla reaalisilla efektiivisillä valuuttaindeksillä mitattuna.

Historiallisesta näkökulmasta katsoen sekä kuluttajahintaindeksillä deflatoitu laajan maajoukon kattava reaalin efektiivinen valuuttaindeksi että suppean maajoukon reaaliset efektiiviset valuuttaindeksit olivat vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä alemmat kuin keskimäärin vuosina 1990–2000 (laajan maajoukon osalta vuosina 1993–2000) (ks. kuviot 2 ja 3).

Liite.

Efektiivisten valuuttakurssien laskennassa käytettävät kaavat

Eurojärjestelmä on muodostanut efektiiviset valuuttakurssi-indeksinsä samalla tavalla kuin Kansainvälinen järjestelypankki, BIS (ks. P. Turner ja J. Van't dack, *Measuring International Price and Cost Competitiveness*, BIS Economic Paper No. 39, 1993). Indeksit lasketaan niihin valittujen hintaindikaattorien painotettuna geometrisena keskiarvona seuraavia kaavoja käyttäen.

Efektiivisen valuuttakurssin yleiskaava

Reaalinen efektiivinen valuuttakurssi (REER) ajanjaksona t lasketaan seuraavasti:

$$REER^{(t)} = \prod_{i=1}^N \left(\frac{d_{euro}^{(t)} e_{i,euro}^{(t)}}{d_i^{(t)}} \right)^{w_i}$$

Symboli N on indeksiin kuuluvien maiden lukumäärä, d_i maan i deflaattori, d_{euro} euroalueen deflaattori, $e_{i,euro}$ maan i valuuttakurssi euroon nähden ja w_i maan i valuuttapaino.

Nimellinen efektiivinen valuuttakurssi (NEER) lasketaan muuten samalla tavalla mutta ilman deflaattoreita, joten kaava on seuraava:

$$NEER^{(t)} = \prod_{i=1}^N \left(e_{i,euro}^{(t)} \right)^{w_i}$$

Kaksoispainomenetelmällä lasketut vientipainot

Oletetaan, että euroalueen vienti suuntautuu ulkomaanmarkkinoille, joiden lukumäärä on H ($H > N$). Merkitään symbolilla x_j^a euroalueen vientiä tarkasteluajanjaksona maan j markkinoille. Tällöin kunkin maan markkinoiden osuus euroalueen kokonaisviennistä lasketaan seuraavasti:

$$x_j = x_j^a / \sum_{j=1}^H x_j^a, \quad j = 1, 2, \dots, H$$

Kolmansien maiden vaikutukset otetaan huomioon käyttämällä kaksoispainomenetelmää. Siinä oletetaan, että indeksiin kuuluvat maat (N kappaletta) ovat ainoat kaikilla ulkomaanmarkkinoilla (H kappaletta) toimivat tarjoajat, jolloin indeksiin kuulumattomien maiden (ts. $H-N$ kappaletta) eli ns. muun maailman maiden tehdasteollisuustuotanto ei ole kilpailmassa indeksiin kuuluvissa maissa valmistettujen tuotteiden kanssa. Kunkin indeksiin kuuluvan maan kaksoispainomenetelmällä laskettu vientipaino muodostetaan seuraavasti:

$$w_i^x = \sum_{j=1}^H S_{i,j} x_j, \quad i = 1, 2, \dots, N$$

Symboli S_{ij} on maan i osuus markkinoiden j tarjonnasta ja saadaan seuraavasti:

$$S_{i,j} = S_{i,j}^a / \sum_{i=1}^N S_{i,j}^a$$

Symboli S_{ij}^a (kun $i \neq j, i = 1, 2, \dots, N$, ja $j = 1, 2, \dots, H$) merkitsee vientiä maasta i maan j markkinoille ja S_{ii}^a (kun $i = 1, 2, \dots, N$) maan i kotimaan markkinoille suunnattua kotimaista tuotantoa.

Tuontipainot

Maan i tuontipaino saadaan suoraan sen perusteella, mikä on maan osuus (m_i) euroalueen yhteenlasketusta tuonnista, joka on peräisin indeksiin kuuluvista maista (N kappaletta). Tuontipaino muodostetaan siten seuraavasti:

$$w_i^m = m_i = m_i^a / \sum_{i=1}^N m_i^a, i = 1, 2, \dots, N$$

Symboli m_i^a merkitsee euroalueen tuontia maasta i tarkastelujakson aikana.

Valuuttapainot

Kunkin kauppakumppanin kokonaispainot eli valuuttapainot saadaan näin seuraavasti:

$$w_i = \left(\frac{x^a}{x^a + m^a} \right) w_i^x + \left(\frac{m^a}{x^a + m^a} \right) w_i^m, i = 1, 2, \dots, N$$

Kaavassa $x^a = \sum_{j=1}^H x_j^a$ merkitsee euroalueen vientiä ulkomaanmarkkinoille (H kappaletta) ja $m^a = \sum_{i=1}^N m_i^a$ euroalueen tuontia indeksiin kuuluvista maista (N kappaletta).

Euron teoreettinen kurssi

Jotta euron valuuttakurssi tammikuun 1999 ensimmäistä päivää edeltävältä ajalta voidaan laskea, euroalueen maiden kansallisten valuuttojen kurssit on aggregoitu euron teoreettisen valuuttakurssin (eli euron valuuttakurssin korvikemuuttujan) saamiseksi seuraavaa kaavaa käyttäen:

$$e_{i,euro}^{(t)} = \prod_{k=1}^n \left(e_{i,k}^{(t)} \right)^{w_k^e}, i = 1, 2, \dots, N$$

Symbolilla n on merkitty EMUn perustajamaiden valuuttojen lukumäärä, $e_{i,euro}^{(t)}$ on indeksiin kuuluvan maan i valuutan teoreettinen kurssi suhteessa euroon ja $e_{i,k}^{(t)}$ on indeksiin kuuluvan maan i valuutan kurssi suhteessa euroalueen maan k valuuttaan.

Painoina on käytetty kunkin euroalueen maan osuutta euroalueen tehdasteollisuustuotteiden ulkomaankaupasta. Painot saadaan seuraavalla tavalla. Merkitään symbolilla t_k^a euroalueen maan k kokonaiskauppavirtaa, jolla tarkoitetaan euroalueen ulkomaanmarkkinoille (H kappaletta) suuntautuvaa kokonaisvientiä, johon on lisätty euroalueen kokonaistuonti indeksiin kuuluvista maista (N kappaletta). Nämä tiedot vastaavat vienti- ja tuontitietoja, joita käytetään euron efektiivisten kurssien laskemiseen tarvittavien valuuttapainojen johtamiseksi, koska $\sum_{k=1}^n t_k^a = \sum_{j=1}^H x_j^a + \sum_{i=1}^N m_i^a$.

Teoreettisen euron valuuttakurssin laskemiseen käytettävät painot saadaan seuraavasti:

$$w_k^e = t_k^a / \sum_{k=1}^n t_k^a, k = 1, 2, \dots, n.$$

EMU ja pankkivalvonta

Yhteisen rahan käyttöönotto on vahvistanut euroalueen pankkitoiminnan kansainvälistymistä. Suurten maksujen ja pankkien välisten markkinoiden infrastruktuurien yhdentyminen sekä pääomamarkkinoiden integraation laajeneminen ovat jo lisänneet ja luoneet uudentyypisiä kytköksiä pankkien välille. Vaikka suurin osa perinteisen pankkitoiminnan riskeistä syntyy yhä kotimaan markkinoilla, euron käyttöönotosta johtuvien muutosten myötä pankit altistuvat entistä enemmän kansallisten rajojen ulkopuolelta peräisin oleville sokeille. Pankkivalvonnan institutionaalinen kehikko perustuu paljolti kansallisiin järjestelyihin, joissa monenlaiset ratkaisumallit ovat edelleen mahdollisia. Samanaikaisesti pankkivalvonta edellyttää laajaa yhteistyötä niin kansallisten pankkivalvontaviranomaisten kuin kansallisten valvontaviranomaisten ja eurojärjestelmän kesken riittävän tiedonvaihdon turvaamiseksi ja joustavan kriisinhallinnan varmistamiseksi silloin, kun kriisin vaikutukset leviävät maasta toiseen. Periaatteessa institutionaalinen kehikko (eli Euroopan yhteisön perustamissopimus ja EU:n direktiivit) on riittävä, mutta valvontayhteistyön operationaalista puolta on jatkuvasti kehitettävä sen varmistamiseksi, että valvonta hoidetaan tehokkaasti entistä integroituneemmilla euroalueen pankkimarkkinoilla. Tämän suuntaisiin toimiin onkin jo ryhdytty, ja prosessin on jatkuttava. Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) pankkivalvontakomitea perustettiin sekä avustamaan eurojärjestelmää sen tehtävässä tukea luottolaitosten toiminnan vakauden valvonnasta ja rahoitusjärjestelmän vakaudesta vastaavien kansallisten viranomaisten politiikan sujuvaa toteuttamista että kehittämään valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä.

I Pankkitoiminnan kansainvälistyminen ja vakauden valvonta

Rahoitustoiminnan globalisoituminen vaatii entistä ajanmukaisempia ja kehittyneempiä suojamekanismeja rahoitusjärjestelmän vakauden turvaamiseksi. Pankkitoiminnan vakauden valvonta – eli vaatimukset vakaan ja luotettavan pankki- ja rahoitustoiminnan harjoittamisesta, sääntöjen noudattamisen valvonta ja sanktiomenetelmät – on jo muuttunut huomattavasti sitten 1980-luvun puoliväliin. Maasta toiseen välitettävien transaktioiden kasvu on pakottanut valvontaviranomaiset lisäämään yhteistyötään ja yhteisiä ponnistelujaan, jotta voitaisiin luoda rahoituskriisien ehkäisemiseen tarvittavat yhteiset periaatteet ja vaatimukset. Baselin pankkivalvontakomitealla on ollut keskeinen asema pankkivalvontaviranomaisten yhteistyön edistämisessä, ja se on myötävaikuttanut niiden yleisperiaatteiden laatimiseen, joita G10-maat ovat noudattaneet ja jotka ovat vähitellen levinneet maailmanlaajuisiksi. Perinteisiä keinoja rajoittaa toiminnan luovallisuutta, liiketoiminnan maantieteellistä laajuutta ja pankkien hinnoittelua on vähitellen alettu purkaa. Pääoma-vaatimukset, jotka velvoittavat pankkeja pitämään riittäviä omia varoja suhteessa otettuihin riskeihin, kuuluvat nykyisin pankkitoiminnan vakauden sääntelyn kulmakiviin. Pankkivalvonta painottuu yhä enemmän niihin menettelyihin ja toiminta-

periaatteisiin, joita pankit itse käyttävät riskien mittaamiseen, seurantaan ja valvontaan. Pankkitoiminta on kansainvälistynyt muodostamalla entistä monimutkaisempia verkostoja pankki- ja muuta toimintaa harjoittavista tytäryhtiöistä ja tehnyt konsolidoidun valvonnan laajan käytön välttämättömäksi. Emo-organisaation kotimaan viranomaiset ovat viime kädessä vastuussa kansainvälisten pankkiorganisaatioiden valvonnasta, mutta laaja yhteistyö tehokkaassa tiedonvaihdossa ja korjaavien toimenpiteiden koordinoinnissa on ensiarvoisen tärkeää.

EU:ssa sääntelyn yhdenmukaistuminen ja valvontayhteistyö ovat tehostuneet huomattavasti pankki- ja rahoituspalvelujen yhteismarkkinoiden syntyttyä. Pankit ja rahoituslaitokset voivat täysin vapaasti tarjota palveluja missä tahansa jäsenvaltiossa joko sivukonttorin kautta tai suoraan; valvonnasta vastaavat tällöin niiden kotimaan viranomaiset. Pankit, jotka sijaitsevat talous- ja rahaliittoon (EMU) osallistuvien 11 jäsenvaltion alueella, voivat myös hankkia keskuspankkirahoitusta yhtäläisin perustein ja käyttää hyväkseen täysin yhdenmukaistettua suurten maksujen järjestelmien infrastruktuuria. Myöskään valuuttakurssiriski ei enää vaikuta euroalueen maiden välisiin

transaktioihin. Tällainen kehitys vauhdittaa pankkitoiminnan integroitumista, ja valvontaviranomaisten välinen yhteistyö tulee entistä tärkeämmäksi sekä kriisien ehkäisemisessä että niiden vaikutusten rajoittamisessa, jos kriisejä syntyy.

keämmäksi sekä kriisien ehkäisemisessä että niiden vaikutusten rajoittamisessa, jos kriisejä syntyy.

2 Pankkitoiminnan kehittyminen yhteisen rahan oloissa

Pankit voivat toiminnassaan monista eri syistä reagoida aikaisempaa herkemmin kotimaan ulkopuoliseen kehitykseen. Yhteisestä rahasta ja yhteisestä rahapolitiikasta johtuvat pankkien välisen toiminnan muutokset ovat puolestaan muuttaneet pankkien välisten riskien luonnetta, mikä mahdollisesti vaikuttaa siihen, miten laajasti häiriöt leviävät maasta toiseen. Lisäksi muutokset muussa kaupankäynnissä maasta toiseen ja myös vähittäispankkitoiminnassa ovat saattaneet vaikuttaa siihen, miten helposti pankit altistuvat ulkomaisilta vastapuolilta tai markkinoilta peräisin oleville riskeille. Myös pankki- ja rahoituspalvelusektorin uudelleenjärjestelyt synnyttävät suuria ja monimutkaisia pankkiryhmiä, joilla on vahva kansallinen perusta mutta jotka toimivat entistä selvemmin euroalueen laajuisesti varsinkin pääomamarkkinoilla ja tukkupankkitoiminnassa.

Pankkien välinen toiminta järjestyy uudelleen

Pankkien väliset riskit ovat varsin ilmeisiä vakuudettomilla pankkien välisillä rahamarkkinoilla, joilla kauppaa käydään enimmäkseen alle vuoden pituisilla rahoitussopimuksilla. Vakuudettomien transaktioiden osuus, maasta toiseen välitettävien transaktioiden osuus ja pankkien välisten markkinoiden keskittymisen aste ovat erittäin tärkeitä tekijöitä häiriöiden mahdollista leviämistä ajatellen. Jos markkinaosapuolia on vain vähän ja jos vakuudettomat pankkien väliset velat ovat erittäin keskittyneet, kasvaa todennäköisyys, että maksujen laiminlyönnillä tai konkurssilla on suuri vaikutus muiden laitosten elinkelpoisuuteen. Tässä mielessä markkinoiden laajenemisella ja maasta toiseen välitettävien transaktioiden lisääntymisellä saattaisi olla positiivinen vaikutus rahoitusjärjestelmän vakauteen. Lisäksi laajemmat ja syvemmät rahamarkkinat voivat taivuttaa likviditeettivajeita aikaisempaa helpommin,

koska pankit voivat lainata ulkomaisilta laitoksilta entistä vaivattomammin. Toisaalta, jos jotkin luottolaitokset kaikesta huolimatta joutuisivat taloudellisiin vaikeuksiin, todennäköisyys vaikutusten leviämisestä muihin euroalueen maihin ilmeisesti kasvaisi.

Pankkien välisillä markkinoilla käydään pääasiassa kauppaa vakuudettomilla sopimuksilla

Vakuudettomien rahamarkkinatransaktioiden osuus on noin 70 % koko euromääräisistä pankkien välisistä markkinoista (valuuttaswapeja lukuun ottamatta). Vakuudettomat transaktiot näyttävät hallitsevan yhä -kauppaa, kun taas takaisinostosopimukset (repot) ovat turvallisuutensa vuoksi suhteellisesti yleisempiä pidemmissä maturiteeteissa. Kuten aiemmassa artikkelissa (tammikuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkeli ”Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset”) on yksityiskohtaisesti selostettu, yhteisen rahapolitiikan käyttöönotto on edistänyt merkittävästi euroalueen rahamarkkinoiden yhdentymistä. Lisäksi suurten maksujen reaaliaikaisen bruttomaksujärjestelmien integroituminen TARGET-järjestelmään on lisännyt kaupankäyntiä maasta toiseen. Varsinkin euromääräisten vakuudettomien sopimusten markkinat ovat jo likvidit ja pitkälle integroituneet.

Pankkien maidenväliset transaktiot kasvattivat osuuttaan

Maasta toiseen välitettyjen transaktioiden osuus on kasvanut huomattavasti sekä vakuudettomien että reposopimusten pankkien välisillä markkinoilla ja on nyt yli 50 % näiden molempien markkinoiden koko toiminnasta. Tämä suuntaus on

Taulukko I.

TARGET-maksut

	1999 I	1999 II	1999 III	1999 IV
TARGET-maksut yhteensä				
– Päivittäinen keskiarvo (mrd. euroa)	964	906	884	947
– Lukumäärän päivittäinen keskiarvo (1000 kpl)	155	158	163	176
– Päivittäisen maksun keskiarvo (milj. euroa)	6,2	5,7	5,4	5,4
TARGET-maksut maasta toiseen				
– Päivittäinen keskiarvo (mrd. euroa)	349	351	354	386
– Lukumäärän päivittäinen keskiarvo (1000 kpl)	25	28	30	32
– Päivittäisen maksun keskiarvo (milj. euroa)	14,1	12,5	11,8	12,1
Kotimaiset TARGET-maksut				
– Päivittäinen keskiarvo (mrd. euroa)	615	554	530	562
– Lukumäärän päivittäinen keskiarvo (1000 kpl)	130	130	133	144
– Päivittäisen maksun keskiarvo (milj. euroa)	4,7	4,3	4,0	3,9

Lähde: EKP.

näkynyt suurten maksujen järjestelmissä maasta toiseen välitettyjen maksujen osuuden kasvuna (ks. myös marraskuun 1999 Kuukausikatsauksen artikkeli ”TARGET ja euromääräiset maksut”). Maasta toiseen suoritettujen maksujen arvo TARGET-maksujen kokonaisarvosta kasvoi vuoden 1999 ensimmäisen neljänneksen noin 36 prosentista 41 prosenttiin saman vuoden viimeisellä neljänneksellä (ks. taulukko I). Selvästi suurin osa kaikista maasta toiseen suoritetuista TARGET-maksuista on pankkien välistä kaupankäyntiä (yli 95 % arvolla mitattuna). Lähes 400 miljardin euron päivittäinen keskiarvo osoittaa, että välitetyt määrät ovat huomattavia. Euroalueella toimivien muiden keskeisten maksujärjestelmien, Euro I:n (EBA) ja Euro Access Frankfurtin (EAF), päivittäisten transaktioiden yhteenlaskettu arvo on noin 300 miljardia euroa, ja ne koostuvat pääasiassa pankkien välisistä maksuista maasta toiseen.

Euroalueen pankkien välisten markkinoiden kaupankäynnin luonteen muuttuminen aiheuttaa muutoksia pankkien taseiden vastaavien erien maantieteellisessä jakaumassa, kuten euroalueen rahalaitossektorin (pl. keskuspankit) (OMFIs, ks. tarkka määritelmä taulukosta 2) kehitys osoittaa. Maidenväliset transaktiot euroalueen ulkopuolisten vastapuolten kanssa ovat edelleen yleisempiä kuin euroalueen vastapuolten kanssa. Ero on kuitenkin lähes kadonnut tarkasteltaessa pankkien välisiä saamia, ja euroalueen sisäisen

liiketoiminnan osuus on kasvanut sekä saamista että velkojen mukaan laskettuna. Euroalueen maiden välisen kaupankäynnin riskipositioiden kasvu näkyy aikaisempaa selvemmin kiinteäkorkoisissa arvopapereissa ja rahamarkkinapapereissa, kun taas lainojen luonne ei ole muuttunut yhtä selvästi. Muutos on ollut suurempi kiinteäkorkoisten arvopaperien ja rahamarkkinapaperien lyhyissä maturiteeteissa. Esimerkiksi muiden kuin kotimaisten euroalueen pankkien liikkeeseen laskemien, maturiteetiltaan alle vuoden pituisten arvopaperien osuus kaikista pankkien välisistä saamisista kasvoi vuoden 1997 lopun 47 prosentista noin 60 prosenttiin vuoden 1999 lopussa.

Pankkien väliset markkinat keskittyvät

Merkittävä maa- tai varsinkin pankkikohtainen kehitys saattaa jäädä huomaamatta tarkasteltaessa yhteenlaskettuja tietoja. Keskimääräisiin lukuihin vaikuttaa voimakkaasti pienten ja keski suurten pankkien käyttäytyminen. Nämä ovat hyötyneet hintojen lähentymisestä ja euroalueen markkinoiden likvidiiden paranemisesta samalla, kun ne ovat rajoittaneet pankkien välisen toimintansa kansallisille markkinoille. Markkinoiden kehityksen vaikutukset lienevätkin suuret niiden suurimpien pankkien saamis- ja velkarakenteeseen, jotka yleensä ovat eniten osallistuneet tukkupankkitoimintaan. Nämä pankit ovat muita halukkaampia laajentamaan tukkupankkitoimin-

Taulukko 2.

Euroalueen rahalaitosten (pl. keskuspankit) saamiset muilta rahalaitoksilta (pl. keskuspankit) ja velat muille rahalaitoksille (pl. keskuspankit) (OMFIs) ¹⁾

	Joulukuu 1997	Joulukuu 1998	Joulukuu 1999
Rahalaitosten (pl. keskuspankit) keskinäiset saamiset yhteensä (lainat, arvopaperit ja rahamarkkinapaperit) (mrd. euroa)	4,673	4,964	5,366
– kotimaiset (%)	63,2	64,5	64,5
– muut euroalueen maat (%)	14,7	16,3	17,6
– ulkomaiset (%)	22,1	19,2	17,8
Saamisten erittely euroalueella			
Lainat (mrd. euroa)	2,906	3,182	3,447
– muut euroalueen maat (%)	20,2	21,3	21,9
Kiinteäkorkoiset arvopaperit ²⁾ (mrd. euroa)	636	721	832
– muut euroalueen maat (%)	13,0	15,3	19,6
Rahamarkkinapaperit (mrd. euroa)	100	107	130
– muut euroalueen maat (%)	17,6	19,0	21,3
Rahalaitosten (pl. keskuspankit) keskinäiset talletukset yhteensä (mrd. euroa)	4,098	4,451	4,884
– kotimaiset (%)	58,9	58,7	57,8
– muut euroalueen maat (%)	14,5	15,7	16,0
– ulkomaiset (%)	26,6	25,6	26,2

Lähde: EKP.

1) Rahalaitoksiin (pl. keskuspankit) (OMFIs) kuuluvat kotimaassa olevat luottolaitokset, siten kuin ne on määritelty yhteisön oikeudessa, ja muut kotimaassa olevat rahoituslaitokset, jotka ottavat vastaan talletuksia ja/tai niiden läheisiä vastineita muilta kuin rahalaitoksilta ja myöntävät luottoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä). Taulukon tiedot perustuvat euroalueen maissa sijaitsevien laitosten liiketoimintaan. Termillä ”ulkomaiset” tarkoitetaan liiketoimintaa sellaisten euroalueen ulkopuolisten laitosten kanssa, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (pl. keskuspankit).

2) Muut arvopaperit kuin osakkeet.

taansa koko euroalueelle ja vahvistamaan asemaansa pankkien välisissä transaktioissa maasta toiseen. TARGET-tilastoista ilmenee, että päivittäiset pankkien väliset siirrot maasta toiseen ovat keskimäärin tuntuvasti suurempia kuin kotimaiset siirrot ja transaktioiden lukumäärä on paljon pienempi (ks. taulukko I). Tämä viittaa siihen, että mahdollisesti on syntynyt ns. monikerroksinen pankkien välisten markkinoiden rakenne, joka

muistuttaa monien kotimaisten järjestelmien rakennetta ennen euron käyttöönottoa (tai nykyistä tilannetta Yhdysvalloissa).

Suurten laitosten merkittävä asema ilmenee myös pankkien välisten markkinoiden keskittymistä koskevista tilastoista. Suurimmilla pankeilla on huomattava osuus kaikista euroalueen pankkien välisistä saamisista ja veloista, ja osuus kas-

Taulukko 3.

Pankkien välisten saamisten ja velkojen keskittyminen euroalueella ¹⁾

	Joulukuu 1997		Joulukuu 1998		Kesäkuu 1999	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
5 suurimman laitoksen markkinaosuus (%)	11,2	14,2	11,1	14,7	13,3	15,7
10 suurimman laitoksen markkinaosuus (%)	19,9	24,0	19,4	24,6	22,3	25,6
20 suurimman laitoksen markkinaosuus (%)	31,6	37,5	31,4	37,8	34,8	39,4

Lähteet: IBCA Bankscope (pankkikohtaiset tiedot) ja EKP (yhteenlasketut tiedot).

1) Markkinaosuudet on laskettu IBCA:n tasetilastojen mukaisen suurimpien pankkien harjoittaman pankkien välisen toiminnan suhteessa rahalaitossektorin (pl. keskuspankit) tilastojen mukaisen pankkien välisen toiminnan kokonaisuuteen.

voi hieman vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla (ks. taulukko 3). Tietoja maasta toiseen välitettyjen pankkien välisten transaktioiden keskittymisestä ei ole käytettävissä. Keskittymisaste lienee huomattavasti suurempi. Joka tapauksessa markkinoiden kasvun jatkuminen on johtanut siihen, että pankkien väliset markkinat ovat tällä hetkellä paljon vähemmän keskittyneet kuin kansallisiin valuuttoihin perustuneet markkinat ennen euron käyttöönottoa. Esimerkiksi vuoden 1998 lopussa kaikkein hajanaisimpiin eli Ranskan, Saksan ja Italian pankkijärjestelmiin kuuluneiden viiden suurimman pankin osuus oli noin 30 % koko pankkien välisestä toiminnasta. Koko euroalueen vastaava suhdeluku oli noin 15 %.

Maiden rajat ylittävä pankkitoiminta euroalueella

Kotimaisilla riskeillä on kaiken kaikkiaan edelleen erittäin suuri osuus euroalueen pankkien riskeistä, ja monissa pankeissa kotimaiset riskit ovatkin ainoa varteenotettava potentiaalinen haavoittuvuustekijä. Toistaiseksi euroalueen rahalaitosten (pl. keskuspankit) taserakenteessa ei ole keskimäärin ollut mitään merkittäviä muutoksia. Vaikka vähittäispankkitoiminta on edelleen suureksi osaksi kotimaista, maiden rajat ylittävien toimintojen kasvu, erityisesti pääomamarkkinoilla, muuttaa luottolaitoksiin kohdistuvien riskien rakennetta. Tällä saattaa olla suotuisa vaikutus pank-

Taulukko 4.

Eräitä euroalueen rahalaitosten (pl. keskuspankit) tase-eriä

	Mrd. euroa			Osuus taseen loppusummasta, %		
	Joulu 1997	Joulu 1998	Joulu 1999	Joulu 1997	Joulu 1998	Joulu 1999
Lainat yhteensä	9 758	10 350	11 070	73,0	72,6	71,2
josta:						
Lainat kotitalouksille ^{1) 2)}	2 336	2 516	2 751	17,5	17,7	17,7
Lainat yrityksille ¹⁾	2 135	2 287	2 417	16,0	16,1	15,5
Lainat julkisyhteisöille	885	892	886	6,6	6,3	5,7
Lainat rahalaitoksille (pl. keskuspankit)	3 879	4 071	4 311	29,0	28,5	27,7
Muut saamiset rahalaitoksilta (pl. keskuspankit) (arvopaperit ja rahamarkkinapaperit)	794	893	1 056	5,9	6,3	6,8
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat kiinteäkorkoiset arvopaperit ³⁾	1 139	1 192	1 222	8,5	8,4	7,9
Yksityisen sektorin (pl. pankit) liikkeeseen laskemat kiinteäkorkoiset arvopaperit ³⁾	280	307	377	2,1	2,2	2,4
Osakkeet ja osuudet	380	479	601	2,8	3,4	3,9
Muut saamiset	1 014	1 021	1 221	7,7	7,2	7,9
Saamiset yhteensä	13 365	14 243	15 546	100,0	100,0	100,0
Talletukset yhteensä	9 147	9 780	10 510	68,4	68,7	67,6
josta: Yksityisen sektorin (pl. pankit) talletukset	4 778	5 047	5 328	35,7	35,4	34,3
Julkisyhteisöjen talletukset	272	283	297	2,0	2,0	1,9
Rahalaitosten (pl. keskuspankit) väliset talletukset	4 098	4 451	4 884	30,7	31,3	31,4
Rahalaitosten (pl. keskuspankit) hallussa olevat kiinteäkorkoiset arvopaperit ³⁾	874	989	1 214	6,5	6,9	7,8
Muiden kuin rahalaitosten (ml. keskuspankit) hallussa olevat kiinteäkorkoiset arvopaperit ³⁾	1 190	1 288	1 402	8,9	9,0	9,0
Pääoma ja rahastot	687	742	833	5,1	5,2	5,4
Muut velat	1 466	1 443	1 588	11,0	10,1	10,2
Velat yhteensä	13 365	14 243	15 546	100,0	100,0	100,0

Lähde: EKP.

1) Luvut sisältävät ainoastaan lainat euroalueelle.

2) Sisältää lainat kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille.

3) Muut arvopaperit kuin osakkeet.

kien riskiprofiileihin edellyttäen, että pankkien toiminnot tulevat aiempaa monipuolisemmiksi. Lisäksi se, että euroalueella ei enää voi esiintyä valuuttakurssimuutoksia, edistää Euroopan rahoitusmarkkinoiden yleistä vakautta. Toisaalta pankkeihin kohdistuu yhä enemmän riskejä kotimaisten markkinoiden ulkopuolelta, ja sen vuoksi maidenvälisen pankkivalvontayhteistyön tehostamisen tarve kasvaa.

Suurin osa euroalueen pankkien otto- ja antolainauksesta on edelleen kotimaista

Euroalueen pankkien taseet (arvioituna euroalueen muiden rahalaitosten kuin keskuspankkien taseiden perusteella) ovat kasvaneet tuntuvasti kahden viime vuoden aikana. Keskeisimpien saamis- ja velkaerien suhteelliset osuudet näyttävät kuitenkin pysyneen ennallaan vuoden 1997

lopusta lähtien (ks. taulukko 4). Suurin yksittäinen erä, eli lainat yksityiselle sektorille (pl. pankit), on edelleen hieman alle 40 % kaikista saamisista; noin puolet tästä erästä on lainoja kotitalouksille. Pankkien arvopaperisijoituksista selvästi suurin osa on kiinteäkorkoisia arvopapereita, ja osakkeiden osuus pankkien kaikista saamisista on vain 4 %. Suurimman velkaerän eli noin 35 % kaikista veloista muodostavat yksityisen sektorin (pl. pankit) talletukset.

Suurin osa yksityiseen sektoriin (pl. pankit) kohdistuvasta euroalueen pankkien otto- ja antolainauksesta on edelleen kotimaista (ks. taulukko 5). Maiden rajat ylittäviä transaktioita tehdään enemmän kiinteäkorkoisina arvopapereina kuin lainoina, sillä kiinteätuottoisilla instrumenteilla on helpompi käydä kauppaa maasta toiseen. Euroalueen vähittäispankkimarkkinat ovat edelleen huomattavan segmentoituneita kansallisiksi tai

Taulukko 5.

Kotimainen ja ulkomainen liiketoiminta euroalueen rahalaitosten (pl. keskuspankit) taseissa

	Osuus vastaavista tase-eristä, ¹⁾ %			Kasvuvauhti, ²⁾ %	
	Joulu 1997	Joulu 1998	Joulu 1999	Joulu 1997– joulu 1998	Joulu 1998– joulu 1999
Lainat yhteensä ³⁾					
– kotimaahan	79.2	79.8	79.8	7.5	7.9
– muihin euroalueen maihin	7.4	8.1	8.7	17.1	13.3
Lainat yksityiselle sektorille (pl. pankit)					
– kotimaahan	92.2	92.1	91.2	8.6	9.2
– muihin euroalueen maihin	2.1	2.5	2.8	27.2	23.5
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat kiinteäkorkoiset arvopaperit ⁴⁾					
– kotimaasta	77.0	72.6	66.7	-1.0	-5.8
– muista euroalueen maista	15.4	19.9	25.9	35.0	38.1
Yksityisen sektorin (pl. pankit) liikkeeseen laskemat kiinteäkorkoiset arvopaperit ⁴⁾					
– kotimaasta	46.6	45.3	39.5	6.7	8.0
– muista euroalueen maista	20.3	16.1	19.1	-4.5	22.9
Talletukset yhteensä					
– kotimaasta	75.4	74.4	72.8	5.5	6.1
– muista euroalueen maista	9.6	10.2	10.3	13.9	7.9
Yksityisen sektorin (pl. pankit) talletukset					
– kotimaasta	88.7	87.8	86.5	4.3	4.0
– muista euroalueen maista	5.7	5.8	5.6	6.0	-2.6

Lähde: EKP.

1) Prosenttiosuuksumma ei ole 100, sillä taulukko ei sisällä euroalueen ulkopuolelle kohdistuvia eriä.

2) Kasvuvauhdit on laskettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten ja valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista puhdistettujen kuukausittaisien virtatietojen perusteella.

3) Sisältää lainat muille rahalaitoksille ja julkisyhteisöille.

4) Muut arvopaperit kuin osakkeet.

jopa pienemmiksi alueellisiksi markkinoiksi, erityisesti jos niitä verrataan tukkupanckimarkkinoihin. On todennäköistä, että yhteismarkkinoiden ja euron vaikutukset pankkitoimintaan näkyvätkin kaikkein hitaimmin vähittäispankkitoiminnassa (ks. artikkeli ”Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä” Kuukausikatsauksen huhtikuun 1999 numerossa). Euroalueella miltei kaikilla pankkitoiminnan osa-alueilla maiden rajat ylittävän toiminnan kasvuvauhti on kuitenkin huomattavasti nopeampi kuin kotimaisen toiminnan kasvuvauhti.

Sijaintimaan perusteella laadituissa tilastoissa, kuten esimerkiksi euroalueen rahalaitoksia (pl. keskuspankit) koskevissa tilastoissa, ulkomaisten saamisten (ja velkojen) määrä saattaa olla liian pieni, sillä tilastoissa ei oteta huomioon pankkien muissa maissa sijaitsevien haarakonttoreiden ja tytäryhtiöiden liiketoimintaa. Ulkomaisten haarakonttoreiden ja tytäryhtiöiden perustaminen on edistänyt merkittävästi pankkitoiminnan yhdistymistä yhteismarkkinoilla, joskin vain Belgiasa, Irlannissa ja Luxemburgissa on muiden EU-maiden pankeilla merkittäviä markkinaosuuksia.

Kansainvälisen järjestelypankin (Bank for International Settlements, BIS) julkaisemien konsolidoitujen kansainvälisten pankkitilastojen (Consolidated International Banking Statistics) perusteella pankkien ulkomaiset saamiset näyttävätkin olevan merkittävästi suuremmat, jos niihin lasketaan mukaan ulkomaisten haarakonttoreiden ja tytäryhtiöiden saamiset. Euroalueen rahalaitosten ulkomaiset saamiset ovat nykyisin noin 18 % niiden saamisten kokonaismäärästä, kun taas BIS:n tilastojen mukaan rahalaitosten saamisten kokonaismäärästä 22 % on ulkomaisia saamisia. Todellisuudessa ero on todennäköisesti vielä tätäkin suurempi, sillä BIS:n tilastojen otos ei kata koko rahalaitossektoria. Joka tapauksessa luvuissa ei oteta riittävästi huomioon suurimpien, aktiivisesti kansainvälistä toimintaa harjoittavien pankkien ulkomaisten luottoriskien määrää. BIS:n tilastojen (kesäkuulta 1999) mukaan euroalueen pankkien ulkomaiset saamiset keskittyvät hyvin suurelta osin euroalueelle ja koko EU:n alueelle. Kaikista euroalueen pankkien ulkomaisista saamisista noin 37 % on muista euroalueen maista ja 55 % euroalueen ulkopuolisista EU-maista.

Euroalueen pankkien arvopaperisalkut monipuolistuvat

Euroalueen pankeissa kansainvälistyminen näkyy arvopaperisalkkujen sisällössä huomattavasti selvemmin kuin antolainauksessa. Euron käyttöönotto on kannustanut pankeja monipuolistamaan arvopaperisijoituksiaan pikemminkin toimialakuin maakohtaisiksi. Kotimaisten instrumenttien osuus euroalueen pankkien kiinteäkorkoisista arvopapereista on pienentynyt tasaisesti vuodesta 1997 alkaen. Tämä suuntaus näkyy erityisen voimakkaana sijoituksissa valtion joukkolainoihin: pankkien hallussa olevien kotimaisten valtion joukkovelkakirjojen määrä supistui 6 % vuonna 1999, kun taas sijoitukset muiden euroalueen valtioiden liikkeeseen laskemiin instrumentteihin kasvoivat 38 %. Myös sijoitukset muiden euroalueen maiden yritysten liikkeeseen laskemiin kiinteäkorkoisiiin arvopapereihin ovat kasvaneet huomattavasti (23 %) vuonna 1999 verrattuna vastaaviin kotimaisiin instrumentteihin tehtyjen sijoitusten kasvuun (8 %).

Omaisuu denhoitopalvelujen lisääminen kasvattaa myös osaltaan maiden rajat ylittäviä toimintoja

Tasetietojen tarkastelu ei anna täydellistä kuvaa maiden rajat ylittävistä pankkitoiminnoista, sillä monet pankkien nykyiset tarjoamat, kasvavat palvelut eivät näy vastaavissa tase-erissä. Korkotuottojen asemesta näistä palveluista syntyy toimitusmaksu- ja palkkiotuottoja. Muiden kuin perinteisten pankkitoimintojen – esimerkiksi pääomamarkkinoihin liittyvän investointipankkitoiminnan ja omaisuudenhoitopalvelujen – osuus pankkien liikevoitosta on yleisesti ottaen kasvanut. Ensimmäisen euron käyttöönottoa seuranneen vuoden aikana pankkien toiminta yksityisillä pääomamarkkinoilla laajeni selvästi ja markkinat tulivat entistä integroituneemmiksi (ks. artikkeli ”Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen” Kuukausikatsauksen tammikuun 2000 numerossa). Pankit, jotka toimivat yhä integroituneemmilla pääomamarkkinoilla, ovat aiempaa herkempiä ulkomaista alkuperää olevien markkinasokkien vaikutuksille.

Pankkialan uudelleenjärjestelyt

Euron käyttöönotto on toiminut myös kannustimena pankkialan uudelleenjärjestelyille, joita pankkivalvontaviranomaiset seuraavat tiiviisti.

Ero pienten erikoistuneiden pankkien ja suurten, kaikkia palveluja tarjoavien pankkien välillä aiempaa selvempi

Euroalueen yhdentymisprosessi on johtanut siihen, että ero suurten, kaikenlaisia rahoituspalveluja tarjoavien pankkien sekä erilaisten pienempien, yleensä maantieteellisesti tai tuotevalikoimaltaan erikoistuneiden pankkien välillä on pal-

jon aiempaa selvempi. Käytännöllisesti katsoen kaikissa euroalueen maissa suuret pankit ovat kasvattaneet kokoaan merkittävästi ja niihin on keskittynyt aiempaa enemmän liiketoimintaa. Tällainen pankkialan keskittyminen alkoi pienistä maista, ja viime aikoina se on ollut hyvin selvästi havaittavissa myös suuremmissa maissa. Vaikka maittaisia eroja on tietenkin paljon, näyttää yhteisenä piirteenä kuitenkin olevan se, että keskikokoisten ja erikoistumattomien pankkien ryhmä pienenee. Maantieteellisesti tai tuotevalikoimaltaan erikoistuneita pieniä pankkeja on aiempaa vähemmän, mutta vaikuttaa siltä, että ne pystyvät jatkamaan olemassaoloaan suurten pankkien rinnalla.

Taulukko 6.

Merkittäviä euroalueen pankkien fuusioita ja pankkiostoja vuonna 1999

Osapuolina olevat pankit (tarjouksen tekijä – kohde)	Taseen loppusumma vuoden 1998 lopussa ¹⁾ (mrd. euroa)
– Deutsche Bank (Saksa)	604
– Bankers' Trust (Yhdysvallat)	114
Taseet yhteensä:	718
– Banque Nationale de Paris BNP (Ranska)	325
– Paribas (Ranska)	249
Taseet yhteensä:	574
– ING Group (Alankomaat)	395
– BHF Bank (Saksa)	45
Taseet yhteensä:	440
– Générale de Banque – General Bank (Belgia)	208
– ASLK/CGER Bank (Belgia) (kuuluu nykyisin belgialais-alankomaalaiseen Fortis-konserniin)	80
Taseet yhteensä:	288
– Banca Intesa (Italia)	153
– Banca Commerciale Italiana (Italia)	113
Taseet yhteensä:	266
– Banco Santander (Espanja)	154
– Banco Central Hispanoamericano (Espanja)	82
Taseet yhteensä:	236
– Crédit Communal de Belgique (Belgia)	105
– Crédit Local de France (Ranska) (kuuluu nykyisin Dexia-konserniin)	99
Taseet yhteensä:	204
– Banco Bilbao Vizcaya (Espanja)	132
– Argentaria (Espanja)	70
Taseet yhteensä:	202
– SEB (Ruotsi)	73
– BfG (Saksa)	42
Taseet yhteensä:	115

Lähde: Taselukujen osalta IBCA Bankscope.

1) Taseet yhteensä ovat "pro forma"-lukuja, jotka on saatu laskemalla yhteen fuusioituvien pankkien konsolidoidut taseet.

Fuusiot ja pankkiostot lisääntyneet

Vuonna 1999 tapahtuneet suuret fuusiot ja pankkiostot viittaavat siihen, että pyrkimys luoda hyvin suuria yksiköjä on viime aikoina voimistunut (ks. taulukko 6). Lisäksi euroalueella tehtyjen pankkifuusioiden ja -ostojen keskimääräinen arvo on kasvanut jyrkästi eli noin 200 miljoonasta eurosta vuonna 1997 noin 600 miljoonaan euroon vuoden 1999 tammi-marraskuussa (Securities Data Companyn keräämien tilastojen mukaan). Pankkifuusioita ja -ostoja oli 1990-luvun alkupuoliskolla keskimäärin noin 400 vuodessa, kun taas 1990-luvun jälkipuoliskolla vastaava luku oli 200, mikä kuvastaa fuusioiden ja pankkiostojen painottumista yhä suurempiin pankkeihin. Fuusioista hyvin suuri osa on tapahtunut maiden rajojen sisäpuolella, mutta vuonna 1999 maiden rajat ylittävien fuusioiden määrä oli kuitenkin melko suuri, ja aiempaan aineistoon verrattuna niiden osuus on selvästi kasvamassa (ks. taulukko 6). Maiden rajat ylittävissä fuusioissa on usein osapuolina euroalueen ulkopuolisia pankkeja, toisin sanoen pankeilla on merkittäviä yhteyksiä euroalueen ulkopuolisiin EU-maihin ja suurimmilla pankeilla jopa maailmanlaajuisista kilpailua joillakin pankki-

toiminnan osa-alueilla. Vuoden 2000 ensimmäisen neljänneksen aikana julkistetuista fuusioista ja pankkiostoista päätellen nämä suuntaukset tuntuvat entisestään vahvistuneen.

Se että yhä suuremmassa osassa fuusioita ja pankkiostoja osapuolina on suuria luottolaitoksia, liittyy euroalueen raha- ja pääomamarkkinatoiminnan muutokseen. Pankkien omissa tai niiden asiakkailleen tarjoamissa omaisuudenhoitotoiminnoissa on ilmeisesti ollut mahdollista saavuttaa huomattavia skaalaetuja, erityisesti euron käyttöönoton jälkeen. Integroituneilla raha- ja pääomamarkkinoilla pankkien on pystyttävä käsittelemään euroalueen laajuista eikä enää pelkästään kansallista markkinainformaatiota, ja niiden on mahdollisesti myös pystyttävä tekemään aiempaa suurempia kauppvoja. Pankkialan keskittyminen euroalueella on ollut hämmästyttävän samanlaista kuin Yhdysvalloissa, vaikka alueiden pankkisääntelyssä on eroja. Tämä viittaa siihen, että muutosvoimana ei ole ainoastaan euroalueen raha- ja pääomamarkkinoiden kehitys vaan myös rahoitusmarkkinoiden yleinen globalisaatio ja tekniset innovaatiot.

3 Euroalueen pankkivalvonnan instituutiorakenne

Kansallinen toimivalta ja maiden välinen yhteistyö ovat pankkivalvonnan peruseräpäätteitä

Yhteisön lainsäädäntöön (erityisesti ensimmäiseen ja toiseen pankkidirektiiviin sellaisena kuin ne ovat muutettuna ns. BCCI-direktiivillä) perustuvan pankkivalvonnan instituutiorakenne koostuu kahdesta osasta: *kansallisesta toimivallasta* (joka perustuu kotivaltion valvonnan ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteisiin) ja *yhteistyöstä*. Valvontavastuu on kansallisilla viranomaisilla eli mahdollisimman lähellä niitä instituutioita, joiden toiminnan häiriöt voisivat olla uhka rahoitusjärjestelmän vakaudelle. Tämä rakenne kannustaa oikea-aikaiseen tiedonvälitykseen, ja sen myötä pankkien toimintaa on mahdollista seurata yksityiskohtaisesti. Kotivaltion valvonnan periaatteen mukaisesti jokaisella pankilla on samalla toimi-

luvalla oikeus tarjota palveluja koko EU:n alueella ja kunkin pankin valvonnasta vastaa sen maan valvontaviranomainen, jossa toimilupa on myönnetty. Jotta täysin hajautetun valvonnan mahdolliset haitat voitaisiin välttää alati integroituvilla markkinoilla, valvontaviranomaisten välisen yhteistyön periaatetta korostetaan voimakkaasti EU:n instituutiorakenteessa.

Keskuspankkitoiminnan ja pankkivalvonnan erillisyydet

Euroaluetta tarkasteltaessa on otettava huomioon myös, että talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alussa otettiin käyttöön *keskuspankkitoiminnan ja pankkivalvonnan erillisyyden* periaate. Tätä periaatetta sovelletaan sekä maantieteellisesti että toiminnallisesti. Euroalueen II maan keskuspankin toimivalta ei enää vastaa valvonta-

Taulukko 7.

Pankkivalvontajärjestelyt euroalueella

	Pankkivalvonta- viranomainen	Suhde julkiseen hallintoon ja toiminnan rahoitus	Päätöksentekoelein	Valvontavastuu muilla toimialoilla kuin pankkialalla
Belgia	Commission Bancaire et Financière	Riippumaton julkinen viranomainen, valvottavat rahoittavat toiminnan	Kollegiaalinen elin, jossa on puheenjohtaja, keskuspankin johto- kunnan jäsen ja viisi muuta jäsentä	Sijoitusyritykset ja yhteissijoitusyritykset; markkinoiden tietojen- anto
Saksa	Bundesaufsichtsamt für das Kreditwesen	Riippuvuussuhteessa valtiovarainminis- teriöön; valvottavat suorittavat suuren osan kustannuksista	Hallitus esittää puheenjohtajaa, jonka presidentti nimittää kuultuaan ensin keskuspankkia	Sijoitusyritykset, avointa yhteissijoitus- toimintaa harjoittavat yritykset ja muut sijoituspalveluita tarjoavat kuin vakuutusyhtiöt
Espanja	Espanjan keskuspankki	Riippumaton keskuspankki	Keskuspankin johtokunta	Ei ole
Ranska	Commission Bancaire	Riippumaton julkinen viranomainen; vahvat kytkökset keskus- pankkiin (keskus- pankki vastaa henkilöstöstä ja pääsihteeristön menoista)	Kollegiaalinen elin, jonka puheenjohtajana on keskuspankin pääjohtaja ja muina jäseninä valtiovarain- ministeriön kanslia- päällikkö ja neljä muuta jäsentä	Sijoitusyritykset
Irlanti	Irlannin keskuspankki	Riippumaton keskuspankki	Keskuspankin johtokunta	Sijoitusyritykset; asettaa toimintaehdot pörsseille ja sen jäsenyrityksille
Italia	Italian keskuspankki	Riippumaton keskuspankki	Pääjohtaja	Kaikki rahoitus- laitokset (pl. vakuutus- yhtiöt) ja valtion arvopaperien tukumarkkinat
Luxemburg	Commission de Surveillance du Secteur Financier	Riippumaton julkinen viranomainen, valvottavat rahoittavat toiminnan	Luxemburgin suurherttua nimittää johtajan	Kaikki rahoitus- laitokset (pl. vakuutus- yhtiöt) ja -markkinat
Alankomaat	Alankomaiden keskuspankki	Riippumaton keskuspankki	Kollegiaalisessa vastuussa oleva johtokunta	Yhteissijoitusyritykset
Itävalta	Valtiovarainministeriö	Osa julkista hallintoa	Valtiovarainministeri	Vakuutusyhtiöt
Portugali	Portugalin keskuspankki	Riippumaton keskuspankki	Keskuspankin johtokunta	Sijoitusyritykset
Suomi	Rahoitustarkastus	Riippumaton julkinen viranomainen, valvottavat rahoittavat toiminnan; vahvat kytkökset keskus- pankkiin	Kollegiaalinen johtokunta, jota johtaa keskuspankin johtokunnan jäsen	Sijoitusyritykset ja pörssit

Keskuspankin tehtävä pankkivalvonnessa	Pankkivalvonta- viranomaisen ja keskuspankin väliset muodolliset koordi- nointijärjestelyt	Pankkialan sääntelystä vastaavat muut viranomaiset	Toimiluvan myöntämisestä tai selvitystilaan asettamisesta vastuussa olevat muut viranomaiset	
Ei erityistä valvonta- vastuuta	Keskuspankilla edustaja johtokunnassa	Keskuspankkia kuul- laan vakavaraisuuden valvontaa koskevista säännöistä ja tilin- pääöstä koskevista periaatteista	Ei ole	Belgia
Merkittävä valvonta- vastuu yksittäisten pankkien osalta; oikeus tulla kuulluksi useista asioista	Lakiin perustuva velvoite läheiseen yhteistyöhön	Valtiovarainministeriö; oikeusministeriö tilin- pääöstä ja tietojen- antoa koskevista asioissa; keskus- pankkia kuullaan	Keskuspankkia kuullaan	Saksa
Täysi valvontavastuu	Sama viranomainen	Ei ole	Valtiovarainministeriö	Espanja
Merkittävä valvonta- vastuu	Keskuspankin pää- johtaja on Commission Bancaire ja CECEI:n puheenjohtaja sekä CRBF:n jäsen; hallinnollisia yhteyksiä	Comité de la Réglementation Bancaire et Financière (CRBF)	Comité des Etablis- siment de Crédit et des Entreprises d'Investissement (CECEI)	Ranska
Täysi valvontavastuu	Sama viranomainen	Ei ole	Ei ole	Irlanti
Täysi valvontavastuu	Sama viranomainen	Comitato Inter- ministeriale per il Credito e il Risparmio (CICR); valtiovarain- ministeriö	Valtiovarainministeriö selvitystilaan asetta- mista koskevista menettelyissä	Italia
Ei suoraa valvonta- vastuuta	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Luxemburg
Täysi valvontavastuu	Sama viranomainen	Ei ole	Ei ole	Alankomaat
Merkittävä valvonta- vastuu yksittäisten pankkien osalta; oikeus tulla kuulluksi useista asioista	Valtiovarainministeriön ja keskuspankin edustajista koostuva asiantuntijajelin	Keskuspankkia kuullaan	Keskuspankkia kuullaan	Itävalta
Täysi valvontavastuu	Sama viranomainen	Valtiovarainministeriö	Ei ole	Portugali
Ei erityistä valvonta- vastuuta	Keskuspankilla edustaja johtokunnassa ja hallinnollisia yhteyksiä	Valtiovarainministeriö	Valtiovarainministeriö	Suomi

viranomaisten toimivaltaa (valvonta kuuluu kansallisille viranomaisille). Sen vuoksi on laadittu institutionaalisia järjestelyitä, joiden avulla keskuspankki ja valvontaviranomaiset voivat jakaa tietoja ja tarvittaessa toimia yhdessä.

Nykyiset valvontarakenteet

Kansalliset valvontarakenteet ovat erilaisia

Pankkivalvonnan institutionaaliset järjestelyt euroalueella ovat hyvinkin erilaisia. Ainoastaan kolmessa euroalueen maassa – Belgiassa, Luxemburgissa ja Suomessa – kansallinen keskuspankki ei osallistu suoraan pankkivalvontaan (ks. taulukko 7). Muissa kahdeksassa euroalueen maassa kansalliset keskuspankit ovat joko osittain tai yksinomaan vastuussa pankkivalvonnasta. Espanjassa, Irlannissa, Italiassa, Alankomaissa ja Portugalissa kansallisella keskuspankillla on yksinomainen vastuu pankkivalvonnasta. Suomen, Ranskan, Saksan ja Itävallan valvontaviranomaisilla on läheinen yhteys kansallisiin keskuspankkeihin. Ranskassa ja Suomessa valvontaviranomaisen johtokunnan puheenjohtajana on kansallisen keskuspankin edustaja (Suomessa johtokunnan jäsen ja Ranskassa pääjohtaja), ja tietojen vaihto sekä henkilökunnan siirtyminen valvontaviranomaisen ja keskuspankin välillä on verrattain vapaata. Saksan keskuspankkia kuullaan joissakin valvontaan liittyvissä asioissa. Se tekee myös yhteistyötä valvontaviranomaisen kanssa tarkastuskäyntien yhteydessä ja kerää tälle tietoja. Itävallan keskuspankin ja valvontaviranomaisen välillä on vastaavat järjestelyt. Joissakin euroalueen maissa käydään keskustelua institutionaalisista muutoksista: Irlannissa ja Alankomaissa on esitetty uusien valvontaviranomaisten perustamista, ja Itävallassa puolestaan on keskusteltu päinvastaisesta järjestelystä eli keskuspankin valvontavastuun lisäämisestä.

Valvontaviranomaisen ja julkisen hallinnon väliset suhteet vaihtelevat niissä maissa, joissa kansallinen keskuspankki ei ole pääasiallisesti vastuussa pankkivalvonnasta. Itävallassa ja Saksassa pankkivalvontaviranomainen on osa julkista hallintoa (Itävallassa valvontavastuu kuuluu suoraan valtiovarainministeriölle). Muissa maissa valvonnasta vastaa riippumaton julkinen viranomainen, jota hallinnoi kollegiaalinen toimielin, jossa julki-

sen hallinnon lisäksi voi olla edustettuna myös toimiala. Tällainen julkinen viranomainen rahoittaa usein itse toimintansa valvottavilta perittävillä maksuilla.

Niissä maissa, jossa kansallinen keskuspankki ei ole suoraan vastuussa pankkivalvonnasta, valvontaviranomaisen ja kansallisen keskuspankin väliseen yhteistyöhön on olemassa erilaisia mekanismeja (esim. edustus johtokunnassa, yhteiset komiteat ja hallinnolliset yhteydet).

Pankkisektorin ulkopuolisen rahoitustoiminnan valvonnan laajuus ei ole suoranaisesti sidoksissa siihen, osallistuuko kansallinen keskuspankki valvontaan euroalueella. Yleisesti ottaen niissä maissa, joissa pankkivalvonta ei kuulu keskuspankille, valvontaviranomainen osallistuu muiden rahoituslaitosten kuin pankkien sekä markkinoiden valvontaan. Rahoitustoiminnan kaikki osa-alueet eivät kuitenkaan kuulu valvontaviranomaisen toimialaan missään euroalueen maassa samaan tapaan kuin Isossa-Britanniassa ja Ruotsissa toteutetussa yhden valvontaviranomaisen mallissa. Euroalueen keskuspankit ovat yleensä vastuussa myös muiden rahoituslaitosten kuin pankkien sekä markkinoiden valvonnasta. Esimerkiksi Italian keskuspankki valvoo kaikkien muiden rahoituslaitosten paitsi vakuutusyhtiöiden vakautta, ja Italian arvopaperimarkkinaviranomainen (Consob) vastaa avoimuudesta ja sijoittajien suojasta. Yleisesti ottaen niissä maissa, joissa keskuspankki osallistuu muiden rahoituslaitosten kuin pankkien sekä markkinoiden valvontaan, kyseinen tehtävä yleensä liittyy järjestelmien vakauden valvontaan. Kuluttajansuojaan liittyvät asiat kuuluvat yleensä erillisille valvontaviranomaisille.

Useimmissa euroalueen maissa pankkien sääntelyyn, toimiluvan myöntämiseen tai peruuttamiseen osallistuu myös muita toimielimiä kuin keskuspankki ja valvontaviranomainen.

Erilaisista institutionaalisista rakenteista huolimatta euroalueen maissa sovelletaan yhdenmukaistettuja sääntöjä

Toisistaan poikkeavista instituutorakenteista huolimatta pankkivalvonta EU-maissa perustuu pankkisektoria koskevissa direktiiveissä esitettyi-

hin yhdenmukaistettuihin käsitteisiin ja sääntöihin. Ensimmäisessä ja toisessa pankkidirektiivissä esitetään yhtenäisten pankkimarkkinoiden kolme toimintaperiaatetta: sääntöjen yhtenäistäminen ainoastaan niin paljon kuin on välttämätöntä, toimilupien myöntämisen ja valvonnan vastavuoroinen tunnustaminen sekä kotivaltion valvonta. Toimiluvan myöntämiselle, sivukonttorien perustamiselle ja toisessa maassa tapahtuvalle palvelujen tarjoamiselle asetetut objektiiviset vaatimukset on yhdenmukaistettu yhteisen luottolaitoskäsitteen mukaisesti. Vastaavasti kaikissa EU-maissa on laadittu ja otettu käyttöön vakavaraisuutta ja riskikeskittymiä koskevat vaatimukset, jotka perustuvat yhdenmukaistettuun pääoman käsitteeseen.

Pankkien tilinpäätöstä ja konsolidoitua tasetta koskevat yleiset säännöt on yhdenmukaistettu jo 1980-luvun puolivälissä. Konsolidoitua valvontaa koskevista periaatteista sovittiin vuonna 1983, ja niitä on lujitettu ns. BCCI-kriisin seurauksena. Viranomaisten välisen laajan tietojen vaihdon merkitystä on korostettu ja luottamuksellisen tiedon jakamista – myös keskuspankkien välillä – koskevia oikeudellisia esteitä on poistettu yhteisön tasolla. On myös huomioitava, että pankkitoiminnan lopettamista koskevat säännöt ovat yhä suurelta osin kansallisia. Niinpä talletussuojajärjestelmiä koskevaa säännöstöä on jo jonkin verran yhdenmukaistettu, ja Euroopan komission vuonna 1999 julkistamassa rahoituspalvelujen toimintasuunnitelmassa todetaan, että luottolaitosten tervehdyttämistä ja selvitystilaan saattamista koskevan direktiivin valmistelu on saatettava loppuun. Euroopan komission alainen pankkialan neuvoo-antava komitea avustaa komissiota pankkisektoria koskevan yhteisön lainsäädännön valmistelussa ja sen täytäntöönpanon seuraamisessa.

Myös valvonnan toteutus ja valvontaa koskevasa yhteisön lainsäädännössä esitettyjen periaatteiden täytäntöönpano vaihtelevat eri maissa. Esimerkiksi eri viranomaisilla tarkastuskäyntien ja etävalvonnan välinen suhde on erilainen. Muita kansallisia eroja ovat hallinnolliseen menettelyyn perustuvan valvonnan ja pankkien hallintohenkilöihin säännöllisesti pidettäviin yhteyksiin perustuvan valvonnan välinen suhde sekä oikaisutoimenpiteitä koskeva strategia tilanteissa, jois-

sa jonkin pankin vakavaraisuus on vaarassa. Eri-laiset kansalliset oikeusperinteet voivat vaikuttaa yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoon siten, että tulkitaan eri tavoin sellaisia perusperiaatteita kuin pankinjohtajien sopivuutta ja luotettavuutta koskevat vaatimukset. Lisäksi talletussuojaa koskevaa yhdenmukaistettua säännöstöä (ja sitä koskevaa direktiiviä) voidaan tulkita eri tavoin kotimaisten talletussuojajärjestelmien kattavuuden, hallinnon ja rahoituksen osalta.

Kansalliset erot eivät välttämättä haittaa euroalueen pankkimarkkinoiden integroitumista. Sen sijaan valvonta ja korjaavat toimenpiteet voidaan toteuttaa niiden pohjalta kunkin maan olosuhteisiin parhaiten sopivalla tavalla. Niin kauan kuin maasta toiseen ulottuva pankkitoiminta lisääntyy, eri maiden välillä on myös markkinaehtoista sääntelykilpailua. Tämä voi olla hyödyllistä keskipitkällä aikavälillä, sillä siten voidaan ehkäistä turhan raskaan sääntelyn leviämistä ja valita parhaimmat valvontakäytännöt.

Vakauden valvontaa koskevien sääntöjen lisäksi on myös muita alueita, joissa kansalliset järjestelyt poikkeavat suuresti toisistaan. Tämä voi vaikuttaa euroalueen pankkimarkkinoiden integraation laajuuteen ja edistymisvauhtiin. Esimerkiksi verotuksen sääntelyn erot euroalueella ovat voineet vaikuttaa suurten pankkiryhmien päätöksiin sijoittaa jotkin toiminnot tytäryrityksiin, jotka perustetaan sinne, missä verotaakka on pienin. Lisäksi yritysten valtausyhtiöksiä tai, yleisemmällä tasolla, yrityslainsäädäntöä koskevien yhteisten sääntöjen puuttuminen voi vaikuttaa pankkisektorin uudelleenjärjestelyyn, mikä voi aiheuttaa merkittäviä eroja yritysten valvontajärjestelmien toiminnassa.

Viranomaisten välinen yhteistyö

Euroalueen pankkijärjestelmän vakautta edistetään siltä osin kuin kansalliset valvontaviranomaiset kykenevät yhteisesti päätettyjä periaatteita soveltamalla sekä estämään valvomiensa pankkien liiallista riskinottoa että toteuttamaan tehokkaita korjaavia toimenpiteitä. Yhteistyötä valvontaviranomaisten välillä on kuitenkin tiivistettävä maasta toiseen ulottuvan pankkitoiminnan laajentumisen vuoksi. Erilaisten rahoitussopimus-

ten välisten erojen sumentuminen ja usealla toimialalla toimivien yritysten olemassaolo edellyttävät pankki-, arvopaperi- ja vakuutusvalvojen välistä yhteistyötä. Tätä asiaa käsitellään parhaillaan yhteisön tasolla.

Euron käyttöönotto on korostanut pankkivalvontayhteistyön tarvetta

Ensiksikin koska yhteisen rahapolitiikan ja kansallisen valvontapolitiikan toimivalta on erotettu toisistaan, on perustettava koordinoitijärjestelmiä, joiden tarkoituksena on mahdollistaa tiedon jakaminen tarvittaessa ja yhteisen kannan saavuttaminen kaikkien osapuolten kannalta tärkeissä, rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvissä asioissa. Toiseksi pankkijärjestelmän häiriöt joutuvat usein äkillisistä muutoksista makrotaloudellisessa ympäristössä tai kyseisellä toimialalla. Koska nämä kehitykset euroalueella liittyvät yhä enemmän toisiinsa, pankkijärjestelmän vakauteen kohdistuvia riskejä koskevia kansallisia näkökulmia on täydennettävä euroalueen laajuisella näkökulmalla. Vaikka suurin osa vähittäispankkimarkkinoista on edelleen segmentoitunut kansallisella tai jopa alueellisella tasolla, yhteiset tekijät vaikuttavat aiempaa todennäköisemmin pankin valintaan ja pankkien riskipositioihin koko euroalueella. Kolmanneksi, kuten artikkelin toisessa osassa todettiin, toiminta pääomamarkkinoilla (esim. varainhallinta ja sijoituspankkitoiminta) ja muu, jo euroalueen laajuinen toiminta voivat aiheuttaa pankkien vakauteen kohdistuvia riskejä. Lisäksi euron käyttöönotto ja yhteinen rahapolitiikka ovat merkittävästi muuttaneet rahamarkkinoiden toimintaa ja pankkien välisten markkinoiden keskinäisiä riskipositioita, joten pankkien toimintaa vaikeuttava likviditeetin supistuminen ei todennäköisesti jää kansalliseksi ilmiöksi. Tämä puolestaan suurentaa riskiä, että häiriöt leviävät maasta toiseen.

Yhteistyömuodot ovat jo olemassa

Nykyiset yhteistyömuodot ovat riittävän joustavia, jotta niitä voidaan muuttaa tilanteen edellyttämällä tavalla. Euroalueen pankki- ja rahoitussektorin integroitumisen edistämiseksi näitä yhteistyömuotoja olisi käytettävä aiempaa enem-

män ja niitä olisi kehitettävä edelleen, jotta eri maiden valvontaviranomaiset voisivat toteuttaa yhteisiä ennalta ehkäiseviä ja korjaavia toimenpiteitä. Useimmat yhteistyömuodot koskevat itse asiassa koko EU:ta tai Euroopan talousaluetta, mutta seuraavassa käsitellään kuitenkin ainoastaan yhteistyötä euroalueella.

Ns. valvontapöytäkirja on tärkein väline kahdenvälisessä yhteistyössä. Sen mukaan laaditaan koti- ja sijaintimaan valvontaviranomaisten tiedonvälityskanava ja helpotetaan konsolidoitua valvontaa. Valvontapöytäkirjoissa on useita sopimusosapuolia, ja niissä yleensä luetellaan käytännön toimenpiteitä, jotka koskevat sivukonttorien ja tytäryhtiöiden perustamista sekä ulkomaisten toimipisteiden tarkastamista. Valvontapöytäkirjojen avulla koti- ja sijaintimaan viranomaiset voivat yhdessä käsitellä sivukonttorien ja tytäryritysten kautta maasta toiseen ulottuvaan pankkitoimintaan liittyviä useimpia koordinoitio Ongelmia.

Komiteatyöskentely on myös merkittävä yhteistyömuoto. Komiteoissa yhteistyö on *monenvälis-* ja perustuu yhteiseen vastuuseen. Eurojärjestelmän näkökulmasta EKP:n neuvoston perustama pankkivalvontakomitea (ks. kehikko) on se foorumi, jossa käsitellään euron käyttöönoton myötä ilmenneitä asioita ja edistetään valvontayhteistyötä. Pankkivalvontakomitea koostuu EU-maiden pankkivalvontaviranomaisten ja keskuspankkien sekä EKP:n edustajista. Sillä on kaksi tehtävää.

Ensiksikin pankkivalvontakomitea edistää eurojärjestelmän ja kansallisten valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä. Komitean on annettava sisältö perustamissopimuksen artiklan 105 kohdalle 5, jonka mukaan eurojärjestelmä ”myötävaikuttaa luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaan ja rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvän toimivaltaisten viranomaisten politiikan moitteettomaan harjoittamiseen”. Tätä tehtävää toteuttaessaan komitea vaikuttaa euroalueen laajuisen näkökulman muodostamiseen useista asioista sillä tavalla, että se täydentää vakautta koskevia kansallisia näkökulmia ja edistää yhteisten kantojen muodostamista jatkuvasti integroituvan pankkijärjestelmän asettamista haasteista. Komitea keskittyy analyysissään lähinnä pankkitoimintaan vaikuttaviin rakennemuutoksiin sekä

pankki- ja rahoitusrakenteiden vakauteen (makrovakauden analyysi). Tässä yhteydessä analysoidaan yhteisesti kaikki tapahtumat markkinoilla, jotka voivat aiheuttaa huolestuneisuutta, ja analyysissä keskitytään vakauteen kohdistuviin riskeihin ja tarvittaessa korjaustoimenpiteisiin. Pankkivalvontakomitea toimii myös kahdenvälisen tiedonvälityksen kanavana eurojärjestelmän ja kansallisten valvontaviranomaisten välillä.

Toiseksi pankkivalvontakomitea edistää sellaista valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä, joka ei kuulu eurojärjestelmän toimialaan. Siten komiteassa voidaan muodostaa kaikkien EU-maiden valvontaviranomaisten yhteinen kanta ja reagoida EU:n laajuisesti markkinoiden kehitykseen. Komitea pyrkii lujittamaan valvontamenetelmiä koskevaa yhteistyötä, jolla voidaan suurelta osin lieventää kansallisten valvontamenettelyjen ero-

Kehikko

Pankkivalvontakomitea

Pankkivalvontakomitea perustettiin kesäkuussa 1999 yhtenä EKP:n komiteoista, ja se otti hoitaakseen Euroopan rahapoliittisissa instituutissa perustetun rahoitusvalvonnan alakomitean tehtävät. Pankkivalvontakomitea koostuu EU-maiden pankkivalvontaviranomaisten ja keskuspankkien johtavista virkamiehistä, ja sen puheenjohtajana toimii tällä hetkellä yksi Saksan keskuspankin johtokunnan jäsenistä. Komitean tehtävänä on avustaa eurojärjestelmää sen lakisäätöissä tehtävissä, jotka liittyvät luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaan sekä rahoitusjärjestelmän vakauden edistämiseen. Pankkivalvontakomitean kolme perustehtävää ovat seuraavat:

1. Perustamissopimuksen artiklan 105 kohdan 5 mukaisesti pankkivalvontakomitea edistää yhteistyötä EU-maiden pankkivalvojien ja eurojärjestelmän yhteistä etua koskevissa asioissa.
2. Perustamissopimuksen artiklan 105 kohdan 4 mukaisesti pankkivalvontakomitea avustaa EKP:tä sen laatiessa lausuntoja ehdotuksista pankkivalvontaa ja rahoitusjärjestelmän vakautta koskeviksi yhteisön säädöksiksi ja kansalliseksi lainsäädännöksi.
3. EKP:n perussäännön artiklan 25.1 mukaisesti pankkivalvontakomitea avustaa EKP:tä sen laatiessa ohjeita pankkivalvontaa ja rahoitusjärjestelmän vakautta koskevan yhteisön lainsäädännön soveltamisalasta ja soveltamisesta.

Lisäksi pankkivalvontakomitean tehtävänä on toimia EU-maiden pankkivalvontaviranomaisten välisenä konsultointiforumina asioissa, jotka eivät liity eurojärjestelmän tehtäviin.

Täyttääkseen nämä tehtävänsä komitea on perustanut neljä työryhmää käsittelemään seuraavia asioita: 1) pankkialan rakenteelliset muutokset, 2) pankki- ja rahoitusrakenteiden vakaus (”makrovakauden analyysi”), 3) pankkivalvonnassa käytettävät riskienarvointijärjestelmät ja 4) luottorekisterit. Pankkivalvontakomitea on laatinut useita raportteja ja asiakirjoja, joissa on tarkasteltu monia erilaisia aiheita EU:n tai euroalueen näkökulmasta. Aiheisiin sisältyy mm. EMUn vaikutus pankkirakenteisiin, tekniikan kehityksen vaikutus pankkitoimintaan, EU-maiden pankkien tuottojen rakenne, fuusiot ja pankkiostot, EU-maiden pankkijärjestelmien saamiset kehittyvistä taluksista, omaisuushintojen vaikutus pankkien vakaudelle, pankkivalvonnassa käytettävien riskienarvointijärjestelmien toiminta ja luottorekistereistä saatavien tietojen käyttö. Pankkivalvontakomitea toimii myös kanavana, jonka kautta valvontaviranomaisille välittyy luottolaitoksia koskevaa hyödyllistä tietoa, jota EKP ja kansalliset keskuspankit saavat hoitaessaan rahapolitiikkaan sekä maksujärjestelmiin ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiin liittyviä perustehtäviään. Tämän kanavan kautta voidaan välittää tietoa myös toiseen suuntaan eli valvontaviranomaisilta eurojärjestelmälle. Pankkivalvontakomitean toimintaa vuonna 1999 selostetaan EKP:n vuosikertomuksen luvussa VI.

jen mahdollisia vaikutuksia ja edistää yhteisesti sovittujen valvontamenettelyjen kehittämistä.

Pankkialan yhteistyöelimenä toimii myös Groupe de Contact, joka on ETA-maiden valvontaviranomaisten komitea. Se on vuonna 1972 perustettu monenvälisen yhteistyön foorumi, jossa käsitellään pankkialan sääntelyyn ja valvontakäytäntöihin liittyviä asioita. Se voi käsitellä myös yksittäisiä tapauksia.

Yhteistyö euroalueella pyrkii yleisesti ottaen lujittamaan ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä pankkien

häiriöalttiuden pienentämiseksi. Epävakaisissa oloissa samoja yhteistyömuotoja voidaan soveltaa myös sellaisiin tilanteisiin, joissa kriisi vaikuttaa maasta toiseen, ja pyrkii niiden avulla estämään kriisin leviäminen. Valvontaviranomaisilla on valmius ilmoittaa eurojärjestelmälle välittömästi, mikäli pankkikriisi ilmenee, ja pankkivalvontakomiteassa on valmiudet käsitellä kulloinkin esiin tuleva asia. Oikea-aikainen tiedonvälitys on edellytys sille, että kansalliset viranomaiset voivat vastata maasta toiseen vaikuttaviin kriiseihin.

Euroalueen tilastot

Tilastot

1	Rahapolitiikkatilastot	
1.1	Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	4*
1.2	EKP:n korot	6*
1.3	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	6*
1.4	Vähimmäisvarantotilastot	8*
1.5	Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	9*
2	Euroalueen rahatalous	
2.1	Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	10*
2.2	Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	11*
2.3	Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	12*
2.4	Raha-aggregaatit	14*
2.5	Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	17*
2.6	Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	18*
2.7	Rahalaitosten saamiset ja velat euroalueen ulkopuolisista maista, pääerät	19*
2.8	Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	20*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
3.1	Rahamarkkinakorot	22*
3.2	Valtion lainojen tuotot	23*
3.3	Osakeindeksit	24*
3.4	Pankkien luotto- ja talletuskorot	25*
3.5	Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	26*
3.6	Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	28*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
4.1	Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	32*
4.2	Muut hinnat ja kustannukset	33*
5	Euroalueen reaalityö	
5.1	Kansantalouden tilinpito	34*
5.2	Muita keskeisiä reaalityön tilastoja	35*
5.3	Suhdanekyselyt	36*
5.4	Työmarkkinat	37*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	38*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	39*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
8.1	Maksutase	40*
8.2	Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	41*
8.3	Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	42*
8.4	Maksutase: suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset	43*
8.5	Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	44*
8.6	Ulkomainen varallisuus	46*
9	Euroalueen ulkomaankauppa	48*
10	Valuuttakurssit	52*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	54*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
12.1	Taloudellinen kehitys	55*
12.2	Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	56*
	Tekninen huomautus	57*
	Yleistä	59*

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko I.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase¹⁾

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset 1	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta 2	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta 3	Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta 4	Euromääräiset luotot euroalueen rahoitussektorille 5	Perusrahoitusoperaatiot 6	Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot 7	Käänteiset hienosäätöoperaatiot 8
	19.	114 988	240 349	13 229	5 313	198 821	143 029	54 995	0
	26.	114 987	239 561	12 846	5 340	208 995	143 046	64 999	0
joulu	3.	114 986	239 060	13 111	5 254	212 237	146 067	64 999	0
	10.	114 955	240 344	13 728	4 395	230 117	164 018	64 999	0
	17.	114 745	242 368	13 795	4 998	225 423	148 972	74 996	0
	24.	114 745	242 368	13 795	4 998	225 423	148 972	74 996	0
	31.	116 612	254 880	14 383	4 822	250 079	161 988	74 996	0
2000 tammi	7.	116 612	255 118	14 739	4 834	238 670	161 988	74 996	0
	14.	116 512	255 640	14 086	4 993	181 388	105 036	74 996	0
	21.	116 304	256 607	13 091	5 101	191 454	112 009	74 998	0
	28.	116 295	256 333	14 754	4 772	216 714	146 035	69 996	0
helmi	4.	116 248	257 465	15 278	4 505	202 290	131 113	69 996	0
	11.	116 071	257 133	15 969	4 602	199 257	128 096	69 996	0
	18.	116 000	256 516	15 419	4 801	196 077	125 052	69 996	0
	25.	115 946	255 627	15 454	4 716	193 309	121 956	69 996	0
maalis	3.	115 945	254 584	16 076	4 658	218 321	152 003	64 998	0
	10.	115 945	254 985	15 547	4 466	201 929	136 101	64 998	0
	17.	115 945	256 714	15 276	4 632	197 820	132 022	64 996	0
	24.	115 945	255 508	15 455	4 149	202 874	137 008	64 996	0
	31.	115 676	267 136	16 938	4 131	201 733	140 871	60 000	0
huhti	7.	115 677	267 192	16 746	4 616	197 546	136 770	60 000	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit 1	Euromääräiset velat euroalueen rahoitussektorille 2	RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset) 3	Talletusmahdollisuus 4	Määräaikaiset talletukset 5	Käänteiset hienosäätöoperaatiot 6	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset 7	Liikkeeseen lasketut sijoitustodistukset 8
	19.	342 495	107 072	106 253	748	0	0	71	7 876
	26.	343 342	106 785	106 570	57	0	0	158	7 876
joulu	3.	353 009	114 651	114 352	143	0	0	156	7 876
	10.	357 245	103 584	101 621	1 815	0	0	148	7 876
	17.	370 789	105 444	105 317	111	0	0	16	7 876
	24.	370 789	105 127	105 000	111	0	0	16	7 876
	31.	374 953	117 427	114 799	2 618	0	0	10	7 876
2000 tammi	7.	364 659	137 689	123 060	135	14 420	0	74	7 876
	14.	355 655	92 476	92 272	137	0	0	67	7 876
	21.	349 981	102 388	101 964	406	0	0	18	7 876
	28.	347 953	115 650	115 525	105	0	0	20	7 876
helmi	4.	349 983	108 021	107 970	32	0	0	19	7 876
	11.	348 690	107 672	107 624	29	0	0	19	7 876
	18.	346 113	109 479	109 386	68	0	0	25	7 876
	25.	345 046	95 549	95 429	97	0	0	23	7 876
maalis	3.	349 733	122 882	122 828	39	0	0	15	7 876
	10.	349 984	105 429	105 367	46	0	0	16	7 876
	17.	347 725	106 159	105 799	343	0	0	17	7 876
	24.	345 861	103 195	102 997	182	0	0	16	7 876
	31.	347 917	111 151	110 076	1 075	0	0	0	6 265
huhti	7.	351 026	112 258	112 229	29	0	0	0	6 265

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkastettu uusien tietojen mukaisiksi.

							Yhteensä				
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutos-pyyntöihin liittyvät luotot	Muut luotot	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkis-yhteisöiltä	Muut saamiset					
9	10	11	12	13	14	15	16				
0	302	95	690	23 856	60 121	80 988	733 848		1999	marras	12.
0	72	43	682	24 123	60 121	78 054	734 998				19.
0	44	206	700	23 896	60 121	77 749	743 495				26.
0	523	58	590	23 931	60 121	78 464	747 164			joulu	3.
0	78	224	798	24 055	60 153	76 990	764 737				10.
0	96	401	958	23 991	59 649	76 019	760 988				17.
0	96	401	958	23 991	59 649	75 700	760 669				24.
0	11 429	404	1 262	23 521	59 180	80 150	803 627				31.
0	105	400	1 181	23 701	59 236	79 070	791 980		2000	tammi	7.
0	102	63	1 191	23 797	59 236	80 833	736 485				14.
0	3 526	44	877	23 993	59 236	79 505	745 291				21.
0	27	82	574	24 037	59 251	80 593	772 749				28.
0	18	110	1 053	24 363	59 255	83 072	762 476			helmi	4.
0	135	76	954	24 205	59 255	82 933	759 425				11.
0	48	30	951	24 071	59 255	83 715	755 854				18.
0	21	84	1 252	24 576	59 255	83 324	752 207				25.
0	402	96	822	24 850	59 021	84 194	777 649			maalis	3.
0	67	97	666	24 916	59 021	83 180	759 989				10.
0	30	92	680	24 695	59 021	83 085	757 188				17.
0	24	114	732	25 208	59 021	83 018	761 178				24.
0	62	69	731	25 309	59 021	84 477	774 421				31.
0	132	67	577	24 954	59 021	84 676	770 428			huhti	7.

								Yhteensä				
Euro-määräiset velat muille euroalueella oleville	Euro-määräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tili	Pääoma ja rahastot					
9	10	11	12	13	14	15	16	17				
61 257	7 143	986	8 363	6 229	56 092	89 835	53 231	733 848		1999	marras	12.
56 974	7 339	874	9 504	6 229	53 568	89 835	53 232	734 998				19.
65 713	7 269	965	8 653	6 229	53 592	89 835	53 236	743 495				26.
54 635	6 874	914	8 279	6 229	51 625	89 835	53 237	747 164			joulu	3.
76 886	6 053	1 261	9 794	6 229	52 733	89 835	53 241	764 737				10.
52 373	7 343	1 027	12 008	6 229	54 821	89 835	53 243	760 988				17.
52 373	7 343	1 027	12 008	6 229	54 819	89 835	53 243	760 669				24.
60 614	7 834	926	11 901	6 531	54 714	107 477	53 374	803 627				31.
40 227	7 674	927	11 822	6 531	53 689	107 477	53 409	791 980		2000	tammi	7.
38 341	6 922	1 028	11 689	6 531	55 084	107 470	53 413	736 485				14.
42 016	7 306	820	11 767	6 531	55 730	107 469	53 407	745 291				21.
56 784	7 043	1 177	13 279	6 531	55 583	107 469	53 404	772 749				28.
50 717	7 030	999	14 477	6 531	55 919	107 483	53 440	762 476			helmi	4.
50 813	6 912	1 046	13 138	6 531	55 150	107 379	54 218	759 425				11.
48 627	7 062	823	11 923	6 531	55 822	107 379	54 219	755 854				18.
60 837	7 792	770	10 520	6 531	55 663	107 379	54 244	752 207				25.
55 238	6 998	807	10 082	6 531	55 879	107 379	54 244	777 649			maalis	3.
54 599	7 076	805	9 877	6 531	56 159	107 379	54 274	759 989				10.
51 599	6 899	882	11 340	6 531	56 554	107 357	54 266	757 188				17.
61 001	7 135	884	9 624	6 532	57 476	107 357	54 237	761 178				24.
52 334	7 001	933	9 924	6 762	59 864	118 011	54 259	774 421				31.
46 811	7 545	900	11 285	6 762	54 965	118 008	54 603	770 428			huhti	7.

Taulukko 1.2

EKP:n korot

(korot vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot ¹⁾		Maksuvalmiusluotto	
	Korko	Muutos	Korko	Muutos	Korko	Muutos
	1	2	3	4	5	6
1999 tammi	1. 2,00	-	3,00	-	4,50	-
	4. ²⁾ 2,75	0,75	3,00	-	3,25	-1,25
	22. 2,00	-0,75	3,00	-	4,50	1,25
huhti	9. 1,50	-0,50	2,50	-0,50	3,50	-1,00
marras	5. 2,00	0,50	3,00	0,50	4,00	0,50
2000 helmi	4. 2,25	0,25	3,25	0,25	4,25	0,25
maalis	17. 2,50	0,25	3,50	0,25	4,50	0,25

Lähde: EKP.

- 1) Perusrahoitusoperaatioihin sovelletaan samaa korkoa kuin kiinteäkorkoisiin huutokauppoihin. Koronmuutokset tulevat voimaan muutoksen jälkeen toteuttavan ensimmäisen perusrahoitusoperaation maksupäivänä. Maksujen suorituspäivät ja määrät ilmenevät taulukosta 1.3.
- 2) EKP ilmoitti 22. joulukuuta 1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena on helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän raholiittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6
1999 loka	6. 1 655 341	90 000	2,50	-	-	14
	13. 1 289 972	50 000	2,50	-	-	15
	20. 1 107 860	75 000	2,50	-	-	14
	28. 1 937 221	74 000	2,50	-	-	13
marras	3. 2 344 082	66 000	2,50	-	-	14
	10. 404 857	74 000	3,00	-	-	14
	17. 484 348	69 000	3,00	-	-	14
	24. 687 973	74 000	3,00	-	-	14
joulu	1. 1 018 950	72 000	3,00	-	-	14
	8. 1 141 163	92 000	3,00	-	-	14
	15. 286 824	57 000	3,00	-	-	15
	22. 1 505 405	92 000	3,00	-	-	21
	30. 485 825	70 000	3,00	-	-	20
2000 tammi	12. 914 566	35 000	3,00	-	-	14
	19. 1 145 548	77 000	3,00	-	-	14
	26. 1 520 993	69 000	3,00	-	-	14
helmi	2. 3 012 630	62 000	3,00	-	-	14
	9. 1 036 648	66 000	3,25	-	-	14
	16. 1 022 832	59 000	3,25	-	-	14
	23. 2 126 309	63 000	3,25	-	-	14
maalis	1. 2 901 133	89 000	3,25	-	-	14
	8. 1 627 522	47 000	3,25	-	-	14
	15. 4 165 993	85 000	3,25	-	-	14
	22. 1 661 995	52 000	3,50	-	-	14
	29. 3 022 435	89 000	3,50	-	-	14
huhti	5. 2 869 408	48 000	3,50	-	-	14
	12. 4 290 278	82 000	3,50	-	-	15

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6
1999 tammi 14.	79 846	15 000	-	3,13	-	42
14.	39 343	15 000	-	3,10	-	70
14.	46 152	15 000	-	3,08	-	105
helmi 25.	77 300	15 000	-	3,04	-	91
maalis 25.	53 659	15 000	-	2,96	2,97	98
huhti 29.	66 911	15 000	-	2,53	2,54	91
touko 27.	72 294	15 000	-	2,53	2,54	91
heinä 1.	76 284	15 000	-	2,63	2,64	91
29.	64 973	15 000	-	2,65	2,66	91
elo 26.	52 416	15 000	-	2,65	2,66	91
syys 30.	41 443	15 000	-	2,66	2,67	84
loka 28.	74 430	25 000	-	3,19	3,42	91
marras 25.	74 988	25 000	-	3,18	3,27	98
joulu 23.	91 088	25 000	-	3,26	3,29	98
2000 tammi 27.	87 052	20 000	-	3,28	3,30	91
maalis 2.	72 960	20 000	-	3,60	3,61	91
30.	74 929	20 000	-	3,78	3,80	91

3. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7
2000 tammi 5.	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	3,00	3,00	7

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1) 2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta			
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina-paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit	
	1	2	3	4	5	6	7	
1999	helmi	8 638,8	4 801,1	86,9	148,9	1 111,6	543,9	1 946,5
	maalis	8 684,9	4 803,1	88,8	151,2	1 125,6	549,8	1 966,4
	huhti	8 741,1	4 827,6	93,3	160,3	1 129,3	542,0	1 988,6
	touko	8 797,6	4 867,1	101,1	158,7	1 130,8	541,0	1 999,0
	kesä	8 857,3	4 916,6	106,3	152,0	1 145,5	517,6	2 019,3
	heinä	8 848,9	4 895,7	109,2	155,5	1 153,5	513,8	2 021,2
	elo	8 856,3	4 893,0	113,2	165,4	1 164,9	484,8	2 035,0
	syys	8 969,1	4 912,7	120,6	170,0	1 166,5	537,2	2 062,1
	loka	9 083,7	4 967,3	129,0	178,5	1 180,3	554,2	2 074,5
	marras	9 295,2	5 079,6	135,9	202,9	1 193,3	562,6	2 121,0
	joulu	9 187,4	5 123,4	113,5	169,3	1 204,9	503,5	2 072,8
2000	tammi	9 265,7	5 164,6	108,0	156,8	1 210,3	547,9	2 078,2
	helmi ^(p)	9 337,9	5 189,6	114,5	164,5	1 220,6	552,6	2 096,1

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosentti vähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjaksot alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾
	1	2	3	4	5
1999	huhti	100,1	100,7	0,6	2,84
	touko	100,2	101,0	0,8	2,50
	kesä	100,9	101,5	0,6	2,50
	heinä	102,0	102,7	0,8	2,50
	elo	102,8	103,5	0,6	2,50
	syys	102,6	103,0	0,5	2,50
	loka	102,8	103,3	0,6	2,50
	marras	103,4	104,0	0,5	2,73
	joulu	104,9	105,4	0,5	3,00
2000	tammi	107,7	108,5	0,8	3,00
	helmi	107,5	107,9	0,4	3,12
	maalis	108,0	108,4	0,5	3,27
	huhti ^(p)	108,7	-	-	-

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päätyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen konttäsammavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteensasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päätyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkitilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- raha) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likviditeettiä vähentävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmän kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likviditeettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
1999	helmi	328,2	104,6	34,2	3,8	30,2	1,3	0,2	329,3	41,0	28,9	100,3	430,9			
	maalis	323,6	136,4	45,0	0,4	0,0	1,4	0,0	326,9	49,8	25,0	102,2	430,5			
	huhti	338,4	130,1	45,0	0,7	0,0	0,3	0,0	331,0	42,9	39,0	101,1	432,3			
	touko	342,5	121,6	45,0	0,8	0,0	0,4	0,0	333,9	36,3	38,0	101,2	435,5			
	kesä	339,8	132,0	45,0	0,4	0,0	0,6	0,0	337,0	40,4	37,2	101,9	439,6			
	heinä	342,4	143,1	45,0	0,4	0,0	0,5	0,0	342,1	45,7	39,5	102,9	445,6			
	elo	343,2	150,1	45,0	0,5	0,0	1,0	0,0	344,8	47,3	42,1	103,6	449,4			
	syys	343,5	150,4	45,0	0,2	0,0	0,7	0,0	342,1	51,4	41,6	103,2	446,0			
	loka	349,7	143,0	45,0	0,3	0,0	0,6	0,0	342,5	45,4	45,9	103,5	446,7			
	marras	351,8	140,5	53,7	0,3	0,0	0,4	0,0	343,1	51,5	47,3	104,2	447,6			
	joulu	351,7	150,4	65,0	0,3	0,0	1,0	0,0	354,3	59,0	47,5	105,6	460,8			
2000	tammi	362,3	138,5	75,0	1,9	0,0	0,5	3,3	363,0	41,0	61,2	108,7	472,3			
	helmi	367,8	130,9	70,5	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	49,2	64,2	108,1	455,9			
	maalis	369,2	136,1	66,2	0,2	0,0	0,3	0,0	347,6	51,7	63,5	108,6	456,4			

Lähde: EKP.

- 1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitilialojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.
- 2) Sisältää kansallisten keskuspankkien EMU:n toisessa vaiheessa tekemät rahapoliittiset operaatiot, joiden eräntyminen ajoittuu kolmanteen vaiheeseen.
- 3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.
- 4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.
- 5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase ¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihdeluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat euro-alueelle				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
1997	237,2	215,5	21,1	0,6	114,0	0,7	111,8	1,5	2,9	0,5	2,4	324,1	7,0	51,6	736,7
1998 I	230,2	208,8	21,2	0,2	106,6	1,2	104,2	1,3	3,0	0,4	2,6	323,5	7,5	39,5	710,3
1998 II	293,4	272,1	21,1	0,2	105,4	4,8	99,7	0,8	3,2	0,6	2,6	337,2	7,8	47,9	794,9
1998 III	302,8	281,5	21,1	0,2	82,7	1,0	81,0	0,7	4,8	2,0	2,8	329,4	8,0	50,0	777,6
1998 IV	225,2	204,6	20,4	0,1	87,8	1,1	86,2	0,5	5,5	1,8	3,7	322,3	7,9	49,3	698,0
1999 helmi	647,3	626,7	20,4	0,2	90,7	1,5	88,6	0,5	8,3	4,2	4,1	365,2	9,3	56,8	1 177,7
1999 maalis	608,5	587,9	20,4	0,2	94,0	1,5	91,9	0,6	8,1	4,0	4,1	426,0	9,3	52,2	1 198,3
1999 huhti	540,7	520,1	20,4	0,2	93,2	1,2	91,3	0,7	8,1	4,0	4,1	435,7	9,6	52,8	1 140,2
1999 touko	481,1	460,5	20,4	0,2	93,1	1,6	90,8	0,7	8,2	4,0	4,2	387,6	9,6	51,1	1 030,9
1999 kesä	788,8	768,3	20,4	0,2	92,4	1,5	90,0	0,9	8,7	4,4	4,3	499,4	9,7	47,1	1 446,1
1999 heinä	755,2	734,7	20,4	0,2	92,3	1,5	89,9	0,9	8,7	4,4	4,3	452,0	9,8	51,6	1 369,8
1999 elo	530,8	510,2	20,4	0,2	91,9	1,1	90,0	0,7	8,8	4,4	4,4	423,0	9,9	52,8	1 117,1
1999 syys	456,9	436,3	20,4	0,2	92,4	1,4	89,9	1,1	8,7	4,3	4,4	427,9	9,8	47,9	1 043,7
1999 loka	567,0	546,4	20,4	0,2	92,4	1,9	89,4	1,2	8,6	4,3	4,3	432,6	9,9	53,9	1 164,2
1999 marras	508,4	487,8	20,4	0,2	92,6	2,1	89,4	1,1	8,8	4,2	4,6	410,3	9,9	56,0	1 086,1
1999 joul	442,3	422,1	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	55,8	1 011,9
2000 tammi	463,6	443,3	19,8	0,6	90,3	1,7	87,6	1,0	14,2	4,4	9,8	424,3	9,9	52,1	1 054,4
2000 helmi ^(p)	382,2	361,8	19,8	0,6	93,2	1,8	90,4	1,0	14,2	4,3	9,8	417,5	9,8	52,2	969,0

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahamarkkinat			Rahamarkkinapaperit	Liikkeeseen lasketut velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ²⁾	Muut velat	Yhteensä
			Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden						
1997	354,9	147,0	91,9	52,2	2,9	13,4	14,8	106,0	33,4	67,2	736,7
1998 I	340,5	137,9	88,4	46,8	2,7	14,0	14,5	107,4	31,7	64,3	710,3
1998 II	345,5	217,8	159,1	54,2	4,5	14,4	13,3	114,3	27,2	62,5	794,9
1998 III	341,5	211,8	140,2	67,1	4,5	11,9	12,0	109,6	23,2	67,6	777,6
1998 IV	359,1	152,0	94,2	55,0	2,9	8,5	5,3	97,1	18,6	57,4	698,0
1999 helmi	342,4	594,2	532,5	55,0	6,7	6,3	5,3	122,9	50,5	56,0	1 177,7
1999 maalis	348,3	549,5	486,6	55,1	7,9	4,9	5,3	138,0	97,9	54,5	1 198,3
1999 huhti	349,6	486,1	440,9	38,8	6,3	4,9	5,3	139,0	105,0	50,4	1 140,2
1999 touko	353,0	419,7	369,5	42,7	7,4	4,9	5,3	137,4	61,5	49,2	1 030,9
1999 kesä	355,8	724,3	672,3	44,1	7,8	4,9	5,3	140,7	171,4	43,8	1 446,1
1999 heinä	363,6	682,7	620,6	56,4	5,7	4,9	5,3	139,9	124,3	49,2	1 369,8
1999 elo	358,6	463,7	403,2	54,5	5,9	4,9	5,3	139,9	93,9	50,9	1 117,1
1999 syys	359,4	390,5	332,9	50,7	6,9	3,3	5,3	146,3	88,8	50,1	1 043,7
1999 loka	361,2	500,6	440,8	50,9	8,8	3,3	5,3	150,6	93,8	49,4	1 164,2
1999 marras	362,9	443,0	368,3	65,0	9,7	3,3	4,6	150,3	69,5	52,4	1 086,1
1999 joul	393,0	339,3	277,1	54,3	7,9	3,3	4,6	175,1	49,8	46,9	1 011,9
2000 tammi	365,9	387,5	332,0	48,0	7,5	3,3	4,6	174,6	72,6	45,9	1 054,4
2000 helmi ^(p)	363,5	311,8	246,7	57,8	7,3	3,3	4,6	173,9	64,4	47,5	969,0

Lähde: EKP.

- 1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista. Tilastot tarkastettu uusien tietojen mukaisiksi.
- 2) Tammikuun 1999 alusta alkaen mukaan luvun TARGETin toimintaan liittyvät eurojärjestelmän väliaikaiset bruttosaamiset ja -velat euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden kansallisiin keskuspankkeihin nähden. Tammikuun 2000 lopun tilanne oli noin 46 miljardia euroa ja helmikuun 2000 lopun tilanne oli 40 miljardia euroa. Vuoden 1999 kunkin kuukauden lopun tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun 2000 numerossa.

Taulukko 2.2**Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)¹⁾***(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)***1. Saamiset**

	Lainat euro-alueelle				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulko-maiset saamiset	Kiinteää omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä	
	1	2	3	4													5
1997	8 436,1	2 905,6	821,4	4 709,1	1 868,4	635,5	1 050,6	182,3	99,7	329,8	94,2	235,6	1 594,8	238,9	796,9	13 364,7	
1998	I	8 561,6	2 979,8	806,0	4 775,8	1 954,5	652,3	1 103,7	198,6	107,8	384,4	110,9	273,5	1 676,7	238,0	811,3	13 734,3
	II	8 750,4	3 064,6	808,4	4 877,4	2 007,8	678,1	1 139,4	190,3	104,9	401,5	118,5	283,0	1 668,4	240,3	737,5	13 910,8
	III	8 844,1	3 073,7	809,8	4 960,5	2 040,0	705,5	1 137,2	197,3	105,8	381,2	109,8	271,4	1 650,8	237,0	785,8	14 044,4
	IV	9 098,4	3 181,5	821,2	5 095,8	2 012,3	721,3	1 102,3	188,7	107,1	424,2	123,3	300,8	1 579,9	243,9	777,4	14 243,2
1999	helmi	9 210,9	3 280,6	819,2	5 111,1	2 065,4	744,5	1 117,6	203,3	112,2	441,5	118,8	322,6	1 593,6	243,4	952,4	14 619,3
	maalis	9 252,2	3 277,3	816,8	5 158,1	2 087,4	760,8	1 130,0	196,6	99,1	469,0	126,1	342,9	1 627,6	244,6	877,0	14 656,9
	huhti	9 293,7	3 304,8	809,6	5 179,3	2 103,6	773,7	1 128,1	201,8	104,8	482,3	126,5	355,8	1 622,7	246,4	841,7	14 695,2
	touko	9 312,1	3 290,6	809,8	5 211,7	2 140,8	787,4	1 145,2	208,2	102,8	497,2	128,1	369,1	1 621,8	247,5	831,1	14 753,1
	kesä	9 452,1	3 330,5	816,5	5 305,1	2 138,3	800,3	1 125,4	212,6	101,9	484,7	124,4	360,3	1 646,0	250,0	865,8	14 938,7
	heinä	9 461,6	3 313,2	808,4	5 340,0	2 131,8	801,7	1 114,1	216,0	108,2	483,3	125,9	357,3	1 630,2	254,5	849,0	14 918,5
	elo	9 489,5	3 350,1	804,4	5 335,1	2 152,8	810,4	1 118,2	224,3	110,5	482,7	126,7	356,1	1 632,9	255,3	828,6	14 952,4
	syys	9 568,5	3 384,2	809,4	5 374,9	2 179,9	828,0	1 134,5	217,4	111,1	481,5	129,6	351,9	1 653,3	258,9	816,9	15 070,2
	loka	9 697,4	3 457,5	818,7	5 421,2	2 202,9	840,3	1 147,2	215,4	115,1	484,4	130,9	353,5	1 686,5	261,1	842,6	15 290,0
	marras	9 859,3	3 541,9	831,7	5 485,8	2 217,7	850,0	1 144,6	223,1	128,1	497,9	129,7	368,1	1 764,9	265,3	902,5	15 635,7
	joulu	9 791,3	3 447,3	822,4	5 521,5	2 180,7	831,8	1 128,0	220,9	129,9	520,7	138,7	382,0	1 702,9	283,0	937,5	15 546,1
2000	tammi	9 856,8	3 477,3	814,6	5 564,9	2 196,9	839,2	1 135,2	222,5	121,3	527,3	141,4	385,9	1 722,3	284,4	950,7	15 659,7
	helmi ^(p)	9 862,1	3 451,2	809,8	5 601,1	2 221,8	850,2	1 143,8	227,8	130,6	545,5	144,8	400,7	1 768,3	284,0	973,8	15 786,0

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Muiden julkisyhteisöjen/muiden				Rahamarkkinapaperit	Liikkeeseen lasketut velkapaperit	Rahamarkkinapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulko-maiset velat	Muut velat	Yhteensä	
						Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot								10
1997	0,4	7 773,9	3 009,3	102,1	4 662,5	1 229,6	1 901,2	1 326,3	205,4	252,0	1 924,8	138,8	687,5	1 373,5	1 213,9	13 364,7	
1998	I	0,4	7 845,7	3 086,2	92,8	4 666,7	1 210,8	1 897,2	1 346,4	212,2	255,5	1 987,2	149,5	710,3	1 512,0	1 273,7	13 734,3
	II	0,4	8 010,8	3 176,1	93,9	4 740,8	1 292,8	1 899,7	1 346,4	201,9	259,8	2 041,2	145,9	723,4	1 480,1	1 249,1	13 910,8
	III	0,4	8 043,6	3 227,5	90,0	4 726,2	1 268,8	1 901,0	1 345,4	211,0	260,4	2 093,2	154,1	725,9	1 482,8	1 284,0	14 044,4
	IV	0,4	8 279,3	3 311,7	95,3	4 872,3	1 382,7	1 924,1	1 388,8	176,7	241,2	2 116,0	160,8	742,4	1 500,4	1 202,7	14 243,2
1999	helmi	0,4	8 313,4	3 367,5	86,7	4 859,2	1 381,6	1 980,1	1 313,6	183,9	286,6	2 174,6	174,7	753,7	1 592,3	1 323,5	14 619,3
	maalis	0,5	8 330,1	3 390,4	78,9	4 860,8	1 387,1	1 984,9	1 310,5	178,3	279,8	2 193,9	180,5	759,3	1 618,1	1 294,7	14 656,9
	huhti	0,5	8 338,8	3 384,6	77,8	4 876,4	1 404,0	1 986,8	1 314,0	171,7	297,5	2 223,0	190,1	769,5	1 626,0	1 249,7	14 695,2
	touko	0,5	8 372,2	3 397,1	78,9	4 896,3	1 434,5	1 974,7	1 314,7	172,4	296,8	2 247,5	190,3	777,6	1 659,2	1 209,0	14 753,1
	kesä	0,5	8 447,1	3 438,9	81,9	4 926,3	1 479,6	1 961,1	1 319,1	166,4	305,3	2 269,0	183,2	781,9	1 666,6	1 285,0	14 938,7
	heinä	0,5	8 452,7	3 441,0	79,5	4 932,3	1 468,2	1 979,2	1 321,3	163,6	302,3	2 274,8	184,3	788,2	1 646,1	1 269,5	14 918,5
	elo	0,6	8 452,0	3 458,0	84,0	4 910,0	1 439,1	1 988,1	1 320,2	162,6	307,3	2 291,0	195,0	787,9	1 683,1	1 235,5	14 952,4
	syys	0,6	8 508,2	3 503,8	83,1	4 921,3	1 466,9	1 976,3	1 317,5	160,6	307,1	2 329,3	204,1	795,0	1 688,5	1 237,4	15 070,2
	loka	0,6	8 605,0	3 584,7	84,8	4 935,5	1 467,4	1 996,7	1 314,0	157,4	307,6	2 355,7	214,6	801,2	1 753,8	1 251,4	15 290,0
	marras	0,7	8 735,1	3 679,8	81,9	4 973,5	1 501,1	2 005,0	1 308,7	158,6	310,2	2 376,9	243,5	805,2	1 839,5	1 324,6	15 635,7
	joulu	0,7	8 733,4	3 603,8	89,8	5 039,8	1 529,7	2 037,8	1 327,0	145,3	308,9	2 364,0	252,5	832,9	1 776,7	1 277,0	15 546,1
2000	tammi	0,7	8 729,1	3 580,1	87,4	5 061,6	1 558,2	2 022,7	1 324,7	156,0	325,9	2 368,2	232,0	853,9	1 838,5	1 311,4	15 659,7
	helmi ^(p)	0,7	8 731,0	3 570,9	89,0	5 071,2	1 551,6	2 040,8	1 318,3	160,4	342,7	2 395,8	243,4	860,9	1 876,8	1 334,7	15 786,0

*Lähde: EKP.**1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.*

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä¹⁾)

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

		Lainat			Hallussa			Hallussa olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muulle	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden					
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	heinä	5 743,0	824,1	4 918,9	1 422,1	1 226,8	195,3	278,1	1 955,6	243,4	802,7	10 444,9
	elo	5 747,3	826,4	4 920,9	1 422,4	1 226,9	195,6	271,7	1 973,9	244,3	794,3	10 453,9
	syys	5 791,6	830,9	4 960,7	1 416,1	1 218,1	198,0	274,2	1 980,1	244,9	805,6	10 512,7
	loka	5 829,0	835,2	4 993,8	1 429,7	1 226,7	203,0	274,3	1 968,6	247,1	799,5	10 548,1
	marras	5 882,8	841,5	5 041,3	1 418,3	1 221,6	196,7	288,8	2 008,4	249,3	821,1	10 668,7
	joulu	5 937,5	841,6	5 095,9	1 377,8	1 188,5	189,2	304,5	1 902,2	251,8	790,6	10 564,4
1999	tammi	5 949,6	839,4	5 110,1	1 400,2	1 190,4	209,8	320,0	2 047,8	254,1	962,3	10 933,9
	helmi	5 950,9	839,6	5 111,3	1 410,1	1 206,2	203,9	326,8	1 958,8	252,7	979,1	10 878,4
	maalis	5 995,5	837,2	5 158,3	1 419,1	1 221,9	197,2	347,0	2 053,6	253,9	897,9	10 967,0
	huhti	6 009,5	830,0	5 179,5	1 421,9	1 219,4	202,6	359,9	2 058,4	255,9	864,0	10 969,7
	touko	6 042,1	830,2	5 211,8	1 444,9	1 236,0	208,9	373,3	2 009,4	257,1	850,0	10 976,7
	kesä	6 142,1	836,9	5 305,2	1 429,0	1 215,5	213,5	364,5	2 145,4	259,6	880,2	11 220,8
	heinä	6 168,9	828,8	5 340,2	1 421,0	1 204,0	216,9	361,7	2 082,2	264,4	868,2	11 166,3
	elo	6 160,0	824,8	5 335,2	1 433,2	1 208,2	225,0	360,4	2 056,0	265,2	848,4	11 123,1
	syys	6 204,9	829,8	5 375,1	1 442,9	1 224,4	218,5	356,3	2 081,2	268,7	832,0	11 186,1
	loka	6 260,4	839,1	5 421,3	1 453,1	1 236,5	216,6	357,8	2 119,1	271,0	864,0	11 325,4
	marras	6 338,0	852,1	5 486,0	1 458,2	1 234,0	224,2	372,7	2 175,2	275,3	924,8	11 544,2
	joulu	6 364,2	842,1	5 522,1	1 436,1	1 214,1	222,0	391,8	2 103,5	293,0	949,4	11 538,0
2000	tammi	6 399,9	834,4	5 565,5	1 446,2	1 222,8	223,5	395,6	2 146,6	294,3	968,9	11 651,6
	helmi ^(p)	6 431,3	829,6	5 601,7	1 463,0	1 234,2	228,8	410,5	2 185,8	293,7	992,6	11 777,1

2. Velat: kannat

		Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta				Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markki- napaperit	Liikkee- seen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	Yhteensä	
				Yön yli	Määra- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	heinä	320,7	156,6	4 721,8	1 255,2	1 907,1	1 345,4	214,1	322,5	1 380,5	717,3	1 479,3	1 338,3	7,8	10 444,9
	elo	315,0	165,2	4 716,9	1 247,5	1 915,8	1 346,4	207,2	326,4	1 385,4	716,6	1 490,2	1 336,2	2,1	10 453,9
	syys	311,8	157,0	4 730,7	1 273,3	1 901,0	1 345,4	211,0	320,7	1 398,8	723,7	1 505,9	1 351,6	12,4	10 512,7
	loka	313,3	155,7	4 750,4	1 275,4	1 904,4	1 348,9	221,8	325,4	1 391,4	720,0	1 552,2	1 343,8	-4,0	10 548,1
	marras	314,2	148,8	4 771,5	1 322,8	1 897,2	1 349,8	201,8	328,8	1 402,8	717,3	1 606,9	1 355,0	23,4	10 668,7
	joulu	323,4	150,3	4 875,2	1 385,6	1 924,1	1 388,8	176,7	303,5	1 398,9	714,3	1 518,9	1 260,1	19,7	10 564,4
1999	tammi	313,2	133,0	4 882,0	1 414,7	1 983,5	1 312,6	171,2	340,0	1 417,8	755,2	1 682,6	1 429,7	-19,7	10 933,9
	helmi	312,8	141,7	4 866,0	1 388,4	1 980,2	1 313,6	183,9	355,4	1 433,9	753,5	1 642,9	1 379,5	-7,3	10 878,4
	maalis	317,4	134,0	4 868,6	1 394,9	1 984,9	1 310,5	178,3	366,1	1 436,9	767,1	1 716,0	1 349,2	11,7	10 967,0
	huhti	319,5	116,6	4 882,8	1 410,3	1 986,8	1 314,0	171,7	387,6	1 453,5	778,0	1 731,0	1 300,2	0,6	10 969,7
	touko	321,2	121,6	4 903,7	1 441,9	1 974,7	1 314,7	172,4	389,1	1 463,8	783,0	1 720,7	1 258,1	15,4	10 976,7
	kesä	323,7	126,0	4 934,1	1 487,4	1 961,1	1 319,1	166,4	391,5	1 472,5	793,6	1 838,0	1 328,8	12,5	11 220,8
	heinä	331,7	135,8	4 938,0	1 473,9	1 979,2	1 321,3	163,6	383,3	1 477,0	797,8	1 770,4	1 318,6	13,7	11 166,3
	elo	326,2	138,5	4 916,0	1 445,1	1 988,1	1 320,2	162,6	396,6	1 484,8	796,7	1 776,9	1 286,5	0,9	11 123,1
	syys	327,1	133,9	4 928,2	1 473,8	1 976,3	1 317,5	160,6	403,5	1 505,2	807,3	1 777,3	1 287,4	16,2	11 186,1
	loka	329,4	135,7	4 944,3	1 476,2	1 996,7	1 314,0	157,4	410,5	1 518,8	816,6	1 847,6	1 300,8	21,6	11 325,4
	marras	329,9	146,8	4 983,2	1 510,8	2 005,0	1 308,7	158,6	428,9	1 529,3	821,6	1 909,0	1 377,1	18,4	11 544,2
	joulu	349,7	144,1	5 047,7	1 537,6	2 037,8	1 327,0	145,3	434,8	1 534,8	865,1	1 826,4	1 323,9	11,5	11 538,0
2000	tammi	332,8	135,4	5 069,1	1 565,7	2 022,7	1 324,7	156,0	439,9	1 531,8	882,6	1 911,2	1 357,3	-8,5	11 651,6
	helmi ^(p)	330,9	146,7	5 078,5	1 558,9	2 040,8	1 318,3	160,4	458,8	1 548,3	885,8	1 941,1	1 382,3	4,6	11 777,1

Lähde: EKP.

1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista. Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.

2) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

3) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 2.

3. Saamiset: virrat²⁾

												Yhteensä
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	elo	3,8	2,2	1,6	0,1	-0,1	0,1	-6,3	11,5	0,9	-8,5	1,4
	syys	51,1	4,8	46,3	-5,9	-8,8	2,9	2,7	55,7	0,6	-2,7	101,4
	loka	37,3	4,2	33,1	12,2	7,5	4,7	0,1	-18,1	2,3	-6,1	27,7
	marras	55,8	6,2	49,6	-11,7	-5,3	-6,4	14,5	20,8	2,3	21,4	103,2
	joulu	64,4	0,2	64,3	-39,6	-32,1	-7,6	15,6	-100,9	2,7	-30,1	-87,9
1999	tammi	75,4	-1,3	76,7	17,7	12,6	5,1	9,4	120,7	-0,1	158,5	381,6
	helmi	-1,1	0,0	-1,2	9,5	15,7	-6,2	6,7	-114,2	-1,3	16,8	-83,7
	maalis	39,3	-3,2	42,4	25,2	24,1	1,1	19,9	52,9	1,2	-91,5	47,1
	huhti	12,5	-8,7	21,2	3,7	-1,6	5,3	12,9	-6,8	2,0	-33,9	-9,6
	touko	31,6	0,1	31,5	22,8	16,6	6,2	13,3	-58,0	1,2	-14,1	-3,2
	kesä	101,2	6,6	94,6	-16,9	-21,4	4,4	-9,4	125,7	2,4	29,8	232,7
	heinä	29,8	-8,0	37,8	-7,6	-11,2	3,6	-2,9	-35,3	4,7	-12,0	-23,2
	elo	-9,8	-4,1	-5,7	11,6	3,8	7,8	-1,4	-42,1	0,8	-19,8	-60,7
	syys	46,5	5,1	41,5	9,2	15,8	-6,5	-4,1	23,1	3,6	-9,6	68,8
	loka	52,1	9,1	43,0	9,5	11,7	-2,2	1,5	19,0	2,0	32,1	116,2
	marras	73,5	12,7	60,8	3,9	-3,2	7,1	14,8	20,6	4,3	60,8	178,0
	joulu	30,1	-9,7	39,8	-27,6	-25,1	-2,6	14,0	-76,8	17,9	21,0	-21,5
2000	tammi	34,4	-7,8	42,3	13,2	11,4	1,9	3,6	23,9	1,4	19,6	96,1
	helmi ⁶⁾	31,4	-4,9	36,3	19,7	14,5	5,1	12,1	29,7	-0,5	23,6	116,1

4. Velat: virrat²⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määräaika-	Irtisanomiset	Repot	Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahamarkkinapaperit	Liikkeeseen lasketut velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ³⁾	Muut velat	Rahalaitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	elo	-5,6	8,5	-6,0	-8,0	7,9	1,0	-7,0	3,8	3,3	0,2	5,3	-2,3	-5,7	1,4
	syys	-3,3	-8,1	20,4	28,0	-10,7	-0,9	3,9	-5,0	6,2	8,2	53,0	20,0	10,2	101,4
	loka	1,5	-1,3	18,9	1,7	3,0	3,5	10,8	4,7	-10,7	-3,3	43,8	-9,4	-16,6	27,7
	marras	0,9	-6,9	18,7	46,5	-8,6	0,9	-20,0	3,1	9,9	-1,9	38,9	13,1	27,4	103,2
	joulu	9,2	1,5	106,1	63,4	28,9	39,0	-25,1	-24,7	-4,3	-3,5	-80,3	-88,8	-3,1	-87,9
1999	tammi	-9,2	-5,3	40,5	29,8	-2,2	14,2	-1,4	13,6	20,3	10,3	156,5	178,7	-23,6	381,6
	helmi	-0,4	8,8	-26,1	-27,5	-12,2	0,9	12,6	15,1	12,2	-0,8	-61,5	-50,1	19,2	-83,7
	maalis	4,7	-7,6	-0,5	5,2	3,0	-3,1	-5,6	6,4	5,0	12,5	55,6	-41,7	12,8	47,1
	huhti	2,1	-17,4	12,9	15,0	1,1	3,4	-6,6	20,9	15,4	11,2	6,6	-50,5	-10,8	-9,6
	touko	1,7	5,0	19,7	31,2	-12,8	0,6	0,8	1,4	8,9	5,9	-18,3	-42,2	14,8	-3,2
	kesä	2,4	4,4	28,9	45,0	-14,5	4,5	-6,0	1,3	7,0	13,1	107,9	71,4	-3,8	232,7
	heinä	8,0	9,8	7,0	-12,4	20,0	2,2	-2,8	-7,8	7,4	5,0	-45,5	-7,8	0,6	-23,2
	elo	-5,5	2,7	-24,1	-29,6	7,7	-1,1	-1,1	13,1	5,0	-0,3	-5,0	-34,6	-12,2	-60,7
	syys	0,9	-4,7	13,0	29,2	-11,6	-2,7	-2,0	6,5	20,4	5,4	4,3	7,8	15,3	68,8
	loka	2,2	1,8	13,7	1,6	19,0	-3,6	-3,2	6,6	10,8	6,9	54,5	15,5	4,1	116,2
	marras	0,5	11,2	34,3	32,9	5,7	-5,3	1,1	17,8	7,0	4,0	32,2	74,2	-3,3	178,0
	joulu	19,6	-2,7	64,4	26,7	32,8	18,3	-13,4	-5,1	5,7	27,1	-85,9	-41,7	-2,8	-21,5
2000	tammi	-16,9	-8,8	19,6	27,3	-16,1	-2,3	10,7	1,0	-4,2	20,0	70,9	34,8	-20,4	96,1
	helmi ⁶⁾	-1,9	11,3	8,4	-7,1	17,5	-6,4	4,4	18,8	16,2	3,4	21,7	24,9	13,1	116,1

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

		M1								M2		Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit
				Yhteensä		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾					
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾									
						1	2	3	4	5	6			
1998	heinä	320,7	1 323,0	1 643,7	92,47	883,2	1 189,1	3 716,1	95,06	214,1	322,5	91,2		
	elo	315,0	1 314,8	1 629,8	91,67	886,1	1 191,6	3 707,6	94,82	207,2	326,4	90,4		
	syys	311,8	1 339,2	1 651,0	92,98	871,4	1 191,5	3 713,9	95,13	211,0	320,7	82,0		
	loka	313,3	1 340,1	1 653,4	93,10	878,8	1 195,3	3 727,4	95,46	221,8	325,4	82,7		
	marras	314,2	1 387,3	1 701,5	95,76	877,1	1 196,1	3 774,7	96,61	201,8	328,8	79,7		
	joulu	323,4	1 452,9	1 776,3	100,00	894,5	1 234,4	3 905,2	100,00	176,7	303,5	69,7		
1999	tammi	313,2	1 482,5	1 795,7	101,18	887,9	1 249,8	3 933,4	100,85	171,2	340,0	54,5		
	helmi	312,8	1 452,5	1 765,3	99,40	873,1	1 252,5	3 890,9	99,69	183,9	355,4	56,1		
	maalis	317,4	1 468,4	1 785,9	100,49	872,7	1 250,1	3 908,7	100,07	178,3	366,1	49,1		
	huhti	319,5	1 480,6	1 800,1	101,26	872,9	1 255,1	3 928,2	100,54	171,7	387,6	53,0		
	touko	321,2	1 509,7	1 830,9	102,97	863,3	1 259,9	3 954,1	101,18	172,4	389,1	57,6		
	kesä	323,7	1 550,1	1 873,8	105,35	840,2	1 265,7	3 979,7	101,80	166,4	391,5	59,2		
	heinä	331,7	1 542,7	1 874,4	105,45	853,3	1 270,4	3 998,1	102,34	163,6	383,3	61,7		
	elo	326,2	1 512,9	1 839,1	103,42	856,1	1 270,3	3 965,6	101,46	162,6	396,6	63,0		
	syys	327,1	1 536,9	1 864,0	104,85	842,1	1 267,8	3 973,9	101,69	160,6	403,5	75,5		
	loka	329,4	1 541,3	1 870,6	105,17	857,4	1 265,5	3 993,5	102,11	157,4	410,5	74,0		
	marras	329,9	1 575,1	1 904,9	107,01	856,8	1 260,4	4 022,1	102,74	158,6	428,9	75,6		
	joulu	349,7	1 605,5	1 955,1	109,81	876,3	1 282,8	4 114,2	105,09	145,3	434,8	84,4		
2000	tammi	332,8	1 632,6	1 965,4	110,34	859,2	1 281,5	4 106,0	104,84	156,0	439,9	82,4		
	helmi ³⁾	330,9	1 623,5	1 954,3	109,70	874,8	1 274,0	4 103,1	104,79	160,4	458,8	86,5		

2. Virrat⁴⁾

		M1				M2			Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit	
				Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä				Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset									
				1	2	3	4	5				6
1998	elo	-5,6	-8,6	-14,2	-	2,4	2,4	-9,4	-	-7,0	3,8	-1,0
	syys	-3,3	26,6	23,3	8,0	-11,6	0,1	11,9	4,6	3,9	-5,0	-7,6
	loka	1,5	0,6	2,1	7,8	7,1	3,8	12,9	4,5	10,8	4,7	0,5
	marras	0,9	46,3	47,2	8,5	-2,8	0,7	45,1	4,9	-20,0	3,1	-3,2
	joulu	9,2	66,2	75,4	9,2	19,0	38,0	132,4	6,0	-25,1	-24,7	-10,2
1999	tammi	-9,2	30,3	21,0	14,7	-3,2	15,3	33,1	7,8	-1,4	13,6	-5,5
	helmi	-0,4	-31,2	-31,6	12,6	-16,3	2,6	-45,3	6,5	12,6	15,1	1,1
	maalis	4,7	14,5	19,2	11,7	-1,7	-2,6	14,9	6,8	-5,6	6,4	-0,4
	huhti	2,1	11,7	13,8	11,5	-0,4	5,0	18,5	6,3	-6,6	20,9	1,1
	touko	1,7	28,7	30,4	12,1	-10,2	4,7	25,0	6,4	0,8	1,4	4,4
	kesä	2,4	39,8	42,3	11,5	-23,8	5,8	24,3	6,3	-6,0	1,3	1,4
	heinä	8,0	-6,3	1,7	14,0	14,4	4,8	21,0	7,7	-2,8	-7,8	2,9
	elo	-5,5	-30,6	-36,1	12,8	2,0	-0,1	-34,3	7,0	-1,1	13,1	1,0
	syys	0,9	24,5	25,4	12,8	-13,9	-2,5	9,0	6,9	-2,0	6,5	0,8
	loka	2,2	3,5	5,8	13,0	12,7	-2,4	16,1	7,0	-3,2	6,6	-1,8
	marras	0,5	32,1	32,6	11,7	-2,5	-5,2	24,9	6,3	1,1	17,8	0,8
	joulu	19,6	30,3	49,9	9,8	19,6	22,4	91,9	5,1	-13,4	-5,1	9,1
2000	tammi	-16,9	26,4	9,4	9,0	-17,8	-1,4	-9,7	4,0	10,7	1,0	-2,2
	helmi ³⁾	-1,9	-9,4	-11,3	10,4	16,8	-7,5	-2,0	5,1	4,4	18,8	4,0

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille. Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.
- 2) Kun joulukuun 1998 (kausivaihteluista puhdistamaton) kanta = 100, indeksi osoittaa virroista lasketun kumulatiivisen prosenttimuutoksen kyseisenä ajankohdana, kuten alaviitteessä 3 on esitetty. Indeksien prosenttimuutos kahden ajankohdan välillä vastaa aggregaatin muutosta uudelleenluokitellun ja muiden vastaavien tekijöiden vaikutusta.

M3			M3:n keskeiset vastaerät											
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	14	Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ³⁾				Ulko-maiset netto-saamiset	23		
			Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro- alueella	Niistä: lainat	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾				
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
4 343,9	97,40		1 024,4	210,9	1 289,3	717,3	2 050,9	5 392,3	4 918,9	96,19	476,3	1998	heinä	
4 331,5	97,10		1 030,1	210,1	1 295,0	716,6	2 053,3	5 388,1	4 920,9	96,22	483,7		elo	
4 327,6	97,17		1 030,0	209,5	1 316,8	723,7	2 049,1	5 432,9	4 960,7	97,12	474,2		syys	
4 357,3	97,82		1 026,1	209,3	1 308,7	720,0	2 061,9	5 471,1	4 993,8	97,77	416,4		loka	
4 384,9	98,38		1 020,5	209,6	1 323,1	717,3	2 063,1	5 526,9	5 041,3	98,74	401,5		marras	
4 455,1	100,00		1 030,2	214,8	1 329,2	714,3	2 030,1	5 589,6	5 095,9	100,00	383,3		joulu	
4 499,2	100,90		1 096,3	123,1	1 363,3	755,2	2 029,8	5 640,0	5 110,1	101,50	365,1	1999	tammi	
4 486,4	100,53		1 107,8	121,8	1 377,7	753,5	2 045,8	5 641,9	5 111,3	101,48	315,9		helmi	
4 502,2	100,87		1 112,9	120,9	1 387,8	767,1	2 059,1	5 702,5	5 158,3	102,32	337,6		maalis	
4 540,5	101,63		1 114,8	118,7	1 400,4	778,0	2 049,4	5 741,9	5 179,5	102,74	327,4		huhti	
4 573,2	102,33		1 112,3	115,1	1 406,3	783,0	2 066,2	5 794,0	5 211,8	103,37	288,7		touko	
4 596,8	102,80		1 121,9	114,2	1 413,3	793,6	2 052,3	5 883,3	5 305,2	105,25	307,4		kesä	
4 606,7	103,10		1 126,6	111,9	1 415,3	797,8	2 032,8	5 918,8	5 340,2	106,00	311,8		heinä	
4 587,8	102,63		1 132,6	111,0	1 421,8	796,7	2 033,0	5 920,7	5 335,2	105,88	279,0		elo	
4 613,4	102,95		1 134,9	111,2	1 429,7	807,3	2 054,2	5 949,9	5 375,1	106,71	304,0		syys	
4 635,5	103,34		1 139,7	110,6	1 444,7	816,6	2 075,6	5 995,7	5 421,3	107,56	271,5		loka	
4 685,2	104,33		1 148,7	110,6	1 453,8	821,6	2 086,1	6 082,8	5 486,0	108,76	266,2		marras	
4 778,6	106,17		1 162,0	112,8	1 450,4	865,1	2 056,2	6 135,9	5 522,1	109,55	277,1		joulu	
4 784,3	106,17		1 163,9	111,8	1 449,4	882,6	2 057,2	6 184,6	5 565,5	110,39	235,5	2000	tammi	
4 808,9	106,73		1 167,0	112,8	1 461,8	885,8	2 063,8	6 241,0	5 601,7	111,11	244,7		helmi ^(p)	

M3			M3:n keskeiset vastaerät											
Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾	3 kk:n liukuva keskiarvo	Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ³⁾				Ulko- maiset netto- saamiset	23		
			Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro- alueella	Niistä: lainat	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾				
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
-13,5	-	-	5,5	-0,8	4,3	0,2	2,2	-4,6	1,6	-	6,1	1998	elo	
3,2	4,7	-	0,9	-0,6	13,8	8,2	-4,0	51,8	46,3	9,0	2,7		syys	
28,8	5,0	4,8	-4,1	-0,2	-11,1	-3,3	11,7	37,9	33,1	8,9	-61,9		loka	
25,0	4,7	4,8	-5,9	0,4	13,1	-1,9	1,0	57,7	49,6	9,3	-18,1		marras	
72,3	4,7	5,1	9,9	5,5	6,0	-3,5	-31,9	72,3	64,3	9,0	-20,6		joulu	
39,9	5,8	5,3	1,3	-1,1	25,7	10,3	11,3	91,1	76,7	10,4	-35,8	1999	tammi	
-16,5	5,2	5,5	4,1	-1,3	11,0	-0,8	15,7	-0,6	-1,2	9,8	-52,7		helmi	
15,3	5,4	5,3	4,7	-0,8	5,3	12,5	20,9	63,5	42,4	10,0	-2,6		maalis	
33,8	5,2	5,4	1,7	-2,2	14,3	11,2	-10,3	39,4	21,2	9,6	-13,3		huhti	
31,5	5,4	5,4	-2,7	-3,6	4,5	5,9	16,7	51,1	31,5	9,9	-39,7		touko	
21,0	5,5	5,6	9,3	-1,0	5,6	13,1	-14,8	89,7	94,6	10,4	17,7		kesä	
13,3	5,8	5,7	5,2	-2,3	4,5	5,0	-19,2	38,6	37,8	10,2	10,2		heinä	
-21,2	5,7	5,8	5,7	-0,9	4,0	-0,3	-0,3	0,7	-5,7	10,0	-37,1		elo	
14,3	5,9	5,8	2,3	0,2	19,6	5,4	20,9	30,8	41,5	9,9	18,8		syys	
17,6	5,6	5,9	6,1	-0,6	12,6	6,9	20,8	42,3	43,0	10,0	-35,5		loka	
44,6	6,1	6,0	8,1	0,1	6,2	4,0	9,5	82,8	60,8	10,2	-11,7		marras	
82,5	6,2	5,8	13,2	2,1	-3,4	27,1	-34,8	51,2	39,8	9,6	9,1		joulu	
-0,2	5,2	5,9	1,7	-0,9	-2,1	20,0	3,6	47,7	42,3	8,8	-47,1	2000	tammi	
25,3	6,2	-	1,2	1,0	12,2	3,4	9,7	53,6	36,3	9,5	8,0		helmi ^(p)	

3) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueelle ja sijoitukset euroalueella olevien liikkeesen laskemiin muihin arvopapereihin kuin osakkeisiin ja osuuksiin.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus sivulla 57*.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾

(miljardia euroa; prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihteluista puhdistetut kannat

		M2								M3		Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt)	
		M1				Muut lyhytaikaiset talletukset ³⁾				Yhteensä	Indeksi ²⁾	Yhteensä	Indeksi ²⁾
		Yhteensä		Muutos edellisestä kuukaudesta, %		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %				
		1	2	3	4					5	6	7	8
1998	heinä	1 642,9	92,42	2 077,9	97,48	3 720,8	95,18	627,2	113,90	4 347,9	97,49	4 902,8	95,87
	elo	1 655,0	93,08	2 085,7	97,83	3 740,7	95,67	617,9	112,17	4 358,6	97,71	4 938,9	96,57
	syys	1 666,3	93,85	2 082,3	97,82	3 748,6	96,02	613,1	111,58	4 361,7	97,94	4 973,3	97,37
	loka	1 675,9	94,37	2 088,6	98,10	3 764,5	96,41	634,2	115,37	4 398,7	98,75	5 006,8	98,02
	marras	1 694,4	95,36	2 099,2	98,54	3 793,6	97,09	610,6	110,98	4 404,2	98,81	5 048,9	98,89
	joulu	1 719,3	96,79	2 110,7	99,15	3 830,0	98,07	572,9	104,20	4 403,0	98,83	5 066,2	99,42
1999	tammi	1 784,3	100,54	2 110,1	99,27	3 894,4	99,85	578,0	103,42	4 472,4	100,30	5 090,3	101,11
	helmi	1 781,7	100,33	2 102,7	98,85	3 884,4	99,52	591,4	105,67	4 475,8	100,29	5 114,2	101,54
	maalis	1 802,6	101,43	2 114,2	99,32	3 916,9	100,28	588,8	105,62	4 505,7	100,95	5 161,5	102,39
	huhti	1 815,3	102,12	2 118,3	99,48	3 933,6	100,68	602,1	107,41	4 535,7	101,52	5 190,0	102,95
	touko	1 829,0	102,86	2 122,7	99,67	3 951,7	101,12	605,6	107,97	4 557,4	101,98	5 230,8	103,75
	kesä	1 842,7	103,61	2 117,3	99,38	3 960,0	101,30	614,4	109,29	4 574,4	102,30	5 285,0	104,85
	heinä	1 863,3	104,82	2 129,7	100,03	3 993,0	102,21	609,2	108,53	4 602,2	103,00	5 321,2	105,62
	elo	1 870,0	105,16	2 132,6	100,12	4 002,6	102,41	616,3	109,70	4 619,0	103,32	5 355,1	106,28
	syys	1 880,2	105,76	2 132,5	100,12	4 012,7	102,69	638,5	111,51	4 651,2	103,79	5 390,2	107,01
	loka	1 889,8	106,25	2 139,2	100,31	4 029,0	103,01	647,5	112,94	4 676,6	104,25	5 435,4	107,84
	marras	1 901,7	106,83	2 141,5	100,33	4 043,3	103,28	663,2	115,42	4 706,4	104,81	5 492,6	108,90
	joulu	1 903,5	106,91	2 138,3	100,18	4 041,8	103,24	689,2	118,01	4 731,0	105,11	5 491,3	108,94
2000	tammi	1 945,2	109,21	2 118,9	99,24	4 064,1	103,77	694,7	118,21	4 758,9	105,60	5 540,5	109,90
	helmi ⁴⁾	1 971,2	110,65	2 129,5	99,79	4 100,6	104,73	701,1	119,26	4 801,8	106,57	5 605,4	111,18

4. Kausivaihteluista puhdistetut virrat⁵⁾

		M2								M3		Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt)	
		M1				Muut lyhytaikaiset talletukset ³⁾				Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %
		Yhteensä		Muutos edellisestä kuukaudesta, %		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %				
		1	2	3	4					5	6	7	8
1998	heinä	-4,0	-0,2	-0,1	0,0	-4,2	-0,1	28,0	4,7	23,8	0,6	47,3	1,0
	elo	11,8	0,7	7,3	0,4	19,1	0,5	-9,5	-1,5	9,5	0,2	35,7	0,7
	syys	13,6	0,8	-0,1	0,0	13,5	0,4	-3,3	-0,5	10,2	0,2	40,9	0,8
	loka	9,3	0,6	6,0	0,3	15,2	0,4	20,9	3,4	36,1	0,8	33,4	0,7
	marras	17,5	1,0	9,4	0,4	26,9	0,7	-24,1	-3,8	2,8	0,1	44,2	0,9
	joulu	25,5	1,5	12,8	0,6	38,3	1,0	-37,3	-6,1	1,0	0,0	26,9	0,5
1999	tammi	66,6	3,9	2,7	0,1	69,3	1,8	-4,3	-0,8	65,0	1,5	86,3	1,7
	helmi	-3,8	-0,2	-9,0	-0,4	-12,8	-0,3	12,6	2,2	-0,2	0,0	21,5	0,4
	maalis	19,6	1,1	10,0	0,5	29,6	0,8	-0,2	0,0	29,4	0,7	42,8	0,8
	huhti	12,2	0,7	3,5	0,2	15,7	0,4	9,9	1,7	25,6	0,6	28,6	0,6
	touko	13,3	0,7	3,9	0,2	17,2	0,4	3,1	0,5	20,3	0,4	39,9	0,8
	kesä	13,2	0,7	-6,2	-0,3	7,1	0,2	7,4	1,2	14,5	0,3	55,5	1,1
	heinä	21,6	1,2	13,8	0,7	35,5	0,9	-4,3	-0,7	31,2	0,7	39,0	0,7
	elo	6,0	0,3	2,0	0,1	7,9	0,2	6,6	1,1	14,5	0,3	33,2	0,6
	syys	10,7	0,6	0,0	0,0	10,8	0,3	10,2	1,6	20,9	0,5	36,7	0,7
	loka	8,6	0,5	4,0	0,2	12,7	0,3	8,2	1,3	20,9	0,4	41,9	0,8
	marras	10,2	0,5	0,3	0,0	10,6	0,3	14,2	2,2	24,8	0,5	53,3	1,0
	joulu	1,4	0,1	-3,1	-0,1	-1,7	0,0	14,9	2,2	13,2	0,3	2,4	0,0
2000	tammi	41,0	2,2	-20,2	-0,9	20,8	0,5	1,2	0,2	22,0	0,5	48,1	0,9
	helmi ⁴⁾	25,7	1,3	11,8	0,6	37,5	0,9	6,2	0,9	43,6	0,9	64,9	1,2

Lähde: EKP.

1) Ks. sivu 14* alaviite 1.

2) Ks. sivu 14* alaviite 2. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus sivulla 57*.

3) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

4) Jälkimarkkinakelpoisin instrumentteihin kuuluvat reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahamarkkinapaperit sekä enintään 2 vuoden velkapaperit.

5) Ks. sivu 15* alaviite 3.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Lainat muille kuin rahoituslaitossektorille ja julkisyhteisöille

	Yritykset ²⁾				Kotitaloudet ²⁾	Kulutusluotot ³⁾			Asuntoluotot ³⁾			Muu luotonanto			Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt ²⁾
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta			Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
1998 I	2 163,1	770,9	319,8	1 072,5	2 318,2	75,0	119,0	185,9	28,0	49,0	1 320,7	108,2	76,6	355,8	37,7
II	2 200,5	785,1	320,8	1 094,6	2 373,6	78,2	121,8	190,2	28,4	49,3	1 345,1	113,9	79,2	367,6	37,5
III	2 223,8	775,0	324,4	1 124,4	2 420,3	80,2	126,0	195,1	28,9	48,6	1 379,2	111,8	86,6	364,0	36,8
IV	2 287,1	813,0	316,3	1 157,8	2 479,4	84,7	128,2	199,8	28,2	42,0	1 419,6	114,2	82,0	380,6	36,8
1999 I	2 257,5	818,2	338,1	1 101,3	2 525,9	86,4	147,3	187,2	15,4	66,9	1 463,1	135,4	99,2	324,9	35,8
II	2 330,1	844,0	352,6	1 133,5	2 593,0	84,6	152,8	192,9	18,7	63,7	1 513,6	138,3	99,2	329,1	35,8
III	2 344,9	831,5	362,3	1 151,2	2 653,5	86,2	155,6	195,3	19,5	64,3	1 561,4	136,2	97,8	337,3	36,2
IV ⁴⁾	2 416,6	860,8	372,6	1 183,2	2 713,4	87,4	153,0	192,8	19,9	61,4	1 616,2	141,8	98,9	342,0	37,2

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille

	Muut rahoituslaitokset ²⁾				Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾			
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
1998 I	240,4	146,1	50,0	44,3	23,5	17,5	2,0	4,0
II	246,3	148,1	51,4	46,8	23,4	16,4	2,1	4,8
III	247,5	143,3	54,2	50,0	35,2	27,2	2,4	5,6
IV	263,9	157,9	52,9	53,0	27,9	19,1	2,5	6,3
1999 I	302,0	185,3	54,9	61,9	37,0	28,0	3,1	6,0
II	306,0	192,0	52,3	61,7	40,3	28,8	2,7	8,8
III	298,7	181,1	53,3	64,3	41,7	32,9	2,8	6,0
IV ⁴⁾	316,0	191,4	54,5	70,0	38,4	29,8	2,8	5,8

3. Lainat julkisyhteisöille

	Julkisyhteisöt ²⁾										Sosiaaliturvarahastot
	Valtio ⁴⁾	Muut julkisyhteisöt									
		Osavaltiohallinto					Paikallishallinto				
		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta				
24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
1998 I	828,0	221,2	269,2	9,9	14,6	244,6	327,0	19,9	52,4	254,7	10,6
II	830,1	219,1	271,8	8,6	15,6	247,6	333,5	19,8	55,6	258,1	5,6
III	831,5	216,5	273,7	7,8	14,2	251,7	326,1	17,7	50,7	257,7	15,3
IV	841,7	201,7	291,2	11,4	13,5	266,3	334,9	19,1	51,0	264,8	14,0
1999 I	837,2	221,2	276,7	12,1	20,9	243,7	325,8	19,3	12,5	294,0	13,6
II	836,9	212,0	279,2	11,5	20,5	247,1	328,4	20,0	10,9	297,5	17,3
III	829,8	206,2	278,4	10,1	21,3	247,0	328,4	19,8	10,4	298,2	16,8
IV ⁴⁾	838,9	197,6	289,9	15,0	22,1	252,7	335,1	21,0	10,9	303,3	16,2

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi. Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin.

2) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat euroalueen eri maissa.

4) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset

	Yritykset ²⁾	Kotitaloudet ²⁾				Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot		
		1	2	4	4					5	6
1998	I	684,6	363,7	243,3	27,1	50,5	3 233,2	726,5	1 128,6	1 312,9	65,2
	II	704,9	390,1	245,4	26,5	42,9	3 256,4	768,4	1 120,7	1 311,8	55,6
	III	705,6	392,2	250,5	25,4	37,5	3 225,1	745,6	1 111,0	1 311,6	56,8
	IV	743,0	435,4	252,5	25,6	29,5	3 313,3	794,2	1 116,5	1 355,0	47,7
1999	I	726,4	393,2	286,0	23,5	23,7	3 222,4	797,3	1 110,5	1 275,0	39,5
	II	739,0	425,9	263,6	25,7	23,7	3 237,2	841,3	1 082,5	1 280,7	32,6
	III	743,3	427,3	268,4	25,4	22,1	3 232,1	843,5	1 075,4	1 279,2	33,9
	IV ^(p)	769,3	442,1	280,5	24,1	22,7	3 293,4	866,1	1 097,2	1 290,7	39,4

2. Rahoituslaitoksien (pl. rahalaitokset) talletukset

	Muut rahoituslaitokset ²⁾	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾				Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot		
		1	2	4	4					5	6
1998	I	229,8	60,2	77,7	10,2	81,8	395,4	24,1	354,7	4,6	12,0
	II	248,8	70,3	79,5	10,7	88,2	402,7	26,6	358,8	4,7	12,6
	III	254,2	68,6	77,8	10,3	97,4	408,2	24,8	363,0	4,4	16,0
	IV	259,4	79,1	83,5	9,3	87,5	410,6	28,7	367,4	4,6	10,0
1999	I	375,5	127,4	142,1	4,7	101,3	424,7	32,0	378,9	3,0	10,8
	II	400,0	132,9	164,9	4,7	97,6	429,9	36,4	379,5	3,3	10,7
	III	390,1	122,0	172,4	5,2	90,4	435,2	31,8	388,6	3,3	11,5
	IV ^(p)	398,9	142,6	182,5	4,7	69,1	448,2	34,2	398,7	3,3	12,0

3. Julkisyhteisöjen talletukset

	Julkisyhteisöt ²⁾																	
	Valtio	Muut julkisyhteisöt																
		Osavaltiohallinto					Paikallishallinto					Sosiaaliturvarahastot						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
1998	I	273,6	139,6	51,9	8,2	43,4	0,1	0,2	45,4	21,7	18,8	3,4	1,4	36,8	11,3	23,5	1,1	0,9
	II	285,5	148,1	51,1	7,4	43,5	0,1	0,1	45,7	21,8	19,3	3,4	1,2	40,6	14,2	23,8	1,3	1,2
	III	297,0	157,0	52,7	7,8	44,6	0,1	0,2	47,2	21,7	20,3	3,5	1,6	40,1	13,7	23,7	1,3	1,5
	IV	299,4	150,3	53,7	10,1	43,5	0,1	0,1	52,8	25,7	22,3	3,5	1,2	42,6	12,3	28,3	1,1	0,8
1999	I	253,8	134,0	25,6	7,4	17,9	0,1	0,2	53,0	24,1	23,9	3,2	1,8	41,2	13,7	25,6	1,0	1,0
	II	254,5	126,0	27,3	8,1	18,9	0,2	0,1	54,3	26,1	24,1	3,4	0,7	46,8	17,2	27,6	1,1	1,0
	III	262,0	133,9	27,8	8,7	18,7	0,1	0,2	54,4	24,5	25,4	3,3	1,1	46,0	16,4	27,2	0,9	1,5
	IV ^(p)	282,5	144,1	31,6	10,2	21,1	0,1	0,2	58,6	26,9	27,3	3,4	1,0	48,1	15,8	30,6	0,7	1,0

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin.
- 2) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet, S14 (ml. koitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt: S15); Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

Taulukko 2.7

Rahalaitosten saamiset ja velat euroalueen ulkopuolisista maista, pääerät¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Eurojärjestelmä²⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopap. kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset				
	Pankit ^{(3),(4)}		Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit			
	1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		3	4						5	6	7	8
1998	I	139,4	81,1	54,1	4,3	77,6	8,4	65,0	4,2	1,3	0,2	1,0	25,7	8,9	16,4	0,4
	II	93,7	77,3	12,9	3,4	91,6	9,3	80,9	1,5	1,0	0,3	0,8	14,4	9,1	5,0	0,3
	III	78,7	70,4	4,4	3,9	94,0	3,0	89,8	1,2	0,6	0,1	0,5	10,3	9,5	0,4	0,4
	IV	84,4	71,6	11,6	1,1	120,8	2,3	116,2	2,3	0,6	0,1	0,5	12,8	12,1	0,4	0,4
1999	I	108,4	97,1	8,4	2,9	185,4	3,9	178,7	2,9	0,4	0,1	0,3	91,9	89,6	0,4	1,8
	II	191,4	174,7	13,1	3,7	175,2	4,5	166,9	3,8	0,4	0,1	0,3	165,2	162,8	0,2	2,2
	III	108,1	99,0	6,8	2,3	176,2	4,0	168,1	4,1	0,4	0,1	0,3	82,6	80,6	0,4	1,5
	IV ⁽⁴⁾	59,6	45,6	7,4	6,6	193,9	5,7	184,4	3,8	0,6	0,1	0,5	43,2	39,8	0,3	3,2

2. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopap. kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset				
	Pankit ^{(3),(4)}		Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit			
	1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		3	4						5	6	7	8
1998	I	1 365,8	1 000,1	68,2	297,5	262,0	63,1	95,2	103,7	58,7	18,64	0,0	1 521,5	1 153,0	49,4	319,0
	II	1 336,5	963,3	65,9	307,4	282,0	81,2	92,0	108,8	56,6	16,93	9,7	1 487,2	1 123,2	61,6	302,4
	III	1 323,6	949,8	81,8	292,0	279,7	75,2	84,1	120,4	57,6	23,0	34,7	1 485,9	1 159,3	34,0	292,7
	IV	1 253,0	889,8	70,7	292,5	272,4	64,5	89,5	118,4	55,2	21,9	33,3	1 501,9	1 139,6	39,2	323,0
1999	I	1 267,2	896,0	61,1	310,0	300,1	71,5	108,4	120,2	58,5	22,4	36,1	1 618,1	1 204,4	70,8	342,9
	II	1 248,2	849,8	63,9	334,4	320,7	78,3	104,1	138,3	75,2	32,54	2,7	1 666,6	1 215,6	63,1	387,9
	III	1 254,4	850,5	64,5	339,4	319,6	87,6	90,0	142,0	77,6	37,73	9,9	1 688,5	1 230,2	62,6	395,7
	IV ⁽⁴⁾	1 277,8	863,3	64,0	350,5	340,2	94,0	89,8	156,4	79,3	37,4	41,9	1 775,5	1 280,0	72,3	423,2

3. Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)

	Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopap. kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset				
	Pankit ^{(3),(4)}		Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit			
	1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		3	4						5	6	7	8
1998	I	1 505,2	1 081,2	122,3	301,8	339,6	71,5	160,2	107,9	59,9	18,8	41,1	1 547,1	1 161,9	65,8	319,4
	II	1 430,2	1 040,6	78,8	310,8	373,6	90,4	172,9	110,3	57,7	17,2	40,5	1 501,6	1 132,3	66,5	302,8
	III	1 402,3	1 020,2	86,2	295,9	373,6	78,2	173,8	121,6	58,2	23,0	35,1	1 496,2	1 168,8	34,3	293,1
	IV	1 337,4	961,5	82,3	293,6	393,2	66,8	205,7	120,7	55,8	22,0	33,8	1 514,7	1 151,7	39,6	323,4
1999	I	1 375,6	993,1	69,5	313,0	485,5	75,4	287,0	123,1	58,8	22,4	36,4	1 710,0	1 294,0	71,3	344,7
	II	1 439,6	1 024,5	77,0	338,1	495,9	82,7	271,0	142,1	75,6	32,5	43,0	1 831,8	1 378,4	63,3	390,1
	III	1 362,5	949,5	71,3	341,7	495,8	91,6	258,1	146,1	78,0	37,8	40,2	1 771,0	1 310,8	63,0	397,2
	IV ⁽⁴⁾	1 337,4	908,9	71,4	357,1	534,1	99,7	274,2	160,2	79,9	37,5	42,4	1 818,7	1 319,8	72,6	426,3

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin.
- 2) Tammikuussa 1999 käyttöön otettujen uusien raportointisääntöjen vuoksi aikasarjoissa on katkos vuoden 1999 ensimmäisen neljänneksen kohdalla.
- 3) Termillä "pankit" tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.
- 4) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 I	3 178,4	2 807,2	43,5	327,7	234,5	27,0	44,9	21,3	4 816,8	4 658,3	21,1	137,3	103,3	15,1	10,3	8,6
II	3 280,8	2 937,1	39,2	304,5	213,9	20,9	42,9	26,9	4 897,6	4 742,9	18,7	135,9	99,5	15,8	10,2	10,5
III	3 310,6	2 932,0	41,1	337,4	234,1	27,1	44,2	32,0	4 889,2	4 736,7	19,7	132,7	95,2	12,7	13,7	11,2
IV	3 405,4	3 024,3	41,3	339,8	237,7	27,3	50,3	24,5	5 025,5	4 878,3	19,9	127,2	91,2	13,2	13,2	9,7
1999 I	3 877,0	3 453,2	49,1	374,6	263,6	27,1	54,5	29,4	5 002,5	4 850,6	23,7	128,1	89,2	14,2	14,5	10,2
II	4 111,3	3 712,2	44,0	355,0	252,8	27,0	51,5	23,6	5 059,6	4 899,3	25,7	134,6	96,6	15,0	12,5	10,5
III	3 836,7	3 430,1	46,0	360,6	253,4	30,0	56,1	21,0	5 061,5	4 901,1	25,8	134,6	95,9	16,3	11,9	10,4
IV ³⁾	3 880,9	3 467,3	42,4	371,2	262,5	34,2	54,1	20,4	5 191,3	5 027,2	24,0	140,1	100,8	17,3	11,5	10,5

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 I	1 161,9	470,3	121,0	570,6	448,6	44,0	52,5	25,6	388,7	150,1	39,0	199,6	145,7	22,4	13,9	17,7
II	1 132,3	460,7	121,4	550,3	425,7	40,9	49,9	33,7	372,7	147,8	32,6	192,3	140,3	18,9	11,6	21,5
III	1 168,8	464,3	127,3	577,2	443,6	47,5	54,1	32,0	330,8	143,1	28,8	158,9	122,3	13,8	11,2	11,6
IV	1 151,7	455,3	123,5	572,9	438,1	56,1	52,6	26,1	366,4	154,5	33,2	178,6	131,3	22,8	12,1	12,5
1999 I	1 294,0	556,5	128,4	609,2	470,4	52,9	53,1	32,7	415,2	178,1	36,8	200,3	149,2	24,2	12,9	13,9
II	1 378,4	613,9	135,3	629,2	501,2	39,2	52,3	36,5	453,2	193,3	40,9	219,0	168,0	24,5	11,7	14,8
III	1 310,8	553,8	130,1	626,9	495,6	43,9	53,5	33,9	458,8	199,8	43,4	215,7	161,9	27,5	11,4	14,8
IV ³⁾	1 319,8	539,5	121,1	659,2	526,7	49,0	50,7	32,8	498,9	214,1	46,7	238,1	183,5	27,3	13,0	14,2

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 I	2 001,2	1 784,0	20,7	196,6	110,7	38,9	31,2	15,8	163,5	151,0	0,3	12,2	10,6	0,9	0,4	0,4
II	2 053,9	1 833,8	22,5	197,6	112,7	37,6	30,6	16,7	160,2	144,2	0,7	15,3	10,9	1,8	1,2	1,3
III	2 105,7	1 891,4	26,0	188,3	105,3	33,9	33,4	15,8	166,1	147,9	0,6	17,6	15,5	1,0	0,7	0,3
IV	2 121,3	1 903,5	27,7	190,1	106,6	35,4	33,2	15,0	169,4	155,4	0,6	13,4	11,3	0,9	1,1	0,1
1999 I	2 199,2	1 967,3	25,3	206,7	111,5	32,8	31,7	30,7	185,4	169,8	0,8	14,9	12,6	0,8	1,3	0,2
II	2 274,3	2 026,8	30,1	217,3	114,4	31,8	32,2	39,0	188,1	170,3	1,4	16,5	13,8	1,1	1,5	0,2
III	2 334,5	2 079,9	31,2	223,5	113,4	33,8	31,2	45,0	207,4	187,8	1,2	18,4	13,3	2,7	2,2	0,2
IV ³⁾	2 368,3	2 107,9	32,5	228,0	113,2	37,6	30,8	46,5	255,8	230,5	1,5	23,8	17,5	3,6	2,3	0,4

Lähde: EKP.

- 1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi. Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin.
- 2) Sisältää euron kansalliset ilmentymät.
- 3) Termillä "pankit" tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 I	3 188,6	-	-	-	-	-	-	-5 604,5	5 437,2	26,5	140,8	86,0	15,3	36,9	2,6	
II	3 336,7	-	-	-	-	-	-	- 5 707,9	5 545,5	25,3	137,0	80,8	13,5	38,4	4,4	
III	3 355,3	-	-	-	-	-	-	- 5 792,7	5 630,4	26,3	136,0	77,7	12,7	42,8	2,9	
IV	3 386,1	-	-	-	-	-	-	- 5 937,5	5 764,0	26,6	147,0	79,0	15,4	48,8	3,8	
1999 I	3 865,2	-	-	-	-	-	-	- 5 995,5	5 798,9	20,2	176,4	99,9	18,3	53,7	4,5	
II	4 098,8	-	-	-	-	-	-	- 6 142,1	5 931,2	21,3	189,6	108,9	19,5	57,9	3,2	
III	3 820,5	-	-	-	-	-	-	- 6 204,9	5 985,0	23,3	196,6	106,9	23,9	61,6	4,2	
IV ^(p)	3 869,4	-	-	-	-	-	-	- 6 364,2	6 131,1	22,4	210,7	115,5	28,4	62,6	4,2	

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 I	654,7	625,7	6,7	22,2	14,6	2,7	1,2	3,8	1 407,7	1 366,7	8,2	32,8	16,8	6,9	2,6	6,5
II	683,9	656,0	5,9	22,0	13,8	2,5	1,1	4,6	1 430,3	1 389,7	8,6	32,0	15,6	6,4	2,5	7,6
III	706,8	679,7	7,2	20,0	12,9	2,9	1,4	2,9	1 416,1	1 380,3	10,2	25,6	14,0	7,0	2,3	2,3
IV	722,4	680,9	17,8	23,6	15,8	3,6	1,8	2,5	1 377,8	1 340,9	10,6	26,3	14,7	8,2	2,3	1,1
1999 I	762,3	726,7	7,8	27,9	18,3	5,6	1,3	2,7	1 419,1	1 386,6	3,9	28,5	15,4	10,2	2,0	0,9
II	801,7	767,6	6,5	27,6	18,3	5,2	1,1	3,0	1 429,0	1 398,8	3,2	26,9	13,6	10,2	2,1	1,1
III	829,4	795,4	6,8	27,2	17,8	5,1	1,7	2,6	1 442,9	1 412,7	3,1	27,1	13,0	10,4	2,2	1,6
IV ^(p)	833,7	799,4	7,3	27,1	18,2	4,8	2,3	1,8	1 436,1	1 403,2	5,4	27,5	14,3	10,1	2,0	1,1

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 I	1 081,2	441,5	83,8	555,9	426,6	63,7	29,8	35,8	420,7	190,9	25,5	204,3	171,7	5,7	11,0	15,9
II	1 040,6	417,6	84,9	538,1	409,3	62,8	28,7	37,3	386,3	181,5	20,9	183,9	162,9	4,6	11,1	5,3
III	1 020,2	419,3	98,3	502,6	365,2	67,5	26,7	43,2	378,8	174,7	24,5	179,6	156,5	5,3	11,9	5,9
IV	961,5	371,7	74,1	515,7	375,8	74,7	27,0	38,1	372,6	148,1	26,8	197,8	171,6	8,3	13,3	4,5
1999 I	993,5	458,2	76,3	459,0	325,1	62,3	27,2	44,4	384,0	133,7	29,0	221,4	193,7	7,7	14,4	5,6
II	1 024,8	474,7	80,5	469,6	349,1	52,9	26,2	41,4	416,9	139,6	35,0	242,3	211,7	8,0	16,3	6,3
III	949,8	428,5	78,4	442,9	320,3	54,1	28,3	40,2	413,2	143,0	36,9	233,3	198,7	10,8	18,0	5,8
IV ^(p)	909,0	389,1	75,0	444,9	323,6	53,9	30,0	37,4	431,9	138,6	39,6	253,6	217,1	11,1	18,8	6,7

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 I	71,5	15,9	4,5	51,1	38,2	3,7	0,6	8,6	262,9	38,8	29,6	194,6	148,1	23,9	3,9	18,8
II	90,4	18,1	5,3	67,1	38,6	4,5	0,7	23,3	278,0	49,3	25,9	202,7	141,3	20,4	3,8	37,3
III	78,2	20,3	4,2	53,7	39,7	5,2	1,0	7,8	290,2	41,5	31,5	217,2	161,1	30,1	4,4	21,6
IV	66,8	19,6	5,6	41,6	28,1	4,9	0,8	7,7	321,2	48,1	31,0	242,2	182,1	35,7	4,2	19,8
1999 I	75,4	19,5	5,6	50,3	35,0	5,3	0,9	9,1	409,8	52,4	31,0	326,4	255,1	37,2	4,3	29,8
II	82,7	21,7	6,4	54,7	39,2	5,6	1,2	8,8	412,9	66,7	33,8	312,4	247,8	37,1	4,9	22,6
III	91,6	33,9	6,1	51,5	38,1	5,9	1,0	6,5	403,6	80,5	30,9	292,3	237,4	33,5	4,5	16,9
IV ^(p)	99,7	37,9	7,2	54,6	39,6	6,9	1,0	7,1	433,2	91,2	31,5	310,6	253,3	34,5	4,7	18,1

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

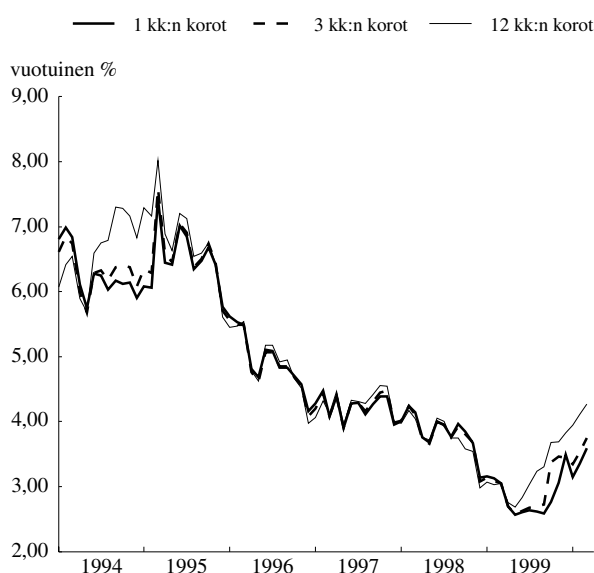
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina) ²⁾

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2, 3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset	3 kk:n talletukset
	1	2	3	4	5	6	7
1995	5,62	6,51	6,59	6,68	6,86	6,04	1,23
1996	4,04	4,95	4,92	4,89	4,93	5,51	0,57
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
1999							
maalis	2,93	3,05	3,05	3,02	3,05	5,01	0,20
huhti	2,71	2,69	2,70	2,70	2,76	5,00	0,15
touko	2,55	2,57	2,58	2,60	2,68	5,02	0,11
kesä	2,56	2,61	2,63	2,68	2,84	5,18	0,10
heinä	2,52	2,63	2,68	2,90	3,03	5,31	0,11
elo	2,44	2,61	2,70	3,05	3,24	5,45	0,09
syys	2,43	2,58	2,73	3,11	3,30	5,57	0,10
loka	2,50	2,76	3,38	3,46	3,68	6,18	0,25
marras	2,94	3,06	3,47	3,48	3,69	6,10	0,30
joulu	3,04	3,49	3,44	3,51	3,83	6,13	0,33
2000							
tammi	3,04	3,15	3,34	3,56	3,95	6,04	0,15
helmi	3,28	3,36	3,54	3,73	4,11	6,10	0,13
maalis	3,51	3,59	3,75	3,94	4,27	6,20	0,14
2000							
maalis 3.	3,28	3,43	3,63	3,83	4,20	6,12	0,13
10.	3,52	3,55	3,74	3,92	4,26	6,14	0,13
17.	3,49	3,63	3,77	3,97	4,29	6,21	0,15
24.	3,59	3,64	3,77	3,95	4,26	6,26	0,17
31.	3,75	3,69	3,83	4,00	4,30	6,29	0,12
huhti 7.	3,58	3,73	3,86	4,02	4,30	6,28	0,12

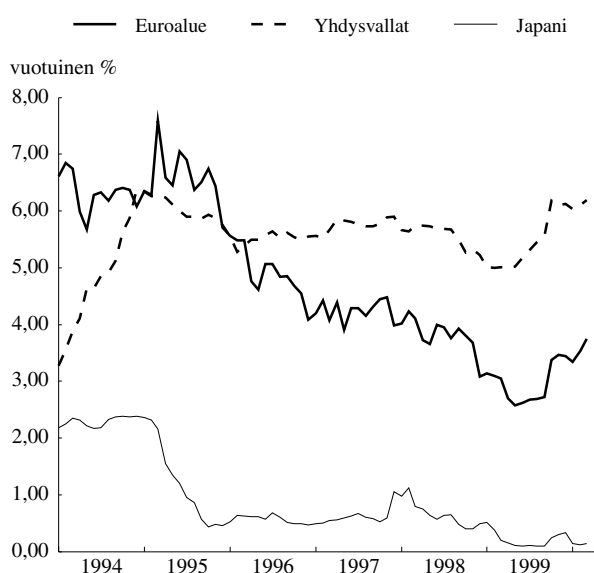
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja vuoden 1998 loppuun asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu keinotekoiset euroalueen korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 4) Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen; muut euroalueen rahamarkkinakorot ovat euriborkorkoja tammikuusta 1999 alkaen. Vuoden 1999 viimeinen eoniakorko noteerattiin 30.12.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja sitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

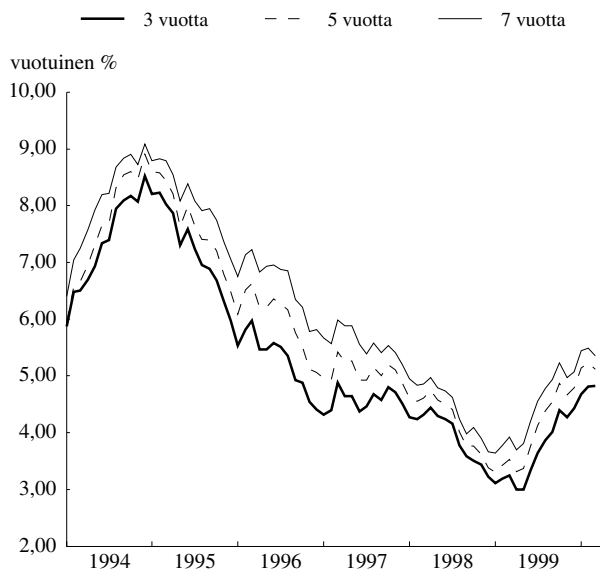
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7
1995	5,69	5,97	6,48	7,06	8,73	6,69	3,32
1996	4,17	4,41	5,06	5,82	7,23	6,54	3,03
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30
1999	3,39	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75
1999							
maalis	3,08	3,25	3,53	3,92	4,18	5,23	1,72
huhti	2,83	3,00	3,31	3,70	4,04	5,18	1,55
touko	2,82	3,00	3,37	3,81	4,21	5,54	1,36
kesä	3,09	3,34	3,77	4,20	4,53	5,90	1,60
heinä	3,30	3,64	4,13	4,55	4,86	5,80	1,69
elo	3,56	3,87	4,39	4,78	5,06	5,94	1,89
syys	3,68	4,02	4,55	4,94	5,24	5,91	1,75
loka	4,07	4,40	4,87	5,23	5,47	6,10	1,78
marras	3,99	4,27	4,67	4,97	5,18	6,03	1,81
joulu	4,18	4,43	4,79	5,07	5,30	6,26	1,73
2000							
tammi	4,38	4,68	5,14	5,44	5,70	6,66	1,71
helmi	4,55	4,82	5,23	5,49	5,66	6,52	1,83
maalis	4,59	4,83	5,12	5,35	5,49	6,26	1,81
2000							
maalis 3.	4,61	4,89	5,22	5,46	5,62	6,39	1,78
10.	4,63	4,86	5,16	5,38	5,52	6,38	1,82
17.	4,55	4,78	5,07	5,28	5,40	6,21	1,83
24.	4,57	4,79	5,06	5,29	5,41	6,16	1,87
31.	4,54	4,75	5,02	5,25	5,38	6,03	1,77
huhti 7.	4,50	4,72	4,99	5,22	5,34	5,89	1,72

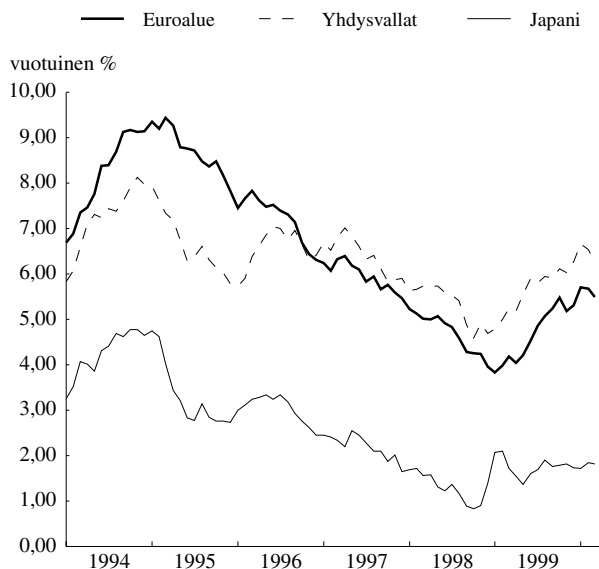
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

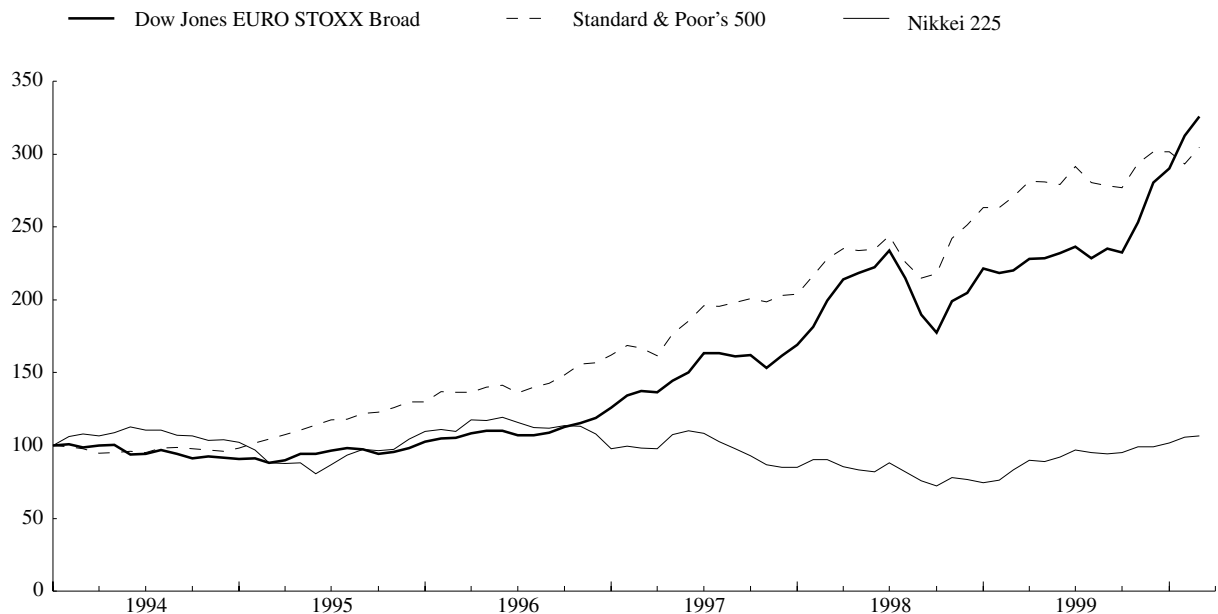
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit											Yhdys- vallat	Japani		
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit ²⁾											Standard & Poor's 500 -indeksi	Nikkei 225 -indeksi
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (syklinen)	Kulutus- tavarat (ei- syklinen)	Energia	Rahoitus	Moniala ³⁾	Teollisuus	Tekniikka	Yleis- hyödylli- set yhtiöt ⁴⁾				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
1995	130,54	1 388,06	150,65	127,86	141,06	131,15	116,97	126,01	124,51	145,99	132,29	542,18	17 363,36		
1996	151,62	1 657,48	181,08	146,78	180,62	159,49	129,89	146,11	134,66	150,01	166,32	671,22	21 061,69		
1997	207,62	2 319,61	233,35	191,87	231,88	227,26	184,42	181,00	167,97	227,74	205,51	873,86	18 373,41		
1998	280,49	3 076,25	257,88	244,99	295,52	249,33	281,31	220,55	218,43	333,64	282,11	1 085,34	15 338,37		
1999	325,78	3 787,35	279,23	262,90	327,73	286,05	295,66	260,28	285,07	470,38	306,03	1 327,79	16 829,89		
1999	maalis	305,52	3 524,19	241,60	250,68	324,63	254,48	293,55	230,03	248,83	374,95	318,57	1 281,66	15 459,81	
	huhti	316,39	3 671,80	272,40	266,31	326,99	276,69	299,91	238,46	264,26	404,01	305,94	1 332,56	16 689,65	
	touko	317,05	3 669,07	275,94	267,89	323,27	291,29	293,23	257,12	271,64	413,34	300,03	1 329,66	16 533,26	
	kesä	321,66	3 749,45	279,81	265,94	327,34	299,00	288,48	268,06	284,44	440,22	300,26	1 322,55	17 135,96	
	heinä	328,07	3 846,24	294,65	265,52	330,38	316,01	289,64	277,97	294,47	481,62	302,28	1 380,99	18 008,63	
	elo	316,78	3 691,33	302,07	251,22	319,26	314,74	279,25	278,08	288,77	455,23	289,80	1 327,49	17 670,31	
	syys	325,88	3 772,79	294,33	257,51	328,66	312,33	289,78	273,47	297,78	480,77	296,06	1 318,21	17 532,78	
	loka	322,44	3 742,62	282,74	253,19	321,54	295,41	290,89	262,05	294,41	488,96	281,85	1 312,60	17 697,85	
	marras	351,17	4 159,97	294,91	264,98	333,23	305,69	310,34	275,80	314,73	589,93	297,38	1 391,61	18 440,35	
	joulu	389,11	4 590,11	334,55	288,43	327,66	307,40	318,64	297,82	366,04	755,74	311,68	1 428,96	18 430,57	
2000	tammi	402,38	4 714,71	338,22	296,88	319,81	300,57	318,93	320,65	379,82	836,44	310,07	1 427,47	18 905,63	
	helmi	433,82	5 090,59	309,26	308,15	307,57	299,65	313,58	314,55	396,45	989,39	346,36	1 388,44	19 700,88	
	maalis	452,09	5 317,08	302,45	316,14	305,44	310,53	325,43	-	402,65	1 070,10	374,61	1 442,21	19 823,05	
2000	3.	462,94	5 450,22	293,31	316,64	305,19	298,22	316,17	323,76	417,62	1 120,81	378,09	1 409,17	19 927,54	
	10.	461,97	5 416,81	285,87	323,41	291,05	313,14	322,02	314,49	399,47	1 143,84	380,52	1 395,07	19 750,40	
	17.	448,32	5 231,35	314,07	318,11	312,90	313,54	328,81	329,98	405,21	1 010,48	376,76	1 464,47	19 566,32	
	24.	453,72	5 379,75	310,65	314,90	314,36	309,89	334,88	-	400,54	1 080,55	372,12	1 527,46	19 958,08	
	31.	441,07	5 249,55	315,08	302,26	312,71	331,52	331,16	-	393,92	1 001,90	367,74	1 498,58	20 337,32	
	huhti	7.	440,06	5 259,52	306,26	302,21	313,08	327,86	339,30	-	388,67	1 019,48	360,60	1 516,35	20 252,81

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

- 1) Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja. Aiemmissä Kuukausikatsauksissa esitetyt joulukuuhun 1998 ulottuvat tiedot ovat ajanjakson lopun tietoja.
- 2) Tilastossa käytetyt toimialakohtaiset indeksit ovat kattavampia ja yksityiskohtaisempia kuin Kuukausikatsauksen aiemmissä numeroissa ja niiden perusajanjaksot ovat muuttuneet.
- 3) Dow Jones Stoxx on lopettanut tämän indeksin laskemisen 20.3.2000.
- 4) Dow Jones Stoxx on muotoillut tämän indeksin uudelleen siten, että siinä otetaan huomioon Euroopan osakemarkkinoiden viimeaikaiset muutokset. Indeksiin tehdyt muutokset ovat Dow Jones Global Indices -sarjan toimialaluokituksen vastikään tehtyjen muutosten mukaisia, ja niillä varmistetaan indeksin täysi yhteensopivuus kyseisen sarjan indeksien kanssa. On huomattavaa, että yleishyödyllisiä yhtiöitä koskevaa aikasarjaa on tarkistettu takautuvasti.

Taulukko 3.4

Pankkien luotto- ja talletuskorot

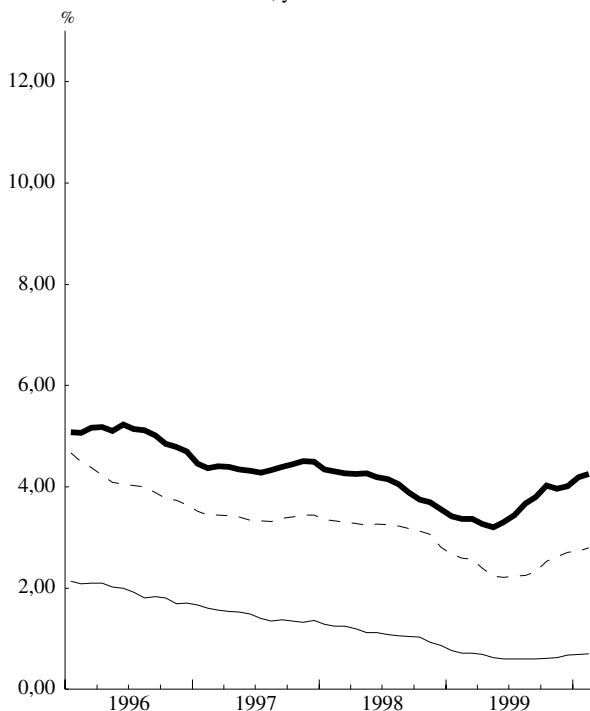
(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot						Luottokorot			
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet	
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	1,46	3,41	3,63	4,40	2,80	3,09	7,58	6,64	10,61	6,63
1998	1,10	3,20	3,22	4,06	2,61	3,25	6,74	5,80	10,05	5,87
1999	0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,66	5,10	9,38	5,29
1999 helmi	0,72	2,60	2,59	3,37	2,34	2,78	5,97	5,00	9,55	5,02
1999 maalis	0,71	2,57	2,56	3,37	2,31	2,79	5,83	4,98	9,50	5,05
1999 huhti	0,68	2,38	2,39	3,26	2,27	2,61	5,66	4,81	9,37	4,91
1999 touko	0,63	2,24	2,24	3,21	2,16	2,48	5,55	4,72	9,31	4,84
1999 kesä	0,60	2,22	2,22	3,30	2,15	2,45	5,49	4,78	9,29	4,96
1999 heinä	0,60	2,24	2,24	3,45	2,14	2,63	5,40	4,96	9,21	5,18
1999 elo	0,60	2,25	2,26	3,67	2,00	2,73	5,42	5,16	9,31	5,47
1999 syys	0,60	2,32	2,32	3,79	1,99	2,80	5,38	5,19	9,29	5,53
1999 loka	0,61	2,52	2,52	4,03	2,00	2,93	5,58	5,55	9,36	5,79
1999 marras	0,63	2,62	2,62	3,96	2,02	3,01	5,75	5,54	9,36	5,77
1999 joul	0,67	2,70	2,70	4,02	2,04	3,05	5,81	5,51	9,38	5,79
2000 tammi	0,69	2,74	2,74	4,19	2,04	3,18	5,92	5,74	9,51	6,03
2000 helmi	0,70	2,79	2,80	4,25	2,06	3,18	6,01	5,85	9,52	6,13

Talletuskorot

(kuukausittain)

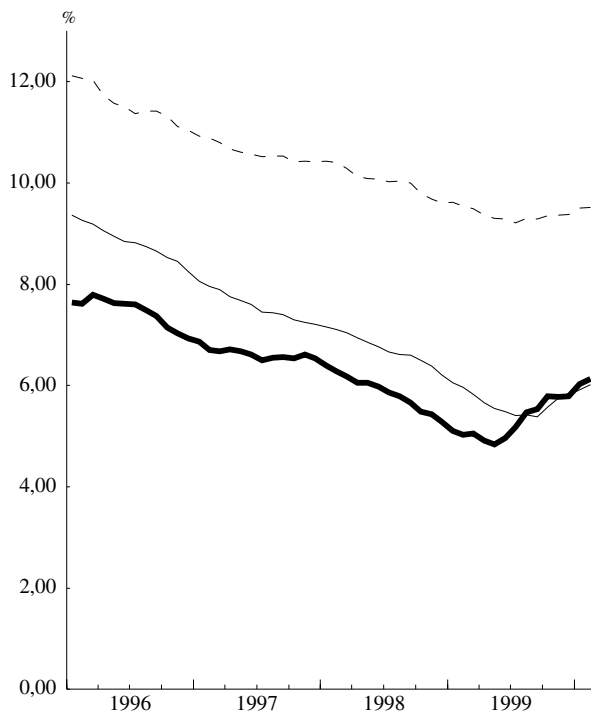
- Yön yli
- - - Määräaikaiset, enintään 1 vuosi
- Määräaikaiset, yli 2 vuotta

Luottokorot

(kuukausittain)

- Yritykset, enintään 1 vuosi
- - - Kulutusluotot
- Asuntoluotot kotitalouksille

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan^{1), 2)}

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset³⁾

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat											
		Euroomääräiset ⁴⁾						Muun valuutan määräiset					
		Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1999	tammi	205,0	195,4	9,7	560,0	198,3	189,9	8,4	539,5	6,7	5,5	1,3	20,5
	helmi	174,9	175,5	-0,6	559,2	170,4	172,7	-2,3	536,8	4,5	2,8	1,6	22,4
	maalis	184,3	180,5	3,8	562,4	179,6	177,1	2,5	539,8	4,7	3,4	1,3	22,6
	huhti	217,0	200,1	16,8	579,0	212,0	196,1	15,9	554,8	5,0	4,1	0,9	24,2
	touko	172,0	172,5	-0,5	579,0	165,5	167,7	-2,2	552,7	6,5	4,8	1,7	26,3
	kesä	175,6	187,1	-11,5	567,3	169,7	182,4	-12,6	540,3	5,9	4,7	1,2	27,0
	heinä	209,7	212,0	-2,3	563,4	203,3	205,8	-2,5	536,1	6,3	6,1	0,2	27,3
	elo	181,7	164,7	17,1	581,6	175,0	159,0	16,0	552,3	6,7	5,6	1,1	29,3
	syys	192,1	188,1	4,0	585,3	185,0	183,3	1,7	553,3	7,0	4,8	2,3	32,0
	loka	198,3	189,9	8,4	596,0	192,3	182,9	9,4	563,3	6,0	7,0	-1,0	32,7
	marras	195,0	176,6	18,4	614,9	187,6	170,0	17,6	580,8	7,4	6,6	0,8	34,1
	joulu	171,3	169,2	2,1	618,0	162,6	163,5	-0,9	580,1	8,7	5,7	3,0	37,9
2000	tammi	249,2	266,1	-16,9	597,5	237,8	255,8	-18,0	560,6	11,3	10,3	1,1	36,9

2. Pitkäaikaiset³⁾

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat											
		Euroomääräiset ⁴⁾						Muun valuutan määräiset					
		Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1999	tammi	153,5	92,4	61,2	5 508,4	140,3	84,9	55,4	5 143,9	13,2	7,4	5,8	364,5
	helmi	128,6	76,3	52,3	5 570,3	116,0	73,8	42,2	5 191,7	12,6	2,6	10,1	378,6
	maalis	126,0	93,1	32,8	5 604,2	118,1	84,3	33,7	5 221,9	7,9	8,8	-0,9	382,2
	huhti	123,7	87,4	36,3	5 628,1	116,2	81,9	34,3	5 241,6	7,4	5,4	2,0	386,5
	touko	140,4	101,8	38,6	5 681,0	122,3	86,1	36,2	5 290,4	18,1	15,7	2,4	390,6
	kesä	127,7	71,6	56,2	5 747,1	116,9	66,4	50,5	5 348,8	10,8	5,2	5,6	398,3
	heinä	126,0	89,8	36,2	5 782,8	117,6	79,8	37,7	5 389,1	8,4	10,0	-1,5	393,6
	elo	80,2	60,3	19,8	5 799,5	69,7	52,9	16,8	5 399,1	10,5	7,4	3,1	400,4
	syys	161,9	102,0	59,9	5 864,3	125,6	69,1	56,5	5 459,6	36,2	32,9	3,4	404,6
	loka	106,5	70,7	35,8	5 909,7	98,0	67,1	30,9	5 497,2	8,5	3,6	4,9	412,5
	marras	106,0	73,9	32,1	5 934,4	98,1	64,8	33,3	5 518,4	7,9	9,1	-1,2	416,1
	joulu	75,7	102,8	-27,1	5 906,7	72,0	94,4	-22,4	5 489,7	3,7	8,4	-4,7	417,0
2000	tammi	105,3	91,4	13,9	5 919,1	100,4	87,1	13,3	5 499,3	4,9	4,3	0,6	419,9

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat											
		Euroomääräiset ⁴⁾						Muun valuutan määräiset					
		Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1999	tammi	358,6	287,7	70,8	6 068,4	338,6	274,8	63,8	5 683,4	19,9	12,9	7,0	385,0
	helmi	303,5	251,8	51,6	6 129,6	286,4	246,5	39,9	5 728,5	17,1	5,4	11,7	401,1
	maalis	310,3	273,7	36,6	6 166,6	297,7	261,5	36,2	5 761,7	12,6	12,2	0,4	404,8
	huhti	340,7	287,5	53,2	6 207,1	328,2	278,0	50,3	5 796,4	12,4	9,5	2,9	410,7
	touko	312,4	274,3	38,1	6 260,0	287,7	253,7	34,0	5 843,1	24,6	20,6	4,1	416,9
	kesä	303,3	258,6	44,7	6 314,5	286,7	248,8	37,9	5 889,2	16,7	9,8	6,8	425,3
	heinä	335,7	301,8	33,9	6 346,2	320,9	285,7	35,2	5 925,2	14,8	16,1	-1,3	421,0
	elo	261,9	225,0	36,9	6 381,1	244,7	212,0	32,7	5 951,3	17,2	13,0	4,2	429,7
	syys	353,9	290,1	63,9	6 449,6	310,6	252,4	58,2	6 012,9	43,3	37,6	5,6	436,7
	loka	304,8	260,6	44,2	6 505,7	290,4	250,0	40,3	6 060,4	14,5	10,6	3,9	445,2
	marras	301,0	250,4	50,5	6 549,3	285,7	234,7	50,9	6 099,1	15,3	15,7	-0,4	450,2
	joulu	247,0	272,0	-25,0	6 524,7	234,6	257,9	-23,2	6 069,8	12,4	14,1	-1,8	454,9
2000	tammi	354,5	357,5	-3,0	6 516,6	338,2	342,9	-4,7	6 059,8	16,3	14,6	1,7	456,8

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Tilastotietoja tarkistetaan, kun uusia tietoja saadaan.

2) Nettoluvut eroavat kantojen muutoksista arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun tai muiden tarkistusten vuoksi.

Taulukko 3.5

jatkoa

Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾				Euromääräiset yhteensä ⁴⁾				
Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuulutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuulutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	
13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	1999 tammi
23,3	11,1	12,2	25,4	571,6	550,8	20,8	565,3	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
19,2	22,7	-3,5	22,8	566,4	568,8	-2,4	563,2	huhti
.	.	.	.	.	.	.	.	touko
27,8	18,4	9,4	31,7	591,2	566,6	24,6	585,0	kesä
.	.	.	.	.	.	.	.	heinä
21,7	19,9	1,8	34,6	564,2	536,3	28,0	614,7	elo
.	.	.	.	.	.	.	.	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi

Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾				Euromääräiset yhteensä ⁴⁾				
Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuulutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuulutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	
13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	1999 tammi
53,4	16,8	36,5	462,6	427,7	259,9	167,9	5 684,5	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
56,1	11,4	44,7	506,9	411,5	245,8	165,7	5 855,7	huhti
.	.	.	.	.	.	.	.	touko
62,5	8,3	54,2	561,5	375,4	210,2	165,2	6 021,2	kesä
.	.	.	.	.	.	.	.	heinä
51,7	19,0	32,7	594,7	319,8	245,2	74,5	6 084,4	elo
.	.	.	.	.	.	.	.	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi

Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾				Euromääräiset yhteensä ⁴⁾				
Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuulutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuulutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	
13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	1999 tammi
76,7	27,9	48,7	488,0	999,4	810,7	188,7	6 249,8	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
75,2	34,0	41,2	529,7	977,9	814,5	163,4	6 418,9	huhti
.	.	.	.	.	.	.	.	touko
90,3	26,7	63,6	593,2	966,6	776,8	189,7	6 606,1	kesä
.	.	.	.	.	.	.	.	heinä
73,4	38,9	34,4	629,3	884,0	781,5	102,5	6 699,1	elo
.	.	.	.	.	.	.	.	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi

3) Lyhyaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pidempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritelty.

4) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan^{1), 2), 3)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset⁴⁾

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	tammi	539,5	170,5	8,7	51,6	305,3	3,4	.	.	.	.
	helmi	536,8	173,9	8,7	54,6	295,9	3,7	.	.	.	.
	maalis	539,8	173,1	8,7	58,1	296,7	3,2	25,4	12,5	7,7	4,2
	huhti	554,8	181,4	8,6	61,1	300,7	3,1	.	.	.	.
	touko	552,7	179,8	8,3	59,9	301,7	3,0	.	.	.	.
	kesä	540,3	173,9	8,2	58,7	296,5	3,0	22,8	8,3	8,7	5,0
	heinä	536,1	178,8	6,7	61,0	286,5	3,2	.	.	.	.
	elo	552,3	191,3	6,9	62,4	288,7	2,9	.	.	.	.
	syys	553,3	200,6	6,6	64,8	278,6	2,6	31,7	11,2	12,0	7,3
	loka	563,3	213,9	6,5	66,2	273,6	3,1	.	.	.	.
	marras	580,8	237,3	6,2	67,6	266,0	3,6	.	.	.	.
	joulu	580,1	248,6	5,6	66,6	254,4	4,9	34,6	14,4	12,1	6,3
2000	tammi	560,6	227,7	6,1	66,3	257,1	3,5	.	.	.	.

2. Pitkäaikaiset⁴⁾

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	tammi	5 143,9	1 878,9	125,9	188,4	2 847,1	103,6	.	.	.	.
	helmi	5 191,7	1 890,6	128,6	193,4	2 874,3	104,8	.	.	.	.
	maalis	5 221,9	1 896,0	129,5	199,9	2 890,3	106,2	462,6	123,7	55,4	65,8
	huhti	5 241,6	1 911,4	133,1	204,2	2 884,2	108,8	.	.	.	.
	touko	5 290,4	1 934,9	138,5	203,5	2 904,3	109,2	.	.	.	.
	kesä	5 348,8	1 957,1	157,8	206,1	2 918,6	109,2	506,9	134,6	66,2	82,3
	heinä	5 389,1	1 960,6	163,9	209,4	2 945,5	109,7	.	.	.	.
	elo	5 399,1	1 959,9	165,3	206,7	2 957,6	109,6	.	.	.	.
	syys	5 459,6	1 992,6	173,0	205,1	2 978,4	110,5	561,5	153,0	75,1	102,6
	loka	5 497,2	2 011,1	175,7	207,9	2 993,3	109,3	.	.	.	.
	marras	5 518,4	2 020,2	182,6	207,3	2 998,0	110,3	.	.	.	.
	joulu	5 489,7	2 002,3	184,9	206,2	2 986,0	110,3	594,7	160,4	81,2	117,7
2000	tammi	5 499,3	2 005,0	184,9	200,4	2 998,6	110,4	.	.	.	.

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	tammi	5 683,4	2 049,4	134,6	240,0	3 152,4	107,0	.	.	.	.
	helmi	5 728,5	2 064,5	137,3	248,0	3 170,2	108,5	.	.	.	.
	maalis	5 761,7	2 069,1	138,2	258,0	3 187,0	109,5	488,0	136,2	63,2	70,0
	huhti	5 796,4	2 092,8	141,6	265,3	3 184,9	111,8	.	.	.	.
	touko	5 843,1	2 114,7	146,8	263,4	3 206,1	112,1	.	.	.	.
	kesä	5 889,2	2 131,0	166,0	264,8	3 215,1	112,2	529,7	143,0	74,9	87,3
	heinä	5 925,2	2 139,4	170,7	270,4	3 232,0	112,8	.	.	.	.
	elo	5 951,3	2 151,2	172,1	269,1	3 246,4	112,5	.	.	.	.
	syys	6 012,9	2 193,2	179,6	269,9	3 257,0	113,2	593,2	164,2	87,1	109,9
	loka	6 060,4	2 224,9	182,2	274,1	3 266,9	112,4	.	.	.	.
	marras	6 099,1	2 257,5	188,8	274,9	3 264,0	113,9	.	.	.	.
	joulu	6 069,8	2 251,0	190,5	272,8	3 240,4	115,1	629,3	174,8	93,3	124,0
2000	tammi	6 059,8	2 232,7	191,0	266,7	3 255,7	113,8	.	.	.	.

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Tilastotietoja tarkistetaan, kun uusia tietoja saadaan.

2) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

3) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläke-rahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtionhallinto (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

				Yhteensä						
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 tammi
0,4	0,4	0,2	565,3	185,5	16,4	62,3	297,1	3,6	0,2	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
0,3	0,3	0,1	563,2	182,2	16,9	63,7	296,9	3,3	0,1	huhti
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	touko
0,3	0,6	0,3	585,0	211,8	18,6	72,1	279,0	3,3	0,3	kesä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
0,3	0,6	0,8	614,7	263,0	17,7	72,9	254,7	5,5	0,8	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi
				Yhteensä						
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 tammi
69,7	25,8	122,2	5 684,5	2 019,7	184,9	265,7	2 960,0	132,0	122,2	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
73,9	27,3	122,6	5 855,7	2 091,8	224,0	288,4	2 992,4	136,5	122,6	huhti
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	touko
78,6	29,1	123,1	6 021,2	2 145,6	248,1	307,8	3 057,0	139,6	123,1	kesä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
82,6	29,1	123,7	6 084,4	2 162,7	266,1	323,9	3 068,6	139,3	123,7	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi
				Yhteensä						
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 tammi
70,1	26,1	122,5	6 249,8	2 205,2	201,3	328,0	3 257,1	135,6	122,5	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
74,2	27,6	122,8	6 418,9	2 274,0	240,9	352,1	3 289,3	139,8	122,8	huhti
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	touko
78,9	29,7	123,4	6 606,1	2 357,4	266,7	379,8	3 336,0	142,9	123,4	kesä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
82,9	29,7	124,6	6 699,1	2 425,8	283,8	396,7	3 323,4	144,8	124,6	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi

4) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritely.

5) Termillä "pankit (ml. keskuspankit)" tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoja, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä).

6) Sisältää Euroopan investointipankin. EKP sisältyy eurojärjestelmään.

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan^{1), 2), 3)}

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseen laskut

1. Lyhytaikaiset⁴⁾

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	tammi	198,3	105,4	1,7	35,2	54,7	1,3	.	.	.	.
	helmi	170,4	96,5	1,2	31,6	39,8	1,3	.	.	.	.
	maalis	179,6	92,2	1,4	38,7	46,2	1,1	23,3	12,2	6,6	3,7
	huhti	212,0	112,4	1,5	40,8	56,0	1,3	.	.	.	.
	touko	165,5	87,6	1,5	34,1	40,4	1,8	.	.	.	.
	kesä	169,7	95,6	1,9	34,8	36,4	0,9	19,2	6,8	7,2	4,5
	heinä	203,3	110,9	1,7	42,5	46,9	1,4	.	.	.	.
	elo	175,0	92,3	1,9	35,9	43,8	1,1	.	.	.	.
	syys	185,0	105,1	1,2	37,9	40,0	0,9	27,8	9,5	10,5	6,7
	loka	192,3	107,3	1,5	41,3	40,7	1,5	.	.	.	.
	marras	187,6	117,7	1,2	33,7	33,0	2,0	.	.	.	.
	joulu	162,6	117,9	0,9	23,0	18,5	2,3	21,7	9,6	6,8	4,2
2000	tammi	237,8	153,3	2,0	40,0	41,2	1,3	.	.	.	.

2. Pitkäaikaiset⁴⁾

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	tammi	140,3	56,9	5,3	5,4	72,3	0,6	.	.	.	.
	helmi	116,0	46,8	3,6	8,5	56,8	2,3	.	.	.	.
	maalis	118,1	48,9	3,0	8,3	53,9	2,1	53,4	16,3	9,9	14,3
	huhti	116,2	52,1	4,6	7,8	49,7	3,7	.	.	.	.
	touko	122,3	45,2	6,8	5,4	62,7	1,1	.	.	.	.
	kesä	116,9	50,0	20,6	3,9	41,4	0,9	56,1	15,5	11,9	17,7
	heinä	117,6	36,2	7,6	6,7	66,6	1,0	.	.	.	.
	elo	69,7	29,2	2,0	5,8	31,7	0,2	.	.	.	.
	syys	125,6	60,9	9,1	2,6	51,6	1,4	62,5	21,0	11,2	21,2
	loka	98,0	46,0	3,7	3,5	44,0	1,0	.	.	.	.
	marras	98,1	45,2	7,0	4,5	39,9	1,8	.	.	.	.
	joulu	72,0	44,0	4,9	2,2	18,9	1,5	51,7	14,3	7,9	17,2
2000	tammi	100,4	40,2	0,7	0,5	58,1	0,7	.	.	.	.

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat					Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
		Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	tammi	338,6	162,4	6,9	40,6	127,0	1,8	.	.	.	.
	helmi	286,4	143,3	4,8	40,1	96,6	3,6	.	.	.	.
	maalis	297,7	141,1	4,4	47,0	100,1	3,1	76,7	28,6	16,5	18,0
	huhti	328,2	164,5	6,0	48,6	105,7	5,0	.	.	.	.
	touko	287,7	132,9	8,2	39,5	103,1	2,9	.	.	.	.
	kesä	286,7	145,7	22,5	38,7	77,7	1,9	75,2	22,3	19,1	22,3
	heinä	320,9	147,1	9,3	49,2	113,5	2,4	.	.	.	.
	elo	244,7	121,5	3,9	41,6	75,5	1,4	.	.	.	.
	syys	310,6	166,0	10,3	40,5	91,6	2,2	90,3	30,6	21,8	27,9
	loka	290,4	153,4	5,2	44,8	84,7	2,5	.	.	.	.
	marras	285,7	162,9	8,2	38,2	73,0	3,8	.	.	.	.
	joulu	234,6	162,0	5,9	25,2	37,4	3,8	73,4	23,9	14,7	21,4
2000	tammi	338,2	193,5	2,7	40,6	99,3	2,1	.	.	.	.

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

- 1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Tilastotietoja tarkistetaan, kun uusia tietoja saadaan.
- 2) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.
- 3) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläke-rahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtionhallinto (S131); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

				Yhteensä						
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 tammi
0,3	0,3	0,2	571,6	306,4	10,8	109,2	141,0	4,0	0,2	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
0,3	0,2	0,1	566,4	302,5	12,1	114,3	133,1	4,3	0,1	huhti
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	touko
0,3	0,5	0,2	591,2	317,8	15,3	123,0	131,0	3,8	0,2	kesä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
0,2	0,2	0,7	564,2	352,6	10,5	102,2	92,4	5,8	0,7	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi

				Yhteensä						
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 tammi
5,3	1,6	5,9	427,7	169,0	21,7	36,4	188,3	6,4	5,9	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
5,9	2,1	3,1	411,5	162,8	43,7	34,8	159,6	7,8	3,1	huhti
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	touko
4,1	2,1	2,9	375,4	147,4	30,0	36,2	154,0	4,7	2,9	kesä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
6,5	1,0	4,8	319,8	149,5	23,5	27,4	109,3	5,3	4,8	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi

				Yhteensä						
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 tammi
5,6	1,9	6,1	999,4	475,4	32,6	145,6	329,3	10,4	6,1	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
6,2	2,2	3,2	977,9	465,3	55,9	149,1	292,7	12,1	3,2	huhti
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	touko
4,4	2,5	3,2	966,6	465,2	45,3	159,1	285,0	8,5	3,2	kesä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
6,7	1,1	5,6	884,0	502,1	33,9	129,6	201,7	11,2	5,6	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi

4) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritely.

5) Termillä "pankit (ml. keskuspankit)" tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä).

6) Sisältää Euroopan investointipankin. EKP sisältyy eurojärjestelmään.

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

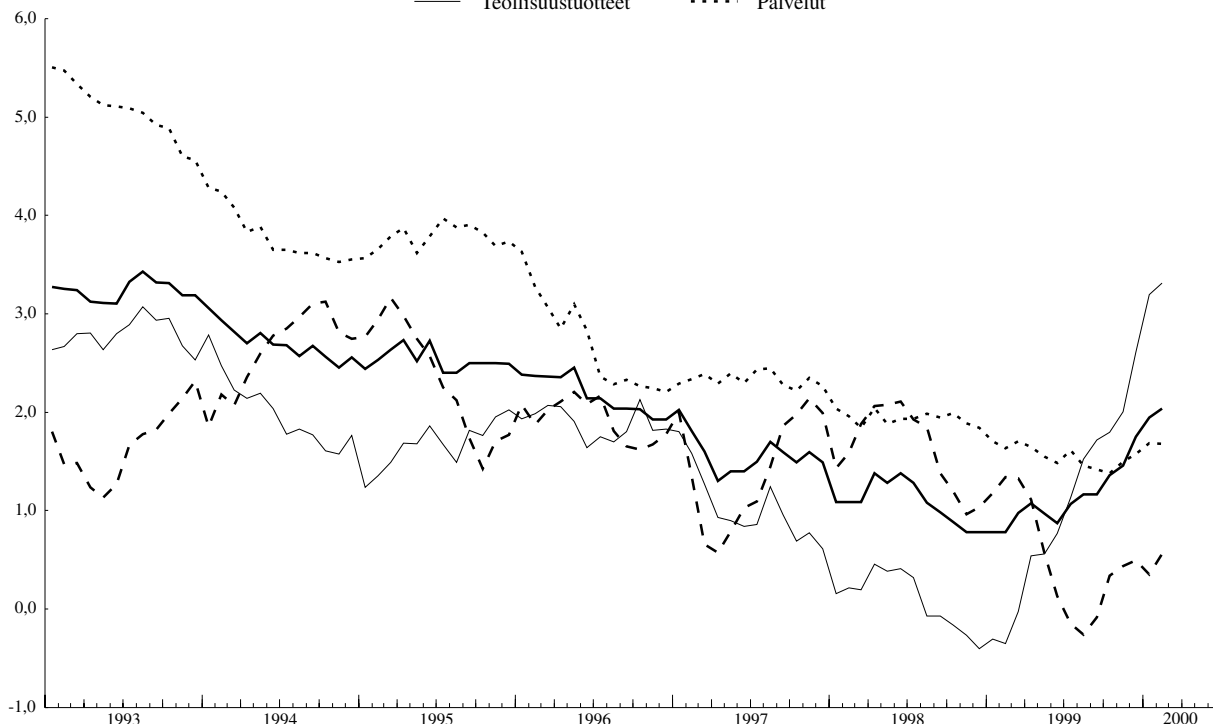
Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Kokonais- indeksi 1996 = 100	Kokonais- indeksi	Tavarat							Palvelut
			Elin- tarvikkeet ²⁾			Teollisuus- tuotteet				
				Jalostetut elin- tarvikkeet ²⁾	Jalostamat- tomat elin- tarvikkeet		Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia		
Paino kokonais- indeksissä (%) ³⁾	100,0	100,0	62,5	20,9	12,6	8,2	41,6	32,7	9,0	37,5
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1995	97,9	2,5	2,0	2,3	2,5	2,1	1,7	1,6	1,9	3,8
1996	100,0	2,2	1,9	1,9	2,0	1,9	1,7	2,4	2,4	2,7
1997	101,6	1,6	1,2	1,4	1,4	1,4	1,0	0,5	2,8	2,3
1998	102,7	1,1	0,6	1,6	1,4	1,9	0,1	0,9	-2,6	1,9
1999	103,8	1,1	0,8	0,5	0,9	0,0	1,0	0,7	2,2	1,6
1998 IV	102,8	0,8	0,2	1,1	1,2	0,8	-0,3	1,0	-4,5	1,9
1999 I	103,1	0,8	0,3	1,3	1,2	1,4	-0,2	0,8	-3,9	1,7
1999 II	103,8	1,0	0,6	0,6	0,8	0,3	0,6	0,7	0,5	1,6
1999 III	104,1	1,1	0,9	-0,2	0,6	-1,4	1,5	0,6	4,6	1,5
1999 IV	104,4	1,5	1,5	0,4	0,9	-0,3	2,1	0,6	7,8	1,5
1999 helmi	103,1	0,8	0,2	1,3	1,3	1,5	-0,3	0,8	-4,4	1,6
1999 maalisk	103,4	1,0	0,4	1,3	1,1	1,7	0,0	0,8	-2,9	1,7
1999 huhti	103,7	1,1	0,7	1,1	1,1	1,1	0,5	0,7	0,1	1,6
1999 touko	103,8	1,0	0,6	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6	0,3	1,5
1999 kesä	103,8	0,9	0,5	0,1	0,7	-0,7	0,8	0,6	1,2	1,5
1999 heinä	104,0	1,1	0,7	-0,1	0,7	-1,4	1,1	0,6	2,9	1,6
1999 elo	104,1	1,2	0,9	-0,3	0,6	-1,6	1,5	0,6	4,7	1,5
1999 syys	104,1	1,2	1,1	-0,1	0,6	-1,1	1,7	0,5	6,2	1,4
1999 loka	104,2	1,4	1,3	0,3	0,8	-0,4	1,8	0,5	6,3	1,4
1999 marras	104,3	1,5	1,5	0,4	0,9	-0,3	2,0	0,6	7,1	1,5
1999 jouluk	104,7	1,7	1,9	0,5	1,0	-0,2	2,6	0,6	10,0	1,6
2000 tammi	104,8	1,9	2,2	0,4	1,0	-0,5	3,2	0,8	12,0	1,7
2000 helmi	105,2	2,0	2,4	0,6	1,0	-0,1	3,3	0,5	13,5	1,7

— YKHI yhteensä   - - - Elintarvikkeet²⁾
 — Teollisuustuotteet   ······ Palvelut

Lähde: Eurostat. Kansallisiin kuluttajahintaindeksihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia vuodesta 1995 käytettävissä olleen YKHI-indeksin kanssa.

1) Kattavuutta on laajennettu tammikuusta 2000 alkaen. Muutos vaikuttaa vuotuisen prosenttimuutokseen vuonna 2000. Muutosta on selitetty lyhyesti tilastoliitteen Yleistä-osassa. Kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

2) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

3) Viittaa ajanjaksoon 2000.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat									Raaka-aineiden maailmanmarkkina-hinnat ²⁾		Öljyn hinta ³⁾ (euroa/ barreli)
	Teollisuus yhteensä pl. rakennusteollisuus		Tehdasteollisuus						Rakentaminen ¹⁾	Kokonaisindeksi	Kokonaisindeksi pl. energia	
	1995 = 100		Väli-tuotteet	Pääoma-hyödykkeet	Kulutus-tavarat	Kulutus-tavarat						
						Kesto-kulutus-tavarat	Ei-kesto-kulutus-tavarat					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1995	100,0	3,6	3,9	5,0	1,8	-	-	3,0	-	0,2	2,1	13,0
1996	100,4	0,4	1,0	-1,2	1,2	1,9	1,7	2,1	1,3	6,5	-6,9	15,9
1997	101,4	1,1	0,6	1,2	0,3	0,9	0,1	1,2	1,3	10,0	12,9	17,1
1998	100,6	-0,8	-0,6	-2,2	0,5	0,5	0,1	0,7	0,2	-21,2	-12,5	12,0
1999	100,5	0,0	0,1	-0,6	0,1	0,2	0,2	0,2	1,0	17,8	-3,1	17,1
1999 I	98,8	-2,6	-2,1	-4,8	0,3	0,1	0,2	0,0	0,8	-17,6	-16,0	10,3
II	99,7	-1,3	-1,1	-2,7	0,0	-0,1	0,1	-0,1	0,8	5,9	-8,2	15,0
III	101,1	0,7	0,8	0,6	-0,1	0,2	0,2	0,2	1,2	31,0	1,1	19,7
IV	102,6	3,2	2,8	4,7	0,1	0,5	0,4	0,6	1,3	61,5	14,0	23,0
2000 I	.	.	.	.	.	.	.	.	.	78,3	19,9	27,1
1999 maalis	99,0	-2,3	-1,8	-4,3	0,2	0,1	0,2	0,0	-	-8,4	-14,6	11,8
huhti	99,6	-1,6	-1,2	-3,3	0,2	0,0	0,2	-0,1	-	0,3	-12,5	14,4
touko	99,7	-1,3	-1,0	-2,8	-0,1	-0,1	0,1	-0,2	-	5,1	-7,8	14,9
kesä	99,9	-1,0	-1,0	-2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	12,8	-4,2	15,6
heinä	100,6	0,0	0,1	-0,5	-0,1	0,1	0,1	0,1	-	22,7	-2,3	18,1
elo	101,0	0,7	0,9	0,7	-0,1	0,1	0,1	0,2	-	29,2	-0,5	19,2
syys	101,6	1,4	1,5	1,8	-0,1	0,4	0,4	0,4	-	41,4	6,6	21,8
loka	102,0	2,2	2,0	3,2	0,0	0,5	0,4	0,6	-	44,3	10,7	20,8
marras	102,6	3,1	2,8	4,7	0,1	0,6	0,4	0,6	-	60,4	11,9	23,5
joulu	103,2	4,1	3,5	6,4	0,1	0,6	0,5	0,6	-	81,3	19,3	24,8
2000 tammi	103,8	5,1	4,4	8,1	0,3	0,6	0,6	0,6	-	76,2	19,4	24,9
helmi	104,3	5,7	4,9	9,2	0,4	0,7	0,7	0,7	-	87,6	20,0	27,6
maalis	.	.	.	.	.	.	.	.	-	72,0	20,2	28,4

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit ja työvoimakustannukset

	Bruttokansantuotteen deflaattorit ⁴⁾ (kp.)							Vienti ⁵⁾	Tuonti ⁵⁾
	BKT		Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus			
	1995 = 100								
	13	14	15	16	17	18	19		
1995	100,0	2,6	2,5	2,7	2,9	1,5	2,8	2,5	
1996	102,0	2,1	2,0	2,5	2,2	0,9	0,9	0,8	
1997	103,6	1,5	1,7	1,8	1,6	1,0	2,0	2,6	
1998	105,2	1,6	1,2	1,3	1,4	0,7	0,0	-1,4	
1999	106,4	1,1	1,3	1,4	2,3	0,7	-0,4	0,1	
1997 IV	104,3	1,6	1,6	1,8	1,8	1,1	2,5	2,6	
1998 I	104,7	1,7	1,5	1,5	1,3	0,9	1,5	0,9	
II	105,1	1,6	1,3	1,5	1,3	1,0	0,9	-0,2	
III	105,5	1,6	1,0	1,2	1,7	0,7	-0,4	-2,3	
IV	105,8	1,4	0,8	1,0	1,4	0,4	-1,8	-3,7	
1999 I	106,1	1,4	0,9	1,1	1,9	0,2	-2,0	-3,7	
II	106,3	1,2	1,1	1,4	2,3	0,4	-1,4	-1,4	
III	106,6	1,0	1,5	1,5	2,4	0,9	-0,1	1,3	
IV	106,8	1,0	1,8	1,7	2,5	1,4	1,8	4,5	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 10 ja 11 (HWWA, Institut für Wirtschaftsforschung, Hampuri), sarakkeessa 12 (International Petroleum Exchange) ja sarakkeissa 13–20 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

4) Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een; vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin deflaattoreihin.

5) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat tavaroihin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihteluista puhdistettu)

	BKT	Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8
1995	5 307,9	5 209,4	2 995,9	1 093,6	1 094,1	25,8	1 568,0	1 469,6
1996	5 530,9	5 405,0	3 140,3	1 143,3	1 122,3	-0,9	1 656,8	1 530,8
1997	5 646,4	5 496,6	3 192,1	1 149,7	1 137,8	17,0	1 825,8	1 676,0
1998	5 869,1	5 724,8	3 317,2	1 175,5	1 192,8	39,4	1 938,7	1 794,4
1999	6 107,7	6 000,8	3 469,1	1 223,1	1 266,1	42,4	2 020,2	1 913,3
1998 III	1 474,1	1 434,7	833,8	294,3	300,2	6,4	488,1	448,7
IV	1 490,0	1 459,0	844,7	297,9	304,1	12,4	479,5	448,5
1999 I	1 505,6	1 476,4	854,4	302,8	309,6	9,5	481,1	451,8
II	1 515,5	1 488,6	862,2	304,6	313,3	8,5	495,8	469,0
III	1 535,0	1 507,3	871,6	306,9	319,9	8,9	515,9	488,2
IV	1 551,6	1 528,5	880,9	308,8	323,4	15,4	527,4	504,3

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihteluista puhdistettu)

	BKT	Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	9	10	11	12	13	14	15	16
1995	5 307,9	5 209,4	2 995,9	1 093,6	1 094,1	25,8	1 568,0	1 469,6
1996	5 380,9	5 261,3	3 040,5	1 113,0	1 106,3	1,6	1 636,1	1 516,4
1997	5 503,8	5 351,5	3 085,1	1 121,0	1 130,2	15,1	1 800,9	1 648,5
1998	5 656,8	5 532,4	3 178,3	1 133,8	1 180,4	40,0	1 922,6	1 798,2
1999	5 785,3	5 688,1	3 259,2	1 146,9	1 235,8	46,2	2 000,7	1 903,5
1998 III	1 417,8	1 384,7	797,5	283,4	297,0	6,8	484,2	451,1
IV	1 421,6	1 398,4	802,4	284,0	299,1	12,9	478,5	455,3
1999 I	1 430,2	1 409,8	808,6	286,6	304,2	10,4	481,1	460,7
II	1 438,1	1 416,0	811,0	286,2	306,8	12,1	493,3	471,2
III	1 452,3	1 424,8	817,0	286,8	311,5	9,5	509,2	481,7
IV	1 464,7	1 437,5	822,5	287,3	313,4	14,3	517,0	489,8

(prosenttia edellisvuotisesta)

1995	2,2	2,0	1,8	0,6	2,5	—	7,8	7,4
1996	1,4	1,0	1,5	1,8	1,1	—	4,3	3,2
1997	2,3	1,7	1,5	0,7	2,2	—	10,1	8,7
1998	2,8	3,4	3,0	1,1	4,4	—	6,8	9,1
1999	2,3	2,8	2,5	1,2	4,7	—	4,1	5,9
1998 III	2,6	3,4	3,4	0,9	4,6	—	5,0	7,9
IV	2,0	3,2	3,1	1,1	3,8	—	2,1	5,8
1999 I	1,8	2,8	2,8	1,3	3,8	—	0,7	3,8
II	1,9	2,8	2,4	0,9	5,3	—	2,3	5,2
III	2,4	2,9	2,4	1,2	4,9	—	5,2	6,8
IV	3,0	2,8	2,5	1,2	4,8	—	8,1	7,6

Lähde: Eurostat.

1) Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een. Yleistä-osan alussa selostetaan lyhyesti käyvin hinnoin ilmaistuja tietoja, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaali-talouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä (ml. rakentaminen)		Yhteensä (pl. rakentaminen)		Tehdasteollisuus						Rakenta- minen
	1995 = 100 (kp.)		1995 = 100 (kp.)		Väli- tuotteet	Pääoma- hyödykkeet	Kulutus- tavarat	Kestokulutus- tavarat	Ei- kestokulutus- tavarat		
	1	2	3	4						5	
1995	100,1	2,8	100,1	3,4	3,5	2,6	7,3	0,8	-1,2	1,8	-0,4
1996	100,0	-0,1	100,4	0,3	0,0	-0,2	1,5	-0,2	0,0	-0,4	-2,1
1997	103,9	3,8	104,8	4,4	5,0	5,4	4,8	2,8	3,0	2,7	-0,1
1998	107,7	3,6	109,2	4,2	4,6	3,8	7,1	3,3	6,2	1,8	0,2
1999	109,7	1,9	111,2	1,8	1,8	2,1	1,8	2,2	3,3	1,7	2,6
1998 IV	107,5	1,2	109,0	1,6	1,4	0,5	4,5	1,7	4,6	0,3	-1,3
1999 I	107,9	0,4	109,5	0,5	0,2	0,0	1,3	1,4	2,6	0,9	0,1
II	108,6	0,9	110,2	0,6	0,4	0,5	0,6	1,0	2,3	0,2	3,0
III	110,5	2,4	111,8	2,4	2,3	3,0	1,7	2,5	3,8	2,4	3,0
IV	111,7	4,0	113,3	3,9	4,4	4,8	3,5	3,6	4,7	3,1	4,1
1999 helmi	107,9	-0,7	108,9	-0,2	-0,9	-0,7	0,8	0,3	1,9	-0,4	-3,7
maalis	108,0	0,5	110,0	0,5	0,2	0,4	0,0	1,7	1,6	1,9	1,3
huhti	108,0	0,2	109,4	-0,1	-0,2	-0,3	1,0	-0,2	0,5	-0,3	2,9
touko	108,5	0,5	110,2	0,2	0,0	0,1	-0,3	1,2	2,8	-0,1	2,5
kesä	109,2	1,9	111,0	1,7	1,5	1,7	1,2	2,0	3,5	1,0	3,6
heinä	110,1	1,5	111,3	1,3	1,1	2,0	-0,1	1,4	1,0	1,9	3,2
elo	110,7	3,5	111,8	3,6	3,5	3,7	3,2	4,7	10,3	3,7	3,0
syys	110,8	2,5	112,2	2,5	2,5	3,3	2,4	2,0	2,9	1,8	2,9
loka	111,1	2,8	112,7	2,7	3,0	3,3	2,4	2,6	2,4	2,7	2,2
marras	111,8	4,1	113,6	4,0	4,6	4,8	3,6	4,2	4,8	3,7	3,1
joulu	112,2	5,2	113,5	5,0	5,7	6,7	4,6	4,2	7,6	3,0	7,5
2000 tammi	.	.	113,4	3,6	3,6	4,2	6,0	1,4	7,4	-0,9	.
helmi	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)								Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin		Kiintein hinnoin						Tuhansia ²⁾ (kp.)	
	Yhteensä		Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet				
	1995 = 100		1995 = 100			Tekstiilit, vaatteet, jalkineet	Kotitalous- esineet	20		
12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1995	100,0	.	100,0	.	.	.	.	.	777	0,8
1996	102,1	2,1	100,5	0,5	0,6	.	-0,9	-0,1	826	6,2
1997	104,4	2,3	101,7	1,2	1,2	0,9	0,6	1,1	861	4,2
1998	108,1	3,5	104,4	2,6	1,9	2,7	1,8	3,9	923	7,2
1999	111,6	3,3	107,0	2,5	3,0	1,8	1,1	2,7	973	5,4
1998 IV	109,1	3,2	105,3	2,7	2,6	2,5	0,6	3,1	951	6,3
1999 I	110,2	3,3	106,0	2,6	2,7	2,3	1,8	1,4	970	6,3
II	110,9	2,9	106,5	2,4	3,0	1,9	1,7	2,6	979	8,3
III	111,9	2,8	107,2	2,1	3,0	1,2	-1,2	3,6	990	6,4
IV	113,5	4,0	108,3	2,9	3,3	1,9	2,3	3,2	952	0,0
1999 helmi	109,9	2,9	105,8	2,3	2,7	1,7	-0,7	0,5	950	4,3
maalis	111,0	4,1	106,5	3,0	3,1	3,3	4,3	0,9	986	7,2
huhti	110,4	2,9	106,1	2,3	2,4	2,3	2,4	3,5	991	11,2
touko	110,6	2,2	106,4	1,8	2,2	1,2	-0,1	1,2	968	5,7
kesä	111,7	3,8	107,1	3,1	4,5	2,3	2,8	3,1	978	7,9
heinä	111,7	2,7	107,1	2,1	2,7	1,4	0,0	3,5	1 044	10,4
elo	112,1	3,1	107,4	2,3	3,0	1,7	0,2	4,3	962	5,1
syys	111,9	2,8	107,2	2,0	3,3	0,4	-3,9	3,1	965	2,1
loka	113,3	4,6	108,4	3,6	4,3	2,1	3,5	3,3	970	2,8
marras	113,6	3,6	108,3	2,3	2,8	1,6	1,4	3,1	958	-1,1
joulu	113,5	3,9	108,3	2,7	2,7	1,9	1,9	3,2	929	-2,4
2000 tammi	113,6	3,5	108,6	2,6	3,0	1,1	-0,8	2,3	977	0,6
helmi	.	.	.	.	.	.	.	.	1 001	5,5

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 20–21 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

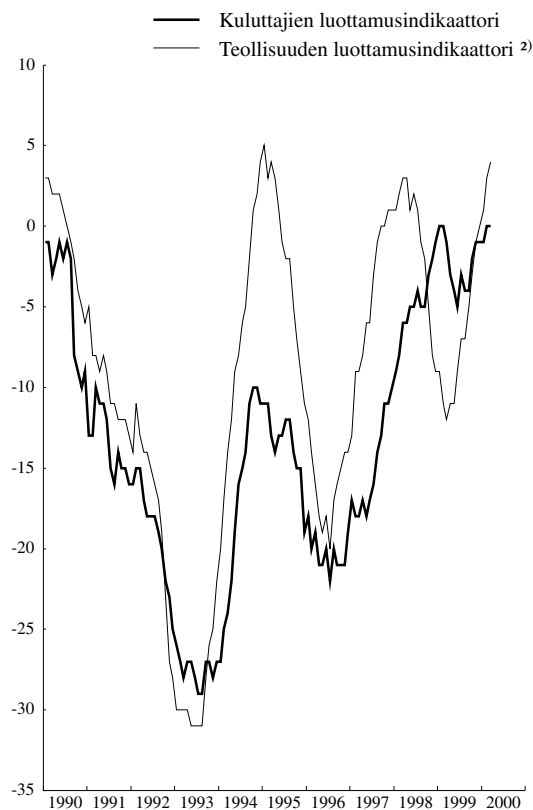
Suhdannekselyt

(saldoprosenttia, kausivaihteluista puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Tehdasteollisuus				Rakentamisen luottamusindikaattori	Vähittäiskaupan luottamusindikaattori	Kuluttajien luottamusindikaattori
	Luottamusindikaattori	Tuotanto-odotukset	Tilaukanta	Kapasiteetin käyttöaste ¹⁾ (%)			
	1	2	3	4	5	6	7
1995	-2	10	-8	82,6	-27	-12	-14
1996	-16	-1	-30	80,6	-36	-11	-20
1997	-4	11	-15	81,0	-33	-9	-15
1998	-1	11	-5	83,0	-19	-3	-5
1999	-7	7	-17	81,8	-7	-5	-2
1999 I	-11	1	-20	82,0	-9	-3	0
1999 II	-10	3	-21	81,8	-7	-4	-4
1999 III	-6	8	-17	81,6	-7	-7	-4
1999 IV	-1	14	-9	81,9	-3	-7	-1
2000 I	3	15	-2	82,9	0	0	0
1999 maalis	-12	0	-23	-	-9	-6	-1
1999 huhti	-11	2	-20	-	-7	-1	-3
1999 touko	-11	3	-22	-	-8	-3	-4
1999 kesä	-9	5	-22	-	-6	-9	-5
1999 heinä	-7	7	-18	-	-5	-6	-3
1999 elokuu	-7	7	-17	-	-9	-7	-4
1999 syys	-5	10	-15	-	-8	-7	-4
1999 loka	-3	13	-11	-	-6	-9	-2
1999 marras	-1	15	-9	-	0	-9	-1
1999 joulukuu	0	13	-6	-	-4	-2	-1
2000 tammi	1	13	-4	-	2	-2	-1
2000 helmikuu	3	16	-2	-	-2	-3	0
2000 maaliskuu	4	15	0	-	0	5	0

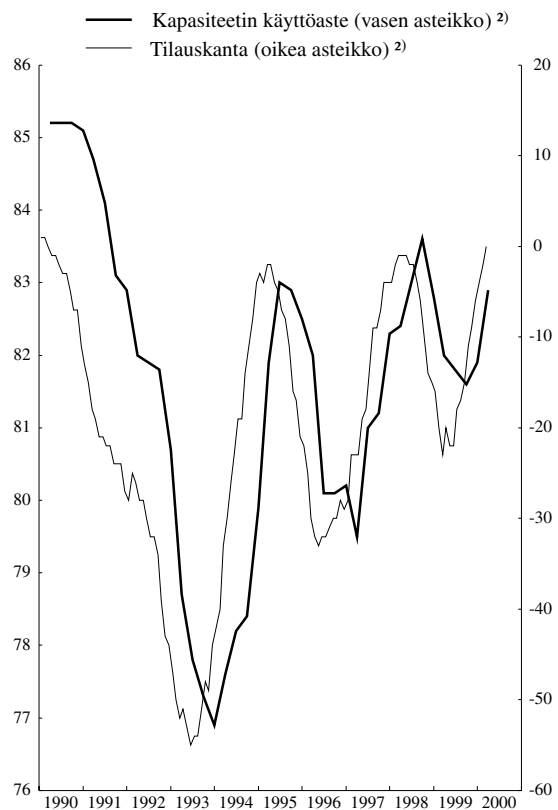
Kuluttajien ja teollisuuden luottamusindikaattorit

(saldoprosenttia, kuukausittain, kausivaihteluista puhdistettu)

Kapasiteetin käyttöaste ja tilaukanta

(kapasiteetin käyttöaste, prosenttia, neljännesvuosittain; tilaukanta, saldoprosenttia, kuukausittain; kausivaihteluista puhdistettu)

Lähde: Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisen kyselyjen keskiarvoja.

2) Tehdasteollisuus.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys¹⁾

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

	Työllisyys						Työttömyys (kp.)				
	Koko kansantalous				Teollisuus- tuotanto (pl. rakenta- minen)	Palvelut	Yhteensä		Aikuis- väestö ²⁾	Nuoriso ³⁾	
	1995 = 100		Palkan- saajat	Yrittäjät			Miljoonaa	% työvoimasta	% työvoimasta	% työvoimasta	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1995	100,0	.	.	.	.	.	14,277	11,3	9,5	23,2	
1996	100,3	0,3	0,3	0,4	-1,2	1,3	14,685	11,5	9,8	23,9	
1997	100,8	0,5	0,7	0,0	-0,4	1,1	14,788	11,5	9,9	23,2	
1998	102,1	1,3	1,4	0,6	0,9	1,7	14,075	10,9	9,4	21,3	
1999	.	.	.	.	.	.	12,991	10,0	8,7	19,0	
1998 IV	102,1	1,4	1,6	0,5	0,9	1,9	13,699	10,6	9,1	20,7	
1999 I	102,4	1,5	1,7	0,6	0,7	2,2	13,369	10,3	8,9	20,0	
II	102,7	1,5	1,7	0,0	0,1	2,1	13,078	10,0	8,8	19,2	
III	103,0	1,3	1,6	-0,4	-0,1	1,9	12,906	9,9	8,7	18,8	
IV	.	.	.	.	.	.	12,610	9,7	8,5	18,1	
1999 helmi	-	-	-	-	-	-	13,390	10,3	8,9	20,0	
maalis	-	-	-	-	-	-	13,249	10,2	8,9	19,7	
huhti	-	-	-	-	-	-	13,142	10,1	8,8	19,4	
touko	-	-	-	-	-	-	13,073	10,0	8,8	19,1	
kesä	-	-	-	-	-	-	13,019	10,0	8,7	19,0	
heinä	-	-	-	-	-	-	12,977	9,9	8,7	19,0	
elo	-	-	-	-	-	-	12,921	9,9	8,7	18,9	
syys	-	-	-	-	-	-	12,821	9,8	8,6	18,6	
loka	-	-	-	-	-	-	12,673	9,7	8,5	18,3	
marras	-	-	-	-	-	-	12,623	9,7	8,5	18,2	
joulu	-	-	-	-	-	-	12,533	9,6	8,5	18,0	
2000 tammi	-	-	-	-	-	-	12,430	9,5	8,4	18,0	
helmi	-	-	-	-	-	-	12,351	9,5	8,3	17,9	

2. Työkustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosentimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja aluerät (kp.)			Työkustannusindeksit ja aluerät ³⁾						Palkat työntekijää kohden tehdasteollisuudessa
	Yksikkötyö- kustannukset	Työkustan- nukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Palkat ja palkkiot	Muut	Teollisuus	Palvelut		
							Yhteensä	Yhteensä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19		
1995	1,5	3,4	1,9	-	-	-	-	-	3,8	
1996	2,0	3,2	1,2	3,4	3,1	4,5	3,6	3,9	3,8	
1997	0,7	2,4	1,8	2,5	2,4	2,8	2,3	2,6	2,6	
1998	0,0	1,5	1,5	1,7	1,8	1,3	1,8	1,2	2,4	
1999	.	.	.	2,1	2,2	1,6	2,1	1,7	.	
1997 IV	0,0	2,0	2,1	2,4	2,3	2,5	2,4	2,1	2,4	
1998 I	-1,5	1,3	2,8	1,7	1,9	1,1	1,5	1,3	2,0	
II	-0,1	1,4	1,4	1,8	1,9	1,3	2,0	1,3	2,6	
III	0,3	1,5	1,1	1,6	1,6	1,6	1,9	1,1	2,4	
IV	0,8	1,4	0,5	1,8	1,8	1,4	2,0	1,2	2,7	
1999 I	1,6	1,7	0,1	1,9	2,0	1,6	2,1	1,3	2,4	
II	1,5	2,0	0,5	1,9	2,1	1,5	1,9	1,8	2,2	
III	0,7	1,7	1,1	2,2	2,3	1,7	2,2	1,8	2,1	
IV	.	.	.	2,2	2,4	1,7	2,2	1,7	.	

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Kattavuuserojen vuoksi neljännesvuositilastot eivät täysin täsmää vuositilastojen kanssa. Työttömyys-tilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.

2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.

3) Työkustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) investoinnit ^{1) 2)}							
	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto rahaliiton ulkopuolisille	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Yritykset (pl. rahoitussektori)	Rahoitusvarojen nettohankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkäaikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuutustekninen vastuuvélka
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1991	22,0	23,0	-1,3	19,1	14,3	16,6	3,9	3,0	2,5	1,7	2,5
1992	20,9	22,2	-1,0	18,4	13,7	13,9	4,4	1,7	0,5	1,5	2,6
1993	20,0	20,2	0,5	16,6	12,3	13,1	5,4	0,5	1,0	0,8	2,9
1994	20,4	19,8	0,3	16,5	12,3	13,6	3,3	2,2	2,4	1,7	2,9
1995	21,5	20,2	0,5	16,9	12,7	13,4	4,5	2,0	1,8	1,4	3,4
1996	21,0	19,9	0,9	16,7	12,3	12,0	4,0	0,1	1,2	1,2	3,6
1997	21,7	19,4	1,5	16,3	12,1	12,8	2,3	-0,8	-0,3	1,4	3,9
1998	22,0	19,4	1,1	16,3	12,1	13,9	2,2	-1,9	-1,1	2,3	3,1

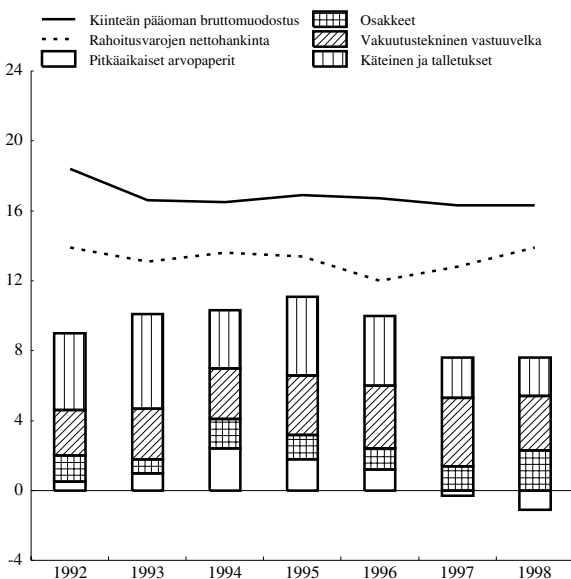

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1) 2)}						Nettorahoitusinvestoinnit ³⁾	Rahoitusinvestoinnit, % bruttoinvestoinneista ⁴⁾	Nettovelkaantuminen, % rahoituksesta ⁵⁾		
	Brutto-säästäminen	Kotitaloudet	Nettovelkaantuminen	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkäaikaiset arvopaperit	Osakkeet				Lainat	Pitkäaikaiset lainat
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1991	21,0	12,1	13,2	0,4	0,4	1,6	9,1	5,0	3,4	46,5	38,6
1992	20,7	12,1	10,3	0,7	0,6	1,4	6,8	4,7	3,6	43,0	33,2
1993	20,4	11,5	7,6	1,3	1,4	1,6	3,6	4,3	5,5	44,1	27,1
1994	20,4	10,6	9,5	1,0	1,1	1,8	3,6	3,5	4,1	45,2	31,8
1995	21,2	10,8	7,1	-1,8	-1,8	1,4	5,4	3,6	6,3	44,2	25,1
1996	20,4	10,7	8,2	0,2	0,0	1,7	5,4	4,4	3,8	41,8	28,7
1997	19,8	9,4	9,4	0,1	0,0	1,5	6,6	4,8	3,4	44,0	32,2
1998	18,9	8,8	12,0	0,5	0,2	2,6	7,6	5,6	1,9	46,0	38,8

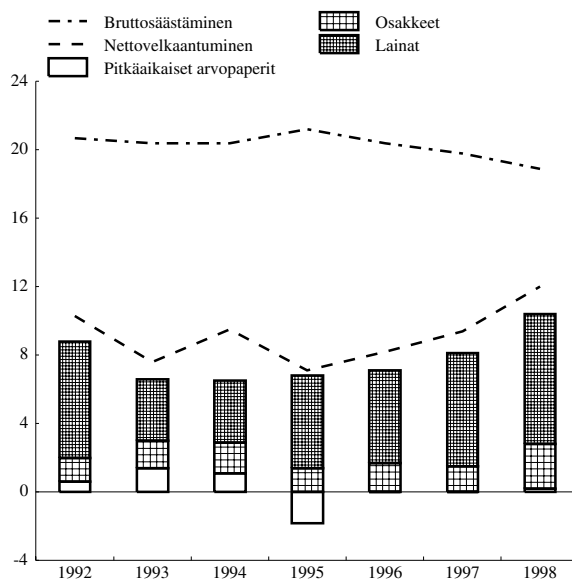
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1) 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6–14.

4) Sarake 6: (sarakkeet 4+6).

5) Sarake 14:(sarakkeet 12+14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7

Julkisen talouden rahoitusasema

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue¹⁾ – tulot ja menot

	Tulot							Menot							
	Yhteensä	Tulot					Pääoma-tulot	Yhteensä	Menot				Pääoma-menot	Inves-toinnit	
	1	2	Välittömät verot	Välilliset verot	Sosiaali-turva-maksut	Myyntit	7	8	9	Palkan-saaja-korvauk-set	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot koti-talouksille	14	15
1991	46,4	46,1	11,9	13,0	16,7	2,3	0,3	50,8	46,0	11,2	5,4	5,1	20,4	4,8	3,3
1992	47,6	46,9	11,9	13,0	17,1	2,4	0,7	52,2	47,5	11,4	5,5	5,5	21,4	4,7	3,3
1993	48,3	47,8	12,1	13,3	17,5	2,5	0,5	53,8	49,1	11,6	5,7	5,8	22,3	4,7	3,1
1994	47,7	47,3	11,6	13,5	17,5	2,4	0,4	52,7	48,3	11,3	5,4	5,5	22,4	4,4	2,9
1995	47,2	46,7	11,6	13,3	17,3	2,5	0,5	52,2	47,7	11,2	5,3	5,7	22,3	4,5	2,7
1996	48,0	47,5	12,0	13,4	17,6	2,5	0,5	52,3	48,3	11,2	5,3	5,7	22,8	4,0	2,6
1997	48,3	47,6	12,2	13,6	17,6	2,5	0,7	50,9	47,1	11,0	5,3	5,1	22,6	3,7	2,4
1998	47,9	47,4	12,4	14,2	16,5	2,4	0,5	49,9	46,0	10,7	5,2	4,7	22,1	3,9	2,4
1999	48,5	48,0	12,9	14,4	16,5	2,4	0,5	49,7	45,7	10,7	5,2	4,3	22,1	4,0	2,5

2. Euroalue¹⁾ – säästäminen, rahoitusjäämä ja velka

	Brutto-säästä-minen	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus-alijäämä/ -ylijäämä	Alijäämä/ velka-oikaisu ²⁾	Velan muutos ³⁾				Konsolidoitu nimellinen bruttovelka			
		Yhteensä	Valtion-hallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-maksut	20			21	22	Yhteensä	Käteinen, talletukset ja lainat	24	25	26	Yhteensä
1991	0,1	-4,4	-4,2	-0,4	0,3	0,7	0,5	4,9	1,3	0,3	3,4	57,3	18,4	9,5	29,4	
1992	-0,6	-4,6	-4,0	-0,5	-0,1	0,9	2,0	6,6	1,7	1,1	3,8	60,8	19,1	10,2	31,6	
1993	-1,3	-5,6	-4,8	-0,6	-0,1	0,3	2,4	7,9	1,5	0,0	6,4	67,2	20,1	9,9	37,2	
1994	-1,0	-5,0	-4,3	-0,6	0,0	0,5	0,8	5,8	0,2	0,9	4,7	69,9	19,4	10,3	40,2	
1995	-1,0	-5,0	-4,1	-0,5	-0,3	0,7	2,7	7,7	2,6	0,1	5,1	74,0	21,0	9,9	43,2	
1996	-0,8	-4,3	-3,6	-0,4	-0,2	1,4	-0,6	3,7	0,2	0,4	3,1	75,2	20,5	9,9	44,9	
1997	0,5	-2,6	-2,3	-0,3	0,0	2,5	-0,4	2,2	-0,1	-0,6	2,9	74,6	19,6	8,9	46,1	
1998	1,3	-2,0	-2,2	0,0	0,1	2,6	-0,5	1,5	-0,4	-0,6	2,5	73,0	18,4	7,9	46,7	
1999	2,3	-1,2	-1,6	0,1	0,3	3,1	0,4	1,6	-0,2	-0,8	2,7	72,1	17,6	6,8	47,7	

3. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	-3,7	-3,4	-5,0	-4,2	-0,6	-7,1	2,7	-1,8	-3,8	-3,8	-3,2
1997	-2,0	-2,6	-3,2	-3,0	0,8	-2,7	3,6	-1,2	-1,9	-2,6	-1,5
1998	-1,0	-1,7	-2,6	-2,7	2,1	-2,8	3,2	-0,8	-2,5	-2,1	1,3
1999	-0,9	-1,1	-1,1	-1,8	2,0	-1,9	2,4	0,5	-2,0	-2,0	2,3
2000	-0,5	-1,0	-0,7	-1,5	1,7	-1,5	2,6	1,0	-1,7	-1,5	4,1

4. Euromaat – konsolidoitu nimellinen bruttovelka

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1996	128,3	59,8	68,0	57,1	74,1	122,1	6,2	75,3	68,3	63,6	57,1
1997	123,0	60,9	66,7	59,0	65,3	119,8	6,0	70,3	63,9	60,3	54,1
1998	117,4	60,7	64,9	59,3	55,6	116,3	6,4	67,0	63,5	56,5	49,0
1999	114,4	61,0	63,5	58,6	52,4	114,9	6,2	63,6	64,5	56,7	47,1
2000	110,0	60,7	62,3	58,2	45,2	110,8	5,8	58,7	64,0	56,9	42,6

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP; euroalueen maiden ali-lylijäämä ja velkaa koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tuloja, menoja ja alijäämää koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. Euroalueen maiden keskinäisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Alijäämän vuosimuutos / nimellisen konsolidoidun bruttovelan muutos, % BKT:stä.

3) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: (velka [t] - velka [t-1])/BKT (t).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

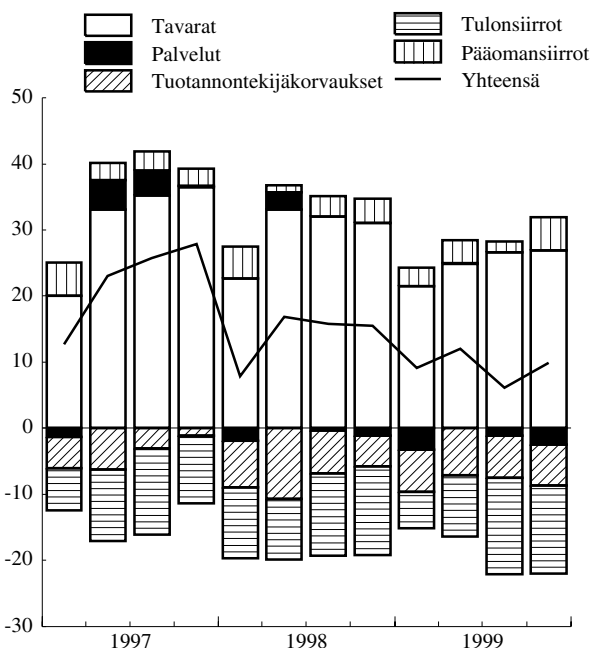
Maksutase

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Rahoitustase ¹⁾						Virheelli- set ja tunnis- tamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut ²⁾	Tuo- tannon- tekijä- kor- vaukset ²⁾	Tulon- siirrot		Yhteen- sä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset ³⁾	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	76,2	124,8	7,1	-15,2	-40,5	13,1	.	-48,1	-22,8	.	.	.	.
1998 ⁴⁾	43,3	118,8	-0,9	-28,8	-45,8	12,7	-69,1	-102,6	-85,3	-8,2	118,5	8,5	13,1
1999	24,3	99,9	-6,6	-26,2	-42,8	12,8	-62,7	-147,2	-21,3	-0,8	93,2	13,4	25,5
1998 IV	11,8	31,0	-1,2	-4,6	-13,4	3,7	-36,2	-56,5	-39,7	-5,3	58,7	6,7	20,7
1999 I	6,4	21,5	-3,2	-6,4	-5,5	2,8	-33,1	-15,6	-54,7	-1,4	33,0	5,5	24,0
II	8,6	24,8	0,2	-7,1	-9,3	3,4	-28,3	-52,6	-7,0	-0,6	25,3	6,6	16,2
III	4,5	26,6	-1,1	-6,4	-14,6	1,6	-6,7	-23,3	29,8	1,5	-16,1	1,4	0,5
IV	4,9	26,9	-2,5	-6,2	-13,3	5,0	5,4	-55,8	10,6	-0,2	50,9	-0,1	-15,3
1998 marras	3,6	10,2	-0,3	-1,8	-4,6	0,9	7,4	-35,3	3,1	-2,3	47,8	-5,8	-11,8
joulu	5,3	10,3	0,1	-1,1	-3,9	2,0	-33,8	-3,2	-12,0	-0,1	-33,9	15,4	26,4
1999 tammi	-2,4	4,8	-2,9	-2,3	-2,0	2,7	0,4	-4,7	8,8	-1,9	0,3	-2,1	-0,7
helmi	2,3	6,9	0,0	-2,5	-2,2	-0,1	6,8	-6,2	-26,4	-0,4	34,8	5,0	-9,0
maalis	6,4	9,8	-0,4	-1,6	-1,4	0,2	-40,3	-4,6	-37,1	0,9	-2,1	2,7	33,7
huhti	4,8	8,0	-0,4	0,1	-2,9	0,5	-5,1	-14,6	13,6	3,5	-9,3	1,8	-0,2
touko	-1,5	5,9	0,7	-4,9	-3,2	1,4	-11,0	-19,1	-28,5	-3,9	37,0	3,5	11,1
kesä	5,4	11,0	-0,1	-2,3	-3,2	1,4	-12,2	-18,9	7,9	-0,1	-2,3	1,3	5,4
heinä	6,4	14,6	-0,1	-3,6	-4,5	0,7	-24,4	-9,8	-3,2	0,8	-11,5	-0,8	17,3
elo	1,3	6,5	-0,5	0,1	-4,8	0,6	27,2	-7,2	12,0	1,9	20,0	0,5	-29,0
syys	-3,2	5,6	-0,6	-2,9	-5,2	0,4	-9,5	-6,3	20,9	-1,2	-24,6	1,7	12,3
loka	1,0	10,2	-0,6	-4,5	-4,0	1,6	12,0	-11,6	-14,4	-1,4	39,4	0,1	-14,6
marras	2,2	8,3	-1,1	-0,5	-4,5	0,8	-0,6	-17,5	18,0	1,6	-3,2	0,6	-2,5
joulu	1,6	8,4	-0,7	-1,3	-4,8	2,6	-6,1	-26,6	7,0	-0,4	14,7	-0,8	1,8
2000 tammi	-6,6	0,9	-1,9	-4,3	-1,3	1,4	17,1	2,0	-17,5	-1,3	35,5	-1,6	-11,9

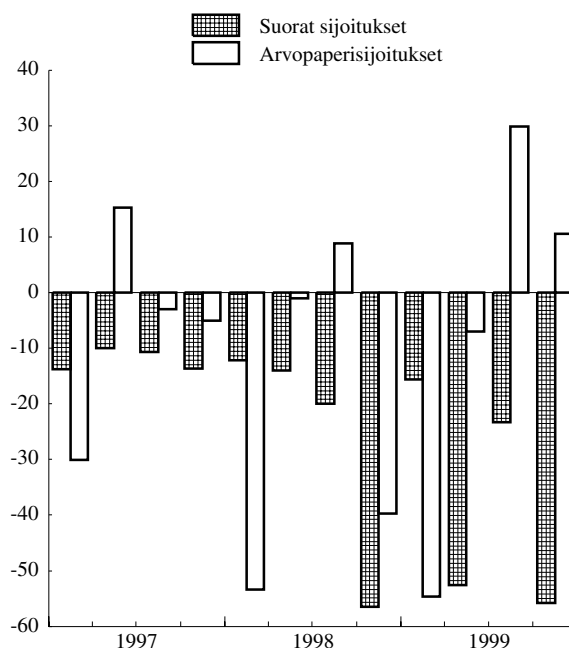
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Palveluja koskevat tiedot (vuodelta 1997) ja tuotannon tekijäkorvauksia koskevat kuukausitiedot (vuosilta 1997–1999) eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa.

3) Tiedot tammikuuta 1999 edeltävältä ajalta sisältävät arvioita.

4) Arvopaperisijoituksia, johdannaisia, muita sijoituksia ja valuuttavarantoja koskevat tiedot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], bruttovirrat)

	Vaihtotase										Pääomansiirrot		
	Yhteensä		Tavarat		Palvelut ¹⁾		Tuotannon- tekijäkorvaukset ¹⁾		Tulonsiirrot		Tulot	Menot	
	Tulot	Menot	Vienti	Tuonti	Vienti	Tuonti	Tulot	Menot	Tulot	Menot			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1997	1 212,2	1 136,0	744,1	619,3	217,9	210,8	189,5	204,7	60,7	101,1	18,9	5,8	
1998	1 264,0	1 220,6	772,4	653,6	232,0	232,8	198,5	227,3	61,1	106,9	17,8	5,1	
1999	1 291,5	1 267,2	791,3	691,4	232,4	239,0	202,4	228,6	65,4	108,2	19,1	6,3	
1998	IV	316,6	304,8	195,7	164,7	58,1	59,3	50,3	54,9	12,4	25,9	5,2	1,6
1999	I	300,8	294,4	179,7	158,2	50,7	53,9	46,6	53,0	23,8	29,3	4,4	1,7
	II	325,2	316,6	193,1	168,2	59,3	59,1	58,0	65,1	14,8	24,2	4,6	1,2
	III	323,2	318,7	199,9	173,2	62,5	63,6	47,9	54,4	12,9	27,5	3,1	1,5
	IV	342,4	337,5	218,7	191,8	59,9	62,4	49,9	56,1	13,9	27,2	6,9	2,0
1998	marras	101,5	97,9	64,4	54,2	17,9	18,1	15,3	17,0	4,0	8,5	1,3	0,5
	joulu	109,4	104,1	64,3	54,0	20,8	20,8	19,3	20,4	5,0	9,0	2,7	0,6
1999	tammi	95,4	97,7	53,5	48,7	14,9	17,8	14,8	17,0	12,3	14,3	3,1	0,4
	helmi	95,1	92,8	57,4	50,5	17,2	17,2	14,2	16,7	6,2	8,4	0,7	0,8
	maalis	110,4	103,9	68,8	59,0	18,7	19,0	17,7	19,3	5,3	6,6	0,6	0,5
	huhti	105,8	101,0	63,3	55,3	18,5	18,9	19,1	19,1	4,9	7,8	1,0	0,4
	touko	102,6	104,2	60,7	54,9	19,2	18,5	17,3	22,2	5,4	8,6	1,8	0,3
	kesä	116,8	111,4	69,1	58,1	21,6	21,7	21,6	23,8	4,6	7,8	1,9	0,5
	heinä	115,9	109,4	72,8	58,2	22,7	22,8	15,7	19,3	4,6	9,1	1,3	0,6
	elo	98,3	97,0	58,8	52,3	19,1	19,6	16,2	16,1	4,2	9,0	1,0	0,4
	syys	109,0	112,2	68,2	62,7	20,6	21,2	16,1	19,0	4,1	9,4	0,8	0,5
	loka	111,2	110,2	71,7	61,6	19,7	20,4	15,1	19,6	4,6	8,6	2,1	0,5
	marras	112,9	110,7	73,6	65,2	19,1	20,3	16,3	16,8	4,0	8,5	1,5	0,6
	joulu	118,3	116,7	73,4	65,0	21,1	21,8	18,5	19,7	5,3	10,2	3,4	0,8
2000	tammi	110,8	117,4	63,7	62,8	17,8	19,7	16,4	20,6	13,0	14,3	1,8	0,4

Lähde: EKP.

1) Palveluja koskevat tiedot (vuodelta 1997) ja tuotannon-
tekijäkorvauksia koskevat kuukausitiedot (vuosilta 1997–1999) eivät ole täysin vertailu-
kelpoisia myöhempien havaintojen kanssa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999 I	46,6	53,0	2,3	0,9	44,4	52,1	7,8	8,8	13,6	21,7	23,0	21,6
II	58,0	65,1	2,3	1,3	55,7	63,8	12,7	8,1	17,4	31,4	25,5	24,3
III	47,9	54,4	2,3	1,4	45,6	53,0	9,5	9,8	15,7	22,4	20,4	20,7

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot							
	Oman pääoman tuotot		Korot		Osingot		Korot velkapapereista					
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Joukkolainat		Rahamarkkinapaperit	
							Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1999 I	6,9	8,0	0,9	0,9	1,6	3,7	12,0	18,0	11,6	17,3	0,5	0,7
II	11,5	7,0	1,2	1,1	3,3	12,8	14,1	18,6	13,5	18,1	0,6	0,5
III	8,2	8,6	1,3	1,2	2,4	4,9	13,3	17,5	12,7	17,7	0,6	-0,2

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia eua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Suorat sijoitukset; arvopaperisijoitukset vaateittain

	Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset ²⁾										
			Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit						
	Ulko- maille	Euro- alueelle	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat			
							Yhteensä	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit	Yhteensä	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1997	-93,4	45,3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1998	-183,0	80,4	-302,1	216,8	-98,7	98,3	-203,3	-187,1	-16,3	118,5	102,7	15,8	
1999	-212,5	65,2	-280,5	259,2	-150,0	93,9	-130,5	-120,5	-10,0	165,3	82,9	82,4	
1998 IV	-70,0	13,5	-61,4	21,7	-20,1	41,6	-41,2	-29,2	-12,0	-19,9	-18,0	-1,9	
1999 I	-36,3	20,8	-65,3	10,7	-21,7	-5,4	-43,6	-43,8	0,1	16,1	2,9	13,2	
II	-76,9	24,3	-85,6	78,6	-40,9	31,3	-44,7	-52,5	7,8	47,3	33,7	13,7	
III	-26,9	3,6	-64,3	94,1	-37,2	27,1	-27,0	-21,0	-6,1	67,0	42,3	24,7	
IV	-72,3	16,6	-65,3	75,9	-50,2	41,0	-15,1	-3,2	-11,9	34,9	4,1	30,9	
1998 marras	-42,7	7,4	-32,0	35,0	-10,0	36,4	-21,9	-13,8	-8,2	-1,4	-0,8	-0,6	
joulu	-14,2	11,0	-19,8	7,7	-8,1	7,1	-11,7	-8,8	-2,9	0,6	7,5	-6,9	
1999 tammi	-11,8	7,1	-19,1	27,9	-6,4	9,5	-12,7	-9,3	-3,4	18,4	15,7	2,7	
helmi	-12,0	5,8	-16,2	-10,2	-4,3	1,9	-11,9	-13,2	1,3	-12,1	-18,0	6,0	
maalis	-12,5	7,9	-30,0	-7,1	-11,0	-16,9	-19,0	-21,2	2,3	9,7	5,2	4,5	
huhti	-23,3	8,7	-22,2	35,8	-11,7	8,2	-10,5	-14,8	4,3	27,6	27,7	-0,1	
touko	-28,3	9,1	-37,9	9,4	-15,7	10,8	-22,2	-23,3	1,1	-1,4	-9,2	7,8	
kesä	-25,3	6,4	-25,5	33,4	-13,5	12,3	-12,0	-14,4	2,4	21,1	15,2	5,9	
heinä	-3,6	-6,2	-22,0	18,8	-9,8	11,0	-12,2	-11,8	-0,3	7,8	0,4	7,4	
elo	-12,8	5,6	-22,8	34,8	-14,8	5,5	-8,0	-6,5	-1,5	29,3	21,8	7,5	
syys	-10,5	4,3	-19,5	40,4	-12,6	10,5	-6,9	-2,7	-4,2	29,9	20,1	9,8	
loka	-18,5	6,9	-15,3	0,8	-12,2	9,2	-3,0	2,7	-5,7	-8,4	-13,3	4,9	
marras	-19,9	2,4	-31,1	49,1	-17,5	14,9	-13,7	-9,2	-4,5	34,3	15,7	18,6	
joulu	-33,8	7,2	-18,9	25,9	-20,5	16,9	1,6	3,2	-1,6	9,0	1,6	7,4	
2000 tammi	-5,4	7,4	-25,1	7,6	-22,0	4,0	-3,1	-6,1	2,9	3,6	0,1	3,5	

2. Arvopaperisijoitukset: saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit	Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999 I	0,1	-0,4	1,1	-22,5	0,1	-0,4	5,1	-48,6	1,4	-0,2	-1,1	0,0
II	0,0	-0,3	-3,0	-37,7	0,8	-0,3	-10,5	-42,5	0,5	-0,5	1,1	6,6
III	0,0	-0,5	6,1	-42,9	0,1	-0,6	-4,4	-16,1	-1,0	0,4	-1,0	-4,4

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Havainnot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa ja sisältävät arvioita.

Taulukko 8.5

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain²⁾

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmät)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-67,5	186,0	-0,7	3,5	-1,4	-7,7	-22,6	178,1	-34,2	34,8	11,6	143,3	-42,8	12,1
1999	-63,3	156,5	12,0	0,0	-1,2	-12,2	-27,9	138,8	-51,2	40,9	23,3	97,9	-46,3	29,9
1998 IV	59,1	-0,4	-0,5	2,9	3,0	-2,5	53,7	-4,1	-3,7	14,2	57,4	-18,3	2,9	3,2
1999 I	-34,6	67,7	2,9	0,0	-3,3	-4,2	-13,4	58,6	-13,9	7,1	0,6	51,5	-20,9	13,3
II	1,0	24,4	4,4	0,0	3,9	-2,9	8,2	19,4	-15,6	13,2	23,9	6,2	-15,6	7,8
III	-28,1	12,0	-0,3	0,0	-1,6	-2,4	-8,6	10,3	-14,3	8,1	5,7	2,2	-17,7	4,1
IV	-1,6	52,5	4,9	0,0	-0,1	-2,7	-14,2	50,5	-7,4	12,6	-6,8	37,9	7,8	4,7
1998 marras	6,7	41,1	-0,1	-2,6	1,2	2,2	1,6	39,8	-0,8	1,8	2,4	38,0	4,1	1,7
joulu	49,0	-82,8	-0,4	5,2	1,9	-4,9	38,6	-82,4	-1,6	9,6	40,3	-92,0	8,9	-0,7
1999 tammi	-64,7	65,1	8,4	0,0	0,0	-4,8	-65,0	65,2	-6,2	3,4	-58,8	61,7	-8,2	4,6
helmi	30,9	3,9	-4,5	0,0	-2,2	-0,6	48,5	1,5	-0,6	-3,2	49,1	4,6	-10,9	3,1
maalis	-0,8	-1,3	-1,0	0,0	-1,1	1,2	3,2	-8,1	-7,1	6,8	10,3	-14,9	-1,8	5,6
huhti	10,5	-19,8	0,4	0,0	-0,2	0,3	15,0	-20,8	-4,7	2,7	19,7	-23,5	-4,8	0,7
touko	-10,7	47,6	3,1	0,0	1,0	-0,9	-13,4	50,4	-3,9	6,1	-9,5	44,3	-1,4	-1,9
kesä	1,1	-3,5	0,9	0,0	3,0	-2,3	6,6	-10,1	-7,1	4,5	13,7	-14,6	-9,4	9,0
heinä	-14,2	2,7	0,8	0,0	-1,7	-1,2	-8,2	0,4	-2,1	3,7	-6,0	-3,2	-5,1	3,5
elo	-5,1	25,1	-1,5	0,0	0,2	-0,1	-2,6	26,3	-5,4	0,1	2,8	26,2	-1,2	-1,1
syys	-8,8	-15,8	0,5	0,0	-0,1	-1,1	2,2	-16,4	-6,8	4,3	9,0	-20,7	-11,4	1,7
loka	-20,0	59,4	-0,1	0,0	-1,1	-0,6	-22,9	54,7	-4,7	4,2	-18,1	50,4	4,1	5,4
marras	-66,1	62,9	2,6	0,0	1,0	-1,8	-66,3	61,8	2,4	-1,1	-68,7	62,9	-3,5	2,8
joulu	84,5	-69,8	2,4	0,0	0,0	-0,4	74,9	-66,0	-5,0	9,4	79,9	-75,4	7,3	-3,5
2000 tammi	-4,1	39,6	-0,3	0,0	-2,2	-1,2	8,3	41,3	-3,4	7,8	11,7	33,5	-9,9	-0,5

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999 I	3,6	0,0	3,6	-0,7	0,0	-0,7
II	4,3	0,0	4,3	0,1	0,0	0,1
III	-0,3	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Havainnot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa ja sisältävät arvioita.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999 I	-0,2	0,0	-0,2	-2,9	-4,1	-7,0	-0,3	-0,1	-0,4
II	-0,1	0,0	-0,1	5,7	-2,7	3,0	-1,8	-0,2	-2,0
III	-0,1	0,0	-0,1	-1,2	-2,5	-3,7	-0,3	0,1	-0,2

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999 I	-17,1	61,3	44,2	3,7	-2,7	1,0
II	9,1	18,4	27,4	-0,8	1,1	0,2
III	-6,8	9,8	3,0	-1,8	0,5	-1,3

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1999 I	-3,5	4,1	0,6	-11,8	3,4	-8,4	-5,5	5,8	0,2
II	-6,2	-2,9	-9,1	1,4	9,6	11,1	-10,8	1,0	-9,7
III	-2,9	-0,1	-3,0	-11,9	2,7	-9,2	-2,9	1,5	-1,4

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999 I	5,5	0,0	2,5	0,0	3,3	1,5	3,0	0,0	1,3	-2,5	0,0	-0,3
II	6,6	0,0	-1,1	0,8	6,8	-4,6	-2,4	0,0	11,0	2,8	0,0	0,1
III	1,4	0,0	0,2	1,9	-0,9	5,3	-2,7	0,2	-3,2	-0,5	0,0	0,2

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.6

Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset					Johdannaiset ²⁾	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto ²⁾
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit ²⁾				Yhteensä	Kauppa- luotot	Lainat/ käteinen ja talletukset ²⁾	Muut saamiset/ velat	
							Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1997	42,2	114,4	129,9	-15,5	-599,6	-361,8	-237,8	-210,7	-27,0	-5,7	169,8	80,0	0,4	89,3	363,3
1998	-132,4	164,6	175,4	-10,8	-609,1	-475,5	-133,6	-125,5	-8,2	-3,6	-13,8	86,5	-172,2	71,9	329,4

Lähde: EKP.

1) Tiedot on saatu laskelmalla yhteen kansalliset tilastot.

2) Vuoden 1997 lopun ja vuoden 1998 lopun tiedot eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

2. Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto													Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset	
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1998 jouluku ²⁾	329,4	99,6	404,131	5,1	23,4	199,8	12,5	18,3	0,0	116,7	52,4	0,0	1,5	7,6
1999 jouluku	372,6	116,5	402,754	5,7	23,1	225,2	-	-	-	-	-	0,0	2,1	14,3
2000 tammi ³⁾	379,2	116,2	401,635	5,4	23,1	232,5	-	-	-	-	-	0,2	1,9	14,6
helmi ³⁾	378,9	118,0	400,499	5,5	22,7	230,6	-	-	-	-	-	0,2	2,1	15,8

3. Euroopan keskuspankin valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset⁴⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto)

	Valuuttavaranto													Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset	
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1999 jouluku	49,3	6,9	24,030	0,0	0,0	41,0	-	-	-	-	-	0,0	1,4	2,6
2000 tammi	50,0	7,0	24,030	0,0	0,0	41,7	-	-	-	-	-	0,0	1,3	3,2
helmi	48,1	7,3	24,030	0,0	0,0	39,5	-	-	-	-	-	0,0	1,3	4,2

Lähde: EKP.

1) Kattavuus ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

2) Tilanne 1.1.1999.

3) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

4) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Vienti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], fob-arvo)

	Yhteensä 1	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka 2	Raaka- aineet 3	Energia 4	Kemi- kaalit 5	Muut teollisuus- tuotteet 6	Koneet, kuljetus- laitteet 7	Muut 8	Vienti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾ 9	Määrä ²⁾ 10	Yksikkö- arvo 11
1996	669,7	49,2	14,2	13,1	85,5	195,5	295,9	16,3	107,6	104,7	102,8
1997	762,8	52,8	16,3	14,4	99,0	216,6	342,8	20,9	122,5	115,9	105,7
1998	796,3	56,1	15,8	12,6	104,4	221,7	371,1	14,7	127,9	120,0	106,6
1999	826,7	55,0	16,3	13,4	113,7	223,3	381,3	23,7	132,8	121,6	109,2
1997 I	170,7	12,0	3,8	3,7	22,6	48,9	74,7	5,0	109,7	104,2	105,3
1997 II	191,8	13,4	4,1	3,6	25,1	53,9	86,4	5,3	123,3	117,3	105,1
1997 III	193,5	13,0	4,2	3,4	25,6	55,6	86,5	5,1	124,3	116,6	106,6
1997 IV	206,8	14,4	4,2	3,7	25,6	58,2	95,1	5,5	132,9	125,7	105,7
1998 I	194,5	13,8	4,2	3,4	26,7	54,7	88,0	3,7	125,0	115,9	107,8
1998 II	204,5	14,6	3,9	3,3	27,0	56,6	95,5	3,7	131,4	123,1	106,8
1998 III	195,9	13,5	3,9	3,0	25,8	55,3	91,0	3,6	125,9	118,2	106,5
1998 IV	201,4	14,2	3,8	2,9	25,0	55,1	96,7	3,7	129,4	122,8	105,4
1999 I	187,9	12,3	3,8	2,6	25,8	51,0	86,6	5,7	120,7	112,5	107,3
1999 II	202,9	13,4	4,0	3,1	27,9	54,8	93,9	5,8	130,4	119,7	108,9
1999 III	209,2	13,8	4,1	3,8	29,6	56,5	95,4	6,0	134,4	122,8	109,5
1999 IV	226,8	15,4	4,5	4,0	30,4	60,9	105,5	6,2	145,7	131,4	110,9
1998 tammi	58,6	4,3	1,3	1,2	8,4	16,3	26,0	1,2	112,9	104,8	107,7
1998 helmi	63,8	4,5	1,4	1,0	8,6	18,1	28,9	1,2	123,0	114,1	107,8
1998 maaliskuu	72,1	5,0	1,5	1,2	9,6	20,3	33,1	1,3	139,0	128,7	108,0
1998 huhti	68,2	4,9	1,3	1,1	9,2	19,0	31,3	1,3	131,4	122,9	106,9
1998 touko	65,9	4,8	1,3	1,1	8,7	18,3	30,7	1,2	127,1	118,9	106,9
1998 kesä	70,5	4,9	1,3	1,1	9,1	19,3	33,5	1,2	135,9	127,3	106,7
1998 heinä	73,0	4,8	1,3	1,1	9,3	21,1	34,2	1,2	140,8	131,7	106,9
1998 elokuu	56,7	4,2	1,2	1,0	7,7	15,6	25,9	1,1	109,3	103,2	105,9
1998 syys	66,2	4,5	1,3	0,9	8,8	18,5	30,9	1,3	127,6	119,7	106,6
1998 loka	69,0	4,8	1,3	1,0	8,6	19,6	32,5	1,2	133,1	125,8	105,8
1998 marras	67,1	4,8	1,3	1,0	8,1	18,2	32,5	1,3	129,3	123,3	104,8
1998 joulukuu	65,3	4,6	1,2	0,9	8,2	17,3	31,7	1,2	125,8	119,3	105,5
1999 tammi	54,6	3,7	1,1	0,8	7,8	14,7	25,0	1,5	105,3	98,6	106,8
1999 helmi	60,2	4,0	1,2	0,8	8,2	16,5	27,4	2,1	116,0	108,5	106,9
1999 maaliskuu	73,1	4,7	1,4	1,0	9,8	19,9	34,2	2,1	140,9	130,6	107,9
1999 huhti	65,9	4,3	1,3	1,0	9,1	17,7	30,6	1,8	127,0	116,6	108,9
1999 touko	63,7	4,5	1,3	1,0	9,0	17,3	28,8	1,8	122,7	113,1	108,5
1999 kesä	73,3	4,6	1,3	1,1	9,8	19,8	34,4	2,2	141,4	129,4	109,3
1999 heinä	76,2	4,6	1,4	1,2	10,3	20,8	35,7	2,4	147,0	132,8	110,7
1999 elokuu	61,0	4,2	1,3	1,1	9,1	16,0	27,4	1,8	117,5	106,8	110,0
1999 syys	72,0	5,1	1,4	1,5	10,1	19,7	32,4	1,9	138,8	128,5	108,0
1999 loka	75,6	5,2	1,5	1,4	10,1	20,6	34,9	2,0	145,8	132,5	110,0
1999 marras	76,5	5,3	1,5	1,2	10,6	20,4	35,6	1,9	147,4	133,6	110,3
1999 joulukuu	74,7	5,0	1,6	1,4	9,7	19,9	35,0	2,2	144,1	128,2	112,4
2000 tammi	65,9	.	.	.	.	.	.	.	127,0	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

- 1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).
- 2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

2. Tuonti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], cif-arvo)

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemi- kaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut	Tuonti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾	Määrä ²⁾	Yksikkö- arvo
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	593,9	46,6	36,5	71,6	54,1	167,0	193,6	24,6	105,5	102,9	102,6
1997	674,2	49,7	41,3	81,2	62,0	188,1	228,8	23,1	119,8	110,3	108,6
1998	711,0	55,1	41,3	58,5	68,0	202,0	270,1	16,1	126,3	123,0	102,7
1999	770,6	51,0	38,8	77,2	70,8	208,3	301,2	23,4	136,9	128,8	106,3
1997 I	159,1	11,4	9,7	21,2	14,7	44,6	51,8	5,8	113,1	106,0	106,7
II	168,0	12,6	11,0	18,6	16,0	46,5	57,5	5,7	119,4	111,4	107,2
III	166,6	12,2	10,0	20,0	15,2	48,9	55,6	4,7	118,5	106,9	110,8
IV	180,4	13,5	10,6	21,4	16,1	48,2	63,8	6,8	128,2	117,0	109,6
1998 I	179,9	13,7	10,9	16,4	17,7	51,6	65,3	4,3	127,9	119,2	107,3
II	179,2	13,7	11,1	15,1	17,3	50,4	67,2	4,3	127,4	121,6	104,7
III	171,1	13,4	9,7	13,8	16,4	50,8	63,4	3,6	121,6	119,5	101,8
IV	180,8	14,3	9,6	13,2	16,5	49,2	74,1	3,9	128,5	131,9	97,4
1999 I	177,2	12,0	9,1	13,4	17,0	49,8	70,5	5,5	126,0	127,5	98,8
II	187,9	12,6	10,0	16,8	17,6	50,4	74,9	5,6	133,6	128,7	103,8
III	192,4	12,6	9,4	21,2	17,1	54,0	72,4	5,7	136,8	125,0	109,4
IV	213,1	13,8	10,2	25,8	19,1	54,2	83,4	6,6	151,5	134,4	112,7
1998 tammi	57,7	4,5	3,5	5,7	5,6	16,6	20,4	1,4	123,0	114,3	107,6
helmi	57,9	4,3	3,5	5,4	5,6	16,7	20,8	1,6	123,4	114,4	107,9
maalis	64,3	4,9	3,8	5,3	6,5	18,3	24,1	1,3	137,1	128,6	106,6
huhti	60,1	4,8	3,7	5,2	5,8	16,8	22,6	1,3	128,2	121,5	105,5
touko	56,9	4,4	3,5	5,2	5,6	15,8	21,2	1,2	121,4	115,7	104,9
kesä	62,1	4,6	3,9	4,7	6,0	17,8	23,4	1,8	132,5	127,8	103,7
heinä	59,3	4,7	3,6	4,7	6,0	17,8	21,2	1,3	126,4	123,6	102,2
elo	50,1	4,1	2,8	4,4	4,7	15,0	18,1	1,0	106,9	105,7	101,1
syys	61,8	4,6	3,3	4,7	5,8	17,9	24,1	1,4	131,7	129,2	101,9
loka	62,5	4,8	3,3	4,7	5,8	17,4	25,1	1,4	133,2	133,9	99,5
marras	59,7	4,6	3,1	4,2	5,4	16,2	24,9	1,3	127,3	131,8	96,6
joulu	58,6	5,0	3,1	4,3	5,3	15,7	24,2	1,2	125,0	130,2	96,0
1999 tammi	54,5	3,7	2,9	4,5	5,1	15,3	21,2	1,7	116,2	118,6	98,0
helmi	55,8	3,7	2,9	4,1	5,5	16,0	21,8	1,9	119,1	121,1	98,3
maalis	66,9	4,5	3,3	4,9	6,4	18,4	27,5	1,9	142,6	142,9	99,8
huhti	61,0	4,1	3,3	5,6	5,7	15,9	24,5	1,9	130,2	127,1	102,4
touko	61,9	4,2	3,3	5,7	5,7	16,4	24,9	1,7	132,0	126,2	104,6
kesä	65,0	4,4	3,5	5,4	6,1	18,0	25,5	2,0	138,6	132,5	104,6
heinä	64,1	4,3	3,3	6,7	5,7	18,3	23,9	1,9	136,6	126,6	107,9
elo	57,9	4,0	2,6	7,0	5,2	16,2	21,3	1,7	123,5	112,3	110,0
syys	70,4	4,4	3,4	7,6	6,3	19,4	27,2	2,1	150,1	136,2	110,2
loka	69,0	4,4	3,3	7,7	6,3	18,0	26,9	2,3	147,1	131,8	111,6
marras	72,2	4,7	3,5	8,4	6,6	18,4	28,4	2,2	154,0	138,0	111,6
joulu	71,9	4,7	3,4	9,7	6,2	17,8	28,1	2,1	153,3	133,2	115,1
2000 tammi	69,7	.	.	.	.	.	.	.	148,5	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista (cif) oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

3. Kauppataase¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], vienti (fob) – tuonti (cif))

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemikaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8
1996	75,8	2,7	-22,3	-58,5	31,4	28,5	102,3	-8,3
1997	88,6	3,2	-25,0	-66,8	37,0	28,5	114,0	-2,2
1998	85,3	1,0	-25,5	-45,9	36,4	19,7	101,0	-1,4
1999	56,1	4,0	-22,4	-63,8	42,9	15,0	80,2	0,3
1997 I	11,6	0,6	-5,8	-17,5	7,9	4,3	22,8	-0,8
II	23,8	0,7	-6,9	-15,0	9,1	7,4	28,9	-0,4
III	26,8	0,9	-5,9	-16,6	10,4	6,8	30,9	0,3
IV	26,3	1,0	-6,4	-17,7	9,5	10,0	31,3	-1,3
1998 I	14,6	0,1	-6,7	-13,0	9,0	3,2	22,7	-0,7
II	25,4	0,9	-7,2	-11,7	9,6	6,1	28,2	-0,6
III	24,8	0,1	-5,8	-10,9	9,3	4,5	27,6	0,0
IV	20,6	-0,1	-5,7	-10,3	8,5	5,9	22,6	-0,2
1999 I	10,6	0,4	-5,3	-10,8	8,9	1,2	16,1	0,2
II	14,9	0,8	-6,1	-13,7	10,3	4,5	19,0	0,2
III	16,8	1,2	-5,3	-17,4	12,5	2,5	23,0	0,3
IV	13,7	1,6	-5,7	-21,8	11,3	6,7	22,0	-0,4
1998 tammi	0,9	-0,2	-2,2	-4,6	2,8	-0,3	5,6	-0,2
helmi	5,9	0,3	-2,2	-4,3	3,1	1,4	8,1	-0,4
maalis	7,8	0,1	-2,3	-4,1	3,1	2,0	9,0	0,0
huhti	8,0	0,1	-2,4	-4,1	3,4	2,2	8,7	0,0
touko	9,0	0,4	-2,3	-4,1	3,1	2,4	9,5	-0,1
kesä	8,3	0,3	-2,6	-3,5	3,1	1,5	10,1	-0,5
heinä	13,8	0,0	-2,2	-3,6	3,3	3,3	13,0	0,0
elo	6,6	0,1	-1,6	-3,5	3,0	0,6	7,7	0,1
syys	4,4	-0,1	-2,0	-3,8	3,0	0,5	6,8	-0,1
loka	6,6	0,0	-2,0	-3,7	2,8	2,2	7,4	-0,2
marras	7,4	0,2	-1,9	-3,3	2,7	2,0	7,7	0,0
joulu	6,6	-0,3	-1,9	-3,3	2,9	1,7	7,5	0,1
1999 tammi	0,1	0,0	-1,8	-3,7	2,7	-0,7	3,8	-0,2
helmi	4,3	0,2	-1,7	-3,2	2,8	0,5	5,6	0,2
maalis	6,2	0,1	-1,8	-3,9	3,4	1,4	6,8	0,2
huhti	4,8	0,2	-1,9	-4,6	3,4	1,8	6,2	-0,2
touko	1,8	0,3	-2,0	-4,8	3,2	1,0	3,9	0,1
kesä	8,4	0,3	-2,1	-4,3	3,7	1,8	8,9	0,2
heinä	12,2	0,3	-2,0	-5,5	4,7	2,5	11,7	0,5
elo	3,0	0,3	-1,3	-5,8	4,0	-0,2	6,1	0,1
syys	1,6	0,7	-2,0	-6,1	3,8	0,3	5,1	-0,2
loka	6,6	0,7	-1,8	-6,4	3,8	2,6	8,0	-0,2
marras	4,2	0,6	-2,1	-7,2	4,0	2,0	7,1	-0,3
joulu	2,8	0,3	-1,8	-8,3	3,5	2,1	6,9	0,1
2000 tammi	-3,8	.	.	.	.	.	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.1). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista (cif) oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999 I = 100 [efektiivinen])

	Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾			
	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta
	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1996	107,9	108,8	108,1	114,2	95,4	105,9	1,270	138,1	1,568	0,814
1997	99,1	99,4	99,5	102,2	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692
1998	101,5	101,3	101,8	99,8	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676
1999	95,7	95,7	95,8	95,9	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659
1999 I	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1,122	130,7	1,599	0,687
1999 II	96,1	96,0	96,0	96,2	96,5	96,0	1,057	127,7	1,600	0,658
1999 III	94,6	94,7	94,7	94,5	95,5	94,6	1,049	118,7	1,602	0,655
1999 IV	92,2	92,2	92,5	92,8	94,2	92,5	1,038	108,4	1,600	0,636
2000 I	89,0	89,4	90,0	88,9	91,1	88,9	0,986	105,5	1,607	0,614
1999 tammi	102,0	101,8	101,8	-	101,4	101,4	1,161	131,3	1,605	0,703
1999 helmi	99,9	99,9	99,8	-	100,0	100,0	1,121	130,8	1,598	0,689
1999 maal. huhti	98,3	98,3	98,4	-	98,7	98,6	1,088	130,2	1,595	0,671
1999 touko	97,1	96,9	97,1	-	97,5	97,2	1,070	128,2	1,602	0,665
1999 kesä	96,6	96,5	96,5	-	96,9	96,4	1,063	129,7	1,603	0,658
1999 heinä	94,7	94,6	94,3	-	95,1	94,4	1,038	125,3	1,595	0,650
1999 elokuu	94,8	95,2	94,9	-	95,0	94,4	1,035	123,7	1,604	0,658
1999 syys	95,4	95,6	95,5	-	96,3	95,5	1,060	120,1	1,600	0,660
1999 loka	93,6	93,4	93,6	-	95,2	93,8	1,050	112,4	1,602	0,647
1999 marras	94,4	94,2	94,4	-	96,3	94,7	1,071	113,5	1,594	0,646
1999 jouluk.	92,0	92,0	92,3	-	94,0	92,3	1,034	108,2	1,605	0,637
2000 jouluk.	90,1	90,3	90,6	-	92,2	90,5	1,011	103,7	1,601	0,627
2000 tammi	90,2	90,7	91,2	-	92,4	90,4	1,014	106,5	1,610	0,618
2000 helmi	89,2	89,6	90,1	-	91,2	89,0	0,983	107,6	1,607	0,615
2000 maal.	87,7	88,0	88,7	-	89,7	87,3	0,964	102,6	1,604	0,611
<i>Muutos ed. kuukaudesta, %⁴⁾</i>										
2000 maal.	-1,7	-1,8	-1,5	-	-1,6	-2,0	-1,9	-4,7	-0,2	-0,7
<i>Muutos ed. kuukaudesta, %⁴⁾</i>										
2000 maal.	-10,8	-10,5	-9,8	-	-9,1	-11,5	-11,4	-21,2	0,6	-9,0

Lähde: EKP.

- 1) EKP:n laskelmat. Tiedot perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäynti-tilastoihin vuosilta 1995–1997, ja painoissa on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Amerikka, Filippiinit, Kiina, Kroatia, Indonesia, Intia, Israel, Kypros, Malesia, Marokko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä, ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita.
- 2) Joulukuuhun 1998 asti euron valuuttakurssit (lähde BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.
- 3) Koska EKP ei ilmoita virallisia viitekursseja, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit.
- 4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista.

Ecn/euron valuuttakurssit ²⁾										
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Kreikan drakma	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾		
10	11	12	13	14	15	16	17	18		
8,51	7,36	305,5	8,20	1,731	1,623	9,68	1 007,9	1,765	1996	
8,65	7,48	309,3	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997	
8,92	7,50	330,7	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998	
8,81	7,44	325,8	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999	
8,98	7,44	322,7	8,60	1,696	1,770	8,69	1 342,6	1,911	1999	I
8,90	7,43	325,0	8,24	1,557	1,618	8,19	1 258,8	1,810		II
8,71	7,44	326,1	8,22	1,558	1,613	8,14	1 252,8	1,772		III
8,65	7,44	329,2	8,19	1,528	1,613	8,07	1 217,4	1,737		IV
8,50	7,45	332,7	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000	I
9,08	7,44	323,6	8,65	1,765	1,839	8,99	1 362,4	1,950	1999	tammi
8,91	7,44	322,0	8,65	1,679	1,751	8,68	1 330,2	1,905		helmi
8,94	7,43	322,5	8,51	1,651	1,726	8,43	1 336,2	1,881		maalis
8,91	7,43	325,5	8,32	1,594	1,668	8,30	1 292,2	1,834		huhti
8,97	7,43	325,2	8,23	1,553	1,605	8,24	1 272,1	1,820		touko
8,83	7,43	324,2	8,17	1,524	1,580	8,05	1 212,6	1,775		kesä
8,74	7,44	325,0	8,18	1,540	1,576	8,03	1 229,4	1,756		heinä
8,75	7,44	326,4	8,26	1,583	1,645	8,23	1 269,1	1,779		elo
8,63	7,43	327,0	8,23	1,552	1,619	8,15	1 260,1	1,781		syys
8,73	7,43	329,2	8,29	1,581	1,641	8,32	1 289,9	1,793		loka
8,63	7,44	328,7	8,19	1,516	1,618	8,04	1 215,9	1,727		marras
8,59	7,44	329,7	8,10	1,491	1,580	7,86	1 149,6	1,694		joulu
8,60	7,44	331,1	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000	tammi
8,51	7,45	333,2	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674		helmi
8,39	7,45	333,9	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654		maalis
-1,4	0,0	0,2	0,1	-1,3	1,2	-1,9	-3,1	-1,2		<i>Muutos ed. kuukaudesta, %⁴⁾</i> 2000 maalis
-6,2	0,2	3,5	-4,6	-14,7	-8,3	-11,0	-19,5	-12,1		<i>Muutos ed. kuukaudesta, %⁴⁾</i> 2000 maalis

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko II

Taloudellinen kehitys

(prosenttia edellisvuotisesta, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden brutto-velka, % BKT:stä	Valtion pitkä-aikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomata ³⁾ , % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ⁴⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ⁵⁾	Standardoitu työttö-myysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁶⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1997	1,9	0,5	61,3	6,25	7,48	0,6	1,4	3,1	5,6	5,6	4,7	3,73
1998	1,3	1,2	55,6	4,94	7,50	-1,1	2,6	2,5	2,2	5,2	4,6	4,27
1999	2,1	3,0	52,6	4,91	7,44	.	3,5	.	2,5	5,2	4,2	3,44
1999	I	1,4	-	4,22	7,44	1,7	6,2	0,6	-0,6	5,4	4,5	3,65
	II	1,8	-	4,50	7,43	1,4	3,9	2,2	6,0	5,3	4,9	3,13
	III	2,3	-	5,35	7,44	1,6	3,1	1,5	-0,3	5,1	3,4	3,19
	IV	2,8	-	5,57	7,44	0,2	0,9	2,0	5,2	4,9	4,1	3,78
2000	I	.	-	5,79	7,45	.	.	.	.	.	.	3,95
1999	syys	2,4	-	5,56	7,43	-	-	-	4,6	5,0	2,1	3,18
	loka	2,6	-	5,76	7,43	-	-	-	1,8	4,9	2,0	3,69
	marras	2,7	-	5,45	7,44	-	-	-	5,4	4,8	6,3	3,85
	joulu	3,1	-	5,50	7,44	-	-	-	8,4	4,9	4,1	3,80
2000	tammi	2,8	-	5,87	7,44	-	-	-	5,5	5,0	0,7	3,72
	helmi	2,8	-	5,85	7,45	-	-	-	4,5	4,9	2,0	3,93
	maalis	.	-	5,65	7,45	-	-	-	.	.	.	4,18
Kreikka												
1997	5,4	-4,6	108,5	9,92	309,3	-3,9	8,4	3,4	1,0	7,9	11,8	12,48
1998	4,5	-3,1	105,4	8,48	330,7	-3,1	5,5	3,7	3,4	10,0	10,2	13,53
1999	2,1	-1,6	104,4	6,30	325,8	.	2,5	.	0,5	.	7,6	10,08
1999	I	3,1	-	6,08	322,7	-	-	-	-0,8	.	10,4	10,56
	II	2,0	-	5,87	325,0	-	-	-	0,5	.	7,3	9,80
	III	1,4	-	6,56	326,1	-	-	-	1,5	.	6,8	9,86
	IV	2,0	-	6,68	329,2	-	-	-	0,6	.	6,3	10,13
2000	I	.	-	6,44	332,7	-	-	-	.	.	.	8,71
1999	syys	1,3	-	6,64	327,0	-	-	-	0,2	.	6,9	9,85
	loka	1,7	-	7,03	329,2	-	-	-	1,9	.	5,3	10,11
	marras	2,0	-	6,61	328,7	-	-	-	-1,8	.	8,0	10,71
	joulu	2,3	-	6,39	329,7	-	-	-	1,6	.	5,6	9,57
2000	tammi	2,4	-	6,60	331,1	-	-	-	.	.	5,9	8,92
	helmi	2,6	-	6,48	333,2	-	-	-	.	.	4,7	8,51
	maalis	.	-	6,24	333,9	-	-	-	.	.	.	8,69
Ruotsi												
1997	1,8	-2,0	75,0	6,62	8,65	-	0,4	2,0	7,2	9,9	4,2	4,43
1998	1,0	1,9	72,4	4,99	8,92	3,4	1,8	3,0	4,2	8,3	3,5	4,36
1999	0,6	1,9	65,5	4,98	8,81	1,9	.	3,8	1,4	7,2	6,8	3,32
1999	I	0,2	-	4,21	8,98	2,5	0,4	3,9	1,4	7,7	5,4	3,31
	II	0,3	-	4,54	8,90	1,1	0,1	3,7	1,0	7,2	6,5	3,07
	III	0,7	-	5,48	8,71	3,3	0,0	3,8	-0,5	7,1	6,1	3,22
	IV	1,0	-	5,69	8,65	0,7	.	3,8	3,3	6,8	9,1	3,69
2000	I	.	-	5,79	8,50	.	.	.	.	.	.	3,99
1999	syys	1,1	-	5,69	8,63	-	-	-	4,4	7,0	7,3	3,20
	loka	1,0	-	5,92	8,73	-	-	-	4,5	6,7	10,0	3,74
	marras	0,8	-	5,56	8,63	-	-	-	4,2	6,8	7,4	3,72
	joulu	1,2	-	5,59	8,59	-	-	-	1,4	6,8	9,9	3,63
2000	tammi	1,0	-	5,95	8,60	-	-	-	4,0	6,6	8,6	3,70
	helmi	1,4	-	5,90	8,51	-	-	-	.	6,6	9,1	4,10
	maalis	.	-	5,51	8,39	-	-	-	.	.	.	4,16
Iso-Britannia												
1997	1,8	-2,0	50,8	7,13	0,692	0,9	2,9	3,5	1,6	7,0	11,2	6,92
1998	1,6	0,3	48,4	5,60	0,676	0,0	3,8	2,2	0,3	6,3	9,7	7,42
1999	1,3	1,2	46,0	5,01	0,659	.	.	2,1	0,1	6,1	5,2	5,54
1999	I	1,6	3,9	46,6	4,39	0,687	-1,9	4,3	1,5	-1,6	6,3	7,4
	II	1,4	-2,4	46,7	4,82	0,658	-1,0	4,0	1,6	-1,8	6,1	6,7
	III	1,2	1,5	45,8	5,39	0,655	-1,5	3,4	2,2	1,3	5,9	3,5
	IV	1,2	1,5	45,6	5,46	0,636	.	.	3,0	2,4	5,9	3,3
2000	I	.	-	5,60	0,614	.	.	.	.	.	.	6,20
1999	syys	1,2	1,2	45,8	5,60	0,647	-	-	2,4	5,9	2,7	5,41
	loka	1,2	9,6	44,6	5,78	0,646	-	-	1,2	5,9	3,0	6,02
	marras	1,3	-3,1	44,7	5,23	0,637	-	-	2,5	5,9	3,2	5,87
	joulu	1,2	-2,0	45,6	5,36	0,627	-	-	3,8	6,0	3,7	6,06
2000	tammi	0,8	17,2	43,7	5,83	0,618	-	-	-1,7	.	2,7	6,14
	helmi	1,0	0,9	43,2	5,63	0,615	-	-	-1,1	.	.	6,24
	maalis	.	-	5,34	0,611	-	-	-	.	.	.	6,23

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 [Iso-Britannia] ja 10 pl. Kreikka), Euroopan komissio (talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain]), 4, 5, 7 [pl. Ruotsi], 9 [pl. Iso-Britannia], 10 [Kreikka] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

1) Ajanjakson keskiarvoja.

4) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä

6) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3;

2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

työnantajan sosiaaliturvamaksuja.

M4 Kreikan ja Ison-Britannian osalta.

3) BPM5; BPM4 Kreikan osalta.

5) Tehdasteollisuus; korjattu työpäivien määrällä.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

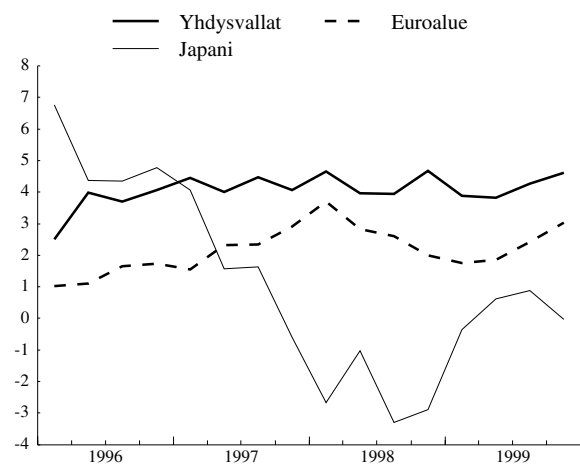
Taloudellinen kehitys

(prosenttia edellisvuotisesta, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö-työ-kustannukset ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyymindeksi ¹⁾	Työttö-mysaste, % työ-voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien välisen 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta-kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-) ⁵⁾ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto-velka ⁶⁾ , % BKT:stä	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Yhdysvallat												
1996	2,9	-2,3	3,6	4,7	5,4	4,8	5,51	6,54	1,270	-2,2	58,8	
1997	2,3	0,0	4,2	7,0	4,9	4,9	5,76	6,45	1,134	-0,9	56,5	
1998	1,6	0,7	4,3	4,9	4,5	7,4	5,57	5,33	1,121	0,4	53,5	
1999	2,2	-1,7	4,2	4,2	4,2	7,5	5,42	5,63	1,066	1,0	50,5	
1998	IV	1,5	-0,8	4,7	3,7	4,4	8,5	5,27	4,72	1,177	0,7	53,5
1999	I	1,7	-1,6	3,9	3,5	4,3	8,5	5,00	4,98	1,122	0,8	53,1
	II	2,1	-1,4	3,8	4,1	4,3	8,0	5,07	5,54	1,057	1,0	51,4
	III	2,3	-0,8	4,3	4,4	4,2	7,5	5,44	5,88	1,049	1,2	50,6
	IV	2,6	-3,1	4,6	4,8	4,1	6,1	6,14	6,13	1,038	1,0	50,5
2000	I	.	.	.	.	4,1	.	6,11	6,48	0,986	.	.
1999	loka	2,6	.	.	4,3	4,1	6,5	6,18	6,10	1,071	.	.
	marras	2,6	.	.	4,8	4,1	5,9	6,10	6,03	1,034	.	.
	joulu	2,7	.	.	5,2	4,1	5,8	6,13	6,26	1,011	.	.
2000	tammi	2,7	.	.	6,1	4,0	5,7	6,04	6,66	1,014	.	.
	helmi	3,2	.	.	5,9	4,1	5,4	6,10	6,52	0,983	.	.
	maalis	.	.	.	.	4,1	.	6,20	6,26	0,964	.	.
Japani												
1996	0,1	-1,9	5,1	2,3	3,4	3,3	0,57	3,03	138,1	-2,9	.	
1997	1,7	-2,2	1,6	3,6	3,4	3,1	0,62	2,15	137,1	-2,7	.	
1998	0,6	6,3	-2,5	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,3	.	
1999	-0,3	-2,1	0,3	0,4	4,7	3,7	0,22	1,76	121,3	-10,4	.	
1998	IV	0,5	5,1	-2,9	-6,8	4,4	4,5	0,43	1,03	140,6	.	.
1999	I	-0,1	3,5	-0,4	-4,2	4,6	4,0	0,36	1,97	130,7	.	.
	II	-0,3	-1,2	0,6	-1,0	4,7	4,1	0,12	1,53	127,7	.	.
	III	0,0	-4,6	0,9	2,6	4,7	3,6	0,10	1,78	118,7	.	.
	IV	-1,0	-5,7	0,0	4,4	4,6	3,0	0,29	1,77	108,4	.	.
2000	I	.	.	.	.	.	.	0,14	1,79	105,5	.	.
1999	loka	-0,7	-3,2	.	1,3	4,6	3,6	0,25	1,78	113,5	.	.
	marras	-1,2	-7,4	.	6,7	4,6	2,9	0,30	1,81	108,2	.	.
	joulu	-1,1	-6,4	.	5,3	4,7	2,6	0,33	1,73	103,7	.	.
2000	tammi	-0,9	.	.	6,4	4,7	2,6	0,15	1,71	106,5	.	.
	helmi	-0,6	.	.	8,5	4,9	2,1	0,13	1,83	107,6	.	.
	maalis	.	.	.	.	.	.	0,14	1,81	102,6	.	.

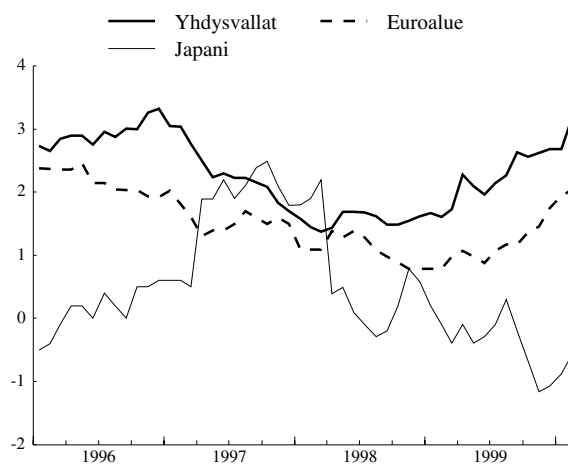
Bruttokansantuotteen määrä

(prosenttia edellisvuotisesta; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(prosenttia edellisvuotisesta; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämässä on mukana suuri velkaoletus; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilinpitotilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

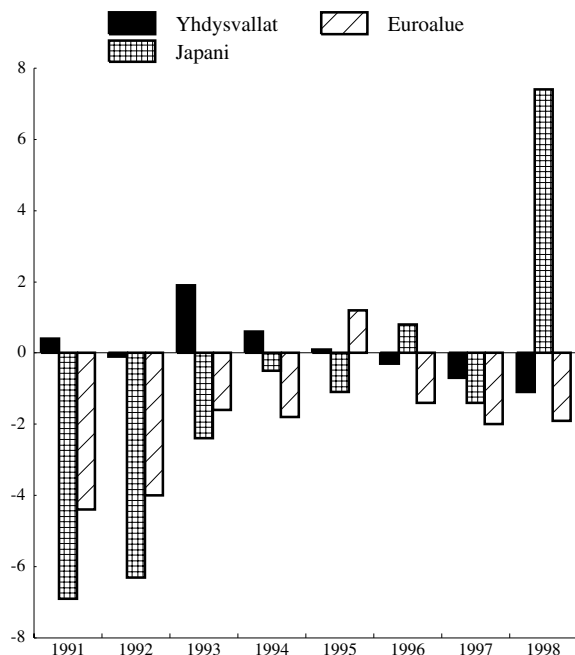
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen	Arvo-paperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1996	17,3	19,1	-1,4	8,7	8,3	4,8	8,7	5,1	1,1	11,8	5,2	12,9	4,9
1997	18,3	19,8	-1,5	9,1	8,3	3,5	8,8	4,2	2,1	11,6	3,9	12,5	4,5
1998	18,8	20,5	-2,3	9,5	8,7	3,0	8,7	4,0	1,6	12,1	5,2	12,1	5,7
1999	18,7	20,8	-3,4	9,6	9,1	6,6	8,7	7,6	3,3	12,6	5,5	11,4	7,0
1998 I	18,9	20,6	-1,8	9,8	8,6	4,1	8,8	5,8	3,2	11,9	3,7	12,3	5,8
1998 II	18,6	20,3	-2,2	9,3	8,7	3,3	8,7	4,0	3,8	12,1	8,0	12,1	5,6
1998 III	18,9	20,6	-2,6	9,4	8,5	3,8	8,7	4,0	0,5	12,0	4,3	12,0	5,3
1998 IV	18,8	20,7	-2,6	9,5	8,9	0,8	8,6	2,4	-1,1	12,3	4,6	12,2	6,0
1999 I	19,0	20,8	-2,8	9,4	8,9	7,4	8,7	8,1	6,0	12,5	3,4	11,8	6,6
1999 II	18,7	20,5	-3,3	9,6	9,4	6,1	8,7	7,1	-0,3	12,8	6,6	11,6	6,8
1999 III	18,7	20,8	-3,6	9,6	9,2	6,6	8,6	7,6	3,3	12,6	4,6	11,1	6,7
1999 IV	18,5	20,9	-3,8	9,8	9,1	6,4	8,8	7,6	3,9	12,6	7,1	10,9	7,3
Japani													
1996	31,3	29,8	1,4	16,1	15,6	1,7	15,1	0,3	1,0	6,7	6,4	13,3	1,1
1997	31,2	28,7	2,6	16,6	16,1	3,3	13,7	1,2	0,1	5,4	7,1	13,4	0,7
1998	29,3	26,4	3,1	14,5	14,6	-7,2	15,1	-8,8	-1,3	5,0	5,9	13,7	-0,2
1999	.	28,1	.	.	.	3,5	.	-4,3	1,6	.	5,4	.	1,9
1998 I	33,2	28,4	2,4	.	.	-7,1	.	-14,0	0,0	.	-4,5	.	4,6
1998 II	.	24,8	.	.	.	-33,5	.	-13,8	0,4	.	11,7	.	-7,0
1998 III	.	26,9	.	.	.	2,6	.	-1,9	1,5	.	3,9	.	1,6
1998 IV	.	26,9	.	.	.	7,3	.	-5,8	-6,5	.	12,0	.	-0,2
1999 I	.	26,9	.	.	.	4,4	.	-19,6	-4,8	.	-3,6	.	16,0
1999 II	.	24,2	.	.	.	-18,7	.	-14,5	2,0	.	9,2	.	-7,9
1999 III	.	26,4	.	.	.	8,5	.	-2,6	1,4	.	5,1	.	3,4
1999 IV	.	27,0	.	.	.	18,2	.	17,6	7,3	.	10,4	.	-3,7

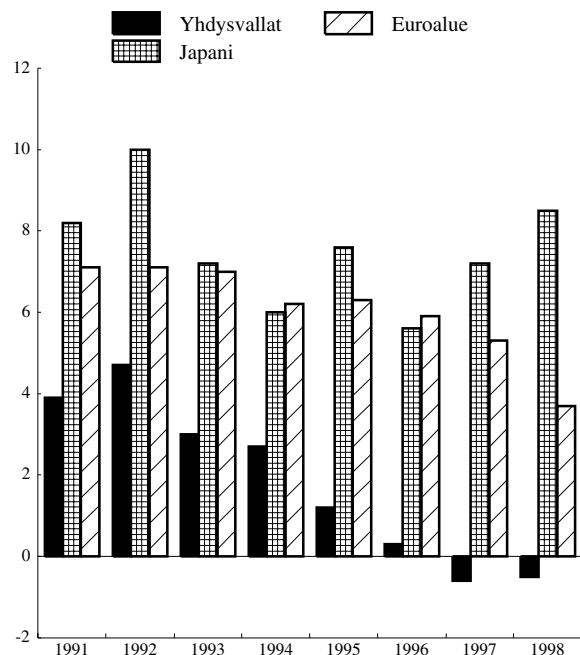
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic Planning Agency.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Tekninen huomautus

taulukkoon 2.4

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihteluista

Raha-aggregaattitiedot puhdistetaan kausivaihteluista joko X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2¹) tai TRAMO/SEATS-ohjelmalla² (beetaversio, heinäkuu 1998). Kausitasoituksessa käytetään menetelmien multiplikatiivisia malliversioita. Teknisistä syistä on päädytty julkistamaan X-12-ARIMAn tulokset virallisina tietoina. Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihteluista epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihteluista puhdistetut sarjat, jotta aluerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihteluista puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauseriä. Näin saadaan kantojen, korjauserien ja virtojen kausipuhdistetut arvot (taulukko 2.4.1.).

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko (a) virtatietojen tai (b) kausivaihteluista puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t suhteellista muutosta kuukaudessa t , eli $X_t = (F_t/L_{t-1} + 1)$, ja jos I_t on kuukauden t kausivaihteluista puhdistettu kanta, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos viimeisten 12 kuukauden aikana laskea seuraavasti

$$(a) \quad a_t = ((X_t * X_{t-1} * X_{t-2} * X_{t-3} * X_{t-4} * X_{t-5} * X_{t-6} * X_{t-7} * X_{t-8} * X_{t-9} * X_{t-10} * X_{t-11}) - 1) * 100$$

$$(b) \quad a_t = (I_t / I_{t-12} - 1) * 100$$

Pyörästysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihteluista puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n Internet-kotisivulta (<http://www.ecb.int>) sivun "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

1 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

2 Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid.*

Euroopan keskuspankin (EKP) keräävät ja julkaisemat tilastot perustuvat asiakirjaan ”Implementation package (Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union)”. Euroopan rahapoliittinen instituutti (EMI) ja kansalliset keskuspankit saattoivat tämän asiakirjan pankkiyhdistysten ja muiden kolmannen vaiheen tilastoinnin valmisteluun osallistuvien saataville heinäkuussa 1996. Asiakirjassa käsitellään raha- ja pankkitilastoja, maksutasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja, rahoitustilinpitoa, hinta- ja kustannustilastoja sekä muita taloustilastoja.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pidemmän aikavälin yksityiskohtaisempia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n verkkosivuilla (<http://www.ecb.int>), ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.6 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on laskettu yhteen ja/tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi) tarpeen mukaan.

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 12.4.2000 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan tarkistaa. Pyörästysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan liittyviä tilastoja. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 esitetään rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joitakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 (uusi taulukko) esitetään neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin. Taulukossa 2.7 (myös uusi taulukko) esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten saamisista ja veloista euroalueen ulkopuolelta. Taulukossa 2.8 (ent. taulukko 2.6) tarkastellaan joitakin rahalaitossektorin tase-eriä valuutoittain. Tilastoinnissa käytettävien rahalaitosten luettelo on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsikirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EMI, huhtikuu 1998). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EKP, marraskuu 1999) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot kerätään ja tilastot laaditaan 1.1.1999 alkaen Euroopan keskuspankin rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun asetuksen (EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä koskevat tilastot (taulukot 3.1–3.3) sähköisistä mark-

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksutasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

kinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

Arvopapereiden liikkeeseenlaskuja, kuoletuksia ja kantoja koskevat tilastot esitetään taulukossa 3.5. Taulukossa 3.6 on euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijoiden (sekä euroalueella että sen ulkopuolella sijaitsevien) erittely sektoreittain. Taulukon 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20) ja liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hie- man suppeampi. Näistä tilastoista kerrotaan tarkemmin Kuukausikatsauksen marraskuun 1999 numeron sivuilla 17–18.

Hinnat ja reaalityalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Vertailukelpoisten tietojen saatavuus vaihtelee tilastosta toiseen, mutta yleisesti ottaen vertailukelpoista tietoa on paremmin saatavissa viime ajoilta kuin aikaisemmilta ajanjaksoilta.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. Kansallisiin kuluttajahintaindekseihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindekseihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tammikuusta 2000 alkaen YKHIin sisältyvät terveydenhoito- ja koulutuspalvelujen kustannukset. Laajennetun YKHIin mukaisia tietoja ei yleensä ole saatavissa tammikuuta 2000 edeltävältä ajalta.

Tammikuusta 2000 alkaen YKHI sisältää myös euroalueella vierailevien kulutuksen, joka ei aiemmin ole sisällynyt kaikkien jäsenmaiden YKHIin.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat pääasiassa EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 esitetään muita keskeisiä reaalityalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano tulee kasvattamaan käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Koska kaikki euroaluetta koskevat tiedot eivät olleet käytettävissä tätä Kuukausikatsausta laadittaessa, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Tilastovaatimusten toteutusta koskevassa julkaisussa ("Implementation package") todetaan, että rahatalouden analysointia ja rahapolitiikan tutkimusta täydentämään tarvitaan yksityiskohtaisia tietoja euroalueen rahoitustaloustoimista ja rahoitustaseista. Tarkoituksena on julkaista laaja, joskaan ei täydellinen, EKT 95:n mukainen euroalueen rahoitustilinpito raha- ja pankki-, maksutase-, pääomamarkkina-, rahoituslaitosten (ilman rahalaitoksia) ja julkisyhteisöjen rahoitustilastojen perusteella. Taulukossa 6 esitetään kansalli-

siin pääomatilastoihin ja rahoitustilinpitoon perustuvat euroalueen aggregaatit.

Yksityiskohtaisemmat ja yhtenäisemmät euroalueen rahoitustilinpitoa koskevat tilastot tultaneen julkaisemaan EKP:n Kuukausikatsauksessa tämän vuoden aikana.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukossa 7 esitetään BKT:hen suhteutettuna euroalueen julkisen talouden rahoitusasemaa kuvaavat julkisen talouden tuloja ja menoja, säästämistä, alijäämää ja velkaa koskevat tilastot. Tiedot perustuvat jäsenvaltioiden toimittamiin yhdenmukaistettuihin tilastoihin, jotka lasketaan yhteen EKP:ssä.

Euroopan komission toimittamat julkistalouden alijäämää ja julkista velkaa koskevat tiedot esitetään lisäksi maittain, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto) ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.5) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät ovat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitoksen (lokakuu 1993), EKP:n I.12.1998 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevien suuntaviivojen (EKP/1998/17) ja Eurostatin ohjeiden mukaisia. EKP:n ja Euroopan komission (Eurostat) keskenään sopimaa yhteistä metodologiaa sekä maksutasetilastojen aggregointimenetelmää esiteltiin toukokuun 1999 Kuukausikatsauksen sivuilla 26–27.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecuinä. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Tuotannon-tekijäkorvauksia koskevia tilastoja vuosilta 1997–1999 on tässä numerossa poikkeuksellisesti tarkistettu, mikä johtuu tilastointimenetelmän muuttamisesta (taulukot 8.1, 8.2 ja 8.3). Uusi mene-

telmä esitellään kehikossa 4 sivulla 37. Vuosien 1997–1999 neljännesvuosi- ja vuositilastot on laskettu uutta menetelmään käyttäen. Tuotannon-tekijäkorvausten kuukausikehitys perustuu osittain arvioihin, joten se ei välttämättä ole täysin vertailukelpoinen vuoden 2000 tilastojen kanssa.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.6.) on saatu laskemalla kansalliset nettomääräiset tiedot yhteen. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tähänhetkisiä markkinahintoja lukuun ottamatta suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin. Ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen laadintamenetelmä esiteltiin Kuukausikatsauksen joulukuun 1999 numeron sivulla 56.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat esitetään taulukossa 8.6.2. EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään erikseen taulukossa 8.6.3. Taulukoiden 8.6.2 ja 8.6.3 tiedot ovat IMF:n / BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen ulkomaankauppa sekä kokonaisvientä ja -tuontia koskevat indeksit (arvo, määrä ja yksikköarvo). Arvoindeksin laskee EKP. Määräindeksi lasketaan Eurostatin ilmoittaman yksikköarvoindeksin ja arvoindeksin perusteella. Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia maksutasetilastojen tavarakaupan erien kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

Taulukossa 10 esitetään euron nimellinen ja reaalin efektiivinen valuuttaindeksi. Taulukossa esitetään euron kurssi suhteessa EKP:n efektiivisen valuuttakurssin laskennassa käyttämiin kolmeentoista valuuttaan. Tämä efektiivinen valuuttakurssi on julkistettu lokakuusta 1999 alkaen. Kurssit ovat Hongkongin ja Singaporen dollaria ja Etelä-Korean wonia lukuun ottamatta EKP:n julkaisemia päivän viitekursseja. Tässä numerossa julkaistaan ensimmäistä kertaa myös muita efektiivisiä valuuttakursseja. Näitä ovat ensinnä-

kin kaksi kolmeentoista valuuttaan nähden laskettua reaalista indeksiä, joista toinen on defla-toitu tehdasteollisuuden tuottajahinnoilla ja toinen tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksilla. Lisäksi julkaistaan kaksi kuluttajahinnoilla deflatoitua indeksiä (nimellinen ja reaalinen), jotka on laskettu suhteessa 39 valuuttaan. Efektiivisiä valuuttakurssi-indeksejä esitellään yksityiskohtaisesti tämän Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttaindeksit”.

Euroalueen maksutasetta, ulkomaista varallisuutta, ulkomaankauppaa ja valuuttakursseja koskevien tilastojen laatimisessa käytettyjä menetelmiä esitellään yksityiskohtaisesti EKP:n verkkosivuilla. Lisäksi täydelliset maksutase-, ulkomaan-

kauppa- ja valuuttakurssitilastot mahdollisimman kattavine historiatietoineen, joita Kuukausikatsauksessa ei esitetä, ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilla (csv-muodossa).

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot/kuviot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat säästämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko/kuvio 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa/kuviossa 6.

Taulukkomerkitöjen selityksiä

- ”.” Tiedot puuttuvat.
- ”-” Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
- ”..” Nolla tai merkityksetön.
- ”miljardia” 10⁹
- ^(p) Ennakkotieto.
- kp. Kausivaihteluista puhdistettu.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n lehdistöpalvelusta (Press Division). Tilaukset voi lähettää nimiösvun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdyntyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
  - 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
  - 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
  - 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
  - 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
  - 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
  - 7 de Bandt, O. ja Davis E.P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
  - 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
  - 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
  - 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
  - 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Eurosystem? Helmikuu 2000.
  - 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
  - 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
  - 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
  - 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
  - 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
  - 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
  - 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
  - 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
-

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKP:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Compilation Guide, Addendum I: Money market paper. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Sector Manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999. (Ei saatavissa painettuna; julkaisun sähköinen versio on nähtävissä EKP:n Internet-sivuilla.)

Cross-border payments in TARGET:A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

Esitteitä

TARGET. Heinäkuu 1998.

Eurosetelit ja -metallirahat. Heinäkuu 1999.

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.